

BRANDS®
**SUMMER
CAMP**

PLUS+
ปีที่ 31

อัปเดตสดมอง

พร้อมพีซีตทุกฝัน

ส่งคมศึกษา

BRANDSSUMMERCAMP.COM

ดื่มง่าย

งานเดี่ยวครบ!! เจอกัน...แยก...รู้เรื่อง

เอกสารประกอบการบรรยาย วิชา สังคมศึกษา

ส่วนที่ 1	โดย ดร.กนก จันทรา	หน้า	2-65
ส่วนที่ 2	โดย อ.ชัย ลาภเพิ่มทวี	หน้า	66-122
ส่วนที่ 3	โดย อ.ธวัช ลาภนิมิตรชัย (ครูพี่หมุย)	หน้า	123-184

BRANDSSUMMERCAMP.COM

แจกฟรี ห้ามจำหน่าย

ประสานงานอาจารย์และจัดพิมพ์โดยชมรมบัณฑิตแนะแนว

BRANDS ซัมเมอร์แคมป์ ปีที่ 31

เอกสารประกอบการบรรยาย
สังคมศึกษา

โดย ดร.กนก จันตรา

ภูมิศาสตร์

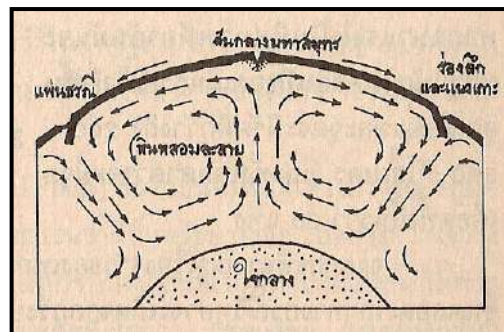
โลกและสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ

ธรณีภาค

ธรณีภาค เป็นส่วนของโลกที่เป็นของแข็งห่อหุ้มอยู่รอบนอกสุดของโลกที่ประกอบด้วยหิน ดิน และแร่ต่างๆ

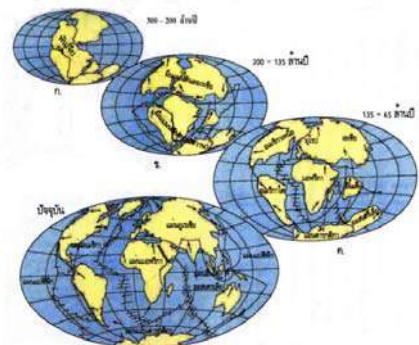
1. กำเนิดธรณีภาค

การเคลื่อนที่ของแมกมาใต้เปลือกโลก ทำให้แผ่นเปลือกโลกเกิดการเคลื่อนที่ นำไปสู่การยกตัว ทดตัว และการคดโค้งของเปลือกโลก

1 แผ่นดิน 1 มหาสมุทร 1 ทะเล

พื้นเจีย - แยกจากกัน
พื้นทาลัสซา → - มุดเข้าหากัน → โลกปัจจุบัน
ทะเลเททิส - เข้าชนกัน

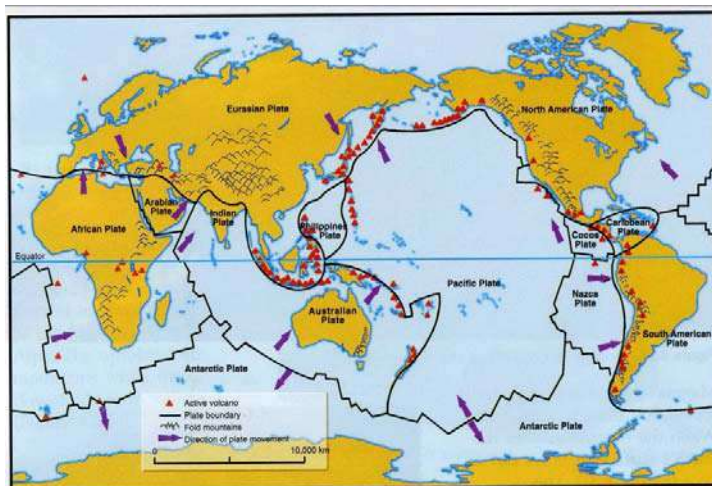
นอกจากนี้แผ่นเปลือกโลกทุกแผ่นจะมีหินฐานธรณีรองรับที่มีอายุเก่าแก่ที่ผ่านการสึกกร่อนมานาน เรียกว่า “เขตหินเก่า” ซึ่งเราจะไม่พบปรากฏการณ์แผ่นดินไหว ภูเขาไฟ ในขณะที่ตามแนวรอยต่อของเปลือกโลกจะเป็นบริเวณที่ไม่มั่นคง

2. ปรากฏการณ์ที่เกิดจากธรณีภาค

2.1 การเกิดแผ่นดินไหว เกิดการสั่นสะเทือน ณ จุดหนึ่งซึ่งเรียกว่า จุดกำเนิดแผ่นดินไหว ส่วนบริเวณที่จะได้รับความเสียหายมากที่สุด คือ ส่วนตำแหน่งผิวโลกที่ตรงกับศูนย์กำเนิดแผ่นดินไหว

- บริเวณที่เกิดแผ่นดินไหว

บริเวณที่เกิดบ่อยครั้ง ได้แก่ บริเวณรอบมหาสมุทรแปซิฟิก เรียกว่า Ring of Fire ซึ่งเป็นแนวภูเขาไฟที่สำคัญของโลก ได้แก่ ด้านตะวันตกของทวีปอเมริกาเหนือจรดอเมริกาใต้ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หมู่เกาะแปซิฟิกและนิวซีแลนด์

- สาเหตุของการเกิดแผ่นดินไหว

1. สาเหตุจากมนุษย์ เช่น การระเบิดภูเขา การขุดเจาะที่ดิน
2. สาเหตุจากธรรมชาติ ได้แก่

2.1 การเคลื่อนตัวของเปลือกโลก โดยเฉพาะบริเวณรอยต่อของเปลือกโลก

2.2 การเกิดภูเขาไฟปะทุ

- ความรุนแรงของแผ่นดินไหว ขึ้นอยู่กับสิ่งแวดล้อม เช่น ระยะทางที่ห่างจากจุดกำเนิด สภาพโครงสร้างทางธรณีวิทยา มาตรฐานสิ่งก่อสร้าง ความหนาแน่นของประชากรในบริเวณนั้น เวลาที่เกิดแผ่นดินไหว

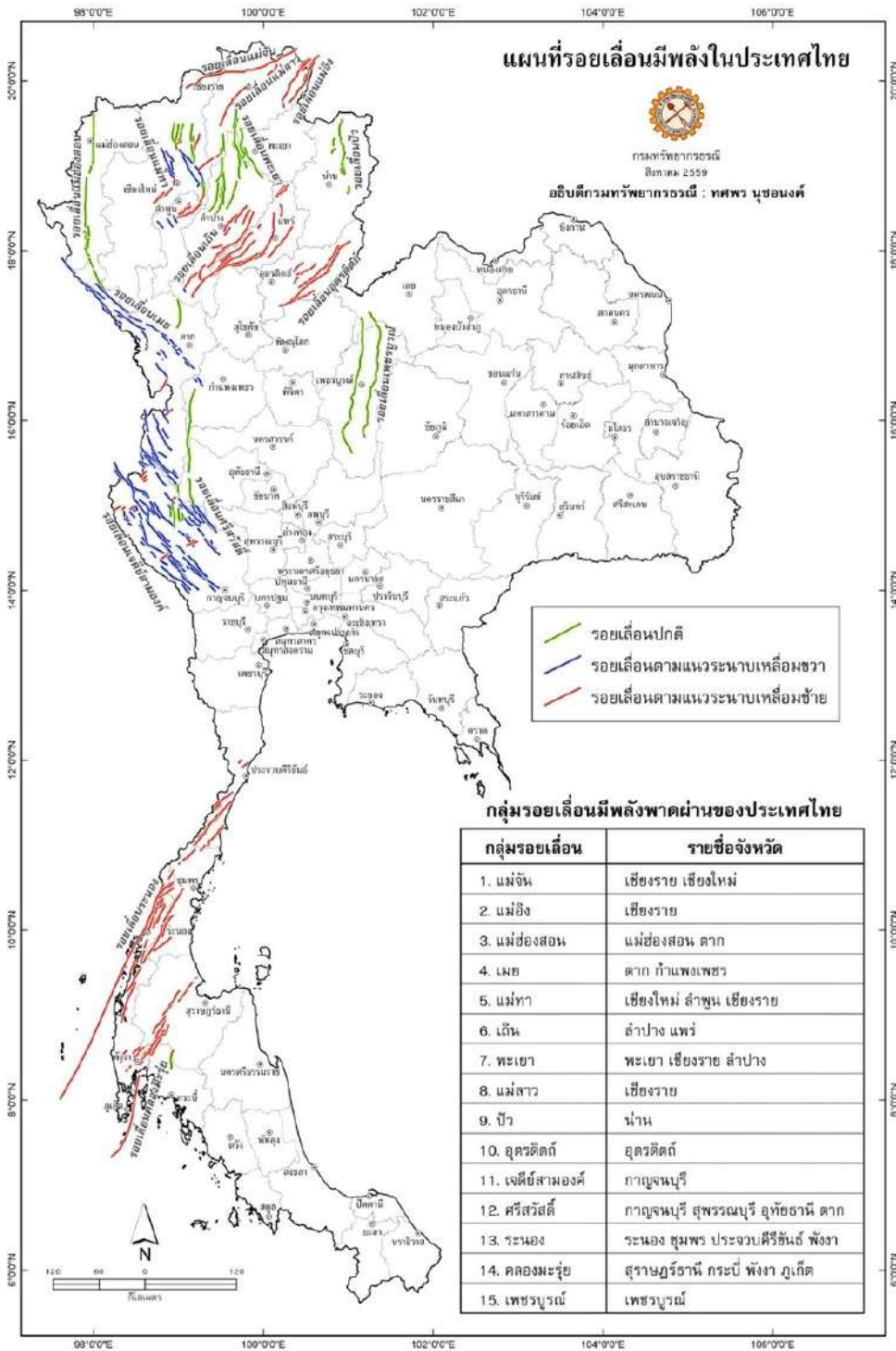
- ประเทศไทยใช้มาตรา เมอร์เคลลี เป็นตัววัดระดับความรุนแรง โดยพิจารณาจากความรู้สึกของคนและการสั่นไหวของวัตถุและสิ่งก่อสร้าง

มาตราเมอร์เคลลี

อันดับ	เหตุการณ์แผ่นดินไหว
I	ไม่รู้สึกลึ้นไหว ตรวจวัดได้ด้วยเครื่องมือ
II	รู้สึกบางคน โดยเฉพาะที่อยู่ชั้นบนของอาคาร สิ่งของแกว่งไกว
III	ผู้อยู่ในอาคารรู้สึกเฉพาะอย่างยิ่งผู้อยู่ชั้นบนอาคาร แต่ผู้คนส่วนใหญ่ยังไม่รู้สึกว่าแผ่นดินไหว
IV	ในเวลากลางวันผู้คนในอาคารรู้สึกมาก แต่ผู้นอกอาคารรู้สึกบางคนจน หน้าต่าง ประตูสั่น ความรู้สึกเหมือนรถบรรทุกชนอาคาร
V	เกือบทุกคนรู้สึกหลายคนตกใจตื่น วัตถุที่ไม่มั่นคงล้มคว่ำ เสา ต้นไม้แกว่งไกว
VI	ทุกคนรู้สึก เครื่องเรือนเคลื่อน ปล่องไฟแตก เกิดความเสียหายเล็กน้อยกับอาคาร
VII	ทุกคนตกใจวิ่งออกนอกอาคาร อาคารที่ออกแบบดีไม่เสียหาย เสียหายเล็กน้อยถึงปานกลาง กับอาคารสิ่งก่อสร้างธรรมดา เสียหายมากกับอาคารที่ออกแบบไม่ดี ผู้ขับรถรู้สึกว่ามีแผ่นดินไหว
VIII	เสียหายเล็กน้อยกับอาคารที่ออกแบบไว้ดี เสียหายมากในอาคารธรรมดา บางส่วนของอาคารพังทลาย เสียหายอย่างมากในอาคารที่ออกแบบไม่ดี ผนังอาคารหลุดออกนอกอาคาร ปล่องไฟพัง ดินและทรายพุ่งขึ้นมา
IX	เสียหายมากในอาคารที่ออกแบบไว้ดีโครงสร้างปิดเบนจากแนวตั้งเสียหายอย่างมากกับอาคารและบางส่วนพังทลายตัวอาคารเคลื่อนจากรากพื้นดินแตก ท่อใต้ดินแตกหัก
X	อาคารไม้ที่สร้างไว้อย่างดี เสียหายโครงสร้างอาคารพังทลาย รางรถไฟบิด พื้นดินแตก แผ่นดินถล่มหลายแห่งทรายและโคลนพุ่งจากพื้นดิน
XI	สิ่งก่อสร้างเหลืออยู่น้อย สะพานถูกทำลาย แผ่นดินมีรอยแยกกว้าง ท่อใต้ดินเสียหายหมด รางรถไฟบิดงอมาก
XII	เสียหายทั้งหมด เห็นคลื่นบนพื้นดิน เส้นแนวระดับสายตาบิดเบน วัตถุสิ่งของกระเด็นในอากาศ

- ขนาดของแผ่นดินไหวเป็นค่าที่วัดบริเวณศูนย์กลางของแผ่นดินไหว ใช้เครื่องมือสำคัญ คือ ไชโมมิเตอร์ หรือไฮโมกราฟ มีหน่วยเป็น ริคเตอร์

- แผนที่ดินไหวกับประเทศไทย ประเทศไทยอยู่นอกเขตแผ่นดินไหวของโลก เพราะโครงสร้างทางธรณีวิทยาเป็นหินเก่า บริเวณของไทยที่ได้รับผลกระทบจากแผ่นดินไหว คือ บริเวณภาคเหนือ ภาคตะวันตกและภาคใต้

- สิ่งที่ต้องระวังเมื่อเกิดแผ่นดินไหว ถ้าอยู่ในบ้านให้หลบใต้โครงสร้างที่แข็งแรง ถ้าอยู่นอกบ้านให้อยู่ให้ห่างจากเสา อาคารและต้นไม้ ถ้าอยู่ในอาคารสูงห้ามใช้ลิฟต์ ถ้ากำลังขับรถให้หยุดรถและรออยู่ในรถ เฝ้าระวังติดตามข่าวสารอย่างใกล้ชิด

2.2 การเกิดภูเขาไฟปะทุ (volcano)

- เขตภูเขาไฟส่วนใหญ่อยู่รอบมหาสมุทรแปซิฟิก เรียกว่า วงแหวนแห่งไฟ (Ring of fire) ได้แก่ บริเวณหมู่เกาะมลายู (อินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์) ประเทศญี่ปุ่น คาบสมุทรคัมชัตกาของประเทศรัสเซีย แนวเทือกเขารอกกีในทวีปอเมริกาเหนือ และเทือกเขาแอนดิสในทวีปอเมริกาใต้

- ถึงแม้ว่าเปลือกโลกจะไม่มั่นคง แต่ก็เป็นเขตประชากรที่สำคัญ เพราะมีดินภูเขาไฟที่อุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การเกษตรกรรม

- ภูเขาไฟแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ

1. ภูเขาไฟมีพลัง (active volcano) เช่น Etna, St. Helen
2. ภูเขาไฟสงบชั่วคราว (dormant / sleeping volcano) เช่น Fuji, Vesuvius
3. ภูเขาไฟสิ้นพลัง (extinct volcano) เช่น Kilimanjaro, ภูเขาไฟ, ภูเขาไฟ, ภูเขาไฟ

จังหวัดบุรีรัมย์ และผาคอกจำปาแดด กับผาคอกหินฟู จังหวัดลำปาง เขาหลวง จังหวัดสุโขทัย

2.3 สึนามิ (Tsunami)

- สาเหตุ ได้แก่ การเกิดแผ่นดินไหว การระเบิดของภูเขาไฟใต้ทะเล การมีอุกกาบาตขนาดใหญ่ ตกในทะเลหรือมวลหินถล่มลงในทะเล ภูเขาไฟใต้น้ำระเบิด ทำให้เกิดการแทนที่ของมวลน้ำอย่างรวดเร็ว การเลื่อนตัวของเปลือกโลก และกิจกรรมมนุษย์เช่น การทดลองหรือทิ้งระเบิดนิวเคลียร์

- เมื่อเกิดสึนามิ ให้วิ่งขึ้นที่สูง ตามแผนและเส้นทางอพยพ หากอยู่กลางทะเลให้ขับเรือออกไปยังทะเลลึก การปลูกป่าชายเลนสามารถลดภัยสึนามิได้

2.4 พุน้ำร้อน (hot spring) กีเซอร์ (geyser) และ ภูเขาไฟโคลน (mud volcano) เกิดจาก

เปลือกโลกมีรอยแยก พลังความร้อนจากใต้พื้นผิวโลกทำให้น้ำใต้ดินมีอุณหภูมิสูงเกิดเป็นความดันจนพุ่งออกมา ถ้ากำลังแรงของน้ำที่พุ่งขึ้นมาไม่มาก เรียกว่า พุน้ำร้อน ถ้ามีกำลังแรงมาก เรียกว่า กีเซอร์ ถ้าน้ำที่พุ่งขึ้นมาเป็นโคลน และมีโคลนจับตัวกัน ที่พื้นเป็นรูปคล้ายกะลามะพร้าวที่วางคว่ำ มีรูให้น้ำโคลนพุ่งขึ้นมา เรียกว่า ภูเขาไฟโคลน บ่อโคลนเดือดหรือ พุโคลน (mud pot)

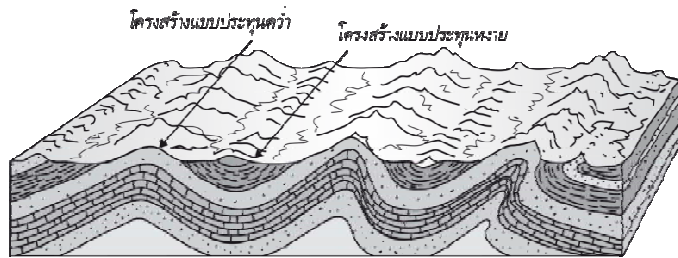
ในประเทศไทยเราจะพบได้ตามภูมิภาคที่ใกล้ตามแนวรอยต่อในประเทศเมียนมา ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันตก และภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ ระนอง ส่วนกีเซอร์ไม่พบในประเทศไทย ซึ่งในหลายประเทศมีการนำพลังงานความร้อนใต้พิภพไปใช้ในการผลิตกระแสไฟฟ้าอีกด้วย เช่น อิตาลี นิวซีแลนด์

3. การผันแปรเปลือกโลก

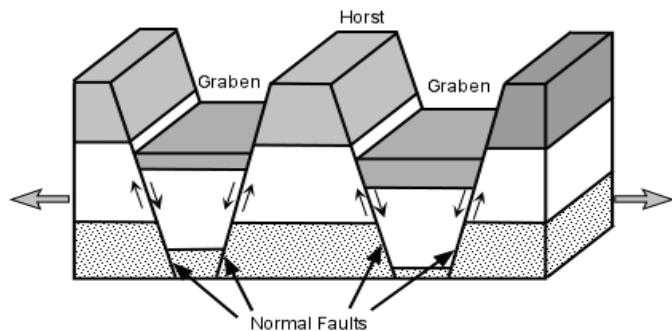
เปลือกโลกมีการผันแปร และเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาจึงทำให้เกิดลักษณะภูมิประเทศ (landforms) การผันแปรของเปลือกโลก แบ่งเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1. การผันแปรที่เกิดจากพลังงานภายในโลก เป็นการผันแปรที่เกิดจากการเคลื่อนที่ของแมกมา (tectonic process) จนเกิดการเปลี่ยนแปลงของเปลือกโลกดังนี้

1.1 การคดโค้งของเปลือกโลก มักเป็นเทือกเขาแนวยาว ต่อเนื่อง สลับซับซ้อน มีหุบเขาดำยาว และหุบเขาดำขวาง แม่น้ำจะไหลในหุบเขาดำยาว ส่วนลำธารหรือแควต้นน้ำจะไหลในหุบเขาดำขวาง ได้แก่ Alps, Rockies, Andes, Himalayas, เทือกเขาส่วนใหญ่ของประเทศไทย และของโลก

1.2 การยกตัวของเปลือกโลก ลาดเขาด้านที่เกิดจากการเลื่อนตัวของหินจะชัน อีกด้านจะไม่ชัน มักมีหน้าผา

1.3 การทรุดตัวของเปลือกโลก ทำให้เกิด

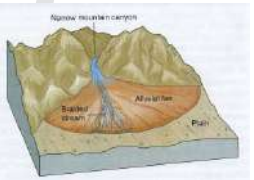
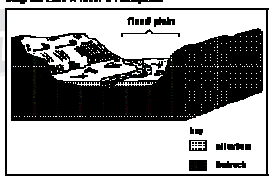
หุบเขาจมน้ำ (drowned valley) หรือ ชะวากทะเล (estuary) เช่น ปากแม่น้ำ Rio de la Plata ในประเทศไทย ได้แก่ ปากแม่น้ำตรัง ปากแม่น้ำกระบุรี หรือแม่น้ำปากจั่นหรือแม่น้ำระนอง

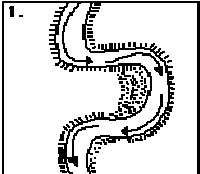
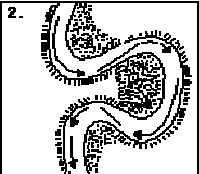
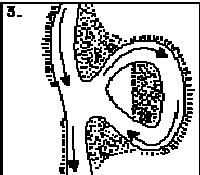
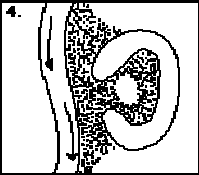
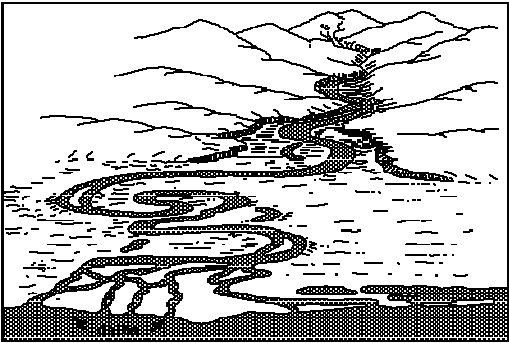
หุบเขาทรุด (rift valley) หรือ แอ่งกรaben (graben) แนวหุบเขาทรุดที่ยาวที่สุดในโลกประมาณ 4,800 กิโลเมตร คือ แนวจากทะเลสาบเดดซี (Dead Sea) ผ่านทะเลแดง (Red Sea) ถึงแอฟริกาตะวันออก นอกจากนี้แม่น้ำไรน์ (Rhine River) ก็ไหลในแนวหุบเขาทรุดระหว่างรอยเลื่อนที่เป็นแนวเทือกเขาแบล็คฟอเรสต์ (Black Forest Mts.) และเทือกเขาวอสก์ (Vosges Mts.) ภาคกลางของประเทศไทยก็เคยเป็นแนวหุบเขาทรุดมาก่อน จะสังเกตได้ว่าภาคกลางเคยเป็นทะเลมาก่อน หลักฐานที่สำคัญคือ การเกิดดินดอนสามเหลี่ยมปากแม่น้ำ และพบฟอสซิลหอยน้ำเค็ม

แอ่งแผ่นดิน (basin) คือ เปลือกโลกที่คั่งตัว เป็นรูปแอ่งกระทะลาดต่ำลงสู่จุดศูนย์กลางของแอ่ง เช่น ลุ่มแม่น้ำแอมะซอน (Amazon basin) ลุ่มน้ำคองโก (Congo basin)

2. การผันแปรเปลือกโลกภายนอก เป็นการผันแปรอันเนื่องมาจากกระบวนการจัดระดับ (gradational process) ตัวกระทำที่สำคัญ ได้แก่ แม่น้ำ น้ำใต้ดิน ลม คลื่น ธารน้ำแข็ง ตัวกระทำ เหล่านี้ ทำให้เกิดการปรับระดับพื้นผิวโลก 3 ลักษณะคือ

1. การกัดเซาะ หรือกัดกร่อน (erosion)
 2. การนำพาหรือเคลื่อนย้าย (transportation)
 3. การทับถม (deposition)
1. เกิดจากธารน้ำไหล

บริเวณ	บริเวณที่พบ	ลักษณะ
ต้นน้ำ	<p>ร่องน้ำ</p> <p>↓</p> <p>หุบเขารูปตัววี / โตรกเขา</p> <p>เกิดจากน้ำกัดเซาะจนเกิดเป็นร่องน้ำลึกลงไปเป็นรูปตัววี</p> <p>น้ำตก แก่ง</p> <p>การเปลี่ยนระดับทางน้ำจากที่สูงมาสู่ที่ต่ำกว่าเกิดการกัดเซาะ</p> <p>กุ่มภลักษณะ</p> <p>กำลังแรงของน้ำที่พาเศษหิน กรวด ทรายมาขัดถูท้องน้ำจนเป็นรูที่มีขนาดใหญ่ขึ้น</p> <p>↓</p> <p>เนินตะกอนรูปพัด</p> <p>เกิดจากการทับถมของตะกอนที่ไหลจากภูเขาสู่ที่ราบ ทั้งตะกอนแม่น้ำไว้เป็นรูปพัด</p>	<ul style="list-style-type: none"> - เรียก แม่น้ำวัยอ่อน - ไหลจากภูเขาสู่ที่ราบ - ไหลตรง (เพราะน้ำไหลจากที่สูงสู่ที่ต่ำ) - ไหลแรงและเชี่ยว - ทำให้กัดกร่อนด้านลึกมากกว่าด้านข้าง
กลางน้ำ	<p>ที่ราบลุ่มแม่น้ำ</p> <p>← ที่ราบน้ำท่วมถึง</p> <p>← ที่ราบขั้นบันได</p> <p>บริเวณที่ราบริมลำน้ำ เมื่อเข้าสู่ฤดูฝนทำให้เกิดน้ำท่วมและการทับถมของดินตะกอนเหมาะในการทำนา</p> <p>บริเวณที่ราบที่ห่างจากลำน้ำ น้ำไม่ท่วมขัง เหมาะแก่การปลูกพืชไร่</p>	

บริเวณ	บริเวณที่พบ	ลักษณะ
ปลายน้ำ	<p style="text-align: center;">ธารน้ำโค้งตัว</p> <p style="text-align: center;">แม่น้ำที่ไหลคดเคี้ยวเมื่อผ่านที่ราบ</p> <p style="text-align: center;">↓</p> <p style="text-align: center;">ทะเลสาบรูปแอก</p> <p style="text-align: center;">Diagram 2.6h The formation of an Ox-bow Lake.</p> <div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="text-align: center;"> <p>1.</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>2.</p> </div> </div> <div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="text-align: center;"> <p>3.</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>4.</p> </div> </div> <p style="text-align: center;">แม่น้ำที่เปลี่ยนเส้นทาง ด้วยการกัดเซาะและทับถม จนทำให้เกิดทะเลสาบคล้ายบึงโค้ง ซึ่งพบมากใน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เรียกอีกชื่อว่า กุด ไม้ควร ตั้งถิ่นฐานเพราะเกิดอุทกภัยได้ง่าย</p> <p style="text-align: center;">↓</p> <p style="text-align: center;">ดินตะกอนสามเหลี่ยมปากแม่น้ำ</p> <p style="text-align: center;">เกิดจากการทับถมของดินตะกอนบริเวณปากแม่น้ำ ทำให้แม่น้ำแยกเป็นสายเหมือนดินกา หากไหลออกสู่ ทะเลที่มีคลื่นทะเลมาก ก็จะไม่เกิดการทับถมดังกล่าว เหมาะแก่การทำนาข้าว นาเกลือ เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ชายฝั่ง และเป็นแนวป่าชายเลนที่สำคัญ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - เรียก แม่น้ำวัยแก่ - ไหลจากที่ราบสู่ทะเล - ไหลคดเคี้ยว (เพราะเป็นไปตามแรงเสียดทานโลก) - ไหลช้าเอื่อยๆ - ทำให้กัดกร่อนด้านข้างมากกว่าด้านลึก

นอกจากนี้ยังมี แท่งเสา (pillar) และ หินทรงตัว (balanced rocks) ซึ่งเกิดจากการกัดเซาะของธารน้ำไหล ฝน ลมและอุณหภูมิ เช่น เสาเฉลียง (อุบลราชธานี) หอนางอุษา (อุดรธานี) ฮ่อมจ้อม (น่าน) แพบึงเมืองผี (แพร่) ภูผาเทิบ (มุกดาหาร) อุทยานแห่งชาติป่าหินงาม (ชัยภูมิ)

แผ่นดินถล่ม (landslide) ดินคืบ (soil creep) โคลนไหล (mudflow) มักเกิดในเขตพื้นที่ที่มีความลาดชันที่ไม่มีป่าไม้ หรือไม่มีพืชปกคลุม จะถูกแม่น้ำลำธาร และฝนกัดเซาะได้ง่ายซึ่งมักพบในภาคเหนือ ภาคตะวันตก และภาคใต้ของประเทศไทย

2. เกิดจากน้ำใต้ดิน เช่น หินงอก (stalactite) หินย้อย (stalacmite) ไม้กลายเป็นหิน (tertrified log) มักพบในลักษณะภูมิประเทศแบบคาร์สต์ (Karst topography)

น้ำใต้ดิน (ground water) ขึ้นอยู่กับปริมาณน้ำฝนที่ไหลซึมลงไปใต้ดิน น้ำใต้ดินที่มีคุณภาพ เมื่อสูบขึ้นมาใช้เรียกว่า น้ำบาดาล (artesian water) น้ำใต้ดินมีพลังกัดกร่อน และทำให้เกิดการทับถม เพราะมีกรดคาร์บอนิก ที่สามารถละลายหินปูนได้ จึงทำให้เกิดลักษณะภูมิประเทศแบบคาร์สต์ (karst) คือภูมิประเทศที่อยู่ในเขตภูเขาหินปูนมี ถ้ำ (cave) หินงอก (stalagmite) หินย้อย (stalactite) บางครั้งถ้ำใต้ดินอาจยุบตัวลงมา เพราะน้ำใต้ดินกัดเซาะ เกิด เป็นหลุมยุบ (sinkhole) ซึ่งพบบ่อยในภาคใต้ และภาคตะวันตกของไทย

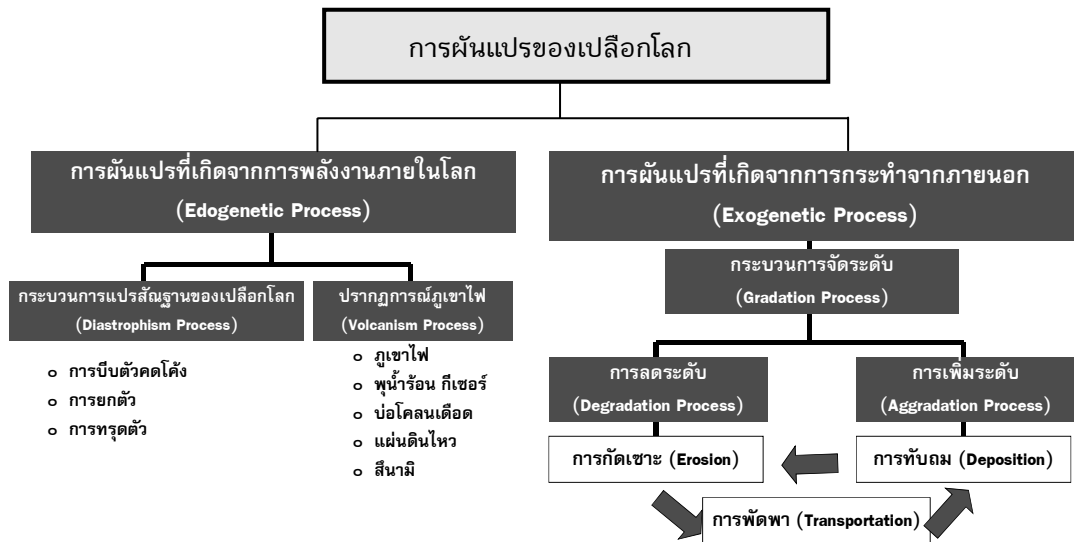
3. เกิดจากลม เป็นตัวการที่สำคัญในเขตแห้งแล้ง เช่น แอ่งในทะเลทราย (blowout) ทะเลสาบแห้ง (playa) สันทราย (sand dune) ที่ราบดินเลิลส์ (loess) โขดหินรูปเห็ด (Mushroom rock)

4. เกิดจากคลื่นทะเล ได้แก่ หน้าผาทะเล (sea cliff) สะพานหินธรรมชาติ ถ้ำทะเล (sea cave) เกาะหินโด่ง หรือเขาหินชะลุ (stack) สันดอนจอย สันดอนเชื่อมเกาะ (tombolo)

5. เกิดจากธารน้ำแข็ง เป็นตัวการที่สำคัญในเขตหนาว ได้แก่ ที่ราบเศษธารน้ำแข็ง เขารูปพีระมิด (Horn) หุบเขาตัวยู (U-Shape velley)

6. เกิดจากปะการัง ซึ่งเป็นสัตว์ทะเลขนาดเล็กอยู่กันเป็นกลุ่มขนาดใหญ่ ตัวปะการังสามารถผลิตหินปูน ห่อหุ้มตัวเมื่อมันตายไปก็กลายเป็นหินปูนเกาะติดต่อกันแน่นเป็นฟืด ตัวเกิดใหม่จะเกาะทับซากเดิมหนุนสูงขึ้นเรื่อยๆ ปะการังจะอาศัยในท้องทะเลน้ำตื้นลึกไม่เกิน 60 เมตร มีแสงสว่างส่องถึง ฟอสไฟ อุณหภูมิของน้ำไม่ต่ำกว่า 20°C จึงพบแนวปะการังตามชายฝั่งทะเลช่วงละติจูด 30° เหนือ ถึง 30° ใต้ และมักพบชายฝั่งด้านตะวันออกของทวีป

ที่มีกระแสความร้อนผ่านซากปะการังที่เกาะติดกันเป็นรูปร่างต่างๆ ภูมิภาคประเทศที่เกิดจากปะการัง เช่น หาดปะการัง เทือกปะการัง เกาะปะการัง ได้แก่ หมู่เกาะในมหาสมุทรแปซิฟิก ประเทศมัลดีฟส์ ซึ่งในอนาคตจะมีความเสี่ยงในการตั้งถิ่นฐาน เพราะระดับน้ำทะเลที่สูงขึ้นจากภาวะโลกร้อน และเสี่ยงต่อผลกระทบจากสึนามิ

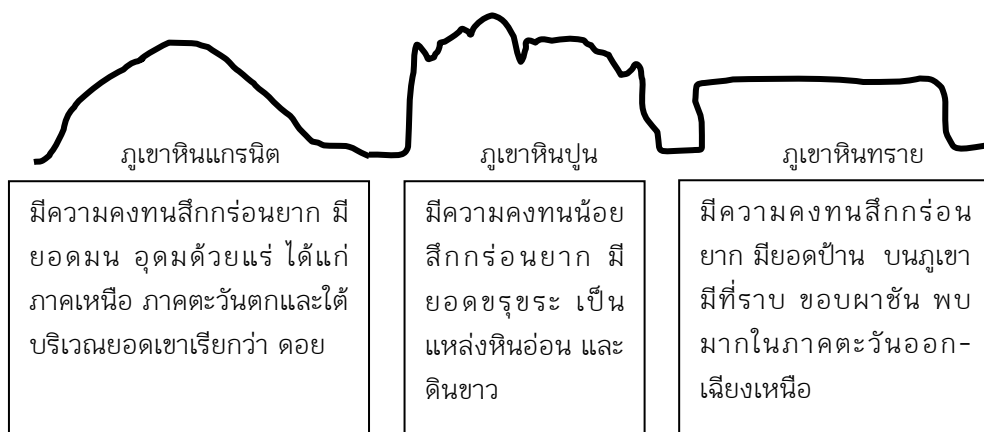

4. ภูมิภาคประเทศ

1. ภูเขา คือ ภูมิภาคประเทศที่มีความสูงกว่าบริเวณโดยรอบเกิน 600 เมตร ส่วนยอดจะมีพื้นที่เล็กกว่าส่วนฐาน

ประเภทของภูเขา

1. แบ่งตามโครงสร้างของภูเขา

2. แบ่งตามลักษณะการเกิดภูเขา

ภูเขา	ลักษณะสำคัญ	การส่งผล	พื้นที่พบ
ภูเขาโค้งตัว	<ul style="list-style-type: none"> - เกิดจากการบีบตัวของเปลือกโลก - ขณะที่เปลือกโลกบีบตัว จะเกิดหุบเขาตามยาว ขนานไปกับเทือกเขา (เป็นทางไหลของแม่น้ำสายสำคัญ) - ต่อมาแม่น้ำกัดเซาะภูเขา ด้านข้างจนเกิดหุบเขาตามขวาง 	<ul style="list-style-type: none"> - แรงบีบอัดทำให้เกิดคดโค้งจนเกิดหุบเขา - ส่วนใหญ่จะพบแร่หินแกรนิต - ประโยชน์ของหุบเขาใช้ในการสร้างเขื่อน และเป็นแหล่งสะสมตะกอน ทำให้เป็นเขตเกษตรกรรม และตั้งถิ่นฐาน 	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นภูเขาที่พบมากที่สุดในโลก • เทือกเขารอกกี • เทือกเขาแอนดิส (ยาวที่สุดในโลก ประมาณ 7,200 กิโลเมตร) • เทือกเขาแอลป์ • เทือกเขาหิมาลัย
ภูเขาบล็อกร	<ul style="list-style-type: none"> - เกิดจากการยกตัวของเปลือกโลก - บนภูเขามีสันราบและมีขอบเป็นหน้าผาสูงชัน 	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่มีหุบเขา ทำให้สร้างเขื่อนไม่ได้ - เป็นแหล่งท่องเที่ยว 	<ul style="list-style-type: none"> • เทือกเขาแบล็กฟอว์เรสต์ (เยอรมัน) • เทือกเขาโวลก์ (ฝรั่งเศส) ส่วนที่ยุบลงเป็นลุ่ม • เทือกเขาบล็อกรอาหารให้กับแอฟริกา ตรงกลางเป็นแอ่งกลายเป็นทะเลแดง
ภูเขาไฟ	<ul style="list-style-type: none"> - เกิดจากแมกมาดันตัวขึ้นมาแล้วยังไม่เย็นตัวจึงพุ่งทะลุออกมา 	<ul style="list-style-type: none"> - เมื่อลาวาเย็นตัวจะกลายเป็นหินภูเขาไฟ จึงพบแร่กำมะถัน และดินภูเขาไฟ เหมาะแก่การเพาะปลูก - ปากปล่องภูเขาไฟที่สงบแล้วจะเป็นแหล่งท่องเที่ยว 	<ul style="list-style-type: none"> • ภูเขาฟูจิยามา (ญี่ปุ่น) • ภูเขามายอน (ฟิลิปปินส์) • ภูเขาอากุง (อินโดนีเซีย) • ภูเขาเอตนา (อิตาลี)

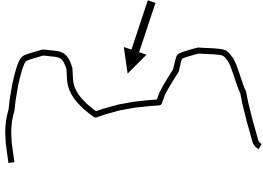

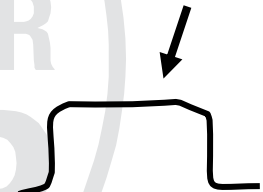
นอกจากนี้ยังมีภูเขาที่เกิดจากการสึกกร่อนของพื้นที่ (residual mountain) มีหลายลักษณะแล้วแต่ภูมิประเทศเดิมกับการสึกกร่อน เช่น เขาโดด (monadnock / relict mountain) เป็นภูเขาสูงเล็กๆ กระจายอยู่ตามที่ราบเดิมเคยเป็นเทือกเขา แล้วสึกกร่อนพังทลายเช่น เขาโดด ในภาคกลางตอนบนของไทย

ถ้าเป็นที่ราบสูงเก่า แล้วสึกกร่อนเกิดเป็นที่ราบสูงขอยแบ่งหรือภูเขายอดราบ (dissected plateau / flat - topped mountain) ภูเขายอดราบขนาดเล็ก เรียกว่า เนินบุด หรือเนินยอดป้าน (butte) ขนาดใหญ่ปานกลาง เรียกว่า เนินเมซา (mesa) ขนาดใหญ่มาก เรียกว่า เนินเมซตา (mesata) เช่น ภูเขายอดราบสำหรับในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย ได้แก่ ภูกระดึง ภูหลวง ภูเรือ จัดเป็นเนิน mesa

2. เนินเขา คือ พื้นที่ที่มีความสูงเฉลี่ยจากโดยรอบ 150 – 600 เมตร มีความลาดชันน้อย

3. ที่ราบสูง คือ พื้นที่ที่มีความสูงกว่าบริเวณโดยรอบ 350 เมตร

ประเภทของที่ราบสูง

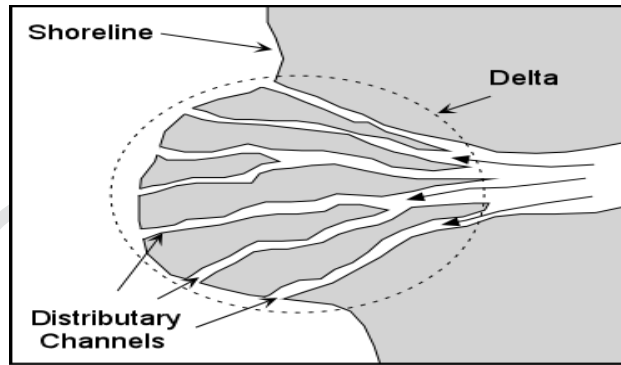
ประเภท	ลักษณะสำคัญ	บริเวณที่พบ	รูปภาพ
ที่ราบสูงระหว่างภูเขา	เป็นที่ราบสูงระหว่างภูเขา มีภูเขาล้อมอาจเกิดจากการบีบอัดของเปลือกโลก	ที่ราบสูงทิเบต ที่ราบสูงแอนาโตเลีย ที่ราบสูงเม็กซิโก ที่ราบสูงเกรตเบซิน ที่ราบสูงโบลิเวีย ที่ราบสูงอิหร่าน ที่ราบสูงโคโลราโด	
ที่ราบสูงเชิงเขา	ที่ราบสูงที่อยู่ระหว่างภูเขากับทะเล	ที่ราบสูงปาตาโกเนีย	
ที่ราบสูงในทวีป	ที่ราบสูงที่เกิดภายในทวีป ยก ระดับ สูงขึ้นมาจากบริเวณโดยรอบ และล้อมรอบด้วยที่ราบต่ำ เรียกอีกชื่อว่า ที่ราบสูงรูปโต๊ะ (Table land)	ที่ราบสูงอาหรับ ที่ราบสูงบราซิล ที่ราบสูงกิอานา ที่ราบสูงเดคคาน	

4. ที่ราบ คือ บริเวณที่สูงจากระดับน้ำทะเลไม่เกิน 100 เมตร อาจติดทะเล และมีลักษณะลูกคลื่น

4.1 ที่ราบที่เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง (ที่ราบโครงสร้างเปลือกโลกต่ำ) เกิดเพราะเปลือกโลกในบริเวณนั้นลดระดับต่ำลงโดยธรรมชาติ เป็นที่ราบที่มีอยู่มากที่สุด ได้แก่ ที่ราบต่ำไซบีเรียในประเทศรัสเซีย
ที่ราบต่ำตอนกลางของทวีปออสเตรเลีย

4.2 ที่ราบที่เกิดจากการทับถม

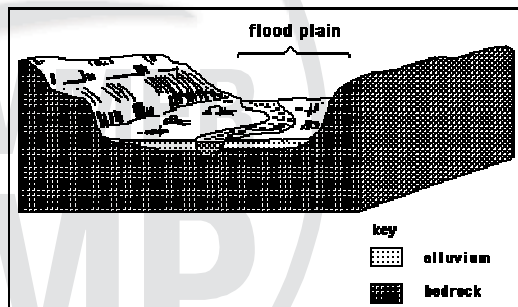
1. ดินดอนสามเหลี่ยมปากแม่น้ำ เป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำบริเวณใกล้ปากน้ำ ซึ่งแม่น้ำจะแยกสาขาลงทะเล มีโคลนตะกอนทับถม เป็นที่ราบรูปพัดแผ่กว้างออกไป เหมาะในการปลูกป่าชายเลนและเลี้ยงสัตว์น้ำตามชายฝั่ง

2. ที่ราบชายฝั่งทะเล เป็นที่ราบที่เกิดจากการทับถมของดินตะกอนจากคลื่นทะเล

3. ที่ราบน้ำท่วมถึง เป็นที่ราบลุ่มตะกอนน้ำพัดพา ที่อยู่ใกล้กับลำน้ำมาก หน้าฝนมีน้ำท่วมพาตะกอนมาทับถมเกิดเป็นที่ราบดินตะกอนน้ำพัดพา เหมาะในการทำนา

4. ที่ราบตะกอนธารน้ำแข็งพัดพา เกิดจากธารน้ำแข็งพากรวด ทลาย ทำให้เกิดที่ราบเศษธารน้ำแข็ง มักเป็นพื้นที่แห้งแล้งว่างเปล่า เช่น เนเธอร์แลนด์ และตอนเหนือของเยอรมัน บางที่มีประโยชน์ในการเกษตร เช่น ทางตะวันตกในสหรัฐอเมริกา และบริเวณตะวันออกของอังกฤษ

5. ที่ราบลิวส์ (ที่ราบดินลมหอบ) พบบริเวณแห้งแล้งหรือกึ่งแห้งแล้ง ลมพาเอาวัตถุชิ้นเล็ก ๆ ละเอียดมาก เรียกว่า ดินลิวส์ มาจากทะเลทราย และนำมาทับถมตามยอดเนิน และหุบเขาจนกลายเป็นที่ราบช่วยถมให้เปลือกโลกเรียบ และให้ความอุดมสมบูรณ์ ได้แก่ ที่ราบในเขตทุ่งหญ้าปามป์สประเทศอาร์เจนตินา ที่ราบลิวส์ในจีน

5. ทะเลสาบ (LAKE) คือ แหล่งน้ำที่ล้อมรอบด้วยแผ่นดิน อาจจะมีทางออกสู่ทะเล มหาสมุทร โดยแม่น้ำ

5.1 ทะเลสาบน้ำเค็ม

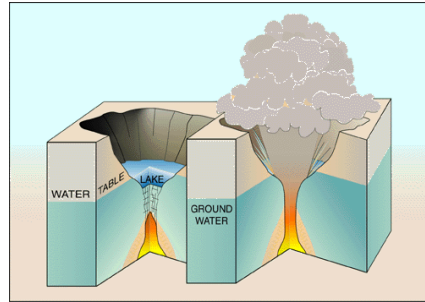
5.2 ทะเลสาบน้ำจืด

ปัจจัยในการเกิดทะเลสาบน้ำจืดและน้ำเค็ม

1. เขตอากาศ ทะเลสาบที่อยู่ในอากาศเขตร้อนมักจะเป็นน้ำจืดเพราะได้รับน้ำฝนอยู่ตลอดเวลา ทะเลสาบในเขตหนาวจะได้รับน้ำจืดจากการละลายของธารน้ำแข็งในฤดูร้อน ส่วนทะเลสาบในเขตแห้งแล้งจะมีการระเหยของน้ำในทะเลสาบสูง ทำให้แร่ในทะเลสาบมีความเข้มข้น จึงมักเป็นทะเลสาบน้ำเค็ม
2. การระบายน้ำ ทะเลสาบที่เป็นน้ำเค็มมักไม่มีทางออกสู่ทะเล ทำให้ทะเลสาบได้รับการสะสมของแร่มากขึ้นแต่ไม่มีการระบายออก

สาเหตุการเกิดทะเลสาบ

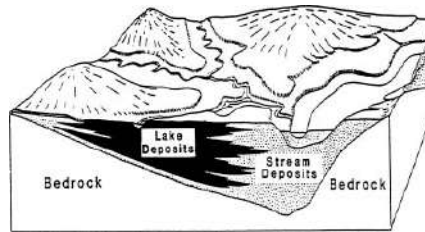
1. เกิดจากการเคลื่อนไหวของเปลือกโลก ทำให้พื้นดินบางส่วนยุบต่ำลง เช่น ทะเลสาบแคสเปียน ทะเลสาบวิกตอเรีย หรือเกิดจากหุบเขาทรุดต่อมามีน้ำขังจนกลายเป็นแหล่งน้ำ เช่น ทะเลสาบแทนกันยิกา ทะเลสาบไนอัซซา ทะเลสาบเดดซี ทะเลสาบไบคาล

2. เกิดจากการกัดเซาะของธารน้ำแข็ง เช่น ทะเลสาบในประเทศฟินแลนด์

3. เกิดจากปากปล่องภูเขาไฟยุบตัว

4. เกิดจากแม่น้ำเปลี่ยนทิศทาง เราเรียกว่า ทะเลสาบรูปแอกวว์ (Oxbowlake)

5. เกิดจากแม่น้ำถูกขวางกั้นทางเดิน เช่น การสร้างเขื่อน
6. คาบสมุทร (Peninsula) คือ ส่วนของแผ่นดินใหญ่ที่ยื่นออกไปในทะเล อ่าว คาบมหาสมุทร
7. แหลม (Cape) คือ ส่วนของแผ่นดินที่ยื่นต่อมาจากคาบสมุทร
8. เกาะ (Island) คือ ส่วนของแผ่นดินที่มีน้ำล้อมรอบ

8.1 เกาะริมชายฝั่ง มักมีขนาดใหญ่ และอยู่ใกล้ชายฝั่ง เพราะเดิมเคยเป็นส่วนหนึ่งของทวีปมาก่อน ต่อมาเกิดการทรุดตัวของแผ่นดินบางส่วน เกาะริมทวีปมักอยู่ในแนวน้ำตื้น

8.2 เกาะกลางมหาสมุทร มักมีขนาดเล็ก อยู่ห่างชายฝั่งที่เป็นแผ่นดินใหญ่มากๆ มักตั้งในเขตน้ำลึก เกาะกลางสมุทรอาจเกิดจากภูเขาไฟและปะการัง

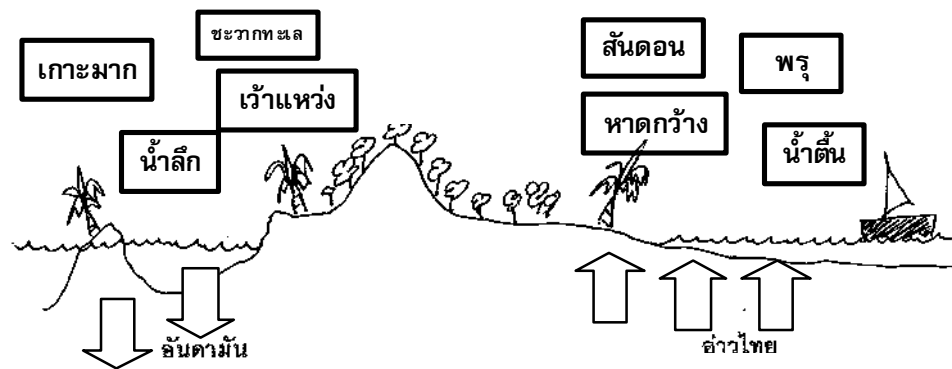
9. ชายฝั่ง

9.1 ชายฝั่งที่เกิดจากการยุบตัว (ฝั่งทะเลจม) เป็นชายฝั่งเว้าแหว่ง ไม่ค่อยมีที่ราบ น้ำลึก มีเกาะมากมายตามชายฝั่ง ไม่เหมาะในการตั้งถิ่นฐาน แต่เหมาะในการสร้างท่าเรือเพราะระดับน้ำที่ลึกทำให้เรือขนาดใหญ่มาเทียบท่าได้ และการมีเกาะและอ่าวจะช่วยคอยกำบังลมและคลื่นทะเลไม่ให้รุนแรง แต่อย่างไรก็ตาม การสร้างท่าเรือจะต้องพิจารณาพื้นที่ชายฝั่งที่จะสร้างท่าเรือด้วย ควรจะเป็นเขตตั้งถิ่นฐาน หรือมีการคมนาคมที่สะดวก

1. ชายฝั่งฟยอร์ด เกิดจากการกัดเซาะของธารน้ำแข็งในเขตชายฝั่งที่มีภูเขาชิดชายฝั่ง ทำให้เกิดอ่าวแคบๆ มีประโยชน์ในการเพาะพันธุ์สัตว์น้ำตามธรรมชาติ เป็นที่กำบังลมและเป็นแหล่งท่องเที่ยว เช่น ชายฝั่งนอร์เวย์ ชายฝั่งอลาสกา ชายฝั่งชิลีตอนใต้ ชายฝั่งเกาะใต้ของนิวซีแลนด์

2. ชายฝั่งแบบชะวากทะเล เกิดจากการยุบจมของที่ราบชายฝั่ง มักพบบริเวณปากแม่น้ำบางแห่ง ทำให้ปากแม่น้ำมีลักษณะกว้างคล้ายอ่าว เรือใหญ่สามารถจอดเทียบท่าได้ เช่น ปากแม่น้ำเทมส์ แม่น้ำ เอลเบ แม่น้ำริโอ เดอลาปลาตา แม่น้ำปากจั่นหรือกระบือ แม่น้ำตริง

9.2 ชายฝั่งที่เกิดจากการยกตัว เป็นชายฝั่งที่มีที่ราบกว้าง มีหาดกว้าง น้ำตื้น และมักพบสันดอนจอย เช่น แหลมตะลุมพุก ลากูน เช่นทะเลสาบสงขลา พรุหรือมาบ เช่น พรุบาเจาะ พรุโต๊ะแดง

ความสำคัญของภูมิประเทศ

1. ลักษณะภูมิอากาศในท้องถิ่น

- อุณหภูมิที่ยอดเขาจะต่ำกว่าเชิงเขา
- พื้นที่ที่อยู่ใกล้มหาสมุทร อุณหภูมิกลางวันและกลางคืน และระหว่างฤดูร้อนและฤดูหนาว จะไม่แตกต่างกันเท่าไร

หลักการ คุณสมบัติในการดูดและคายความร้อนระหว่างพื้นดินกับพื้นน้ำต่างกัน

- พื้นที่ที่อยู่ใกล้ทะเลและเกาะจะมีโอกาสฝนตกมากกว่า
- บริเวณที่เขาชันที่หันหน้าเข้าหาลมประจำที่พัดมาจากทะเลและมหาสมุทรจะมีปริมาณฝนมากกว่าที่ลาดเขาด้านตรงข้าม

2. ความอุดมของทรัพยากรธรรมชาติ บริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำมักมีดินตะกอนอุดมกว่าพื้นที่ลาดชัน ภูเขาสูงมักมีทรัพยากรป่าไม้และแร่อุดมกว่าที่ราบ นอกจากนี้เขตเทือกเขายังเป็นเขตต้นน้ำลำธารที่สำคัญอีกด้วย

3. การกระจายตัวของประชากร - การตั้งบ้านเรือนส่วนใหญ่นิยมในเขตที่ราบมากกว่าที่สูง

4. ความเป็นอยู่ของมนุษย์ ที่ราบมีประโยชน์ต่อการเกษตรและคมนาคมมากกว่าเทือกเขาสูง

5. ส่วนประกอบของเปลือกโลก

หินเปลือกโลก (The Rocks of the Earth's crust)

ส่วนประกอบของพื้นผิวเปลือกโลกที่เป็นของแข็ง เรียกว่า หิน (rock) ซึ่งเกิดจากการรวมตัวของธาตุ (mineral) ในลักษณะที่ต่างกัน ทำให้หินมีคุณสมบัติแตกต่างกัน

หินบนพื้นผิวโลกแบ่งเป็น 3 ประเภท ดังนี้

ชื่อหิน	การเกิด	ลักษณะสำคัญ	ความสำคัญ
หินอัคนี	<ol style="list-style-type: none"> เกิดจาก หินหนืด (magma) แข็งตัว เมื่อเคลื่อนตัวแทรกขึ้นมาบนชั้นผิวเปลือกโลก การระเบิดของภูเขาไฟ 	<ol style="list-style-type: none"> มีการตกผลึกในเนื้อหิน ไม่มีซากดึกดำบรรพ์ (fossil) ปรากฏในเนื้อหิน ไม่มีการวางตัวเป็นชั้น ส่วนประกอบของเนื้อหิน บางชนิดเป็นกรด (acidrock) เช่น หินแกรนิต (granite) บางชนิดเป็นด่าง (basic rock) เช่น หินบะซอลต์ (basalt) เนื้อหินแข็งแกร่งทนทาน 	<ol style="list-style-type: none"> เทือกเขาหินอัคนีมักมีความสูงสีกกร่อนช้า อุดมด้วยแร่ธาตุ โดยเฉพาะแร่โลหะ ทำสิ่งก่อสร้าง หินประดับ อาคารบ้านเรือน <p>* หินอัคนีในประเทศไทยพบมากในเขตภูเขาภาคเหนือ ตะวันตก และใต้</p>
หินชั้น หรือ หินตะกอน	เกิดจากการทับถมของโคลน ตะกอน วัตถุหรือสารต่างๆ และการฟุ้งของหินเปลือกโลก อันเกิดจากตัวกระทำต่างๆ เช่น ลม พายุ ธารน้ำแข็ง คลื่นหรือเกิดจากสิ่งมีชีวิต หรือเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางเคมี	<ol style="list-style-type: none"> เนื้อหินเรียงตัวเป็นชั้นอย่างชัดเจน มักมีซากดึกดำบรรพ์ 	<ol style="list-style-type: none"> เทือกเขาหินชั้นมีการสึกกร่อนง่ายและเร็ว เทือกเขาหินปูนมีภูมิประเทศที่เป็นถ้ำ หินงอก หินย้อย เป็นแหล่งแร่นานาชนิด ส่วนใหญ่เป็นอโลหะ และแร่เชื้อเพลิง เป็นวัสดุก่อสร้าง <p>* หินปูนในประเทศไทยพบมากในภาคตะวันตกและภาคใต้</p>

ชื่อหิน	การเกิด	ลักษณะสำคัญ	ความสำคัญ
หินแปร	เกิดจากพลังงานความร้อน ความกด ทำให้หินอัคนี หรือหินชั้น หรือหินแปร เปลี่ยนแปลงรูปร่างและ คุณสมบัติกลายเป็น หิน ชนิดใหม่	มีลักษณะแตกต่างจากหิน ชนิดเดิม	1. เป็นวัสดุก่อสร้าง 2. ทำเครื่องใช้

ดิน

1. ส่วนประกอบของดิน ได้แก่

1. อินทรีย์วัตถุ ได้แก่ หิน และแร่ เป็นแหล่งกำเนิดของสารอาหารสำหรับพืช
2. อินทรีย์วัตถุ ได้แก่ ชากพืช ชากสัตว์ ที่ย่อยสลายแล้ว ช่วยควบคุมโครงสร้างพื้นดินไม่ให้บีบเกินไป
3. น้ำ ช่วยละลายธาตุอาหาร
4. อากาศ โดยเฉพาะก๊าซออกซิเจน ไนโตรเจน คาร์บอนไดออกไซด์ เป็นตัวให้อาหารแก่พืช

สัดส่วนดินที่เหมาะสมกับการเจริญเติบโตของพืช อินทรีย์วัตถุ : อินทรีย์วัตถุ : น้ำ : อากาศ คือ

45 : 5 : 25 : 25

2. ปัจจัยสำคัญให้เกิดดิน

ปัจจัยที่มีผลต่อดิน	ส่งผล
ลักษณะภูมิประเทศ	- ความลาดชันมีผลต่อการสร้างดิน และการสึกกร่อนพังทลายของดิน - บริเวณที่ลาดชันมาก จะสร้างดินได้ยากแต่ดินจะสึกกร่อนได้ง่าย
ลักษณะภูมิอากาศ	อากาศร้อนชื้น ฝนตกหนัก ดินจะถูกชะล้างได้ง่ายความร้อนทำให้ฮิวมัสสลายตัวได้ง่าย
วัตถุดิบกำเนิดดิน	ดินที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของพืช คือ ดินที่เกิดจากการสลายตัวของหินปูน และบะซอลต์มีความเป็นต่าง
สิ่งมีชีวิตในดิน	จุลินทรีย์ช่วยย่อยสลายซากพืชและสัตว์ ฮิวมัสเพิ่มขึ้น
กาลเวลา	ดินที่มีอายุมาก จะมีความอุดมสมบูรณ์น้อยเพราะ ผ่านการสึกกร่อนมามากแล้ว

อุทกภาค

อุทกภาค เป็นส่วนของโลกที่เป็นน้ำที่อยู่บนพื้นโลกทั้งหมด

1. อุทกวัฏจักร (Hydrologic cycle) ในเขตร้อน วัฏจักรน้ำจะหมุนเวียนเร็วกว่าในเขตอบอุ่นและหนาว
2. การเคลื่อนไหวของน้ำในมหาสมุทร

1. คลื่น (wave)

1.1 คลื่นผิวน้ำ เกิดจากลม กระแสน้ำ การปะทะของคลื่นกับชายฝั่ง คลื่นผิวน้ำมีอิทธิพลต่อการเดินเรือ และการเปลี่ยนแปลงของชายฝั่ง

1.2 คลื่นใต้น้ำ เกิดจากแผ่นดินไหวใต้มหาสมุทร หรือภูเขาไฟใต้น้ำระเบิด คลื่นชนิดนี้มีขนาดใหญ่ เคลื่อนที่ได้ไกลทำให้เกิดอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สินได้ มักเกิดในท้องทะเล มหาสมุทร ที่อยู่ในแนวเปลือกโลก ไม่มั่นคง ได้แก่ คลื่นสึนามิ (tsunami)

2. น้ำขึ้นน้ำลง (tides) คือ ปรากฏการณ์เพิ่มระดับและลดระดับของน้ำในทะเลและมหาสมุทร เกิดจากแรงดึงดูดของดวงจันทร์ (moon gravitational force) และแรงหนีศูนย์กลาง นอกจากนี้ในแม่น้ำ ลำคลองก็มีน้ำขึ้นน้ำลงแต่จะช้ากว่าน้ำในทะเลและมหาสมุทร

พื้นผิวน้ำของโลก จะมีน้ำขึ้น 2 แห่ง น้ำลง 2 แห่ง และเนื่องจากโลกหมุนรอบตัวเอง 1 รอบใช้เวลา 24 ชั่วโมง ขณะเดียวกันดวงจันทร์หมุนรอบโลก 1 รอบใช้เวลา 29 ½ วันจึงทำให้พื้นน้ำบนผิวโลกในแนวเส้นเมริเดียนเดียวกัน จะหันเข้าหาดวงจันทร์ครบรอบต้องใช้เวลา 24 ชั่วโมง 52 นาที ดังนั้นแต่ละวันจะมีน้ำขึ้น น้ำลง ช้ากว่าวันก่อน 52 นาที

น้ำเกิดและน้ำตาย (spring tide and neap tide)

น้ำเกิดน้ำตาย คือ ปรากฏการณ์น้ำขึ้นมากกว่าปกติ และน้ำลงมากกว่าปกติ เกิดเนื่องจากดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ และโลก อยู่ในแนวตรงกัน ทำให้มีแรงดึงดูดทั้งจากดวงอาทิตย์ และดวงจันทร์ เพิ่มขึ้น ระยะเวลาที่ดวงอาทิตย์ ดวงจันทร์ และโลก อยู่ในแนวตรงกันคือ วันขึ้น 15 ค่ำ และวันแรม 15 ค่ำ น้ำจะขึ้นมากกว่าปกติ เรียกว่า น้ำเกิด วันขึ้น 7-8 ค่ำ และวันแรม 7-8 ค่ำ ดวงอาทิตย์และดวงจันทร์อยู่ในแนวตั้งฉากกับโลก น้ำจะขึ้นน้อยกว่าปกติ เรียกว่า น้ำตาย

3. กระแสน้ำในมหาสมุทร (Ocean current)

สาเหตุที่ทำให้เกิดกระแสน้ำในมหาสมุทร

1. ความแน่นของน้ำทะเลที่ต่างกัน เนื่องจากอุณหภูมิของน้ำต่างกัน น้ำที่มีอุณหภูมิต่ำ จะมีความแน่นสูง จะจมลงสู่เบื้องล่าง น้ำที่มีอุณหภูมิสูง จะมีความแน่นต่ำ จะลอยตัวที่ผิวน้ำ

2. ลมเหนือพื้นน้ำ ลมประจำที่พัดอยู่เหนือพื้นน้ำ มีกำลังที่จะทำให้น้ำไหลเคลื่อนที่ไปตามทิศทางลมได้ ลมที่มีบทบาทสำคัญคือ ลมประจำปี ได้แก่ ลมค้า ลมตะวันตก และลมซั่วโลก รวมทั้งลมมรสุม (monsoon winds) ในมหาสมุทรอินเดีย

3. แรงเหวี่ยงหรือแรงเฉยของโลก เพราะโลกหมุนรอบตัวเอง ทำให้เกิดแรงเหวี่ยงหรือแรงเฉยของกระแสน้ำ

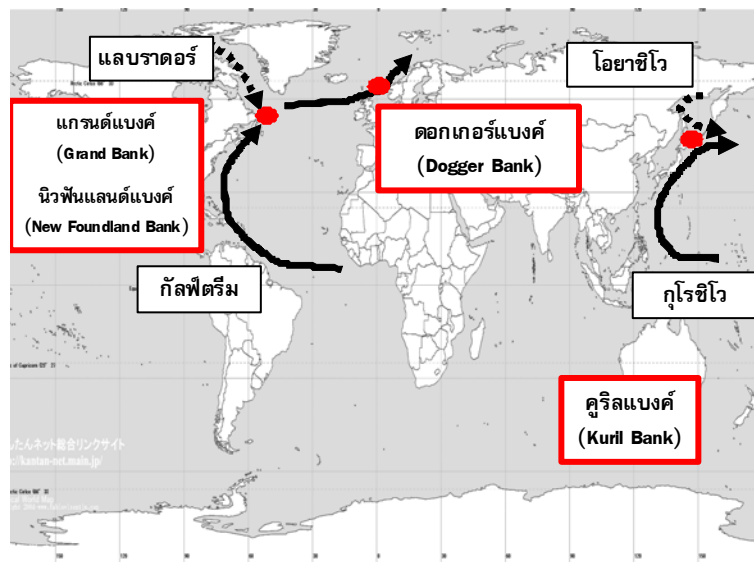
4. ชายฝั่งของทวีป เมื่อกระแสน้ำไหลมาชนกับชายฝั่งของทวีปที่ขวางอยู่ กระแสน้ำจะเปลี่ยนทิศทางการไหล โดยแยกเส้นทางไหลไปตามแนวชายฝั่ง

ชนิดของกระแสน้ำ

1. กระแสน้ำอุ่น มาจากเขตละติจูดต่ำ ไปเขตละติจูดสูง (อุ่นกว่าน้ำโดยรอบ)
2. กระแสน้ำเย็น มาจากเขตละติจูดสูง ไปยังเขตละติจูดต่ำ (เย็นกว่าน้ำโดยรอบ)

อิทธิพลของกระแสน้ำ

- 1) ส่งผลต่ออากาศ กระแสน้ำอุ่นไหลผ่าน อากาศจะชุ่มชื้นและมีฝนตก (แม้จะผ่านในฤดูหนาว) กระแสน้ำเย็นไหลผ่าน อากาศจะแห้งแล้ง อาจกลายเป็นทะเลทราย
- 2) ส่งผลต่อสิ่งมีชีวิต

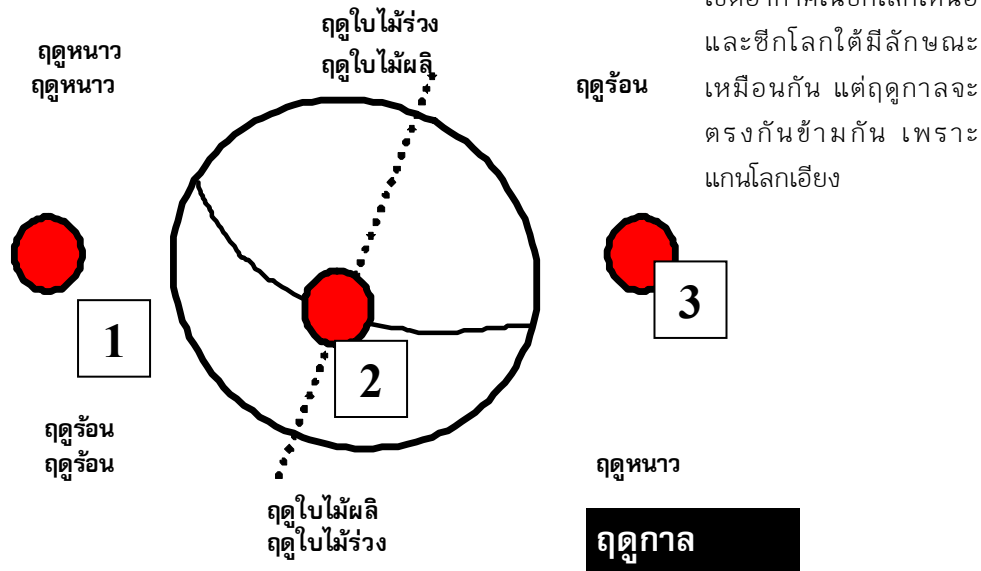

บริเวณที่กระแสน้ำอุ่นและกระแสน้ำเย็น มาเจอกันจะเกิดหมอกทะเล และเป็น แหล่งแพลงตอน ซึ่งเป็นอาหารของปลา ทำให้เกิดเขตปลาชุม โดยปกติกระแสน้ำเย็นจะมีปลาชุมมากกว่ากระแสน้ำอุ่น ได้แก่ คูริลแบงก์ (กระแสน้ำอุ่นกุโรชิโว เจอ กระแสน้ำเย็นโอฮาชิโว) แกรนด์แบงก์ (กระแสน้ำอุ่นกัลฟ์สตรีม เจอ กระแสน้ำเย็นแลบริดเจอร์) ด็อกเกอร์แบงก์ (กระแสน้ำอุ่นแอตแลนติก-เหนือ มาปะทะชายฝั่งนอร์เวย์)

3) ส่งผลต่ออุณหภูมิหน้าทะเล การแลกเปลี่ยนน้ำระหว่างเขตร้อนและเขตหนาว ทำให้ฟุ้งน้ำแข็งไม่สามารถขยายตัวเข้ามาในเขตอบอุ่น และช่วยทำให้น้ำแถบศูนย์สูตรไม่ร้อนจนเกินไป

4) ส่งผลต่อการคมนาคม การเล่นทวนกระแส และภูเขาน้ำแข็งที่ไหลมาอาจเป็นสิ่งกีดขวางการเดินทาง นอกจากนี้กระแสน้ำอุ่นยังช่วยทำให้สามารถจอดเรือในน่านน้ำในเขตหนาว เพราะกระแสน้ำอุ่นจะทำให้หน้าทะเลไม่เป็นน้ำแข็ง เช่น ชายฝั่งตะวันตกของยุโรป ชายฝั่งนอร์เวย์

5. ฤดูกาล การโคจรของโลกรอบดวงอาทิตย์มีผลต่อฤดูกาล

ตำแหน่งที่ 1 เป็นวันเริ่มต้นฤดูหนาวในซีกโลกเหนือ และเริ่มต้นฤดูร้อนในซีกโลกใต้ กลางคืนยาวกว่ากลางวันในซีกโลกเหนือ และกลางวันยาวกว่ากลางคืนในซีกโลกใต้ แต่ความแตกต่างของกลางวันและกลางคืนจะไม่มีที่ศูนย์สูตร แต่จะค่อยๆ เพิ่มขึ้นเมื่อห่างศูนย์สูตร ระหว่างเส้นอาร์กติกเซอร์เคิลถึงขั้วโลกเหนือ จะเป็นเวลากลางคืน 24 ชั่วโมง และระหว่างเส้นแอนตาร์กติกเซอร์เคิลถึงขั้วโลกใต้จะเป็นกลางวัน 24 ชั่วโมง

ตำแหน่งที่ 2 เป็นช่วงแสงอาทิตย์จะตั้งฉากที่เส้นศูนย์สูตร เป็นวันเริ่มต้นฤดูใบไม้ผลิในซีกโลกเหนือ และฤดูใบไม้ร่วงในซีกโลกใต้ เป็นวันที่กลางวัน-กลางคืน ยาวเท่ากันทั่วโลก

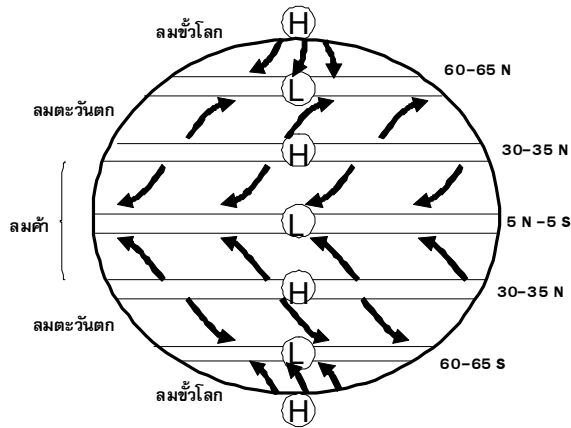
ตำแหน่งที่ 3 แสงอาทิตย์ตั้งฉากที่เส้น Tropic of Cancer และจะมีลักษณะตรงกันข้ามกับข้อ 1

6. ทิศทางลม

- ลมที่พัดจากทะเล > แผ่นดิน จะนำความชุ่มชื้นและฝนเข้าสู่แผ่นดิน
- ลมที่พัดจากแผ่นดิน > ทะเล จะนำความชุ่มชื้นออกจากแผ่นดิน ทำให้อากาศแห้งแล้ง

ประเภทของลม

1. ลมประจำเวลา ได้แก่ ลมบก - ลมทะเล, ลมภูเขา - ลมหุบเขา
2. ลมประจำปี คือ ลมที่พัดมาตลอดทั้งปี ได้แก่ ลมค้า ลมตะวันตก ลมซีกโลก

3. ลมประจำถิ่น ได้แก่ ลมว่าว ลมตะเภา

4. ลมแปรปรวน ได้แก่ พายุฝนฟ้าคะนอง พายุหมุนเกิดจากการปะทะกันของมวลอากาศ เกิดเป็นร่องมรสุม มักเกิดบริเวณทะเลหรือมหาสมุทรที่ได้รับความร้อนจากดวงอาทิตย์ ทำให้อุณหภูมิสูงความกดอากาศต่ำ เกิดเป็นตาพายุ (ศูนย์กลางพายุ) ระหว่างนั้นจะเกิดเมฆ คิวมูโลนิมบัส ทำให้ท้องฟ้าปิดเป็นพายุฝนฟ้าคะนอง และมีอากาศแปรปรวน

พายุที่เกิดในมหาสมุทร การเรียกชื่อพายุแตกต่างกันตามที่เกิด

มหาสมุทรแปซิฟิกและทะเลจีนใต้	ไต้ฝุ่น
มหาสมุทรอินเดีย อ่าวเบงกอล ทะเลอาหรับ และทวีปออสเตรเลีย	ไซโคลน
มหาสมุทรแอตแลนติก	เฮอริเคน
พายุที่เกิดบนแผ่นดิน (พบเฉพาะทวีปอเมริกาเหนือ)	ทอร์นาโด

5. ลมมรสุม เป็นลมที่พัดติดต่อกันหลายเดือน สำหรับประเทศไทย ลมมรสุมเป็นลมที่ทำให้เกิดฤดูกาล ซึ่งมีอิทธิพลต่ออากาศดังนี้

การกระจายเขตภูมิอากาศโลกเกณฑ์ที่ใช้ คือ อุณหภูมิเฉลี่ย และ ปริมาณฝน

1. เขตภูมิอากาศแบบร้อน (A)

เขต	ลักษณะอากาศ	พืชพรรณธรรมชาติ	เศรษฐกิจ	ประชากร
แบบร้อนชื้นแฉะ ศูนย์สูตร	อากาศร้อน ฝนตกชุก มากตลอดปี อุณหภูมิ ตลอดปีค่อนข้าง สม่ำเสมอ	ป่าดิบ (ป่าฝน) หรือเรียกว่าป่า ฝนเมืองร้อน	ยางพารา ฝ้าย ยาสูบ ปาล์มน้ำมัน โกโก้ มะพร้าว กาแฟ	บางแห่ง หนาแน่น เบาบางที่เป็น เขตป่าดิบ
แบบร้อนชื้นสลับ แล้ง (ทุ่งหญ้า สะวันนา)	มีฝนตกในฤดูร้อน ฤดู หนาวแห้งแล้งปานกลาง มีฤดูแล้งสลับฤดูร้อน ชัดเจน ปริมาณฝน รวมทั้งปีปานกลาง อุณหภูมิตลอดปี แตกต่างกันมาก	ป่าโปร่งสลับ ทุ่งหญ้าเขต ร้อน (ทุ่งหญ้า สะวันนา)	ข้าว ข้าวโพด อ้อย มัน ลำปะหลัง	หนาแน่น

2. เขตภูมิอากาศแห้งแล้ง (B)

เขต	ลักษณะอากาศ	พืชพรรณธรรมชาติ	เศรษฐกิจ	ประชากร
แบบทะเลทราย	ไม่มีฝนตกเลย หรือน้อย มาก อุณหภูมิแตกต่าง มากระหว่างฤดูร้อนกับ ฤดูหนาว กลางคืน กลางวัน	พืชพรรณ ทะเลทราย	ไม่มี ยกเว้น โอเอซิส อินทผลัม	เบาบาง
แบบทุ่งหญ้า ทะเลทราย	มีฝนตกบ้าง อากาศ อบอุ่นร้อน ปริมาณฝน น้อยมาก (แต่มากกว่า เขตทะเลทราย)	ทุ่งหญ้ากึ่ง ทะเลทราย (สเตปป์)	ข้าวสาลี ฝ้าย ทานตะวัน โคเนื้อ แกะขน	เบาบางมาก มักอาศัยตาม เขตโอเอซิส

ข้อสังเกต

1. เขตทะเลทราย จะพบในเขตละติจูดที่ 20-30 องศาทั้งเหนือและใต้ และติดกับชายฝั่งทะเลตะวันตก ทั้งนี้เพราะ

1.1 ทิศทางลม เป็นบริเวณที่ลมค้าพัดความชื้นออกจากแผ่นดิน ด้วยเหตุนี้แม้ว่าจะติดทะเลแต่กลับกลายเป็นทะเลทรายได้

1.2 ความกว้างใหญ่ของทวีป ส่งผลต่อความใกล้ไกลทะเล เช่น ทะเลทรายสะฮาราในทวีปแอฟริกา ทะเลทรายโกบีตอนในของทวีปเอเชีย และทะเลทรายในทวีปออสเตรเลีย แม้จะมีทะเลภายในก็ตาม

1.3 ทิศทางการวางตัวของภูเขา ที่วางขวางทิศทางลมที่พัดจากมหาสมุทรสู่แผ่นดิน

1.4 กระแสน้ำเย็น เช่น กระแสน้ำเย็นเปรู บริเวณตะวันตกเฉียงเหนือของทวีปอเมริกาใต้ทำให้เกิดทะเลทรายอะตาคามา

2. เขตทุ่งหญ้ากึ่งทะเลทราย จะอยู่บริเวณขอบของทะเลทรายเสมอ

3. เขตภูมิอากาศชื้นอุณหภูมิปานกลาง (อบอุ่น) (C)

เขต	ลักษณะอากาศ	พืชพรรณธรรมชาติ	เศรษฐกิจ	ประชากร
แบบเมดิเตอร์เรเนียน	มีฝนตกในฤดูหนาว ฤดูร้อนแห้งแล้ง	ไม้พุ่มเตี้ย ป่าแคระ	มะกอก ส้ม องุ่น มะนาว	หนาแน่น
แบบอบอุ่นชื้น	อากาศอบอุ่น แต่ฝนตกตลอดปี	ป่าผลัดใบเขต อบอุ่น ทุ่งหญ้าแพรรี	ข้าวสาลี มันฝรั่ง ข้าวโอ๊ต	หนาแน่น
แบบภาคพื้นสมุทรชายฝั่งตะวันตก	อากาศอบอุ่น ฝนตกชุกมากตลอดปี	ป่าผลัดใบเขต อบอุ่น	ผัก ผลไม้	หนาแน่น

4. เขตภูมิอากาศชื้นอุณหภูมิต่ำ (เขตหิมะ) (D)

เขต	ลักษณะอากาศ	พืชพรรณธรรมชาติ	เศรษฐกิจ	ประชากร
แบบชื้นภาคพื้นทวีป	ฝนปานกลาง ฤดูร้อนอบอุ่น ฤดูหนาวค่อนข้างหนาว	ป่าผสมเขต อบอุ่น (ป่าสน ไม้ผลัดใบ ทุ่ง หญ้าแพรรี)	ข้าวสาลี ข้าว บาเลย์ ป่าน ลินิน	หนาแน่น
แบบกึ่งอาร์กติก (ไทก้า)	หนาวจัดในฤดูหนาว มีฤดูร้อนสั้นๆ ที่อุณหภูมิจะสูงกว่า 10 องศาเซลเซียส (1-3 เดือน)	ป่าสน	สนไทก้า (ไม้เนื้ออ่อน กระดาด น้ำมันสน)	เบาบาง

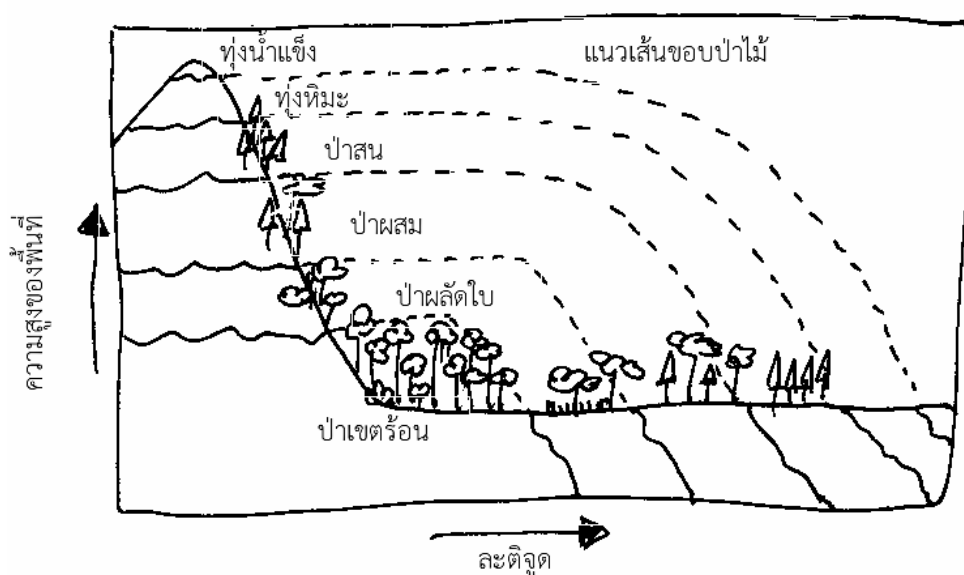
5. เขตภูมิอากาศแบบขั้วโลก (เขตน้ำแข็ง) (E)

เขต	ลักษณะอากาศ	พืชพรรณธรรมชาติ	เศรษฐกิจ	ประชากร
แบบทุนดรา	อากาศหนาวจัดตลอดปี ในฤดูร้อน อุณหภูมิ 5-10 องศา (2-4 เดือน)	มอส ไลเคนส์ ตระไคร้หน้า มีหญ้า เล็กขึ้นในฤดูร้อน	เลี้ยงกวางเรนเดียร์	เบาบางมาก
แบบทุ่งน้ำแข็ง (พืดน้ำแข็ง)	มีอุณหภูมิเฉลี่ยต่ำกว่า จุดเยือกแข็ง มีน้ำแข็งปก คลุมตลอดทั้งปี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี

6. เขตภูมิอากาศแบบภูเขาสูง (H) อุณหภูมิและพืชพรรณธรรมชาติแตกต่างกันไปตามความสูง

โดยปกติเทือกเขาที่สูงตั้งแต่ 5,000 เมตรขึ้นไป จะเริ่มมีหิมะบนยอดเขา ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับว่าเทือกเขาดังกล่าวอยู่ในอากาศเขตใด หากอยู่ในเขตร้อน แนวหิมะ (snow line) บนยอดเขาจะอยู่สูงกว่าแนวหิมะในเทือกเขาเขตอบอุ่น และหนาว ตามลำดับ

อุณหภูมิและพืชพรรณธรรมชาติจะแตกต่างกันไปตามความสูง และที่ตั้งตามละติจูด ดังภาพ

การจัดการวิกฤติทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมระดับโลก

1. การใช้มาตรการด้านกฎหมายสิ่งแวดล้อมโลก

การพัฒนาที่ยั่งยืน = การพัฒนาที่คำนึงถึงการอยู่รอดของคนในอนาคตโดยเน้นพัฒนาแบบบูรณาการ/องค์รวมทั้งสามด้าน คือ สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจและสังคม มีการกล่าวถึงการพัฒนาที่ยั่งยืนครั้งแรกในการประชุม Earth summit พ.ศ. 2535 ประเทศบราซิล

UN ได้ออกเอกสารอนาคตร่วมของเรา (Our common future) เพื่อการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนนำมาสู่การออกเอกสาร 5 ฉบับ คือ

1. ปฏิญญารัฐว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา : หลักการ 27 ข้อเกี่ยวกับสิทธิและความรับผิดชอบของประชาชาติเพื่อปรับความเป็นอยู่ของประชากรที่ดีขึ้น
2. แผนปฏิบัติการ 21 (Agenda 21) จากการประชุม Earth Summit เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2535 เพื่อดำเนินการให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน
3. แถลงการณ์เกี่ยวกับหลักการด้านป่าไม้
4. อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (UNFCCC)
5. อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ (CBD)

ประเภท	อนุสัญญา/พิธีสาร	ภารกิจ
ภาวะโลกร้อน	พิธีสารเกียวโต	ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก
	อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	ติดตามการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
	อนุสัญญาเวียนนา	ลดการปล่อยสาร CFCs การทำลายชั้นโอโซน
	พิธีสารมอนทรีออล	
	อนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการแปรสภาพเป็นทะเลทราย	ป้องกันการขยายตัวของทะเลทราย
สารพิษ	อนุสัญญารอตเตอร์ดัม	การนำเข้าและส่งออกสารเคมีและยาฆ่าแมลง
	อนุสัญญาบาเซล	การเคลื่อนย้ายและกำจัดขยะอันตรายข้ามพรมแดน
ระบบนิเวศ	อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ	ป้องกันการสูญพันธุ์
	อนุสัญญาไซเตส	การค้าสัตว์และพืชหายากและใกล้สูญพันธุ์
	อนุสัญญาแรมซาร์	กาปกป้องระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำ

2. การมีบทบาทขององค์กรเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของโลก

องค์กร	ภารกิจ
กรีนพีซ (Greenpeace)	<ul style="list-style-type: none"> - การรณรงค์การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ - การต่อต้านการจัดสร้างเตาเผาขยะที่ไม่ได้มาตรฐาน - การใช้กระบวนการทางพันธุวิศวกรรมในกระบวนการผลิตอาหาร
กองทุนสัตว์ป่าโลก (WWF)	<p>ทำงานด้านอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเป็นที่ปรึกษาสมัชชาเศรษฐกิจและสังคมของ UN</p> <ul style="list-style-type: none"> - โครงการป่าเพื่อชีวิต - โครงการคืนชีวิตให้แหล่งน้ำ - โครงการอนุรักษ์ทะเลและมหาสมุทร - โครงการอนุรักษ์พืชและสัตว์น้ำใกล้สูญพันธุ์ - โครงการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ - โครงการเกี่ยวกับสารเคมีและมลพิษ
UNEP	ประสานงานและจัดประชุมด้านสิ่งแวดล้อมโลก

การจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย

1. การใช้มาตรการด้านกฎหมายสิ่งแวดล้อมไทย

1. พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 (ปรับปรุงจากฉบับ พ.ศ. 2518)

หัวใจ คือ PPP (Polluter Pay Principle) ผู้ก่อให้เกิดมลพิษต้องชดเชยความเสียหาย EIA (Environment Impact Analysis) โครงการทั้งภาครัฐและเอกชนต้องวิเคราะห์ผลกระทบที่มีต่อสิ่งแวดล้อม

หลักการ

- การมีส่วนร่วมของประชาชนและเอกชน
- การกำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ
- การกำหนดแนวปฏิบัติที่ชัดเจน
- การกำหนดมาตรการควบคุมมลพิษ (มลพิษทางอากาศ เสียง น้ำและขยะอันตราย)
- การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ที่ก่อให้เกิดมลพิษ

สิทธิและหน้าที่ของประชาชน ได้แก่ สิทธิในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากทางราชการ สิทธิในทรัพย์สินและสิทธิทางการค้าที่ได้รับความคุ้มครอง การได้รับชดเชยค่าเสียหายหรือค่าทดแทนจากรัฐ การร้องเรียนกล่าวโทษผู้ที่กระทำผิดต่อเจ้าหน้าที่

บทลงโทษ

- ใครบุกรุก / ครอบครองที่ดินรัฐโดยมิชอบ / เข้าไปทำลายทำให้สูญหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติหรือศิลปกรรม/เขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม (จำคุก 5 ปี / ปรับไม่เกิน 500,000 บาท)
- ใครเผยแพร่ / ให้ข่าวที่ไม่เป็นจริงเกี่ยวกับแหล่งอันตรายจากแหล่งกำเนิดมลพิษโดยเจตนาทำลายชื่อเสียง / ความไว้วางใจต่อสาธารณะ (จำคุกไม่เกิน 1 ปี/ปรับไม่เกิน 10,000 บาท) หากแพร่ข่าวทางสื่อมวลชน (จำคุกไม่เกิน 5 ปี / ปรับไม่เกิน 500,000 บาท)
- ฝ่าฝืนคำสั่งห้ามใช้ยานพาหนะที่ก่อให้เกิดมลพิษ (ปรับไม่เกิน 5,000 บาท)
- ฝ่าฝืนไม่ยอมหยุดให้เจ้าหน้าที่ตรวจ (จำคุก 1 เดือน / ปรับไม่เกิน 10,000 บาท)
- ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ (จำคุกไม่เกิน 1 ปี / ปรับไม่เกิน 10,000 บาท)
- ชัดขวางเจ้าหน้าที่ควบคุมมลพิษเข้าไปในอาคารสถานที่เขตที่ตั้งของแหล่งกำเนิดมลพิษ จำคุกไม่เกิน 1 เดือน / ปรับไม่เกิน 10,000 บาท)

2.1 พระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. 2535

- ป้องกันเหตุรำคาญ = ก่อให้เกิดความเดือดร้อนกับบริเวณใกล้เคียง / ผู้ประสบเหตุ
 1. แหล่งน้ำทางระบายน้ำที่อาบน้ำส้วมที่ใส่มูลหรือเถ่า
 2. การเลี้ยงสัตว์
 3. อาคารที่เป็นที่อยู่ของคนหรือสัตว์
 4. การกระทำที่ก่อให้เกิดกลิ่น แสง เสียง รังสี ความร้อน สิ่งมีพิษ การลั่นสะเทือน ฝุ่นละออง

เถ่า เขม่า

2.3 พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535

- เป้าหมายเพื่อรักษาความสะอาดความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535
 1. เทปปล่อยระบายอุจจาระและปัสสาวะลงน้ำ (10,000 บาท)
 2. บ้วนถ่มน้ำลายเสมหะ น้ำหมาก น้ำมูก บนถนนพื้นรถโดยสาร / ทิ้งขยะในสาธารณะ (2,000 บาท)
 3. ขูดกะเทาะขีดเขียนพ่นสีกำแพง ถนน ต้นไม้ (5,000 บาท)
 4. ปล่อยให้สัตว์ถ่ายมูลบนที่สาธารณะ (500 บาท)
 5. ล้างรถในที่สาธารณะ (2,000 บาท)
 6. ทำทางเท้าชำรุด (5,000 บาท)
 7. ปิดทิ้งโปรงโฆษณาในที่สาธารณะ (5,000 บาท)
 8. จอดรถ / ขับรถบนทางเท้า (5,000 บาท)

2. การมีบทบาทขององค์กรเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของโลก

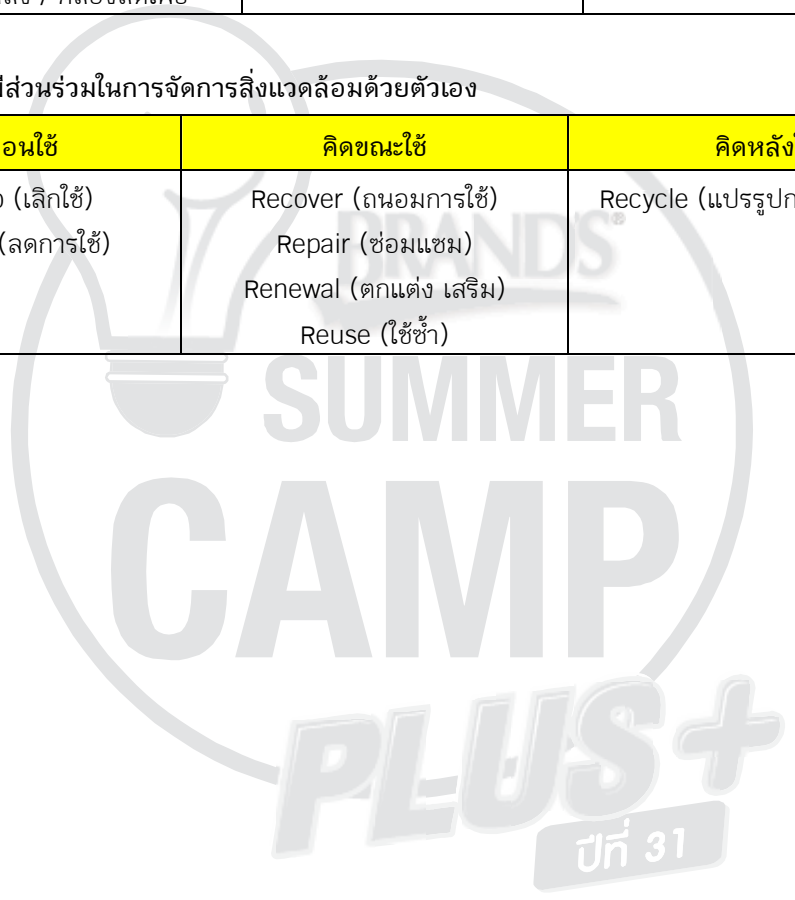
องค์กร	ภารกิจ	ผลงาน
สืบ นาคะเสถียร	ส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่ใกล้เคียงป่าอนุรักษ์มีส่วนร่วมในการดูแลป่าและสัตว์	ส่งเสริมความรู้ทางวิชาการอนุรักษ์พื้นที่ป่าไม้เขตอนุรักษ์และสัตว์ป่า
สมาคมหยาดฝน	ส่งเสริมพัฒนาชนบทยกระดับคุณภาพชีวิตและการพึ่งพาตนเองของชุมชนสนใจทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นดูแลความหลากหลายทางชีวภาพป่าชายเลนชุมชนวิถีประมงพื้นบ้านและอาชีพท้องถิ่น	<ul style="list-style-type: none"> - การอนุรักษ์หญ้าทะเลและปะการัง จ.ตรัง - การอนุรักษ์เต่าทะเลและพะยูน จ. ตรัง - การอนุรักษ์สัตว์ป่าเขาอ่างฤๅไน จ.ฉะเชิงเทรา
สมาคมสร้างสรรค์ไทย	รณรงค์ให้ประชาชนเกิดจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมทางสังคมให้เกิดความสะอาดปราศจากขยะ	<p>โครงการตาวีเศษ</p> <p>การรักษาความสะอาดแม่น้ำลำคลอง</p> <p>การสร้างกับดักไขมัน</p> <p>ประหยัดน้ำ ทั้งขยะเป็นที่ เป็นทางลดและแยกขยะ</p> <p>ปลูกต้นไม้ในชุมชน</p>
มูลนิธิเพื่อนช้าง	ช่วยเหลือช้าง	<p>ช่วยช้างให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น</p> <p>รายงานสถานการณ์ช้าง</p> <p>สร้างโรงพยาบาลช้าง</p> <p>ช่วยเหลืออาชีพเกี่ยวกับช้าง</p>
สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย TEI : Thailand Environment Institut	ศึกษาวิจัยด้านสิ่งแวดล้อม	เผยแพร่งานวิจัยด้านสิ่งแวดล้อม

3. การจัดการสิ่งแวดล้อมตามโครงการพระราชดำริ

ปัญหาหน้า	ปัญหาดิน	ปัญหาป่าไม้
น้ำแล้ง - ฝายแม้ว น้ำเน่า - ไตรธรรมชาติ บึงมักกะสัน - แหลมฝักเบี้ย - กังหันชัยพัฒนา พลาสลิต / กระจดี น้ำท่วม - แก้มลิง / คลองลัดโพธิ์	ดินเปรี้ยว - แกล้งดิน ดินถล่ม - ภูเขาไฟ	ไม้สามประโยชน์ ป่าชุมชน

4. การมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อมด้วยตัวเอง

คิดก่อนใช้	คิดขณะใช้	คิดหลังใช้
Rejectb (เลิกใช้) Reduce (ลดการใช้)	Recover (ถนอมการใช้) Repair (ซ่อมแซม) Renewal (ตกแต่ง เสริม) Reuse (ใช้ซ้ำ)	Recycle (แปรรูปกลับมาใช้ใหม่)

เครื่องมือทางภูมิศาสตร์

1. เทคโนโลยีทางภูมิศาสตร์

1. รีโมตเซนซิง หรือ การสัมผัสระยะไกล (Remote sensing) เป็นการบันทึกข้อมูลของวัตถุหรือพื้นที่ผ่านอุปกรณ์เซนเซอร์ ที่ติดบนยาน

1.1 ภาพถ่ายทางอากาศ - ศึกษาการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน เป็นการถ่ายภาพจากเครื่องบิน

1.2 ภาพจากดาวเทียม - ศึกษาการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน การพยากรณ์อากาศ การสำรวจทรัพยากรและได้ภาพมุมกว้างกว่าภาพถ่ายทางอากาศ

2. ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (Geographic Information System : GIS) เป็นการใช้คอมพิวเตอร์ในการเก็บ รวบรวม บันทึก จัดการวิเคราะห์ ประมวลผลข้อมูลทางภูมิศาสตร์

2.1 องค์ประกอบของ GIS - ส่วนเครื่อง / ส่วนชุดคำสั่ง / ข้อมูล/ บุคลากร

2.2 ประโยชน์ GIS สามารถบอกตำแหน่ง ค้นหาข้อมูลสถานที่ใดๆ โดยกำหนดเงื่อนไขต่างๆ เช่น พื้นที่ คาดการณ์แนวโน้ม → วางแผนจัดการพื้นที่ในอนาคตได้

3. ระบบบอกตำแหน่งด้วยสัญญาณดาวเทียม (GPS : GLOBAL POSITIONING SYSTEM)

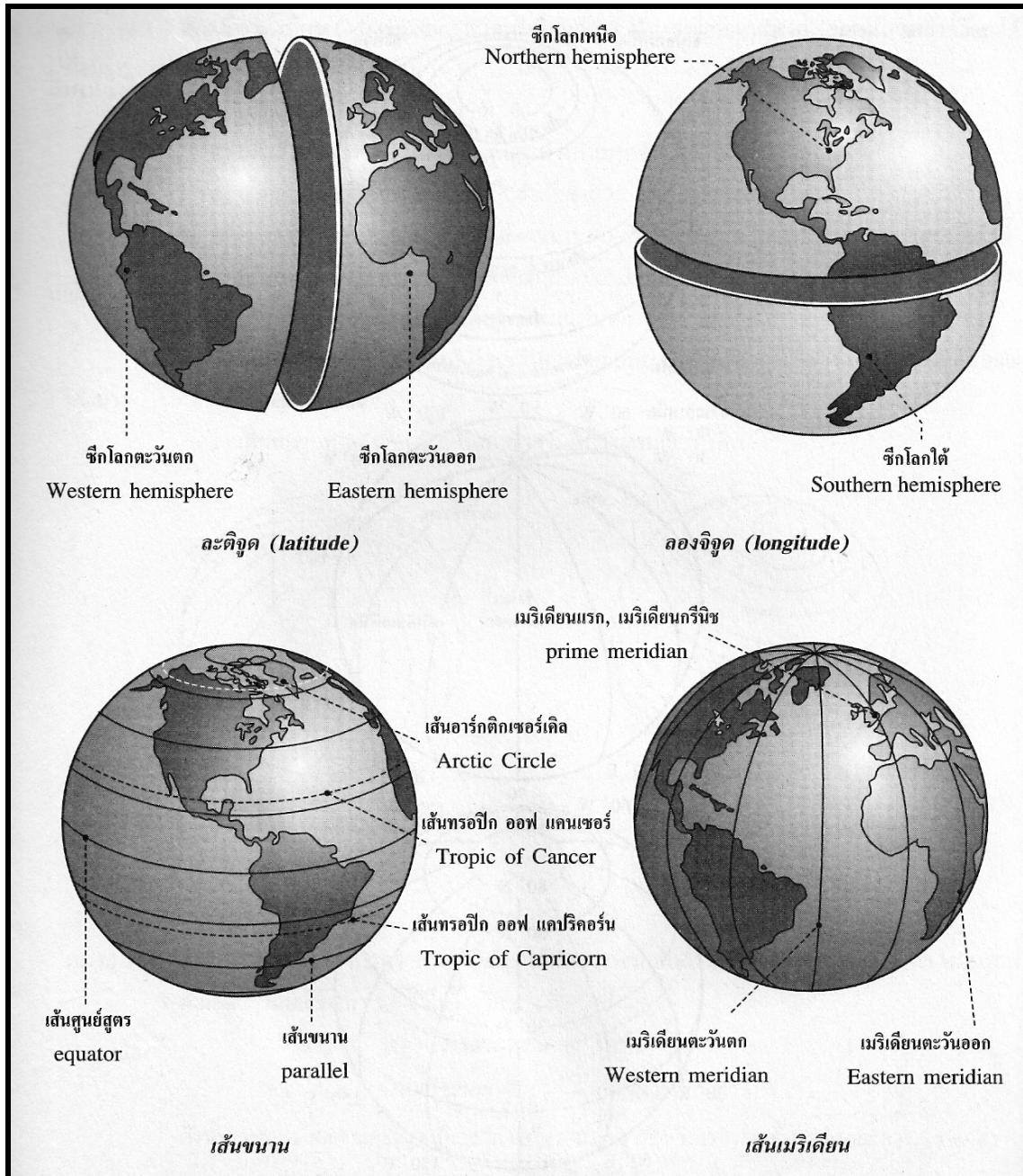
2. เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ แบบเก็บข้อมูลและให้ข้อมูล

ข้อมูลด้านลักษณะอากาศ และภัยพิบัติทางอากาศ		ข้อมูลด้านธรณีพิบัติ		การแปลความหมายข้อมูลจากแผนที่และภาพ	
เครื่องมือ	การวัด	เครื่องมือ	การวัด	เครื่องมือ	การวัด
ไฮโครมิเตอร์	ความชื้น	ไซโมมิเตอร์	แผ่นดินไหว	สเตอริโอสโคป	ใช้คู่กับภาพถ่ายทางอากาศ/กล้องสามมิติ
ไฮโกรมิเตอร์	ความชื้น	DART BOUY	สึนามิ	แพลนิเมเตอร์	เครื่องวัดระยะทางในแผนที่
บารอมิเตอร์	ความกดอากาศ				
เทอร์โมมิเตอร์	อุณหภูมิ				
อะนิโมมิเตอร์	ความเร็วลม				
วินเวนด์/ครลม	ทิศทางลม				
แอนโรเวน	ความเร็วลมและทิศทางลม				

2. การอ่านและการแปลความหมายแผนที่

1. ชื่อแผนที่ เป็นองค์ประกอบแรกที่ใช้แผนที่ต้องพิจารณาเพื่อให้ใช้งานตรงจุดประสงค์
2. พิกัดทางภูมิศาสตร์ คือ เป็นการบอกตำแหน่งจากเส้นขนาน และเส้นเมริเดียน (1 องศา = 60

ลิปดา = 3,600 ฟลิปดา)

3. ทิศ หากแผนที่ไม่มีเครื่องหมายทิศให้ถือว่าด้านบนของแผนที่เป็นทิศเหนือเสมอ
4. มาตรฐาน (ระยะทางในแผนที่ : ระยะทางจริง)
ประเภท
 - 1) มาตรฐานเศษส่วน (ตัวเลข) คือ 1 : 500,000
 - 2) มาตรฐานแบบคำพูด คือ 1 ซม. : 5 กม.
 - 3) มาตรฐานบรรทัด (กราฟฟิก)

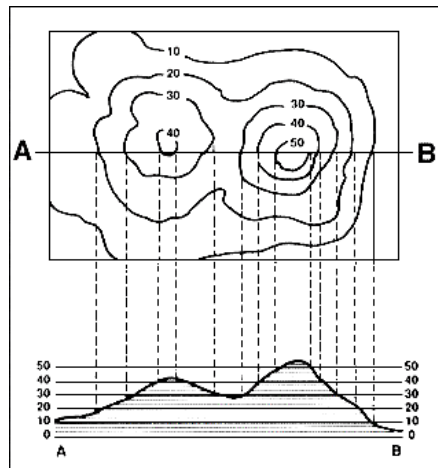
ขนาดของมาตรฐาน มาตรฐานยิ่งขนาดใหญ่ยิ่งเห็นชัด

5. สัญลักษณ์

สัญลักษณ์แสดงความสูงและทรวดทรงภูมิประเทศ

เส้นชั้นความสูง

ลากผ่านบริเวณต่างๆ ที่มีความสูงเท่ากัน และมีเลขกำกับค่าของเส้นนั้น ช่องห่างของเส้นความชันแต่ละเส้นเรียกว่า ขนาดของเส้นชั้นความสูง ซึ่งจะเพิ่มด้วยค่าที่เท่ากัน หากเส้นชิดกันมาก แสดงว่ามีความชันมาก

๑๒

พื้นดิน

สีเขียว → สีเหลือง → สีส้ม → สีน้ำตาล

ที่ราบ เนินเขา ที่ราบสูง เทือกเขา

พื้นน้ำ

สีขาว → สีฟ้า → สีน้ำเงิน → สีน้ำเงินเข้ม

ทะเลน้ำตื้น → ทะเลน้ำลึก

พระพุทธศาสนา

พุทธประวัติ

1. พระพุทธศาสนาเกิดขึ้นในชมพูทวีป ปัจจุบันคือพื้นที่ของประเทศเนปาล อินเดีย ภูฏาน ปากีสถาน และบังคลาเทศ

พระพุทธเจ้า คือ ผู้ที่ตรัสรู้ชอบด้วยพระองค์เอง

เจ้าชายสิทธัตถะ → ตรัสรู้ → พระพุทธเจ้า → นิพพาน

มนุษย์ธรรมดา รู้ความจริงตามธรรมชาติ (สังขาร) เป็นความว่างเปล่า (อนัตตา)
ถ้าเราปฏิบัติตามเจ้าชายสิทธัตถะเราก็จะมีศักยภาพที่จะรู้ความจริงของธรรมชาติได้เช่นกัน

ปฐมเทศนา ในวันอาสาฬหบูชา แสดงพระธรรมจักกัปปวัตตนสูตร ประกอบด้วยอริยสัจ 4 และ มัชฌิมาปฏิปทา

ปัจฉิมโอวาท = อัปมาทธรรม = ไม่ให้เราประมาท (เปรียบดังรอยเท้าช้าง)

การเสด็จออกมหาภิเนษกรรม = การออกผนวช เสียสละชีวิตทางโลก

ประวัติ	ก่อนพุทธกาล	80 ปี	ประสูติ
	พระชนมายุ	16 ปี	สมรส
		29 ปี	ออกบวช
		35 ปี	ตรัสรู้ “อริยสัจ 4”
		80 ปี	ปรินิพพาน

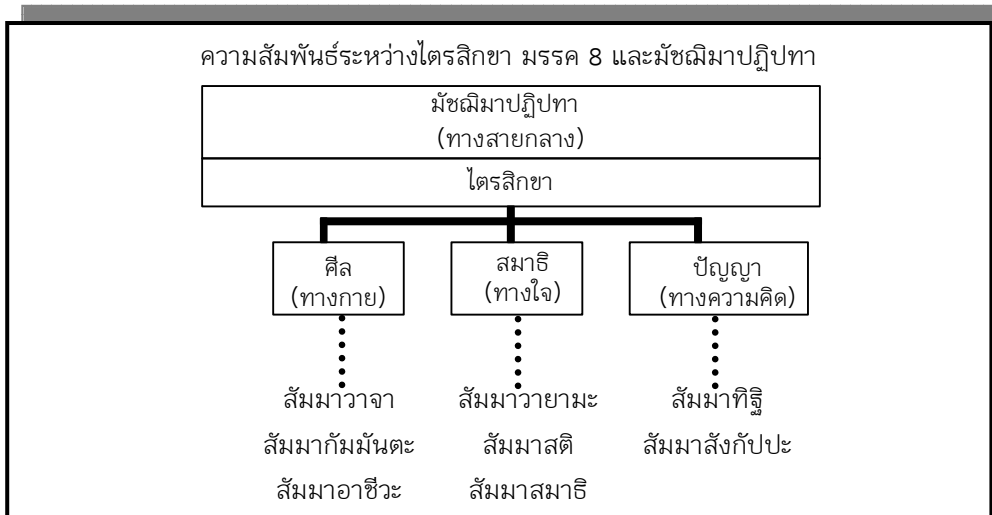
ใช้เวลา 6 ปี ในการแสวงหาหนทางดับทุกข์
ใช้เวลา 45 ปี ในการประกาศศาสนา

สถานที่ประสูติ	ใต้ร่มไม้รังหรือต้นสาละแห่งสวนลุมพินีวัน ปัจจุบันอยู่ชายแดนประเทศเนปาล ที่ลุมพินี
สถานที่ตรัสรู้	ถน โคนต้นโพธิ์ ใกล้ริมฝั่งแม่น้ำเนรัญชรา ด้านตะวันตก วิหารพุทธคยา จังหวัดคยา รัฐพิหาร ประเทศอินเดียปัจจุบัน
สถานที่แสดงปฐมเทศนา	ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน ที่สารนาถ ใกล้เมืองพาราณสี รัฐพิหาร ประเทศอินเดีย
สถานที่ปรินิพพาน	ถน สาลวโนทยาน เมืองกุสินารา รัฐอุตตรประเทศ ประเทศอินเดีย

อดีตอาศัยการถ่ายทอดแบบมุขปาฐะ = พระไตรปิฎก แปลว่า ตะกร้า 3 ใบ

1. พระวินัยปิฎก ว่าด้วยข้อบังคับของภิกษุและภิกษุณี = กฎหมาย
 2. พระสุตตันตปิฎก ว่าด้วยคำสั่งสอนต่างๆ ที่พระพุทธเจ้าและพุทธสาวกแสดงไว้ โดยมีข้อความกล่าวถึงกาลเวลา สถานที่ บุคคลและเหตุการณ์
 3. พระอภิธรรมปิฎก ว่าด้วยข้อธรรมล้วนๆ ไม่มีการกล่าวถึงกาลเวลา สถานที่ บุคคลและเหตุการณ์
- หลักคำสอนทางศาสนาพุทธ**

1. อริยสัจ 4 = ความจริงอันประเสริฐ 4 ประการ
 1. ทุกข์ คือ ความไม่สบายกายไม่สบายใจเป็นปัญหาของชีวิต แบ่งออกเป็น 2 ประเภท (ธรรมะควรรู้)
 - สภาวะทุกข์ หมายถึง ทุกข์ประจำ คือ เกิด แก่ ตาย
 - ปกิณณกทุกข์ หมายถึง ทุกข์จร ได้แก่ เจ็บกายเจ็บใจ
 2. สมุทัย คือ สาเหตุที่ทำให้เกิดทุกข์ เรียกว่า ตัณหา คือ ความอยาก (ธรรมะควรละ)
 3. นิโรธ = นิพพาน (ธรรมะควรบรรลุ)
 4. มรรค = แนวทางปฏิบัติในการดับทุกข์ 8 ประการ (ธรรมะควรเจริญ)
 - สัมมาทิฐิ (ความเห็นชอบ)
 - สัมมาสังกัปปะ (ดำริชอบ)
 - สัมมาวาจา (วาจาชอบ)
 - สัมมากัมมันตะ (การกระทำชอบ)
 - สัมมาอาชีวะ (เลี้ยงชีพชอบ)
 - สัมมาวายามะ (ความเพียรชอบ)
 - สัมมาสติ (ระลึกชอบ)
 - สัมมาสมาธิ (ตั้งใจชอบ)

2. หลักโอวาทปาฏิโมกข์ เป็นโอวาทที่พระพุทธเจ้าแสดงในวันมาฆบูชา เป็นหัวใจของพุทธศาสนา ประกอบด้วยลัทธิ สัจจะ ทำดี และทำจิตใจให้บริสุทธิ์

3. ชั้น 5 หรือ เบญจขันธ์ คือ องค์ประกอบของชีวิต 5 ประการ ดังนี้

รูปธรรม	รูป	ส่วนประกอบของชีวิตที่เป็นสสาร จำแนกออกเป็นธาตุทั้งสี่ คือ ดิน (ส่วนที่เป็นร่างกาย) น้ำ (ส่วนที่เป็นของเหลว) ลม (ส่วนที่เป็นลมหายใจเข้าออก ลมในร่างกาย) ไฟ (ส่วนที่เป็นพลังงานความร้อนในร่างกาย)
นามธรรม	เวทนา	ความรู้สึก ได้แก่ สุขเวทนา (รู้สึกสบาย) ทุกขเวทนา (รู้สึกทุกข์) อุเบกขเวทนา (รู้สึกเฉยๆ ไม่ทุกข์ไม่สุข)
	สัญญา	ความจำได้ คือ การรู้ว่าสิ่งนั้นคืออะไร รู้อะไร เสียงอะไร กลิ่นอะไร ไม่ใช่ความทรงจำเรื่องราวต่างๆ
	สังขาร	คือแรงจูงใจ ที่ทำให้คนคิดดี คิดชั่ว องค์ประกอบชีวิตของมนุษย์และสัตว์ต่างกันที่จุดนี้ มนุษย์มีสภาพปรุงแต่งจิตใจ ซึ่งสัตว์ไม่มี
	วิญญาณ	ความรู้ อารมณ์ที่เกิดจากการรับรู้จากอายตนะ 6 (ประสาทสัมผัส) ที่ผ่านเข้ามาได้แก่ จักขุวิญญาณ (ตา) โสตวิญญาณ (หู) ฆานวิญญาณ (จมูก) ชิวหาวิญญาณ (ลิ้น) กายวิญญาณ (ผิวหนัง) และมนโวิญญาณ (ใจ)

ชั้นทั้ง 5 การเข้าใจชั้นก็คือการทำความเข้าใจชีวิตมนุษย์นั่นเอง

4. ไตรลักษณ์ = สามัญลักษณ์ 3 ประการ คือ อนิจจัง (ความไม่เที่ยง) ทุกขัง (ความทนอยู่ไม่ได้) อนัตตา (ความไม่มีตัวตน) ที่ทรงสอนเพราะทรงต้องการให้เรา รู้จักปลง ปล่อยวาง สอดคล้องกับหลักโลกธรรม 8 หมายถึงเรื่องราวของธรรมดาที่เกิดขึ้นบนโลกอย่าตกเป็นทาสของสิ่งเหล่านี้

ฝ่ายอิฏฐารมณ์	ฝ่ายอนิฏฐารมณ์
ได้ลาภ	เสื่อมลาภ
ได้ยศ	เสื่อมยศ
ได้รับคำสรรเสริญ	ถูกนิินทา
ได้สุข	ตกทุกข์

3. กรรม = การกระทำที่มีเจตนา ตรงข้ามกับ กิริยา
ประเภทของกรรม

แบ่งตามคุณภาพ/มูลเหตุการกระทำ			แบ่งตามการแสดงออก		
อกุศลกรรม	กุศลกรรม	อเนกาทกกรรม	กายกรรม	วจีกรรม	มโนกรรม
โลก	อโลภะ		กายทุจริต 3	วจีทุจริต 4	มโนทุจริต 3
โกรธ	อโทสะ		กายสุจริต 3	วจีสุจริต 4	มโนสุจริต 3
หลง	อโมหะ				

แบ่งตามหน้าที่การให้ผล

- กรรมนำไปเกิด (ชนกกรรม) - กรรมที่ทำหน้าที่พาไปเกิด
- กรรมสนับสนุน (อุปถัมภ์กรรม) - กรรมที่สนับสนุนชนกกรรม
- กรรมบีบคั้นหรือหันเหทิศทาง (อุปปีฬกรรม) - กรรมที่ทำหน้าที่บีบคั้น มิให้เต็มที่
- กรรมตัดรอน (อุปฆาตกรรม) - กรรมที่ไปตัดรอนให้เกิดผลตรงข้าม

แบ่งตามความหนักเบา

- กรรมหนัก (ครุกรรม) - อนันตริยกรรม 5 ได้แก่ ฆ่าพ่อ แม่ พระอรหันต์ ทำให้พระพุทธเจ้าห้อเลือด
ยุยงให้สงฆ์แตกแยก

- กรรมเคยชิน (พหุลกรรม/อาจิณกรรม) - กรรมที่ทำซ้ำซาก
- กรรมใกล้ตาย (อาสันนกรรม) - กรรมที่คนทำตอนใกล้ตาย
- กรรมลึกลับกว่าทำ (กตัตตกรรม) - กรรมที่ทำด้วยเจตนาที่อ่อน ไม่ได้ใจทำ

4. วิตก = การคิด การยกจิตขึ้นสู่อารมณ์

คิดชั่ว		คิดดี	
อกุศลวิตก		กุศลวิตก	
กามวิตก	หมกมุ่น	เนกขัมมวิตก	ไม่คิดหมกมุ่น
พยาบาทวิตก	จองเวร	อพยาบาทวิตก	ไม่คิดจองเวร
วิหิงสาวิตก	เบียดเบียน	อวิหิงสาวิตก	ไม่คิดเบียดเบียน

5. ภาวนา 4 = หลักการเจริญ การทำให้มีขึ้น การฝึกอบรม การพัฒนา ประกอบด้วย กายภาวนา สील
ภาวนา จิตตภาวนา และปัญญาภาวนา

6. ปัญญาวุฒิธรรม 4 = ธรรมเป็นเครื่องเจริญปัญญา

- สัพปุริสสังเสวะ - การเลือกคบคน สัทธัมมัสสวนะ - การฟังสัทธรรม
- โยนิโสมนสิการ - การคิดอย่างแยบคาย ธัมมานุธัมมปฏิบัติ - ปฏิบัติฝึกฝน

7. พละ 5 = ธรรมที่เป็นกำลังในการทำความดี

1. สัทธา - มีความเชื่อในทางธรรม ในสิ่งที่ควรเชื่อและมีเหตุผล
2. วิริยะ - ความเพียรที่จะละชั่ว
3. สติ - การมีสติ ระลึกรู้ตัวตลอดเวลา
4. สมาธิ - การมีใจแน่วแน่ ไม่ฟุ้งซ่าน
5. ปัญญา - ความรอบรู้

8. อุบาสกธรรม 5 = สมบัติของอุบาสกประกอบด้วย มีศรัทธา มีศีลบริสุทธิ ไม่ถือมงคล ตื่นข่าว
ไม่แสวงหาเขตบุญนอกศาสนาชวนชวายุอุปถัมภ์ บำรุงพุทธศาสนา

9. พรหมวิหาร 4 = ธรรมของผู้ปกครอง : เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา

10. สังคหัตถ์ 4 = ธรรมในการยึดเหนี่ยวน้ำใจคน : ทาน ปิยวาจา อดทนกริยา สมนัดตา ยังเป็นหลักการสงเคราะห์บุตร หลักการสงเคราะห์ภรรยาอีกด้วย

11. อิทธิบาท 4 = ธรรมของผู้สำเร็จ : ฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา

12. สาราณียธรรม 4 = ธรรมที่ทำให้เกิดความสามัคคี : ทำ พุด คิด ติดต่อกันด้วยความเมตตา แบ่งปัน ประพฤติดีต่อกัน ปรับตัวเข้าหากัน

เมตตากรรม	เมตตาจริกรรม	เมตตาโมกรรม
สาธารณโภคี	สีลสามัญญตา	ทิวฐิสามัญญตา

13. พรวาสธรรม 4 = ธรรมของผู้ครองเรือน : สัจจะ ทมะ ชันติ จาคะ

14. วิมุตติ ความหลุดพ้นจากอำนาจกิเลส = นิพพาน = นิโรธ

15. อริยวัฑฒิ 5 = หลักของอารยชน (ผู้เจริญ) ต้องประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้

1. ศรัทธา

- กัมมสัทธา - เชื่อว่ากรรมมีอยู่จริง
- วิปากสัทธา - เชื่อเรื่องผลของกรรม
- กัมมัสสกตาสัทธา - เชื่อว่าสัตว์มีกรรมเป็นของตนเอง
- ตถาคตโพธิสัทธา - เชื่อในการตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า *****

2. ศีล ระเบียบความประพฤติทางกายและวาจา

3. สุตตะ การเล่าเรียน สดับฟัง ศึกษาหาความรู้

4. จาคะ การเสียสละ มีน้ำใจ ใจกว้าง

5. ปัญญา ความรอบรู้ รู้คิดพิจารณา เข้าใจเหตุผล รู้จักโลกกว้างและความจริง

16. ปาปฉกักรรม 3 = หลักของพ่อค้าจกขุม (ดาดี) วิธูโร (จัดเจนในธุรกิจ) นิสสยสัมปັນโน (มีแหล่งลงทุน มีเครดิต)

17. โภคอาทิยะ 5 = หลักที่ควรยึดในการครองชีพ

- ใช้เลี้ยงตนเอง ครอบครัว บิดามารดา และคนที่อยู่ในความรับผิดชอบทั้งหลายให้มีความสุข
- ใช้บำรุงเลี้ยงมิตร ญาติสหาย และผู้ร่วมงานให้มีความสุข
- เก็บไว้ใช้เป็นหลักประกันยามจำเป็น
- ใช้ทำพลี คือ การสละทรัพย์สินเพื่อบำรุงสงเคราะห์ 5 ประการ ได้แก่ สงเคราะห์ญาติ ต้อนรับแขก บำรุงราชการ ถวายเทวดา และทำอุทิศแก่บรรพชนที่ล่วงลับไปแล้ว
- ใช้อุปถัมภ์พระสงฆ์ผู้ประพฤติดี

18. โภควิภาค 4 = แบ่งเงินออกเป็น 2 (ลงทุน) : 1 (ใช้จ่าย) : 1 (เก็บออม)

19. อปริยานิยธรรม 7 = ธรรมที่ป้องกันความเสื่อม

ฝ่ายบ้านเมือง	ฝ่ายสงฆ์
1. หมั่นประชุมกันสม่ำเสมอ	1. หมั่นประชุมกันสม่ำเสมอ
2. พร้อมเพรียงกันประชุม เลิกประชุม และทำกิจที่ควรทำ	2. พร้อมเพรียงกันประชุม
3. ไม่บัญญัติหรือลั่นเลิกข้อบัญญัติตามอำเภอใจ	3. ไม่บัญญัติสิ่งที่พระพุทธเจ้าไม่บัญญัติ
4. เคารพและรับฟังความเห็นผู้ใหญ่	4. เชื่อฟังพระสงฆ์องค์ประธาน
5. ให้การอารักขาแก่พระภิกษุสงฆ์	5. ไม่ลู่ออกความอยากที่เกิดขึ้น
6. เคารพหลักการบูชาศาสนสถาน	6. ยินดีในเสนาสนะที่อาศัยอยู่
7. ไม่ข่มเหงหรือดูแคลาสตรี	7. ตั้งใจเสมอว่ายินดีต้อนรับสงฆ์

20. สัปบุริสธรรม 7 = ธรรมที่ทำให้เราเป็นคนดี

รู้จักเหตุ รู้จักผล รู้จักตน รู้จักประมาณ รู้จักกาล รู้จักสังคม รู้จักบุคคล
(อัมมัญญุตตา) (อัตตัญญุตตา) (อัตตัญญุตตา) (มัตตัญญุตตา) (กาลัญญุตตา) (ปริสัจญุตตา) (บุคคลัญญุตตา)

21. ทิศ 6 : พระสงฆ์ บิณฑบาต ครุบาอาจารย์ บุตรภรรยา มิตรสหาย ลูกน้อง-ลูกจ้าง

22. นิวรณ์ 5 = อุปสรรคขัดขวางการทำความดี

กามฉันทะ พยาบาท ถีนมิทธะ อุทธัจจกุกกัจจะ วิจิกิจฉา
(ความอยาก) (จองเวร) (เซื่องช้า) (ฟุ้งซ่านรำคาญ) (ลั้ลเลงล้าย)

23. อธิปไตย 3 = การปกครอง : อัตตอธิปไตย โลกอธิปไตย และธรรมอธิปไตย

24. อุปาทาน 4 = กามอุปาทาน (ติดในกามคุณ 5) ทิฏฐิอุปาทาน (ติดในความคิดทฤษฎีความเชื่อ) สีสัพพตูปาทาน (ติดในแบบปฏิบัติ) อตตอุปาทาน (ติดตัวเองเป็นศูนย์กลาง)

25. นียาม 5 = กฏ : อุตุนิยม (ลมฟ้าอากาศ) พีชนิยม (การสืบพันธุ์) กรรมนียาม (กฎแห่งกรรม) จิตตุนิยม (การทำงานของจิต : ชันธ 5) และธรรมนียาม (กฎแห่งเหตุและปัจจัย : ปฏิจจสมุปบาท 12 อิทัปปยตา)

26. ปฏิจจสมุปบาท = กระบวนการเกิดทุกข์ การเวียนว่ายตายเกิด : อวิชชา สังขาร วิญญาณ นามรูป สหายนะ ผัสสะ เวทนา ตัณหา อุปาทาน ภพชาติ ชรามรรณะ

บทสรุปธรรมะลงในอริยสัจ 4

ทุกข์ (ธรรมที่ควรรู้)	ได้แก่	โลกธรรม 8 ชันธ 5 ไตรลักษณ์
สมุทัย (ธรรมที่ควรละ)	ได้แก่	กรรม มิจฉาวณิชชา 5 ปฏิจจสมุปบาท 12 อิทัปปยตา นิวรณ์ 5 วิตก 3
นิโรธ (ธรรมที่ควรบรรลุ)	ได้แก่	วิมุตติ 5 นิพพาน
มรรค (ธรรมที่ควรเจริญ)	ได้แก่	อปริหานิยธรรม 7 ปาปณิกธรรม 3 โภคอาทิยะ 5 พละ 5 อริยวัฑฒิ 5 มงคล 38 ทิฏฐธัมมิกัตถสังวัตตนิกธรรม 4

ความสำคัญของพระพุทธศาสนา

1. ทฤษฎีของพระพุทธศาสนาเป็นสากล เน้นว่าโลกและทุกชีวิตล้วนมีปัญหา ทุกปัญหามีสาเหตุมิได้เกิดขึ้นลอยๆ มนุษย์สามารถแก้ปัญหาด้วยอริยสัจ และการแก้ไขปัญหาใดๆ นั้นต้องใช้ปัญญาและวิริยะ

2. พระพุทธศาสนาเน้นยึดทางสายกลาง (มัชฌิมาปฏิปทา)

3. พระพุทธศาสนาเน้นการพัฒนาศรัทธา และปัญญา

- ศรัทธา ในศาสนาพุทธ คือ เชื่อมั่นในกฎแห่งกรรม

- ปัญญา ในทางพระพุทธศาสนา ได้แก่ สุตมยปัญญา (ปัญญาจากการฟัง) / จินตมยปัญญา

(ปัญญาที่เกิดจากการคิด) / ภาวมยปัญญา (ปัญญาที่เกิดจากการฝึกฝน)

4. ลักษณะประชาติปไตยในพระพุทธศาสนา

4. ลักษณะประชาธิปไตยในพระพุทธศาสนา

ประชาธิปไตย	พระพุทธศาสนา
รัฐธรรมนูญ	พระธรรมวินัย
สิทธิมนุษยชน	- ห้ามค้าทาส - ห้ามพระมีทาสรับใช้ ทาสที่เข้ามาบวชมีสิทธิเท่าพระ - ให้เคารพสิทธิคนอื่น
เสรีภาพ	- เสรีภาพในการเชื่อ แต่ต้องใช้ปัญญา - เสรีในการคิด แต่ต้องคิดแบบโยนิโสมนสิการ
เสมอภาค	- ให้เลิกระบวรฐานะ เพราะคนเราสำคัญที่กรรม - ทุกคนเมื่อเข้ามาบวชต้องเสมอกัน
ธรรมาภิบาล	- ยึด “ธรรม” เป็นเหตุและข้อเท็จจริง (ธรรมาธิปไตย) - ไม่นิยมการปกครองแบบอัตตาธิปไตย (การยึดถือตนเองเป็นใหญ่ ใช้กฎฐิติและมานะของตนเป็นหลัก) และโลกาธิปไตย (การถือเอาโลกเป็นใหญ่ ฟังเสียงชาวโลกเป็นสำคัญ โดยไม่คำนึงถึงความถูกต้องและความยุติธรรม)

- ตัวอย่างประชาธิปไตยในการปกครองสงฆ์ของพระพุทธศาสนา

1. มีการประชุมคณะสงฆ์

- พระสงฆ์ทุกรูปต้องประชุมเข้าอุโบสถ
- ถ้าไม่เข้าประชุม ต้องมอบฉันทะไปประกาศแก่คณะสงฆ์ว่ามาไม่ได้

2. หลักในการประชุมสงฆ์

- พระทุกรูปมีสิทธิออกเสียงตัดสินโดยยึดหลักเสียงมาก
- ยึดประโยชน์ของสงฆ์เป็นที่ตั้ง

5. พระพุทธศาสนาเน้นการฝึกอบรมตนเอง และพึ่งพาตนเอง สอดคล้องกับไตรสิกขา บุรพภาคของการศึกษาประกอบด้วย 2 ปัจจัย คือ ปรโตโมละ (ปัจจัยภายนอก) และ โยนิโสมนสิการ (ปัจจัยภายใน)

6. พระพุทธศาสนาสอนไม่ให้ประมาท

- สอดคล้องกับหลักธรรมอัปมาทะดังปัจฉิมพุทธโอวาท “เธอทั้งหลายพึงยังประโยชน์ตนและประโยชน์ท่านให้ถึงพร้อมด้วยความไม่ประมาทเถิด”

7. พระพุทธศาสนาเน้นความสัมพันธ์ระหว่างเหตุปัจจัยกับวิธีการแก้ปัญหา

- สอดคล้องกับ ปฏิจจสมุพบาท 12 และอิทัปปัจจยา หลักแห่งความเป็นเหตุเป็นผลของกันและกัน ถ้าสิ่งนี้มี สิ่งนั้นก็มิ ถ้าสิ่งนี้ดับ สิ่งนั้นก็ดับ มีลำดับความเป็นเหตุเป็นผลของกันและกัน

8. พระพุทธศาสนาให้ความสำคัญต่อบุคคล สังคม ประเทศ และโลก

1. ไม่เบียดเบียนผู้อื่น (หลักศีล)
2. เมตตาต่อกันทั้งต่อหน้าและลับหลัง (หลักสาราณียธรรม 6 และ พรหมวิหาร 4)
3. อุดหนุน (หลักขันติ)

4. ไม่ยึดมั่นถือมั่นในตนเอง (หลักอุบาทวน)
 5. รู้จักเสียสละ (หลักจาคะ)
 1. การเสียสละภายใน = การละโลก โกรธ หลง
 2. การเสียสละภายนอก = ทาน = ธรรมทาน + อามิสทาน
 6. ใจกว้างยอมรับความแตกต่าง
 7. เอาชนะความชั่วด้วยความดี
9. พระพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์

ความเหมือน	วิทยาศาสตร์	พระพุทธศาสนา
ด้านความเชื่อ	วิทยาศาสตร์เชื่อในเหตุและผล ต้องอาศัยการพิสูจน์เชิงประจักษ์	- เห็นได้จากหลักกาลามสูตร 10 ที่สอนให้คิดและใช้เหตุผลก่อนเชื่อ - ถึงแม้จะสอนเรื่องศรัทธา แต่ตัวสำคัญที่ใช้ตัดสินความจริงคือปัญญา
ด้านสังฆธรรมที่ค้นพบ	วิทยาศาสตร์พบว่า เมื่อนำเอาวัตถุหรือสสารมาแบ่งออกเป็นส่วนที่น้อยที่สุด จะพบว่าไม่แก่สารอะไรเหลืออยู่เลย	พระพุทธศาสนาพบว่าสรรพสิ่งล้วน อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา ตามหลักไตรลักษณ์หรือสามัญลักษณ์

ความแตกต่าง	
วิทยาศาสตร์	พระพุทธศาสนา
<ul style="list-style-type: none"> - ให้ความสำคัญเกี่ยวกับความรู้ต่างๆ ทางวัตถุ ให้ความสำคัญเรื่อง “มูลค่า” - พยายามศึกษาสิ่งรอบตัว - ยอมรับความจริงในสิ่งทั้งหลายที่เห็น เป็นประจักษ์ทางประสาทสัมผัส - ปรับเปลี่ยนได้เสมอ หากค้นพบใหม่ - สอนให้ค้นหาทางควบคุมธรรมชาติ 	<ul style="list-style-type: none"> - ให้ความสำคัญเกี่ยวกับความรู้ต่างๆ ทางจิตใจ ให้ความสำคัญเรื่อง “คุณค่า” - พยายามศึกษาภาวะจิตตนเอง - มีหลักการบางอย่างที่อยู่เหนือธรรมชาติ เช่น สมมติ จิต ฌาน ทิพย์จักขุ ทิพย์โสต - มีจุดหมายที่แน่นอน คือนิพพาน - สอนให้บรรเทาความอยาก - สอนให้คนควบคุมจิตใจ

10. พระพุทธศาสนามีความสัมพันธ์กับเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาที่ยั่งยืน
- ด้วยการดำเนินชีวิตตามหลักมัชฌิมาปฏิปทา หรือ ทางสายกลาง
 - รู้จักการใช้ชีวิตแบบสันโดษ = ความพอใจในสิ่งที่ตนมี มี 3 ชนิด คือ
 1. ยถาลาภสันโดษ ยินดีในลาภที่ได้มา
 2. ยถาพลสันโดษ ยินดีในกำลังที่มี
 3. ยถาสารูปสันโดษ ยินดีในสถานภาพที่ตนมี

วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

วันสำคัญ	ตรงกับวัน	ความสำคัญ	หลักธรรมที่เกี่ยวข้อง
วันมาฆบูชา	ตรงกับ วันเพ็ญ เดือน 3	วันจาตุรงคสันนิบาต มีเหตุการณ์สำคัญ เกิดขึ้น 4 ประการ 1. พระสาวก 1,250 รูป มาประชุมโดย มิได้นัดหมาย 2. เป็นเอหิภิกขุอุปสัมปทา 3. เป็นพระอรหันต์ 4. พระพุทธเจ้าทรงแสดงโอวาทปาฏิ โมกข์ซึ่งเป็นหลักการของพระพุทธศาสนา เป็นวันที่พระพุทธเจ้าแสดงอุดมการณ์ของ พระพุทธศาสนา เป็นวันพระธรรม	โอวาทปาฏิโมกข์
วันวิสาขบูชา	ตรงกับ วันเพ็ญ เดือน 6	เป็นวันคล้ายกับวันประสูติ วันตรัสรู้ และวันปรินิพพานของพระพุทธเจ้า เป็น วันพุทธศาสนาสากลและเป็นวันพระพุทธ	หลักอริยสัจ 4
วันอัฐมีบูชา	ตรงกับวัน แรม 8 ค่ำ เดือน 6	วันคล้ายวันถวายพระเพลิงพระพุทธสรีระ	อัปปรมาท (ความไม่ ประมาท) ไตรลักษณ์
วัน อาสาฬหบูชา	ตรงกับ วันเพ็ญ เดือน 8	พระพุทธเจ้าทรงแสดงปฐมเทศนา (สอน อริยสัจ 4 เป็นครั้งแรก) ทานโกณฑัญญะ ได้ดวงตาเห็นธรรม อุปสมบทเป็นพระสงฆ์ องค์แรก เป็นวันที่พระรัตนตรัยครบ 3 ประการและเป็นวันสงฆ์	พระอัมมจักกัปปวัตตน สูตร มัชฌิมาปฏิปทา
วันเข้าพรรษา	ตรงกับ วันแรม 1 ค่ำ เดือน 8	พระภิกษุเหยียบต้นข้าวกล้าของชาวนา เสียหาย พระพุทธเจ้าจึงวางระเบียบให้ ภิกษุอยู่ประจำที่ตลอด 3 เดือน	
วันออกพรรษา	ตรงกับ วันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 11	สิ้นสุดระยะจำพรรษา 3 เดือน เป็นวัน ปวารณา เปิดโอกาสให้พระสงฆ์ว่ากล่าว ตักเตือนซึ่งกันและกัน	
วันเทโวโรหณะ	ตรงกับ วันแรม 1 ค่ำ เดือน 11	มีพิธีตักบาตรเฉลิมฉลองที่พระพุทธเจ้า เสด็จลงมาจากเทวโลกเรียกว่า “ตักบาตร เทโวโรหณะ”	

ศาสนพิธี

ศาสนพิธี มี 4 ชนิด

1. บุญพิธี ได้แก่ งานทำบุญขึ้นบ้านใหม่ ทำบุญอัฐิ
2. กุศลพิธี ได้แก่ พิธพุทธามามกะ การรักษาอุโบสถศีล
3. ทานพิธี ได้แก่ การทอดกฐิน ทอดผ้าป่า ถวายสังฆทาน ถวายผ้าอาบน้ำฝน
4. ปกัณกะพิธี ได้แก่ การกรวดน้ำ อาราธนาศีล อาราธนาธรรม อาราธนาพระปริตร

ศาสนพิธี แบ่งได้ 2 ประเภท

1. ศาสนพิธีเนื่องด้วยพุทธบัญญัติ พิธีที่พระพุทธเจ้าทรงบัญญัติขึ้น เพื่อสร้างความเป็นระเบียบสงฆ์
 - 1.1 การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ - การประกาศตนยอมรับนับถือพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เป็นที่พึ่งที่ระลึก
 - 1.2 พิธีเวียนเทียน - พุทธศาสนิกชนถือดอกไม้ธูปเทียนพนมมือเดินเวียนขวา (ทักษิณาวรรต) รอบปูชนียสถาน 3 รอบ น้อมระลึกถึงคุณพระศรีรัตนตรัย
 - 1.3 พิธีถวายสังฆทาน - สังฆทาน คือ การให้แก่สงฆ์โดยไม่เจาะจงบุคคล
 - 1.4 พิธีถวายผ้าอาบน้ำฝน - นางวิสาขาได้รับอนุญาตให้ถวายผ้าอาบน้ำฝนแด่พระภิกษุเป็นคนแรก ระยะเวลาก่อนเข้าพรรษา 1 เดือน
 - 1.5 พิธีทอดกฐิน - กฐิน = ไม้สะดึง สำหรับขึงเย็บจีวร
วัตถุประสงค์ - เพื่อให้พระภิกษุมีโอกาสเปลี่ยนจีวรเก่า หลังออกพรรษา 1 เดือน
พิธีกรานกฐิน - การคัดเลือกภิกษุรูปใดรูปหนึ่งจากสงฆ์ทั้งหมดเป็นผู้ครองกฐิน
 - 1.6 พิธีบรรพชาอุปสมบท หมายถึง การบวชเป็นพระภิกษุสงฆ์ในพระพุทธศาสนา เพื่อช่วยธำรงรักษาขนบประเพณีและเอกลักษณ์ของชาติไทย เพื่อให้มีศาสนทายาทของพระพุทธเจ้า และตอบแทนคุณของบิดามารดา

คุณสมบัติของผู้ที่อุปสมบท คือ มีอายุ 20 ปีขึ้นไป ไม่เป็นอภัพบุคคล เช่น ผู้มีเพศพร่องๆ ไม่เป็นโรคติดต่อ เช่น โรคเรื้อน กลาก ลมบ้าหมู เป็นต้น มีร่างกายสมบูรณ์ไม่พิการ ไม่เป็นทุพพลภาพ ได้รับอนุญาตจากบิดามารดา ข้าราชการต้องได้รับอนุญาตจากต้นสังกัด ไม่ต้องโทษแผ่นดินมีคุณสมบัติตามการปกครองของคณะสงฆ์

2. ศาสนพิธีที่นำพระพุทธศาสนาเข้าไปเกี่ยวเนื่อง

การทำบุญเลี้ยงพระในงานมงคล	การทำบุญเลี้ยงพระในงานอวมงคล
1. อาราธนาพระสงฆ์มาเจริญพระพุทธมนต์จำนวนสี่	1. อาราธนาพระสงฆ์จำนวนคู่ (8 หรือ 10 รูป) ใช้คำว่า ขออาราธนาสวดพระพุทธมนต์
2. เตรียมที่ตั้งพระพุทธรูปพร้อมเครื่องบูชา	2. ไม่ต้องวงสายสิญจน์ ไม่ต้องตั้งภาชนะทำน้ำมนต์
3. ดูแลรักษาและตกแต่งสถานที่บริเวณพิธี	3. เตรียมสายสิญจน์หรือภูษาโยงต่อจากศพ เพื่อใช้บังสุกุล
4. วงด้ายสายสิญจน์ (วงจากซ้ายไปขวาของสถานที่)	
5. อัญเชิญพระพุทธรูปมาตั้งบนโต๊ะบูชา	

พุทธศาสนสุภาษิตควรรู้

พุทธศาสนสุภาษิต	คำอธิบาย
ปฏิรูปการี ชุรวา อฏฐาตา วิหุตเต ธนั คนขยัน เอาการเอางาน กระทำ เหมาะสม ย่อมหาทรัพย์ได้	บุคคลที่มีความขยันหมั่นเพียร ตั้งใจและมุ่งมั่นต่ออาชีพที่ตนทำ ย่อมหาทรัพย์ได้และประสบความสำเร็จ
วายเมถว ปุริโส ยาว อตถสส นีปปทา เกิดเป็นคนควรจะพยายามจนกว่าจะ ประสบความสำเร็จ	ความพยายามฝึกฝนและตั้งใจต่อสิ่งที่ตนรับผิดชอบ แม้ว่าจะงาน นั้นจะมีอุปสรรคก็ประสบความสำเร็จได้
สนตภูฐี ปรมิ ธนั ความสันโดษเป็น ทรัพย์อย่างยิ่ง	สันโดษ - ความยินดี ความพอใจในสิ่งที่ ตนเองมีอยู่ เมื่อได้ทำเต็มกำลังความสามารถโดยสุจริตธรรมแล้ว สันโดษมี 3 ประการ 1. พอใจในสิ่งที่ตนได้ (ยถาลภสันโดษ) ยินดีในสิ่งที่ตนเอง ได้มาโดยชอบธรรม ไม่คิดทวงจรีด 2. พอใจในความสามารถของตน (ยถาพลสันโดษ) ยินดีตาม กำลังและความสามารถที่ตนมีอยู่ 3. พอใจในความเป็นอยู่ของตน (ยถาสารูปสันโดษ) เราควร พอใจตามที่เราเป็นอยู่ เมื่อได้พยายามพัฒนาตนเองอย่างดี ที่สุดแล้ว
อิณาทานั ทุกขั โลก การเป็นหนี้เป็นทุกข์ในโลก	การเป็นหนี้เป็นทุกข์ในโลกการรู้จักเก็บรักษาทรัพย์สินไว้ใช้ใน ยามจำเป็น และพอใจในสิ่งที่ได้มาเป็นสิ่งทำให้เราใช้ชีวิตได้อย่าง เหมาะสม
จิตตํ ทนตํ สุขาวหํ จิตที่ฝึกดีแล้วนำสุขมาให้	การฝึกจิต คือ การพยายามควบคุมจิตมิให้ฟุ้งซ่าน เพื่อให้จิตยึด มั่นอยู่ในสิ่งดีงาม ไม่ให้ทำความชั่ว ให้เดินไปตามทำนองคลอง ธรรม โดยมีหลักธรรมของพระพุทธศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยว ก็จะนำความสุขมาให้ - เมื่อควบคุมจิตได้แล้วร่างกายก็จะถูกควบคุมเอง - จิตที่ฝึกดีแล้วเมื่อเผชิญกับภัยอันตรายก็จะควบคุมตนเองได้ มี สติ ไม่ประมาท
น อัจจาวจํ ปณฺหิตา ทสฺสยฺหฺนติ บัณฑิตย่อมไม่แสดงอาการขึ้นๆ ลงๆ	บัณฑิต หมายถึง ผู้มีปัญญา ดำเนินชีวิตโดยยึดหลักความดีงาม ไม่เปลี่ยนใจหรือเปลี่ยนความคิดเห็นบ่อยๆ - บัณฑิตมั่นใจในตนเอง โดยยึดหลักวิชาความรู้ และหลัก ธรรมะเป็นหลักในการดำเนินชีวิต - บัณฑิตต้องรับฟังคนอื่นบ้าง แล้วใช้ปัญญาพิจารณาไตร่ตรอง ให้รอบคอบ

พุทธศาสนสุภาษิต	คำอธิบาย
นตฺถิ โลเก อนินฺทิตฺโต คนที่ไม่ถูกนิพนทา ไม่มีในโลก	เป็นความธรรมดาของโลกที่เมื่อมีสรรเสริญก็จะมีนิพนทา เราไม่สามารถห้ามความคิดของคนอื่นได้ แต่เราเลือกที่จะปรับปรุงตนเองและปล่อยวางได้
โกธํ มตฺวา สุขํ เสติ มําควมาโกธโรได้ยอมอยู่เป็นสุข	ความโกรธ เกิดจากการกระทำที่เราถูกละเมิด โดยเราเห็นว่าไม่เป็นธรรม คนที่มีอัธยาศัยสูงคือคนที่คิดว่าตนเองเป็นคนสำคัญ จะมีความโกรธรุนแรงความโกรธ เป็นหนึ่งในสามของอกุศลกรรม จะทำลายสติปัญญา ความรู้สึกผิดชอบชั่วดีความสามารถ เหตุผล ความคิด ความรอบคอบ ความโกรธจึงเป็นจุดอ่อนให้ผู้อื่นทำร้ายเราได้

การบริหารจิตตามหลักสติปัฏฐาน

การใช้สติกำกับ 4 เรื่อง

1. กายานุปัสสนา คือ การพิจารณากาย ได้แก่ อานาปานสติ (พิจารณาลมหายใจ) กำหนดอริยาบถ (อาการของร่างกาย) สัมผัสสัญญา (ความรู้สึกตัว) ปฏิกุศลมนสิการ (พิจารณาลิขิตปฏิกุศลในร่างกาย) ธาตุวิภูฏาน (แยกส่วนประกอบธาตุของร่างกาย) นวสีวิถิกา (พิจารณาศพ)
2. เวทนานุปัสสนา - พิจารณาจิตเมื่อเกิดความรู้สึก สุข ทุกข์ เฉยๆ
3. จิตตานุปัสสนา - พิจารณาจิตของตนในขณะนั้นอยู่ในอาการอย่างไร
4. ธัมมานุปัสสนา - พิจารณาธรรมะต่างๆ เช่น นีวรณ 5 ชั้น 5 อายตนะ โปธฌงค์ อริยสัจ 4

สังคัมขมพูทวีปสมัยก่อนพระพุทธเจ้า

ขมพูทวีป = อินเดีย ปากีสถาน เนปาล ภูฏานและปากีสถาน

1. ด้านการเมืองการปกครอง (ชนบท → นิคม → คาม)
 - ปกครองเป็นแคว้นแคว้น เรียกว่า ชนบท แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ
 - 1) ส่วนกลาง เรียกว่า มัชฌิมชนบท หรือ มัชฌิมประเทศ ทั้งหมด 16 แคว้น เป็นที่อยู่ของชาวอารยัน (อริยกะ)
 - 2) ส่วนชั้นนอก เรียกว่า ปัจฉิมชนบท เป็นที่อยู่ของชาวดราวิเดียน (มีลิกะ) มีบางแคว้นเป็นเมืองประเทศราช เช่น แคว้น ลักกะ และ โกลิยะ ขึ้นอยู่กับแคว้นโกศล
 - รูปแบบการปกครอง
 - 1) ราชาธิปไตย (สมบูรณาญาสิทธิราชย์) เช่น
 - แคว้นมคธ มี พระเจ้าพิมพิชาติ และพระเจ้าอชาตศัตรู
 - แคว้นโกศล มี พระเจ้าปเสนทิโกศล
 - แคว้นอวันตี มี พระเจ้าจัตถทัชโชต
- มีความเป็นธรรมราชา ยึดหลักทศพิธราชธรรม 10 และราชจักรวรรดิวัตร 12

2) สามัคคีธรรม (ประชาธิปไตยระดับหนึ่ง) - ไม่มีกษัตริย์ลัทธิขาด ไม่สืบทอดทายาท (สอดคล้องกับการปกครองแบบสาธารณรัฐ) บริหารโดยรัฐสภา เรียกว่า สันฐาการ

▪ พระเจ้าสุโทณะ ประมุขรัฐสภาศากยะ มีกษัตริย์ลิจฉวี แห่งแคว้นสาลี เป็นกรรมการบริหาร ยึดหลักธรรมอภิพริหานิยธรรม 7

2. ด้านสังคมแบ่งเป็นวรรณะ = สี่ผิว = ยึดเชื้อชาติเป็นตัวแบ่ง (ถูกกำหนดตายตัวโดยพระเจ้า เปลี่ยนไม่ได้)

3. ด้านศาสนาและความเชื่อส่วนใหญ่นับถือศาสนาฮินดู

1) ความเชื่อเรื่องการล้างบาป - แม่น้ำคงคา ที่เมืองพาราณสี เชื่อว่าเป็นเมืองของพระศิวะ และที่เมืองคยา เชื่อว่าเป็นเมืองของพระนารายณ์

2) ทรรศนะโลกและชีวิต มี 2 แนวคิด คือ อุกฤษฏทิวฐิ (ตายแล้วสูญ) กับ สัสตทิวฐิ (ตายแล้วไม่สูญ)

3) แนวทางการปฏิบัติ : กามสุขัลลิกานุโยค (โลภายตะ) อตตกิลมถานุโยค (ตบวิธี) การฝึกโยคะ (โยคะวิธี)

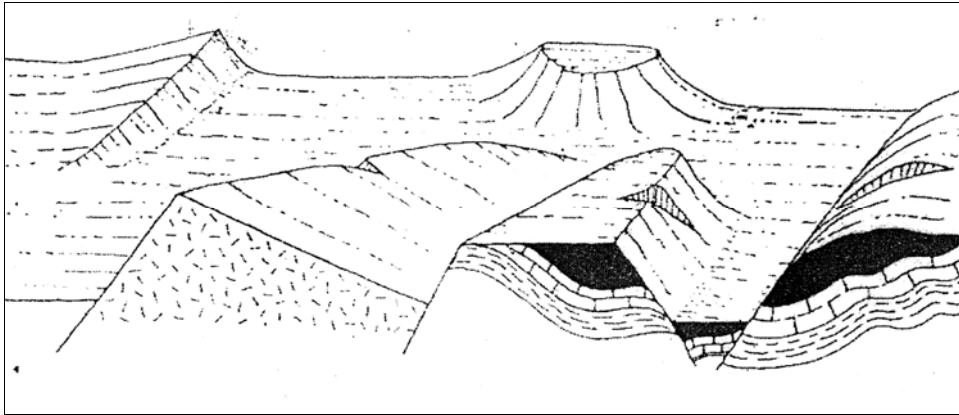

เก็งข้อสอบ

จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด แต่ละข้อมีคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

- ข้อใดไม่สัมพันธ์กับการไหลเวียนของน้ำทะเลต่อการเกิดกระแสน้ำในมหาสมุทร
 - ลมประจำฤดูและลมประจำถิ่นกระทำต่อผิวน้ำ
 - ความหนาแน่นและอุณหภูมิของน้ำที่แตกต่างกัน
 - ความแตกต่างของระดับน้ำในมหาสมุทรแต่ละแห่ง
 - การเพิ่มระดับความรุนแรงอุทกภัยของน้ำในแม่น้ำลำคลองทั่วทั้งโลก
 - การเกิดแผ่นดินไหวและภูเขาไฟระเบิดใต้ท้องมหาสมุทรหรือทะเลเปิด
- การเปลี่ยนแปลงของโลกในลักษณะใด ที่มีอิทธิพลทำให้ภาคตะวันตกของทวีปแอฟริกามีความชุ่มชื้น และลดการแพร่กระจายของทะเลทรายได้
 - เปลี่ยนลมค้าเป็นลมตะวันตก
 - เปลี่ยนลมตะวันตกเป็นลมค้า
 - เปลี่ยนกระแสน้ำอุ่นเป็นกระแสน้ำเย็น
 - เปลี่ยนกระแสน้ำเย็นเป็นกระแสน้ำอุ่น
 - เปลี่ยนระบบละติจูดและลองจิจูดของโลกใหม่
- ภัยพิบัติทางธรรมชาติในประเทศไทยข้อใดไม่ได้เกิดจากสาเหตุตามที่ระบุไว้
 - หมอกควันในภาคใต้เกิดจากไฟป่าในประเทศอินโดนีเซีย
 - ดินถล่มในจังหวัดเพชรบูรณ์เกิดจากพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ลาดเท
 - พายุดีเปรสชันในภาคตะวันออกเกิดจากการก่อตัวของพายุในทะเลจีนใต้
 - แผ่นดินไหวในภาคตะวันตกมักเกิดจากการเคลื่อนตัวของเปลือกโลกในประเทศพม่า
 - ภัยหนาวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมักเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของอุณหภูมิอย่างรวดเร็ว

จากรูปใช้ตอบคำถามข้อ 4

4. ลักษณะภูมิประเทศตามภาพ เป็นการเปลี่ยนแปลงสภาพกายภาพของโลกด้วยเหตุใด
 - 1) กระบวนการภายในและภายนอกโลก
 - 2) การกัดเซาะด้วยกระบวนการแรงน้ำไหล
 - 3) กระบวนการเกิดรอยเลื่อนและการคดโค้งโก่งงอ
 - 4) การกัดกร่อนด้วยกระบวนการแรงลมและธารน้ำแข็ง
 - 5) การเปลี่ยนแปลงทางเคมีและกายภาพด้วยกระบวนการผุกร่อน
5. ปรากฏการณ์ธรรมชาติข้อใดเป็นปัญหาต่อการดำรงชีวิตของมวลมนุษยชน
 - 1) น้ำเค็มบนผิวโลกมีถึงร้อยละ 97 ของปริมาณน้ำที่ปกคลุมผิวโลก
 - 2) กระแสน้ำอุ่นและกระแสน้ำเย็นทำให้อุณหภูมิผิวโลกเปลี่ยนแปลง
 - 3) การเคลื่อนที่ของเปลือกโลกส่วนที่เป็นของแข็งทำให้เกิดทวีปต่างๆ
 - 4) บรรยากาศของโลกในชั้นโทรโพสเฟียร์มีส่วนขององค์ประกอบเปลี่ยนแปลงไป
 - 5) การโคจรของดวงอาทิตย์ โลก และดวงจันทร์ ทำให้อุณหภูมิของโลกเปลี่ยนแปลงไป
6. การเดินทางท่องเที่ยวทวีปเอเชียในช่วงฤดูฝนของทุกปี เพื่อหลีกเลี่ยงการประสบวาตภัยและอุทกภัยรุนแรง และเกิดขึ้นเสมอ ควรจะไปบริเวณใด
 - 1) พื้นที่บริเวณตะวันตกเฉียงเหนือของทะเลจีนใต้
 - 2) บริเวณรอบๆ อ่าวเบงกอล และทะเลอันดามัน
 - 3) บริเวณหมู่เกาะอินเดียตะวันออกและแปซิฟิกใต้
 - 4) พื้นที่บริเวณตะวันตกเฉียงเหนือของแปซิฟิกเหนือ
 - 5) พื้นที่ชายฝั่งทะเลอันดามัน และมหาสมุทรอินเดียตอนใต้

7. พื้นที่ตั้งอยู่ในเขตเงาฝนมีปัญหาเรื่องอุณหภูมิต่ำ และมีปริมาณน้ำฝนน้อย ประชากรในพื้นที่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพการณ์ได้อย่างไร
- 1) เพิ่มพื้นที่ปลูกป่าในชุมชนมากขึ้น
 - 2) แต่ละบ้านขุดสระน้ำ บ่อน้ำ ไว้ใช้เอง
 - 3) จัดซื้อจัดหาแหล่งเก็บน้ำจืดมาสำรองไว้ใช้
 - 4) จัดสร้างเขื่อนขนาดใหญ่เก็บกักน้ำไว้อุปโภคบริโภค
 - 5) ปลูกพืชที่ต้องการใช้น้ำน้อยและให้ผลผลิตระยะสั้น
8. ผลจากการเกิดวิกฤตสึนามิ นำไปสู่การสร้างสรรค์วัฒนธรรม “ระบบการเตือนภัยชายฝั่งทะเล” ที่มีประโยชน์ต่อมนุษยชาติ เพราะเหตุใด
- 1) ช่วยเสริมสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
 - 2) สร้างเสริมความมั่นใจ อุ่นใจที่จะดำรงชีวิตในพื้นที่ต่อไป
 - 3) เตรียมตัวล่วงหน้า ช่วยลดความเสียหายและการสูญเสียชีวิต
 - 4) เตรียมพร้อมในการกู้ภัย ช่วยเหลือและฟื้นฟูบูรณะได้รวดเร็วขึ้น
 - 5) ช่วยพยากรณ์การเกิดแผ่นดินไหว ภูเขาไฟระเบิด และสึนามิได้ล่วงหน้าเสมอ
9. บริเวณใดมีกระบวนการเกิดเหมือนกับแกรนด์แคนยอนในสหรัฐอเมริกา
- 1) ออบหลวง ประเทศไทย
 - 2) แอ่งไผ่ยม ประเทศอียิปต์
 - 3) แอ์สร็อก ประเทศออสเตรเลีย
 - 4) พยอร์ดแลนด์ ประเทศนิวซีแลนด์
 - 5) แมตเทอร์ฮอร์น ประเทศสวิตเซอร์แลนด์
10. พายุหมุนเขตร้อนที่ก่อตัวในอ่าวเบงกอลหรือทะเลอันดามันจะส่งผลกระทบต่อประเทศไทยในเดือนใดมากที่สุด
- 1) พฤษภาคม
 - 2) มิถุนายน
 - 3) กรกฎาคม
 - 4) สิงหาคม
 - 5) กันยายน
11. ภัยพิบัติทางธรรมชาติในข้อใดไม่สามารถทราบล่วงหน้าได้
- 1) สึนามิ
 - 2) วัตภัย
 - 3) พายุไต้ฝุ่น
 - 4) แผ่นดินไหว
 - 5) ภูเขาไฟปะทุ

12. ในช่วงเดือนตุลาคม - พฤศจิกายน เพื่อลดความเสี่ยงที่จะประสบภัยพิบัติในด้านवादภัยและอุทกภัยรวมถึงอาจเกิดแผ่นดินถล่มจากอิทธิพลของพายุหมุนเขตร้อนที่มีความถี่ในการเกิดสูงท่านควรหลีกเลี่ยงในการเดินทางท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดใด
- 1) สกลนครนครพนมหนองคาย
 - 2) อุบลราชธานีร้อยเอ็ดยโสธร
 - 3) ระยองจันทบุรีตราด
 - 4) ชุมพรสุราษฎร์ธานีนครศรีธรรมราช
 - 5) ระนองพังงาภูเก็ต
13. การศึกษาและสำรวจการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพซึ่งเกิดจากการกระทำจากแหล่งน้ำไหล ของแม่น้ำเจ้าพระยาตั้งแต่ปากน้ำจนถึงจังหวัดนครสวรรค์ลักษณะภูมิสิ่งแวดล้อมใดมีโอกาสพบน้อยที่สุด
- 1) ทะเลสาบรูปแอกและลานตะพักลำน้ำ
 - 2) ล่องลำน้ำฝิ่งตลิ่งลาดชันและตลิ่งชันเว้า
 - 3) ที่ราบน้ำท่วมถึงและคันดินธรรมชาติ
 - 4) แม่น้ำโค้งตัวไหลตัดคอคอดคู้่งน้ำ
 - 5) กุ่มภักษณ์และไกรกธารธาราผาชัน
14. ข้อใดไม่ใช่ประโยชน์จากการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพของเปลือกโลกด้วยแรงปะทุภายในเกิดเป็นภูเขาไฟ
- 1) ก่อเกิดพื้นที่ใหม่เป็นเกาะภูเขาไฟไฟล์ฟนกลางมหาสมุทร
 - 2) มีส่วนช่วยในการปรับระดับเปลือกโลกให้อยู่ในสภาวะสมดุล
 - 3) ทำให้เกิดแหล่งแร่พลังงานเชื้อเพลิงจากฟอสซิลทั้งน้ำมันและก๊าซธรรมชาติที่สำคัญ
 - 4) ทำให้หินอัคนีและหินชั้นที่ลาวาไหลผ่านปรับสภาพเป็นหินแปรที่แข็งแกร่งขึ้น
 - 5) เป็นแหล่งที่มีดินอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การเพาะปลูกพืชสวนไม้ผลและพืชอื่นๆ
15. การกระทำของใครที่ตัดสินใจเลือกตั้งถิ่นฐานที่เหมาะสมกับอนาคตมากที่สุด เพื่อหลีกเลี่ยงการเกิดแผ่นดินทรุดระหว่าง 1-3 เซนติเมตรต่อปี และมีโอกาสเสี่ยง การขาดแคลนน้ำใต้ดินที่ลดลงมากกว่า 1-3 เมตรต่อปี
- 1) คุณบรรยงค์ ย้ายจากกรุงเทพฯ ไปตั้งถิ่นฐานที่อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา
 - 2) คุณบัณฑิต ตัดสินใจย้ายจากตอนกลางของกรุงเทพฯ ไปที่อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี
 - 3) คุณบัญชา ตัดสินใจย้ายจากตอนกลางของกรุงเทพฯ ไปอยู่อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม
 - 4) คุณบรรจบ ย้ายจากอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการไปอยู่อำเภอบ้านแพ้ว จังหวัดสมุทรสาคร
 - 5) คุณบรรเจิดหนีน้ำท่วมจากจังหวัดสุโขทัยมาอาศัยอยู่ในที่ดอน ย่านดอนเมือง กรุงเทพมหานคร
16. จากลักษณะตำแหน่งที่ตั้งบนผิวโลกของกรุงเทพฯ กับนครเวียงจันทน์ ข้อใดกล่าวถูกต้อง
- 1) กรุงเทพฯ มีความแตกต่างของเวลากลางวันและกลางคืนมากกว่านครเวียงจันทน์
 - 2) นครเวียงจันทน์มีความแตกต่างของเวลากลางวันและกลางคืนมากกว่ากรุงเทพฯ
 - 3) นครเวียงจันทน์อยู่ใกล้จุดศูนย์กึ่งกลางของโลกมากกว่ากรุงเทพฯ
 - 4) กรุงเทพฯ ตั้งอยู่ใกล้เส้นศูนย์สูตรมากกว่านครเวียงจันทน์
 - 5) กรุงเทพฯ มีเวลาท้องถิ่นเร็วกว่าเวลาของนครเวียงจันทน์

17. การก่อสร้างในกลุ่มจังหวัดใดไม่จำเป็นต้องออกแบบอาคารรองรับความเสี่ยงจากแผ่นดินไหว
- 1) ตราด สุรินทร์ อุบลราชธานี
 - 2) แม่ฮ่องสอน ตาก ขอนแก่น
 - 3) เชียงราย แพร่ นนทบุรี
 - 4) จันทบุรี สระแก้ว น่าน
 - 5) เชียงใหม่ เลย บึงกาฬ
18. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับพายุหมุนเขตร้อนซึ่งเคลื่อนที่ผ่านประเทศไทย
- 1) หากเกิดในทะเลจีนใต้ตอนล่างจะมีผลต่อภาคใต้เท่านั้น
 - 2) หากเกิดในทะเลอันดามันจะมีผลต่อภาคตะวันตกเท่านั้น
 - 3) หากเกิดในมหาสมุทรแปซิฟิกจะมีผลต่อภาคเหนือเท่านั้น
 - 4) หากเกิดในทะเลจีนใต้ตอนกลางจะมีผลต่อภาคกลางเท่านั้น
 - 5) หากเกิดในทะเลจีนใต้ตอนบนจะมีผลต่อภาคตะวันออกเฉียงเหนือเท่านั้น
19. การเกิดภาวะเรือนกระจกมีผลกระทบต่อการศึกษาภัยพิบัติใดในประเทศไทยน้อยที่สุด
- 1) การกัดเซาะชายฝั่งทะเลด้านอ่าวไทยที่ภาคใต้
 - 2) การเกิดแผ่นดินไหวที่บ่อยครั้งและรุนแรงมากขึ้นในภาคเหนือ
 - 3) เกิดภาวะแห้งแล้ง และฝนทิ้งช่วงในฤดูการทำนาข้าวของภาคกลาง
 - 4) เกิดพายุฤดูร้อนและฝนฟ้าคะนองรุนแรงในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 - 5) การเกิดแผ่นดินถล่ม โคลนถล่มและดินเลื่อนไหลรุนแรงมากขึ้นในภาคตะวันตก
20. พลเมืองโลกทุกคนควรจะประพฤติปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโลกข้อใด จึงจะมีส่วนร่วมในการลดปัญหาสภาวะโลกร้อนได้ดีขึ้น
- 1) อนุรักษ์ญาบาเซล
 - 2) อนุรักษ์ไซเตส
 - 3) พิธีสารเกียวโต
 - 4) อนุรักษ์ญาแรมซาร์
 - 5) อนุรักษ์อนุสารออตเตอร์ดัม
21. คำสอนเรื่อง อริยสัจ 4 ให้แนวทางในการแก้ปัญหาชีวิตเราอย่างไร
- 1) จงวิเคราะห์ปัญหาให้ชัดเจนแล้วทำลายมันเสีย พร้อมทั้งสาเหตุของมัน
 - 2) จงวิเคราะห์ปัญหาให้ชัดเจน แล้วเราจะพบสาเหตุของมัน และกำหนดวิธีแก้ไขให้ถูกต้อง
 - 3) จงวิเคราะห์ปัญหาให้ชัดเจน แล้วเราจะพบปัญหาของมันพร้อมวิธีแก้ไขได้อย่างถูกต้อง
 - 4) จงวิเคราะห์ปัญหาอย่างละเอียด ปัญหานั้นก็จะหมดไปตามธรรมชาติ
 - 5) จงวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาให้ชัดเจน แล้วเราจะพบวิธีการแก้ไขและเป้าหมายไปพร้อมกัน

22. นายกรวิทย์ เป็นคนจริงจังกับชีวิตมาก เมื่อไ้ก็ตั้งใจสุดขีด เมื่อเสียใจก็เสียใจสุดขีด จนกลายเป็นคนเจ้าทุกข์ เจ้าอารมณ์ แสดงว่านายก ไม่เข้าถึงคำสอนใด
- 1) ปาปนิกรรม
 - 2) วิมุตติ
 - 3) โลกธรรม
 - 4) ไตรลักษณ์
 - 5) อริยวัตรธรรม
23. นาย ก ประพฤติถูกต้องตามหลักกายสุจริต 3 ส่วน นาย ข มีความคิดที่ยึดถือความถูกต้องตามหลักมโนสุจริต 3 ทั้งสองคนเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตามมรรคใด
- 1) สัมมากัมมันตะ สัมมาสังกัปปะ
 - 2) สัมมาวายามะ สัมมาสังกัปปะ
 - 3) สัมมาอาชีวะ สัมมากัมมันตะ
 - 4) สัมมาทฎฐิ สัมมากัมมันตะ
 - 5) สัมมาสังกัปปะ สัมมาทฎฐิ
24. ปัจฉิมโอวาทของพระพุทธเจ้า สอดคล้องกับอริยมรรคใด
- 1) สัมมาสติ
 - 2) สัมมาสมาธิ
 - 3) สัมมาวายามะ
 - 4) สัมมากัมมันตะ
 - 5) สัมมาสังกัปปะ
25. นักเรียนไปชมคอนเสิร์ตกับเพื่อนๆ เธอมีความสุขมาก การรับรู้ดังกล่าวสอดคล้องกับข้อใด
- 1) จักขุวิญญาณ ฆานวิญญาน
 - 2) ฆานวิญญาน กายวิญญาน
 - 3) กายวิญญาน มโนวิญญาน
 - 4) จักขุวิญญาณ โสตวิญญาน มโนวิญญาน
 - 5) จักขุวิญญาณ โสตวิญญาน ชิวหาวิญญาน
26. การรู้จักวางตนให้เหมาะสม อยู่ในหลักธรรมใด
- 1) อริยสัง 4
 - 2) อิทธิบาท 4
 - 3) สังคหัตถ 4
 - 4) พรหมวิหาร 4
 - 5) ทวารวสธรรม 4

27. ข้อใดไม่สอดคล้องกับมัชฌิมาปฏิปทา
- 1) มรรคมืองค์แปด
 - 2) หลักไตรสิกขา
 - 3) แนวปฏิบัติสู่การพ้นทุกข์
 - 4) ข้อปฏิบัติที่ยึดทางสายกลาง
 - 5) หลักความจริงของชีวิต 4 ประการ
28. อกุศลกรรมและกุศลกรรม เป็นกรรมประเภทใด
- 1) กรรมที่ให้ผลตามหน้าที่
 - 2) กรรมตามการแสดงออก
 - 3) กรรมที่ให้ผลตามกาลเวลา
 - 4) กรรมที่ให้ผลตามลำดับความแรง
 - 5) กรรมตามเจตนาในการแสดง
29. หลักธรรมใดที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิตแบบพอเพียงมากที่สุด
- 1) สังคหวัตถุ 4
 - 2) พรหมวิหาร 4
 - 3) โภควิภาค 4
 - 4) อริยสัจ 4
 - 5) อิทธิบาท 4
30. อปริหานิยธรรมคือหลักธรรมไม่เป็นที่ตั้งแห่งความเสื่อมนำมาใช้ในการปกครองหมู่คณะเพื่อความสุ
ความเจริญ ข้อใดไม่ได้อยู่ในอปริหานิยธรรม 7
- 1) การไม่ลักขโมยของผู้อื่น
 - 2) การเคารพสักการะบูชาเจดีย์
 - 3) พร้อมเพรียงกันเข้าประชุม
 - 4) ไม่บัญญัติสิ่งที่ไม่ควรบัญญัติ
 - 5) อารักขาพรักขุและผู้ทรงศีล
31. หลักทฤษฎีธรรมมีกัตถประโยชน์ มีลักษณะคำสอนที่สอดคล้องกับข้อใด
- 1) สอนให้มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีความอดทนและเสียสละ
 - 2) สอนให้มีความรักใคร่ มีความสงสาร มีความยินดี และรู้จักวางใจเป็นกลาง
 - 3) สอนให้มีความพอใจในสิ่งที่ทำ มีความเพียร เอาใจใส่และใช้ปัญญาไตร่ตรอง
 - 4) สอนให้รู้จักการให้ พุดจาไพเราะ การช่วยเหลือตนเอง และการเป็นผู้มีความสม่ำเสมอ
 - 5) สอนให้ขยันหมั่นเพียร รู้จักเก็บรักษาทรัพย์ที่หามาได้ ให้คบคนดี และอยู่อย่างพอเพียง

32. หลักอริยสัจ 4 มีลักษณะสำคัญตามข้อใด
- 1) เป็นความจริงที่ยากจะเข้าใจ
 - 2) เป็นความจริงที่เป็นเหตุเป็นผลกัน
 - 3) เป็นความจริงที่ใช้ศรัทธาในการแก้ปัญหา
 - 4) เป็นความจริงที่เกิดจากการใช้ชีวิตอย่างสันโดษ
 - 5) เป็นความจริงที่เข้าถึงได้โดยกระบวนการไตรลักษณ์
33. กฎแห่งกรรม อยู่ในหลักธรรมใด
- 1) นิยาม 5
 - 2) พละ 5
 - 3) วิมุตติ 5
 - 4) อริยวัตร 5
 - 5) ชันธ 5
34. ในบรรดาสาวกทั้งหลาย พระพุทธเจ้ายกย่องพระอานนท์ว่ามีความเป็นเลิศหลายด้าน ยกเว้นข้อใด
- 1) เป็นผู้มีความเพียรอย่างยิ่ง
 - 2) เป็นพระธรรมกถึกที่ยอดเยี่ยม
 - 3) เป็นพหูสูต ผู้คงแก่เรียน ใฝ่รู้ใฝ่สดับ
 - 4) เป็นผู้มั่งคั่ง ความระลึกได้ และตื่นตัวตลอด
 - 5) เป็นผู้จดจำพระพุทธรวจนะได้เป็นอย่างดี
35. นายแดงไปโรงเรียนสายทุกวัน ไม่เคยทำการบ้าน และมักก่อเรื่องทะเลาะวิวาทในโรงเรียนเป็นประจำ แสดงว่า นายแดงบกพร่องกระบวนการศึกษาด้านใด
- 1) อธิศีลสิกขา
 - 2) อธิจิตตสิกขา
 - 3) อธิปัญญาสิกขา
 - 4) สีสสามัญญตา
 - 5) สัมมาอาชีวะ
36. สถานการณ์ :
- ครูแดงเป็นครูประจำชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ก่อนเปิดภาคการศึกษาได้เปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนของตนเองที่ผ่านมา เพื่อนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงการเรียนการสอนในภาคการศึกษาต่อไป พฤติกรรมของครูแดง สอดคล้องกับคตินิยมในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาวันใด
- 1) วันมาฆบูชา
 - 2) วันวิสาขบูชา
 - 3) วันอาสาฬหบูชา
 - 4) วันเข้าพรรษา
 - 5) วันออกพรรษา

37. ข้อใดไม่ใช่ความหมายของ “ศรัทธา” ในพระพุทธศาสนา
- 1) ความเชื่อมั่นในพระรัตนตรัย
 - 2) ความเชื่อมั่นในพระปัญญาของพระพุทธเจ้า
 - 3) ความเชื่อมั่นแห่งเหตุและผลของการกระทำในวิภูสงสาร
 - 4) ความเชื่อมั่นในความเป็นอมตะของวิญญานที่ต้องคอยรับผลกรรม
 - 5) ความเชื่อมั่นว่า แต่ละคนมีกรรมเป็นของตนทำกรรมใดไว้ย่อมจะได้รับผลกรรมนั้นอย่างแน่นอน
38. ข้อใดคือความหมายของคำว่า “วันมหาปวารณา”
- 1) วันที่พระสงฆ์เปิดโอกาสให้พระสงฆ์ว่ากล่าวกันเองได้
 - 2) วันที่พระสงฆ์เปิดโอกาสให้พระสงฆ์ขอพรและให้พรแก่กันและกัน
 - 3) วันที่พระสงฆ์เปิดโอกาสให้ฆราวาสปวารณาตนรับใช้พระสงฆ์
 - 4) วันที่ฆราวาสเปิดโอกาสให้พระสงฆ์ว่ากล่าวตักเตือนได้
 - 5) วันที่พระสงฆ์เปิดโอกาสให้ฆราวาสว่ากล่าวตักเตือนได้
39. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับสิ่งที่พระพุทธเจ้าทรงปฏิบัติหลังจากตรัสรู้
- 1) ทรงเทศน์เรื่องมงคลสูตรที่เมืองกุสินารา แคว้นมัลลละ
 - 2) ทรงแสดงธรรมชื่อนัตถลักขณสูตรที่เวฬุวัน แคว้นมคธ
 - 3) ทรงแสดงธรรมชื่อธัมมจักกัปปวัตตนสูตรแก่ชฎิล 3 พี่น้อง
 - 4) ทรงสอนพระสาวกเรื่องความไม่ประมาทที่เมืองพาราณสี
 - 5) ทรงแสดงธรรมชื่อโอวาทปาติโมกข์แก่พระสาวกที่เป็นอรหันต์
40. โรงเรียนได้กำหนดพิธีทำบุญฉลองอาคารเรียนใหม่ เพื่อเป็นสิริมงคลแก่ทุกคน โดยมอบหมายให้นักเรียนเป็นฝ่ายจัดเตรียมสถานที่และอุปกรณ์ที่จะนำมาใช้ประกอบศาสนพิธี อุปกรณ์ข้อใดไม่จำเป็นต้องจัดเตรียมไว้ในพิธีทำบุญดังกล่าว
- 1) ภูเขาโยง
 - 2) ตาลปัตร
 - 3) สายสิญจน์
 - 4) ชันน้ามนต์
 - 5) ที่กรวดน้ำ

เฉลย

1. 4) 2. 1) 3. 5) 4. 3) 5. 4) 6. 2) 7. 5) 8. 3) 9. 1) 10. 1)
11. 4) 12. 4) 13. 5) 14. 3) 15. 1) 16. 2) 17. 1) 18. 1) 19. 2) 20. 3)
21. 2) 22. 3) 23. 1) 24. 1) 25. 4) 26. 4) 27. 5) 28. 5) 29. 3) 30. 1)
31. 5) 32. 2) 33. 1) 34. 2) 35. 1) 36. 5) 37. 4) 38. 1) 39. 5) 40. 1)

1. **เฉลย 4)** การเพิ่มระดับความรุนแรงอุทกภัยของน้ำในแม่น้ำลำคลองทั่วทั้งโลก
ปัจจัยที่ส่งผลต่อการไหลเวียนของน้ำทะเลต่อการเกิดกระแสน้ำในมหาสมุทร ได้แก่ ลมที่พัดผ่านมหาสมุทร ความหนาแน่นและอุณหภูมิของน้ำที่แตกต่างกัน ความแตกต่างของระดับน้ำในมหาสมุทรแต่ละแห่ง และแผ่นดินไหวและภูเขาไฟระเบิดใต้ท้องมหาสมุทรหรือทะเลเปิด การเพิ่มระดับความรุนแรงอุทกภัย มีผลกระทบเฉพาะแหล่งน้ำผิวดินเท่านั้น
2. **เฉลย 1)** เปลี่ยนลมค้าเป็นลมตะวันตก
เพราะปัจจัยที่ทำให้เกิดทะเลทรายของทวีปแอฟริกา คือ ความกว้างใหญ่ของทวีป กระแสน้ำเย็นและลมที่พัดความชื้นออกจากแผ่นดิน
ข้อ 1) เปลี่ยนลมค้าเป็นลมตะวันตกจะช่วยทำให้ทวีปแอฟริกาได้รับความชื้นจากมหาสมุทรแอตแลนติกมากขึ้น ลดการกระจายตัวของทะเลทรายได้ จึงเป็นคำตอบที่ถูกต้อง
ข้อ 2) เปลี่ยนลมตะวันตกเป็นลมค้าจะพัดความชื้นออกจากแผ่นดินมากขึ้น
ข้อ 3) เปลี่ยนกระแสน้ำอุ่นเป็นกระแสน้ำเย็นจะยิ่งทำให้อากาศแห้งแล้งมากขึ้น จึงไม่ถูกต้อง
ข้อ 4) เปลี่ยนกระแสน้ำเย็นเป็นกระแสน้ำอุ่นทำให้ฝนตกเพิ่มขึ้นก็จริง แต่กระแสน้ำจะส่งผลต่ออากาศเฉพาะชายฝั่งทะเลเท่านั้น
ข้อ 5) เปลี่ยนระบบละติจูดและลองจิจูดของโลกใหม่ระบบลองจิจูดมีต่อระบบเวลาโลก ไม่เกี่ยวข้องกับปัจจัยอากาศ จึงไม่ถูกต้อง
3. **เฉลย 5)** ภัยหนาวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมักเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของอุณหภูมิอย่างรวดเร็ว
เพราะภัยหนาวในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมักเกิดจากการได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ไม่ใช่การเปลี่ยนแปลงของอุณหภูมิอย่างรวดเร็ว
4. **เฉลย 3)** กระบวนการเกิดรอยเลื่อนและการคดโค้งโก่งงอ
ลักษณะภูมิประเทศตามภาพเป็นปรากฏการณ์จากรอยเลื่อน และการคดโค้งโก่งงอ นับเป็นการผันแปรภายในโลก
ข้อ 1) ไม่ถูกต้อง เพราะไม่เกี่ยวข้องกับภายนอกโลกซึ่งเกิดจากอุกกาบาต
ข้อ 2) การกัดเซาะด้วยกระบวนการแรงน้ำไหล
ข้อ 4) การกัดกร่อนด้วยกระบวนการแรงลมและธารน้ำแข็ง
ข้อ 5) การเปลี่ยนแปลงทางเคมีและกายภาพด้วยกระบวนการผุกร่อนไม่ปรากฏร่องรอยในภาพ จึงไม่ใช่คำตอบที่ถูกต้อง

5. เฉลย 4) บรรยากาศของโลกในชั้นโทรโพสเฟียร์มีส่วนขององค์ประกอบเปลี่ยนแปลงไป เพราะหากบรรยากาศของโลกในชั้นโทรโพสเฟียร์มีส่วนขององค์ประกอบเปลี่ยนแปลงไป เช่น การเพิ่มขึ้นของก๊าซเรือนกระจก จะทำให้ภาวะโลกร้อนและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และก่อให้เกิดปัญหาในการดำรงชีวิต
6. เฉลย 2) บริเวณรอบๆ อ่าวเบงกอล และทะเลอันดามัน
โจทย์ถาม การเดินทางท่องเที่ยวทวีปเอเชียในช่วงฤดูฝนไม่ควรไปบริเวณใดในช่วงฤดูฝนจะเป็นช่วงที่มีลมมรสุมจากมหาสมุทรอินเดียพัดพาความชื้นเข้าไปในแผ่นดินของทวีปเอเชีย จึงครอบคลุมบริเวณรอบๆ อ่าวเบงกอล และทะเลอันดามัน
ตัวเลือกอื่นอยู่ในมหาสมุทรแปซิฟิกและมหาสมุทรอินเดียในซีกโลกใต้ จึงไม่ถูกต้อง
7. เฉลย 5) ปลูกพืชที่ต้องการใช้น้ำน้อยและให้ผลผลิตระยะสั้น
โจทย์ถามว่า พื้นที่ตั้งอยู่ในเขตเงาฝน ประชากรในพื้นที่สามารถปรับตัวอย่างไร เขตเงาฝนเป็นเขตพื้นที่ที่อยู่หลังภูเขาซึ่งได้รับปริมาณฝนน้อย
ข้อ 1) เพิ่มพื้นที่ปลูกป่าในชุมชนมากขึ้นแต่ฝนที่ตกน้อยไม่ได้เกิดจากป่าไม้หน้อย ถึงปลูกป่าเพิ่มก็ยังไม่ได้ปริมาณฝนน้อยอยู่ดี เพราะภูเขาบังลมฝน
ข้อ 2) แต่ละบ้านขุดสระน้ำ บ่อน้ำ ไว้ใช้เอง
ข้อ 3) จัดซื้อจัดหาแหล่งเก็บน้ำจืดมาสำรองไว้ใช้ และ 4) จัดสร้างเขื่อนขนาดใหญ่เก็บกักน้ำไว้อุปโภคบริโภคทำได้ยากเพราะปริมาณที่ได้รับจากฝนน้อย
8. เฉลย 3) เตรียมตัวล่วงหน้า ช่วยลดความเสียหายและการสูญเสียชีวิต
โจทย์ถามประโยชน์จากการเตือนภัยชายฝั่งทะเล
ข้อ 3) เตรียมตัวล่วงหน้า ช่วยลดความเสียหายและการสูญเสียชีวิตจึงถูกต้อง
ข้อ 4) เตรียมพร้อมในการกู้ภัย ช่วยเหลือและฟื้นฟูบูรณะได้รวดเร็วขึ้นเป็นการจัดการภัยพิบัติหลังจากเกิดเหตุการณ์ไปแล้ว จึงไม่ถูกต้อง
ข้อ 5) แผ่นดินไหว ไม่สามารถเตือนภัยล่วงหน้าได้ จึงไม่ถูกต้อง
9. เฉลย 1) ออบหลวง ประเทศไทย
เพราะแกรนด์แคนยอนในสหรัฐอเมริกา ภูมิประเทศที่เกิดจากการกัดเซาะโดยธารน้ำไหล สอดคล้องกับออบหลวง ประเทศไทย
ข้อ 2) แอ่งไฟยูม ประเทศอียิปต์ และ 3) แอรัลรีก ประเทศออสเตรเลีย เป็นภูมิประเทศที่อยู่ในเขตทะเลทรายจึงเกิดจากลมเป็นตัวกระทำ จึงไม่ถูกต้อง
ข้อ 4) พยอร์ดแลนด์ ประเทศนิวซีแลนด์ และ 5) แมตเทอร์ฮอร์น ประเทศสวีเดนแลนด์เป็นภูมิประเทศที่อยู่ในเขตหนาว จึงมีธารน้ำแข็งเป็นตัวกระทำ จึงไม่ถูกต้อง

10. เฉลย 1) พฤษภาคม

พายุหมุนเขตร้อนที่ก่อตัวในอ่าวเบงกอลหรือทะเลอันดามัน เรียกว่า “ไซโคลน” จะส่งผลกระทบต่อประเทศไทยในเดือนพฤษภาคม ตามแผนที่แสดงการเคลื่อนตัวของพายุหมุนในประเทศไทย

11. เฉลย 4) แผ่นดินไหว

แผ่นดินไหว เป็นภัยพิบัติทางธรรมชาติที่ไม่สามารถทราบล่วงหน้าได้

- ข้อ 1) สึนามิ สามารถสังเกตได้จากการติดตามการเกิดแผ่นดินไหว สังเกตสัตว์และระดับน้ำทะเลลดลง
- ข้อ 2) วาดภัย
- ข้อ 3) พายุไต้ฝุ่น สามารถติดตามจากข่าวพยากรณ์อากาศ
- ข้อ 5) ภูเขาไฟปะทุ จะสังเกตได้จากมีควันออกมาจากปากปล่องภูเขาไฟ

12. เฉลย 4) ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช

ในช่วงเดือนตุลาคม - พฤศจิกายนจะมีพายุหมุนเขตร้อนที่ก่อตัวในทะเลจีนใต้ตอนล่าง ส่งผลให้ภาคใต้ฝั่งตะวันออกได้รับผลกระทบมากที่สุด พิจารณาได้จากแผนที่ในคำเฉลยข้อ 10

- ข้อ 1) สกลนคร นครพนม หนองคาย ได้รับอิทธิพลพายุหมุนในช่วงเดือนสิงหาคมถึงกันยายน
- ข้อ 3) ระยอง จันทบุรี ตราด ได้รับอิทธิพลพายุหมุนในช่วงเดือนตุลาคม
- ข้อ 5) ระนอง พังงา ภูเก็ต จะได้รับปริมาณฝนจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้มากกว่าพายุหมุนเขตร้อน

13. เฉลย 5) กุมภลักษณ์และโกรกธารธาราผาชัน

ภูมิประเทศตั้งแต่ปากน้ำจนถึงจังหวัดนครสวรรค์ เป็นภูมิประเทศในเขตกลางน้ำและปลายน้ำ จึงพบข้อ 1) ทะเลสาบรูปแอกและลานตะพักลำน้ำ 2) ล่องลำน้ำฝั่งตลิ่งลาดชันและตลิ่งชันเว้า 3) ที่ราบน้ำท่วมถึงและคันดินธรรมชาติ และ 4) แม่น้ำโค้งตัวดไหลตัดคอคอดคองน้ำ

ส่วนข้อ 5) กุมภลักษณ์และโกรกธารธาราผาชัน เป็นภูมิประเทศที่พบในเขตต้นน้ำ ที่มีกราดกาดเขาชันด้านลึกมากกว่าด้านข้าง และอาศัยการกักเซาะที่มีแรงน้ำเชี่ยว จึงเป็นคำตอบที่ถูกต้อง

14. เฉลย 3) ทำให้เกิดแหล่งแร่พลังงานเชื้อเพลิงจากฟอสซิลทั้งน้ำมันและก๊าซธรรมชาติที่สำคัญ

เพราะแร่พลังงานเชื้อเพลิงจากฟอสซิลทั้งน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ เกิดจากการทับถมของซากพืชซากสัตว์ มักพบในหินชั้น แต่ในเขตภูเขาไฟจะเป็นหินอัคนีที่เกิดจากการเย็นตัวของลาวาและแมกมา และหินแปรที่เกิดจากความร้อนและความดันจนโครงสร้างทางกายภาพและเคมีของหินเปลี่ยนไป จึงไม่พบฟอสซิล

15. เฉลย 1) คุณบรยงค์ ย้ายจากกรุงเทพฯ ไปตั้งถิ่นฐานที่อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา
 โจทย์ถาม การตั้งถิ่นฐานที่หลีกเลี่ยงการเกิดแผ่นดินไหว และมีโอกาสเสี่ยงการขาดแคลนน้ำใต้ดิน
 ดังนั้นต้องไปไปในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ได้แก่ ปทุมธานี นครปฐม สมุทรสงคราม
 สมุทรสาคร สมุทรปราการ เพราะเป็นพื้นที่ที่พบปัญหาดินทรุดอย่างรวดเร็ว ข้อ 2-5 จึงไม่ถูกต้อง
 ข้อ 1) คุณบรยงค์ ย้ายจากกรุงเทพฯ ไปตั้งถิ่นฐานที่อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา
 จึงเป็นคำตอบที่ถูกต้อง
16. เฉลย 2) นครเวียงจันทน์มีความแตกต่างของเวลากลางวันและกลางคืนมากกว่ากรุงเทพฯ
 ข้อ 1) กรุงเทพฯ มีความแตกต่างของเวลากลางวันและกลางคืนมากกว่านครเวียงจันทน์ ไม่ถูกต้อง
 เพราะดวงอาทิตย์จะโคจรตั้งฉากกับเส้นศูนย์สูตรมากที่สุด ทำให้ที่ตั้งที่อยู่ใกล้เส้นศูนย์สูตรจะมีเวลากลางวัน
 และกลางคืนเท่ากันมากที่สุด กรุงเทพฯ จึงมีความแตกต่างระหว่างกลางวันกลางคืนน้อยกว่าเวียงจันทน์ที่
 อยู่ห่างจากเส้นศูนย์สูตรมากกว่ากรุงเทพฯ
 ข้อ 3) นครเวียงจันทน์อยู่ใกล้จุดศูนย์กลางของโลกมากกว่ากรุงเทพฯ ไม่ถูกต้อง เพราะทุกที่ตั้ง
 บนผิวเปลือกห่างไกลอยู่ห่างจากจุดศูนย์กลางของโลกในระยะทางที่เท่ากัน
 ข้อ 4) กรุงเทพฯ ตั้งอยู่ใกล้เส้นศูนย์สูตรมากกว่านครเวียงจันทน์ ไม่ถูกต้อง เพราะกรุงเทพฯ
 อยู่ใต้เมืองเวียงจันทน์
 ข้อ 5) กรุงเทพฯ มีเวลาท้องถิ่นเร็วกว่าเวลาของนครเวียงจันทน์ ไม่ถูกต้อง เพราะเวียงจันทน์
 อยู่ทางทิศตะวันออกของกรุงเทพฯ จึงมีเวลาเร็วกว่า
17. เฉลย 1) ทราย สุรินทร์ อุบลราชธานี
 เพราะจังหวัดที่ต้องออกแบบอาคารรองรับความเสี่ยงจากแผ่นดินไหว ต้องอยู่ในภาคเหนือ
 ภาคตะวันตกและภาคใต้ ซึ่งมีรอยเลื่อนที่ทรงพลังพาดผ่าน
18. เฉลย 1) หากเกิดในทะเลจีนใต้ตอนล่างจะมีผลต่อภาคใต้เท่านั้น
 ข้อ 1) หากเกิดในทะเลจีนใต้ตอนล่างจะมีผลต่อภาคใต้เท่านั้น ดังแผนที่แสดงการเคลื่อนที่ของ
 พายุหมุนในข้อ 10 จึงเป็นคำตอบที่ถูกต้อง
 ข้อ 2) ไม่ถูกต้อง เพราะหากเกิดในทะเลอันดามันจะมีผลต่อภาคตะวันตกและภาคใต้
 ข้อ 3) ไม่ถูกต้อง เพราะหากเกิดในมหาสมุทรแปซิฟิกจะมีผลต่อทุกภาคของไทย
 ข้อ 4) ไม่ถูกต้อง เพราะหากเกิดในทะเลจีนใต้ตอนกลางจะมีผลต่อภาคกลางและภาคตะวันออก
 ข้อ 5) ไม่ถูกต้อง เพราะหากเกิดในทะเลจีนใต้ตอนบนจะมีผลต่อภาคตะวันออกเฉียงเหนือและ
 ภาคเหนือ
19. เฉลย 2) การเกิดแผ่นดินไหวที่บ่อยครั้งและรุนแรงมากขึ้นในภาคเหนือ
 การเกิดแผ่นดินไหวมีสาเหตุมาจากการเคลื่อนที่ของเปลือกโลก ไม่ได้เกิดจากการเปลี่ยนแปลง
 สภาพภูมิอากาศ

20. เฉลย 3) พิธีสารเกียวโต

พิธีสารเกียวโต เป็นข้อตกลงเกี่ยวกับการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ที่เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดภาวะโลกร้อน ข้อ 3 จึงเป็นคำตอบที่ถูกต้อง

ข้อ 1) อนุสัญญาบาเซล เป็นการเคลื่อนย้ายและกำจัดขยะอันตรายข้ามพรมแดน จึงไม่ถูกต้อง

ข้อ 2) อนุสัญญาไซเตส เป็นการค้าขายสัตว์และพืชที่ใกล้สูญพันธุ์และหายาก จึงไม่ถูกต้อง

ข้อ 4) อนุสัญญาแรมซาร์ เป็นการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ จึงไม่ถูกต้อง

ข้อ 5) อนุสัญญารอตเตอร์ดัม เป็นการแจ้งให้ทราบเรื่องหน้าที่เกี่ยวกับการนำเข้าและส่งออกสารเคมีและยาฆ่าแมลง จึงไม่ถูกต้อง

21. เฉลย 2) จงวิเคราะห์ปัญหาให้ชัดเจน แล้วเราจะพบสาเหตุของมัน และกำหนดวิธีแก้ให้ถูกต้อง

เพราะคำสอนเรื่อง อริยสัจ 4 ให้แนวทางในการแก้ปัญหาชีวิตเราโดยเริ่มจากการวิเคราะห์ปัญหาของชีวิต (ทุกข์) เพื่อค้นหาสาเหตุของทุกข์ (สมุทัย) จากนั้นจึงค่อยกำหนดเป้าหมายในการแก้ (นิโรธ) และกำหนดวิธีแก้เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย (มรรค)

22. เฉลย 3) โลกธรรม

เพราะโลกธรรม 8 เป็นหลักธรรมที่แสดงความจริงของชีวิตของโลก เพื่อฝึกให้เราปล่อยวางและไม่ยึดติดกับสิ่งต่างๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลงเป็นธรรมดา

ข้อ 1) ปาปณิกธรรม เป็นหลักธรรมสำหรับพ่อค้า จึงไม่ถูกต้อง

ข้อ 2) วิมุตติ คือหลักของการพ้นทุกข์ จึงไม่ถูกต้อง

ข้อ 4) ไตรลักษณ์ คือ หลักความจริงของทุกสิ่งในโลกนี้ ว่าทุกอย่างบนโลกนี้เปลี่ยนแปลง (อนิจจัง) ทนได้ยาก (ทุกข์) และไม่มีตัวตน (อนัตตา) จึงไม่ถูกต้อง

ข้อ 5) อริยวัตรธรรม เป็นธรรมะของผู้ประเสริฐหรือเจริญแล้ว จึงยังไม่ถูกต้อง

23. เฉลย 1) สัมมาสัมมัชฌิมา สัมมาสังกัปปะ

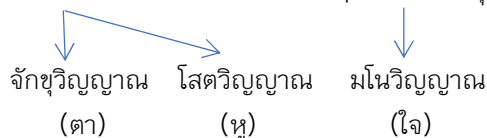
เพราะสัมมาสัมมัชฌิมา หมายถึง การทำความดีตามหลักกายสุจริต 3 คือ ไม่ฆ่าสัตว์ ไม่ลักทรัพย์ และไม่ประพฤติผิดในกาม ส่วนสัมมาสังกัปปะ หมายถึง การคิดดีตามหลักมโนสุจริต 3 คือ ไม่คิดหมกหมุ่นในกามคุณ การไม่คิดพยาบาท และการไม่คิดเอาเปรียบผู้อื่น

24. เฉลย 1) สัมมาสติ

ปัจฉิมโอวาทของพระพุทธเจ้า เป็นเรื่องเกี่ยวกับความไม่ประมาท หมายถึง การมีสติรู้ทันอยู่กับปัจจุบันซึ่งสอดคล้องกับสัมมาสติ

25. เฉลย 4) จักขุวิญญาน โสตวิญญาน มโนวิญญาน

นักเรียนไปชมคอนเสิร์ตกับเพื่อน เธอมีความสุขมาก การรับรู้ดังกล่าวสอดคล้องกับ

26. เฉลย 4) พรหมวิหาร 4
การรู้จักวางตนให้เหมาะสม คือ สمانัตตา ซึ่งอยู่ในพรหมวิหาร 4
27. เฉลย 5) หลักความจริงของชีวิต 4 ประการ
มัชฌิมาปฏิปทา จะมีความหมายสอดคล้องกับมรรคมีองค์แปด หรือแนวปฏิบัติสู่การพ้นทุกข์ที่เรียกว่า มรรค สามารถสรุปเป็นหลักไตรสิกขา
ข้อ 5) หลักความจริงของชีวิต 4 ประการ หมายถึง อริยสัจ 4 จึงไม่ถูกต้อง เพราะ มัชฌิมาปฏิปทา จะหมายถึงมรรคเท่านั้น ไม่ใช่อริยสัจ 4 ทั้งหมด
28. เฉลย 5) กรรมตามเจตนาในการแสดง
เพราะ อภิสกกรรม หมายถึงกรรมที่แสดงออกในทางที่ดี และกุศลกรรม เป็นกรรมที่แสดงออกในทางที่ไม่ดี
ข้อ 5) กรรมตามเจตนาในการแสดง จึงเป็นคำตอบที่ถูกต้อง
29. เฉลย 3) โภควิภาค 4
หลักธรรมที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิตแบบพอเพียงมากที่สุด คือ โภควิภาค 4 ทั้งนี้เพราะ กล่าวถึงการแบ่งเงินเป็น 2 : 1 : 1 (ลงทุน : ใช้จ่าย : เก็บออม) จะพบว่ามีการเก็บเงินไว้ใช้ยามจำเป็นซึ่งสอดคล้องกับหลักภูมิคุ้มกันในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
30. เฉลย 1) การไม่ลักขโมยของผู้อื่น
อุปนิสัยธรรม คือ หลักธรรมไม่เป็นที่ตั้งแห่งความเลื่อมนำมาใช้ในการปกครองหมู่คณะเพื่อความสุขความเจริญ ประกอบด้วย
1. หมั่นประชุมกันสม่ำเสมอ
 2. พร้อมเพรียงกันประชุม เลิกประชุม และทำกิจที่ควรทำ
 3. ไม่บัญญัติหรือล้มเลิกข้อบัญญัติตามอำเภอใจ
 4. เคารพและรับฟังความเห็นผู้ใหญ่
 5. ให้การอารักขาแก่พระภิกษุสงฆ์
 6. เคารพสักการะบูชาศาสนสถาน
 7. ไม่ข่มเหงหรือฉุดคร่าสตรี

31. เฉลย 5) สอนให้ขยันหมั่นเพียร รู้จักเก็บรักษาทรัพย์ที่หามาได้ ให้คบคนดี และอยู่อย่างพอเพียง เพราะหลักทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ คือ ธรรมะที่ก่อให้เกิดในชาตินี้ หรือหัวใจเศรษฐกิจ ประกอบด้วย อุปฐานสัมปทา (ความขยันหมั่นเพียร) อารักขสัมปทา (การเก็บรักษาทรัพย์) กัลยาณมิตตา (คบมิตรดี) และสมชีวิตา (การใช้ชีวิตอย่างเหมาะสม)
- ข้อ 5) สอนให้ขยันหมั่นเพียร รู้จักเก็บรักษาทรัพย์ที่หามาได้ ให้คบคนดี และอยู่อย่างพอเพียง
 อุปฐานสัมปทา อารักขสัมปทา กัลยาณมิตตา สมชีวิตา
- ข้อ 1) สอนให้มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีความอดทนและเสียสละ
 ลัจจะ ทมะ ขันติ จาคะ
- เป็นหลักพรหมวิหาร 4 จึงไม่ถูกต้อง
- ข้อ 2) สอนให้มีความรักใคร่ มีความสงสาร มีความยินดี และรู้จักวางใจเป็นกลาง
 เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา
- เป็นหลักพรหมวิหาร 4 จึงไม่ถูกต้อง
- ข้อ 3) สอนให้มีความพอใจในสิ่งที่ทำ มีความเพียร เอาจิตฝึกฝน และใช้ปัญญาไตร่ตรอง
 จันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา
- เป็นหลักอิทธิบาท 4 จึงไม่ถูกต้อง
- ข้อ 4) สอนให้รู้จักการให้ พูดจาไพเราะ การช่วยเหลือตนเอง และการเป็นผู้มีความสม่ำเสมอ
 ทาน ปิยะวาจา อตถจริยา สمانัตตา
- เป็นหลักสังคหวัตถุ 4 จึงไม่ถูกต้อง
32. เฉลย 2) เป็นความจริงที่เป็นเหตุเป็นผลกัน
 หลักอริยสัจ 4 เป็นความจริงที่เป็นเหตุเป็นผลกัน ประกอบด้วยทุกข์ สมุทัย นิโรธและมรรค
- ข้อ 3) เป็นความจริงที่ใช้ศรัทธาในการแก้ปัญหา ไม่ถูกต้องเพราะ การแก้ปัญหาต้องใช้วิริยะ และปัญญาในการแก้ไขปัญหา
- ข้อ 4) ไม่ถูกต้อง เพราะ สันโดษหมายถึง ความพอใจในสิ่งที่ตนมี
- ข้อ 5) ไม่ถูกต้อง เพราะ ไตรลักษณ์เป็นการทำความเข้าใจลักษณะทั่วไปของธรรมชาติ
33. เฉลย 1) นิยาม 5
 กฎแห่งกรรม อยู่ในหลักธรรมนิยาม 5 ในเรื่องของกรรมนิยาม
34. เฉลย 2) เป็นพระธรรมกถึกที่ยอดเยียม
 พระอานนท์ไม่ได้เป็นเป็นเลิศในด้านการถ่ายทอดอธิบายธรรม หรือเรียกว่า พระธรรมกถึก
35. เฉลย 1) อธิศีลสิกขา
 นายแดงไปโรงเรียนสายทุกวัน ไม่เคยทำการบ้าน และมักก่อเรื่องทะเลาะวิวาทในโรงเรียนเป็นประจำเกี่ยวข้องกับอธิศีลสิกขา ซึ่งหมายถึง การพัฒนาทางกายและวาจา
- ข้อ 2) อธิจิตตสิกขา เป็นการพัฒนาทางจิตใจ จึงไม่ถูกต้อง
- ข้อ 3) อธิปัญญาสิกขา เป็นการพัฒนาปัญญา จึงไม่ถูกต้อง
- ข้อ 4) สีสสามัญญุตตา หมายถึงการไม่เบียดเบียนผู้อื่น เป็นหลักธรรมในสาราณียธรรม 6 จึงไม่ถูกต้อง
- ข้อ 5) สัมมาอาชีวะ หมายถึงการประกอบอาชีพสุจริต อยู่ในมรรค 8 จึงไม่ถูกต้อง

36. เฉลย 5) วันออกพรรษา

การเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกคนแสดงความเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนของตนเองที่ผ่านมา เพื่อนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงการเรียนการสอนในภาคการศึกษาต่อไป จะสอดคล้องกับการพิจารณาในวันออกพรรษา เพื่อให้มีการว่ากล่าวตักเตือนของพระสงฆ์หลังจากจำพรรษาเพื่อเรียนรู้บทเรียนของผิดพลาดของตนเองเพื่อนำไปสู่การพัฒนาตนเองต่อไปในอนาคต

37. เฉลย 4) ความเชื่อมั่นในความเป็นอมตะของวิญญูณที่ตองคอยรับผลกรรม

ศาสนาพุทธสอนว่าทุกอย่างนั้นไม่มีตัวตนตามหลักอนัตตาในหลักธรรมเรื่องไตรลักษณ์ ดังนั้น การเชื่อมั่นในความเป็นอมตะของวิญญูณที่ตองคอยรับผลกรรม จึงไม่ใช่คำสอนของพระพุทธเจ้า

38. เฉลย 1) วันที่พระสงฆ์เปิดโอกาสให้พระสงฆ์ว่ากล่าวกันเองได้

วันมหาปวารณา เป็นพิธีของสงฆ์เท่านั้น ไม่มีฆราวาสเข้ามาเกี่ยวข้อง เป็นการเปิดโอกาสให้พระสงฆ์ว่ากล่าวกันเองได้

39. เฉลย 5) ทรงแสดงธรรมชื่อโอวาทปาติโมกข์แก่พระสาวกที่เป็นอรหันต์

พระพุทธเจ้าทรงแสดงธรรมชื่อโอวาทปาติโมกข์แก่พระสาวกที่เป็นอรหันต์ ซึ่งตรงกับวันมาฆบูชา หรือวันจาตุรงคสันนิบาต ซึ่งมีลักษณะสำคัญ 4 ประการ คือ 1. พระสาวก 1,250 รูปมาประชุมโดยมิได้นัดหมาย 2. เป็นเอหิภิกขุอุปสัมปทา 3. เป็นพระอรหันต์ และ 4. พระพุทธเจ้าทรงแสดงโอวาทปาฏิโมกข์ซึ่งเป็นหลักการของพระพุทธศาสนา

ข้อ 1) ไม่ถูกต้อง เพราะพระพุทธเจ้าทรงเทศน์เรื่องอัปมาทธรรม ที่เมืองกุสินารา

ข้อ 2) ไม่ถูกต้อง เพราะพระพุทธเจ้าทรงแสดงธรรมชื่ออนัตตลักขณสูตรแก่ปัจเจกคีย์ที่ 4 คนที่ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน ถัดจากการแสดงธรรมจักรกัปปวัตนสูตร

ข้อ 3) ไม่ถูกต้อง เพราะพระพุทธเจ้าทรงแสดงธรรมชื่อธัมมจักกัปปวัตนสูตรแก่ปัญจวัคคีย์ ไม่ใช่ชฎิล 3 พี่น้อง

ข้อ 4) ไม่ถูกต้อง เพราะพระพุทธเจ้าทรงสอนพระสาวกเรื่องความไม่ประมาท เป็นปัจฉิมโอวาทก่อนเสด็จดับขันธปรินิพพาน ที่เมืองกุสินารา

40. เฉลย 1) ภูเขาโยง

พิธีทำบุญฉลองอาคารเรียนใหม่ เป็นงานมงคล จะไม่ใช่ภูเขาโยง เพราะภูเขาโยงใช้ในงานศพ

BRANDS ซัมเมอร์แคมป์ ปีที่ 31

เอกสารประกอบการบรรยาย

สังคมศึกษา

โดย อ.ชัย ลากเพิ่มทวี
โรงเรียนวิทยาศิลป์ PINNACLE

<p>สาระ
ประวัติศาสตร์</p>	มาตรฐาน 1. เข้าใจความหมายความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ สามารถใช้วิธีการทางประวัติศาสตร์มาวิเคราะห์เหตุการณ์ต่างๆ อย่างเป็นระบบ2. เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่องตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้น3. เข้าใจความเป็นมาของชาติไทยวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทยมีความรักความภูมิใจและธำรงความเป็นไทย รายละเอียดตัวชี้วัด 1. ตระหนักถึงความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ที่แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงของมนุษยชาติ2. วิเคราะห์อิทธิพลของอารยธรรมโบราณและการติดต่อระหว่างโลกตะวันออกกับโลกตะวันตกที่มีผลต่อพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลง3. วิเคราะห์เหตุการณ์สำคัญต่างๆ ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองเข้าสู่โลกสมัยปัจจุบัน4. วิเคราะห์ผลกระทบของการขยายอิทธิพลของประเทศในยุโรปไปยังทวีปอเมริกา แอฟริกา และเอเชีย5. วิเคราะห์สถานการณ์ของโลกในคริสต์ศตวรรษที่ 216. วิเคราะห์ประเด็นสำคัญของประวัติศาสตร์

	สาระการเรียนรู้แกนกลาง 1. เวลาและยุคสมัยประวัติศาสตร์ที่ปรากฏในหลักฐานทางประวัติศาสตร์ไทยและประวัติศาสตร์สากล 2. ตัวอย่างเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ของสังคมมนุษย์ที่มีปรากฏในหลักฐานทางประวัติศาสตร์ 3. ความสำคัญของเวลาและยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ 4. อารยธรรมของโลกยุคโบราณ ได้แก่ อารยธรรมลุ่มแม่น้ำไทกริส-ยูเฟรติส ไนล์ ฮวงโห ลินธุและอารยธรรมกรีก-โรมัน 5. การติดต่อระหว่างโลกตะวันออกกับโลกตะวันตกและอิทธิพลทางวัฒนธรรมที่มีต่อกันและกัน 6. เหตุการณ์สำคัญต่างๆ ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบัน เช่น ระเบิดตึกจินนาสวามีภักดี / สงครามครูเสด / การฟื้นฟูศิลปวิทยาการ / การปฏิวัติทางวิทยาศาสตร์ / การสำรวจทางทะเล / การปฏิวัติศาสนา / การปฏิวัติอุตสาหกรรม / แนวคิดเสรีนิยม / แนวคิดจักรวรรดินิยม / แนวคิดชาตินิยม 7. การขยาย การล่าอาณานิคม และผลกระทบ 8. ความร่วมมือ และความขัดแย้งของมนุษยชาติในโลกคริสต์ศตวรรษที่ 20 9. สถานการณ์สำคัญของโลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21 เช่น เหตุการณ์การระเบิดตึก World Trade Centre (เวิลด์เทรด เซ็นเตอร์) 11 กันยายน 2001 / การขาดแคลนทรัพยากร / การก่อการร้ายและการต่อต้านการก่อการร้าย 10. ความขัดแย้งทางศาสนา 11. ประเด็นสำคัญของประวัติศาสตร์ไทย เช่น แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นมาของชาติไทย / อาณาจักรโบราณในดินแดนไทย และอิทธิพลที่มีต่อสังคมไทยในช่วงเวลาต่างๆ / สาเหตุและผลของการปฏิรูปการปกครองบ้านเมือง การเลิกทาส เลิกไพร่ การเสด็จประพาสยุโรปและหัวเมืองสมัยรัชกาลที่ 5 / แนวคิดประชาธิปไตยตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 6 จนถึง การเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 สมัยรัชกาลที่ 7 บทบาทของสตรีไทย
<p>สาระ
ศาสนา ศิลปกรรม
และวัฒนธรรม</p>	มาตรฐาน 1. รู้ และเข้าใจประวัติ ความสำคัญศาสนา หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาอื่น มีศรัทธาที่ถูกต้อง ยึดมั่น และปฏิบัติตามหลักธรรมเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติ 2. เข้าใจ ตระหนักและปฏิบัติตนเป็นศาสนิกชนที่ดี และธำรงรักษาพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ

	รายละเอียดตัวชี้วัด 1. วิเคราะห์พระพุทธเจ้าในฐานะเป็นมนุษย์ผู้ฝึกตนได้อย่างสูงสุดในการตรัสรู้ การก่อตั้ง วิธีการสอนและการเผยแผ่พระพุทธศาสนา หรือวิเคราะห์ ประวัติศาสตร์ที่ตนนับถือตามที่กำหนด 2. วิเคราะห์พระพุทธศาสนาว่าเป็นศาสตร์แห่งการศึกษา ซึ่งเน้น ความสัมพันธ์ของเหตุปัจจัยกับวิธีการแก้ปัญหา หรือแนวคิดของศาสนาที่ตน นับถือตามที่กำหนด 3. วิเคราะห์พระพุทธศาสนาในการฝึกตนไม่ให้ประมาท มุ่งประโยชน์และ สันติภาพบุคคลสังคมและโลก หรือแนวคิดของศาสนาที่ตนนับถือตามที่ กำหนด 4. วิเคราะห์พระพุทธศาสนากับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการ พัฒนาประเทศแบบยั่งยืน หรือแนวคิดของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด 5. วิเคราะห์หลักธรรมสำคัญในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขของศาสนาอื่นๆ และชักชวนส่งเสริม สนับสนุนให้บุคคลอื่นเห็นความสำคัญของการทำความดี ต่อกัน 6. วิเคราะห์หลักธรรมคตินิยมที่เกี่ยวข้องกับวันสำคัญของศาสนาและ เทศกาลที่สำคัญของศาสนา ที่ตนนับถือและปฏิบัติตนได้ถูกต้อง สาระการเรียนรู้แกนกลาง 1. พระพุทธเจ้าในฐานะเป็นมนุษย์ผู้ฝึกตนได้อย่างสูงสุด (การตรัสรู้) 2. การก่อตั้งพระพุทธศาสนา วิธีการสอนและการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ตามแนวพุทธจริยา 3. พระพุทธศาสนาเป็นศาสตร์แห่งการศึกษา 4. พระพุทธศาสนาเน้นความสัมพันธ์ ของเหตุปัจจัยและวิธีการแก้ปัญหา 5. พระพุทธศาสนาฝึกตนไม่ให้ประมาท 6. พระพุทธศาสนามุ่งประโยชน์สุขและสันติภาพแก่บุคคล สังคม และโลก 7. พระพุทธศาสนากับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาแบบยั่งยืน 8. หลักธรรมสำคัญในการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข คริสต์ศาสนา ได้แก่ บัญญัติ 10 ประการ (เฉพาะที่เกี่ยวข้อง) / ศาสนาอิสลาม ได้แก่ หลัก จริยธรรม (เฉพาะที่เกี่ยวข้อง) 9. หลักธรรม / คตินิยมที่เกี่ยวข้องกับวันสำคัญและเทศกาลที่สำคัญใน พระพุทธศาสนาหรือศาสนาอื่น 10. การปฏิบัติตนที่ถูกต้องในวันสำคัญและเทศกาลที่สำคัญในพระพุทธ ศาสนาหรือศาสนาอื่น

รวมข้อสอบสังคม สาระประวัติศาสตร์

- ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้อง (TCAS 62)
 - ชาวสุเมเรียนคิดประดิษฐ์ตัวอักษรคูนิฟอร์ม หรืออักษรลิ่ม
 - กฎหมายฮัมมูราบีของจักรวรรดิบาบิโลเนีย มีรากฐานส่วนหนึ่งมาจากกฎหมายของพวกสุเมเรียน
 - “คัมภีร์มรณะ” นับเป็นวรรณกรรมชิ้นสำคัญของอารยธรรมไมซิณี
 - ชาวฟินิเซีย อาศัยอยู่ตามชายฝั่งทะเลเมดิเตอร์เรเนียน และมีความสามารถทางการค้าและการเดินเรือ
 - ชาวอโมไรต์เป็นผู้สถาปนาจักรวรรดิบาบิโลเนียขึ้นเมื่อประมาณ 2,000 ปีก่อนคริสต์ศักราช
- มหากาพย์กิลกาเมช (Gilgamesh) เป็นวรรณกรรมของชนเผ่าใดในอารยธรรมโลกยุคโบราณ (TCAS 60)
 - สุเมเรียน
 - อะมอไรต์
 - เปอร์เซีย
 - อัสซีเรียน
 - โรมัน
- ประมวลกฎหมายของพระเจ้าฮัมมูราบีที่มีบทลงโทษซึ่งเป็นที่รู้จักกันดี คือ “ตาต่อตา ฟันต่อฟัน” เป็นกฎหมายของชนชาติใด (TCAS 59)
 - ฮีบรู
 - กรีก
 - อาหรับ
 - โรมัน
 - อะมอไรต์
- ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับอารยธรรมโบราณ (TCAS 61)
 - อาณาจักรฮีบรู หลังจากเจริญถึงขีดสุดแล้ว ได้ตกอยู่ภายใต้อำนาจของกรีกและโรมัน แต่ไม่เคยถูกพวกเปอร์เซียรุกราน
 - “รอยัลโรด” (Royal Road) เป็นถนนที่จักรพรรดิไซรัสทรงสร้างขึ้นเพื่อเชื่อมเมืองสำคัญต่างๆ เข้าด้วยกัน
 - พระเจ้าอัสซurbanipal (Ashurbanipal) กษัตริย์ของชนเผ่าอัสซีเรียน มีรับสั่งให้สร้างห้องสมุดที่รวบรวมผลงานของเมโสโปเตเมียเป็นจำนวนมาก
 - “สวนลอยแห่งบาบิโลน” ซึ่งได้รับการยกย่องให้เป็น 1 ใน 7 สิ่งมหัศจรรย์ของโลกถูกสร้างขึ้นโดยพวกฮิตไทต์
 - สถาปัตยกรรมที่สำคัญที่สุดของชาวอัสซีเรียนคือ “ซิกกูเรต” เป็นเทวสถานที่สร้างบนภูเขาจำลอง มีทางขึ้นเป็นขั้นบันได สร้างขึ้นเพื่อบูชาเทพเจ้า

5. ข้อใดไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับอารยธรรมกรีก (TCAS 62)
- 1) เซอร์อาร์เธอร์ เอเวนส์ (Sir Arthur Evans)
 - 2) จอห์น คาลวินส์ (John Calvin)
 - 3) วิหารพาร์เธนอน
 - 4) เฮโรโดตัส (Herodotus)
 - 5) หัวเสาแบบดอริก
6. ข้อใดเป็นมรดกที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมกรีก (TCAS 60)
- 1) ภาษาสเปน
 - 2) มหาเทพยี่สิบเอ็ด
 - 3) ปฏิทินจูเลียน
 - 4) กฎหมายสิบสองโต๊ะ
 - 5) งานเขียนเรื่องบันทึกลงครามกอล
7. ข้อใดไม่ปรากฏในอารยธรรมของชาวโรมัน (TCAS 59)
- 1) การมีสภาซีเนตหรือสภาขุนนาง
 - 2) การเขียนมหากาพย์โอดิสซีย์
 - 3) การแพร่หลายอารยธรรมโรมันไปใน 3 ทวีป
 - 4) การแพทย์เจริญสามารถผ่าทวารออกจากครรภ์มารดา
 - 5) การเขียนกฎหมายเป็นลายลักษณ์อักษร-กฎหมายสิบสองโต๊ะ
8. ประชาชาติใดใช้ระบบเกณฑ์ทหารเป็นชนชาติแรก (TCAS 59)
- 1) อียิปต์
 - 2) จีน
 - 3) โรมัน
 - 4) สเปน
 - 5) อาหรับ
9. ประชาชาติใดที่ใช้คอนกรีตในงานก่อสร้างเป็นชนชาติแรก (TCAS 59)
- 1) อียิปต์
 - 2) เปอร์เซีย
 - 3) จีน
 - 4) กรีก
 - 5) โรมัน
10. ข้อใดนับเป็นมรดกของอารยธรรมกรีก (TCAS 59)
- 1) ภาษาฝรั่งเศส
 - 2) วิชาแคลคูลัส
 - 3) การผสมคอนกรีตแทนไม้และหิน
 - 4) การผ่าตัดนำทารกออกจากครรภ์มารดา
 - 5) การแบ่งเขตการปกครองเป็นมณฑล จังหวัดและอำเภอ
11. ชาวกรีกผู้ใดได้ชื่อว่าเป็นบิดาแห่งเรขาคณิต (TCAS 59)
- 1) อริสโตเติล
 - 2) เฮโรโดตัส
 - 3) ยูคลิด
 - 4) อาร์คิมิดีส
 - 5) ฮิปโปคราเตส

12. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้องเกี่ยวกับเหตุการณ์ในสมัยกลางของประวัติศาสตร์สากล (TCAS 62)
- 1) “ยุคแห่งศรัทธา” เป็นอีกชื่อหนึ่งที่ใช้เรียกสมัยกลางในประวัติศาสตร์สากล
 - 2) ระบอบการปกครองแบบฟิวคัลเป็นระบอบการปกครองที่กษัตริย์ไร้พระราชอำนาจในทางปฏิบัติ
 - 3) “เจตนารมณ์ของพระเป็นเจ้า” เป็นหนึ่งในสาเหตุที่กระตุ้นให้ชาวคริสต์เข้าร่วมรบในสงครามครูเสด
 - 4) สงครามครูเสดมีส่วนช่วยทำลายระบอบการปกครองแบบฟิวคัลและระบบเศรษฐกิจแบบเมเนอร์
 - 5) ลอร์ดไม่มีสิทธิจัดตั้งศาลเพื่อพิจารณาคดีความในแมนเนอร์ของตน
13. เรื่องใดถือว่าเป็นความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นภายหลังสงครามครูเสดยุติลง (TCAS 57)
- 1) เจ้าเมืองและพ่อค้าในยุโรปยากจนลง
 - 2) ชาวคริสต์ได้รู้จักโลกตะวันออกมากขึ้น
 - 3) กลุ่มขุนนางในยุโรปมีอำนาจเพิ่มมากขึ้น
 - 4) ชาวมุสลิมมีความสัมพันธ์ที่ดีกับชาวคริสต์
 - 5) สันตะปาปาทรงฟื้นฟูอำนาจของคริสตจักรให้มั่นคงขึ้น
14. ข้อใดไม่ใช่ผลของสงครามครูเสด (TCAS 59)
- 1) กษัตริย์มีอำนาจมากขึ้น
 - 2) ระบอบฟิวคัลอ่อนแอลง
 - 3) การค้าระหว่างเอเชียและยุโรปเจริญก้าวหน้า
 - 4) ชาวคริสต์นิยมได้สัมผัสและเรียนรู้โลกของชาวมุสลิม
 - 5) ลูกชายคนโตของตระกูลขุนนางได้รับประโยชน์ทางเศรษฐกิจ
15. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับแนวคิดเสรีนิยม (TCAS 62)
- 1) อตัม สมิท เสนอแนวคิดว่ารัฐควรเข้าควบคุมการค้าของเอกชน
 - 2) พระเจ้าเฟรเดอริกมหาราชแห่งปรัสเซียทรงเป็นกษัตริย์ที่ต่อต้านแนวคิดเสรีนิยม
 - 3) ซอง-ซาดส์ รุสโซ นักคิดชาวฝรั่งเศส เขียนหนังสือเรื่องสัญญาประชาคม
 - 4) เสรีนิยมแบบคลาสสิกมุ่งเน้นการปฏิรูปสังคมโดยขยายความเสมอภาคทางเศรษฐกิจและสังคม
 - 5) แนวคิดเสรีนิยมไม่สนใจเรื่องการสร้าง “รัฐสวัสดิการ”
16. ข้อใดไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับแนวคิดของจอห์น ล็อค (TCAS 59)
- 1) คำกล่าวที่ว่า L'Etat, c' est moi
 - 2) เหตุการณ์งานเลี้ยงน้ำชาที่เมืองบอสตันใน ค.ศ.1773
 - 3) การบุกทำลายคุกบาสตีลในกรุงปารีสใน ค.ศ.1789
 - 4) การก่อตั้งประเทศสหรัฐอเมริกาใน ค.ศ.1776
 - 5) หนังสือเรื่องสัญญาประชาคมของฌอง ฌาค รุสโซ

17. ข้อใดเป็นผลสืบเนื่องมาจากการปฏิวัติฝรั่งเศส ค.ศ. 1789 (TCAS 56)
- 1) มีการใช้ทหารรับจ้างเข้าประจำการในกองทัพ
 - 2) มีการประกาศหลักสิทธิมนุษยชนและพลเมือง
 - 3) มีการรวมกลุ่มของผู้นำเพื่อจัดตั้งพรรคการเมือง
 - 4) ชายและหญิงมีสิทธิเสมอภาคในการออกเสียงเลือกตั้ง
 - 5) พระมหากษัตริย์ประกาศพระองค์อยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญ
18. ข้อใดไม่ใช่ผลจากการสำรวจทางทะเลในคริสต์ศตวรรษที่ 15 และ 16 (TCAS 62)
- 1) สนธิสัญญาทอร์เดซิลัส (Treaty of Tordesillas)
 - 2) คริสต์ศาสนานิกายรีนังเรื่องในทวีปอเมริกาใต้
 - 3) พ่อค้ากลายเป็นอาชีพที่มีความสำคัญมากขึ้นในสังคม
 - 4) ชาร์ล มาร์เตล (Charles Martel) ได้รับชัยชนะเหนือชาวมุสลิมที่เมืองตุรทางตอนใต้ของฝรั่งเศส
 - 5) บางส่วนของคาบสมุทรมาลายูและหมู่เกาะอินโดนีเซียตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของโปรตุเกส
19. ข้อใดเป็นผลที่เกิดจากสนธิสัญญาทอร์เดซิลัส ที่พระสันตะปาปาอะเล็กซานเดอร์ที่ 6 ได้ทรงจัดทำขึ้นใน ค.ศ. 1494 (TCAS 60)
- 1) มองเตสกีเออเขียนหนังสือเรื่องเจตนารมณ์แห่งกฎหมาย
 - 2) โปรตุเกสได้ครอบครองบราซิล หลังจากเปโตร คาบรอล ค้นพบดินแดนนั้นโดยบังเอิญ
 - 3) เจ้าชายเฮนรี นาวีกราช แห่งโปรตุเกสทรงตั้งโรงเรียนฝึกหัดการเดินเรือเป็นผลสำเร็จ
 - 4) เกิดสงครามดอกกุหลาบระหว่างขุนนางอังกฤษตระกูลแลงคาสเตอร์และตระกูลยอร์ก
 - 5) บาร์โทโลมิว ไดแอซ เดินทางเลียบฝั่งแอฟริกาจนผ่านแหลมแห่งพายุได้สำเร็จ
20. ประเทศใดไม่ใช่สมาชิกก่อตั้งของสมาคมการค้าเสรียุโรป (EFTA : European Free Trade Association) (TCAS 62)
- 1) เยอรมนีตะวันตก
 - 2) อังกฤษ
 - 3) สวีเดน
 - 4) สวิตเซอร์แลนด์
 - 5) นอร์เวย์
21. ประเทศใดไม่ได้เป็นสมาชิกของสหภาพยุโรปหรืออียู (TCAS 60)
- 1) ไอร์แลนด์
 - 2) เอสโตเนีย
 - 3) สโลวาเกีย
 - 4) มอลตา
 - 5) สวิตเซอร์แลนด์
22. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้อง (TCAS 62)
- 1) การปฏิวัติอุตสาหกรรมในยุคแรกเรียกอีกชื่อว่าสมัยแห่งพลังไอน้ำ
 - 2) โยฮัน เคปเลอร์ ได้รับการยกย่องให้เป็นบิดาของวิชาฟิสิกส์
 - 3) ซามูเอล เดอ ซองแปง เป็นผู้จัดตั้งอาณาจักรนิคมนิวฟรานซ์
 - 4) รูปปั้นนูนสูงมาร์ชชายแยส เป็นประติมากรรมแนวจินตนิยม
 - 5) ศิลปะแบบบารอก เน้นความพลังพละ่าน และบรรยากาศโอ้อ่าหรรษาเป็นพิเศษ

23. ข้อใดไม่ใช่การค้นพบหรือผลงานของกาลิเลโอ กาลิเลอี (TCAS 60)
- 1) กฎการตกของเทหวัตถุ
 - 2) วิธีการพาสเจอไรเซชัน
 - 3) การพบวงแหวนของดาวเสาร์
 - 4) การค้นพบว่าบนดวงจันทร์มีภูเขา
 - 5) การค้นพบว่าดาวพฤหัสบดีมีดวงจันทร์เป็นบริวาร 4 ดวง
24. นักวิทยาศาสตร์คนใดได้ชื่อว่าเป็นผู้ปฏิบัติแนวคิดทางดาราศาสตร์ กล่าวคือ เขามีความคิดว่าดวงอาทิตย์เป็นศูนย์กลางของจักรวาล ซึ่งตรงข้ามกับแนวความคิดเดิมที่มีมาแต่โบราณ (TCAS 59)
- 1) กาลิเลโอ กาลิเลอี
 - 2) ปโตเรมี
 - 3) โยฮัน เคปเลอร์
 - 4) นิโคลัส คอเปอร์นิคัส
 - 5) ไอแซค นิวตัน
25. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้องเกี่ยวกับยุคสมัยและวิธีการทางประวัติศาสตร์ (TCAS 61)
- 1) มนุษย์เริ่มรู้จักการเกษตรกรรมและเลี้ยงสัตว์ในยุคหินเก่า
 - 2) อารยธรรมลุ่มแม่น้ำฮวงโห้เป็นหนึ่งในแหล่งอารยธรรมสำคัญของยุคหินใหม่
 - 3) ความหมายของประวัติศาสตร์มีหลากหลายและแตกต่างกันไปตามความรู้และความเข้าใจของแต่ละคน
 - 4) ประวัติศาสตร์สามารถเปลี่ยนแปลงได้ เมื่อมีการตีความข้อมูลแนวคิดด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ที่สมบูรณ์กว่าในภายหลัง
 - 5) การศึกษาเรื่องราวของมนุษย์ในยุคก่อนประวัติศาสตร์ จำเป็นต้องใช้ความรู้และการศึกษาค้นคว้าจากวิชาการหลายแขนงประกอบกัน ไม่ใช่จากวิชาประวัติศาสตร์เพียงอย่างเดียว
26. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้อง (TCAS 61)
- 1) พวกฮิตไทต์ (Hittites) ในเมโสโปเตเมีย รู้จักการถลุงเหล็กเพื่อทำเป็นอาวุธในยุคโลหะ
 - 2) ศิลปะแบบเมกกาเลเนียน (Magalénian) คือ ภาพวาดตามผนังถ้ำ และภาพแกะสลักบนกระดูก เป็นศิลปะที่มีชื่อเสียงของยุคหินเก่า
 - 3) มนุษย์ในยุคหินใหม่เริ่มรู้จักการเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์
 - 4) นักโบราณคดีใช้วิธีเทอร์โมลูมิเนสเซนซ์ (thermoluminescence) ในการหาอายุของซากไม้ และโครงกระดูกมนุษย์
 - 5) ตัวอักษรลิ่ม หรือตัวอักษรคูนิฟอร์ม เป็นตัวอักษรที่ชาวสุเมเรียนคิดค้นขึ้น
27. มนุษย์รู้จักการตั้งหลักแหล่งบริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำเป็นครั้งแรกในยุคใด (TCAS 57)
- 1) ยุคเหล็ก
 - 2) ยุคสำริด
 - 3) ยุคหินเก่า
 - 4) ยุคหินใหม่
 - 5) ยุคหินกลาง

28. วัฒนธรรมฮับบีเนียนที่พบในดินแดนเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อยู่ในยุคใด (TCAS 56)
- 1) ยุคเหล็ก
 - 2) ยุคลำริด
 - 3) ยุคหินเก่า
 - 4) ยุคหินใหม่
 - 5) ยุคหินกลาง
29. ข้อใดไม่ใช่ผลที่เกิดจากการปกครองแบบฟีวตัลในสมัยกลางของยุโรป (TCAS 61)
- 1) กษัตริย์อ่อนแอ และไม่มีอำนาจในการปกครองอย่างแท้จริง
 - 2) การค้าโดยภาพรวมชะงักงันจนถึงคริสต์ศตวรรษที่ 11
 - 3) คริสตจักรเข้มแข็งและมีอำนาจมาก
 - 4) ผลผลิตทางการเกษตรอยู่ในระดับสูง
 - 5) เกิดสถาปัตยกรรมศักดิ์สิทธิ์ เช่น อาร์ชดั๊ก ดูก์ เคานต์ เป็นต้น
30. ข้อใดไม่ใช่สาเหตุของการปฏิรูปศาสนาในยุโรปในคริสต์ศตวรรษที่ 16 (TCAS 61)
- 1) แนวคิดปัจเจกชนนิยม
 - 2) พ่อค้าต้องการหากำไรจากการค้าเพิ่มเติม
 - 3) ความแตกแยกระหว่างศาสนาคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกและออร์ทอดอกซ์
 - 4) กษัตริย์ต้องการมีอำนาจมากขึ้น
 - 5) บุคคลในศาสนจักรประพฤติตนไม่ดี สนใจทางโลกมากกว่าทางธรรม
31. ข้อใดไม่ใช่ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการก่อตั้งนิกายโปรเตสแตนต์โดยมาร์ติน ลูเทอร์ในคริสต์ศตวรรษที่ 16 (TCAS 60)
- 1) การก่อตั้งนิกายคาลวินโดยจอห์น คาลวิน ในสวิตเซอร์แลนด์
 - 2) การเกิดสงครามสามสิบปีขึ้นในยุโรประหว่าง ค.ศ. 1618-1648
 - 3) การเกิดสงครามร้อยปีระหว่างอังกฤษและฝรั่งเศส
 - 4) เศรษฐกิจในยุโรปเจริญเติบโต
 - 5) อำนาจของพระสันตะปาปาลดลง
32. เหตุการณ์ในข้อใดเกิดขึ้นในสมัยใหม่ของประวัติศาสตร์สากล (TCAS 61)
- 1) การจัดตั้งองค์การสนธิสัญญาแอตแลนติกเหนือ หรือองค์การนาโต
 - 2) การสร้างมหาวิหารโนเตรอดาม (Notre-Dame) ในกรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส
 - 3) “บิดาแห่งประวัติศาสตร์” ในโลกตะวันตกได้เขียนผลงาน “ประวัติศาสตร์สงครามเปอร์เซีย” ขึ้น
 - 4) การกำหนด “กฎหมายสิบสองโต๊ะ” (Law of the Twelve Tables)
 - 5) ชาร์ลส์ ดาร์วิน (Charles Darwin) เสนอทฤษฎีวิวัฒนาการว่าด้วยการเลือกสรรของธรรมชาติ

33. เหตุการณ์ในข้อใดไม่ได้เกิดขึ้นในสมัยใหม่ตามการแบ่งสมัยในยุคประวัติศาสตร์สากล (TCAS 60)
- 1) มีการขนส่งสินค้าทางรถไฟ
 - 2) รัสเซียเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบคอมมิวนิสต์
 - 3) มองเตสกิเออเผยแพร่หนังสือเรื่องเจตนารมณ์แห่งกฎหมาย (The Spirit of Laws)
 - 4) การสร้างโบสถ์ให้มีรูปทรงเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้า กำแพงหนา หน้าต่างเล็กและบรรยากาศภายในทึบและมีดลัว
 - 5) นีโคลาส คอปเปอร์นิคัส นักดาราศาสตร์ชาวโปแลนด์ได้อธิบายว่าโลกเป็นเพียงดาวดวงหนึ่งในหลายหมื่นดวงในระบบจักรวาล ซึ่งมีดวงอาทิตย์เป็นศูนย์กลาง
34. ผลงานหรือแนวคิดในข้อใดไม่ได้เกิดขึ้นในสมัยปฏิวัติวิทยาศาสตร์ (TCAS 61)
- 1) การพบว่าจุลินทรีย์ในอากาศเป็นต้นเหตุให้อาหารเน่าเสีย
 - 2) การผ่าตัดเอาทารกออกจากครรภ์มารดา
 - 3) การโคจรและการเคลื่อนไหวในระบบสุริยจักรวาลเป็นไปตามกฎแห่งความโน้มถ่วง
 - 4) การส่งเสริมการศึกษาแบบวิทยาศาสตร์โดยวิธีการศึกษาแบบอุปนัย
 - 5) การใช้หลักของเหตุผล ท่อธิบายและตรวจสอบได้เช่นเดียวกับหลักของวิชาคณิตศาสตร์
35. แนวคิดใดที่ส่งเสริมให้เกิดการปฏิวัติทางวิทยาศาสตร์ (TCAS 56)
- 1) ความคิดในแบบสังคมนิยม
 - 2) ความต้องการยุติปัจจัย
 - 3) การแข่งขันทางเศรษฐกิจ
 - 4) ความคิดในแบบมนุษยนิยม
 - 5) ความต้องการเพิ่มผลการผลิต
36. การปฏิวัติทางวิทยาศาสตร์และอุตสาหกรรมในยุโรป ก่อให้เกิดผลกระทบตามมาที่สำคัญที่สุดในข้อใด (TCAS 59)
- 1) ยุโรปมีระบบการผลิตเกษตรกรรมใหม่
 - 2) ยุโรปกลายเป็นประเทศอุตสาหกรรม
 - 3) จำนวนประชากรของยุโรปเพิ่มขึ้นมากอย่างรวดเร็ว
 - 4) ประเทศในยุโรปแข่งขันกันแสวงหาอาณานิคม
 - 5) ยุโรปกลายเป็นมหาอำนาจ
37. ข้อใดไม่ถูกต้องเกี่ยวกับโลกในคริสต์ศตวรรษที่ 21 (TCAS 61)
- 1) องค์การสหประชาชาติมีบทบาทสำคัญในการแก้ปัญหาด้านสิทธิมนุษยชน
 - 2) การเป็นผู้นำโลกของสหรัฐอเมริกาแต่เพียงผู้เดียวหลังสงครามเย็นสิ้นสุดลงเป็นหนึ่งในสาเหตุที่ทำให้การก่อการร้ายในตะวันออกกลางเพิ่มมากขึ้น
 - 3) องค์การสหประชาชาติมีส่วนช่วยส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนโดยผ่านแผนปฏิบัติการ 21
 - 4) องค์การสหประชาชาติกำหนดว่าแรงงานเด็ก ซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ในเอเชีย คือ แรงงานที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี
 - 5) วิกฤติเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นทั่วโลกใน ค.ศ. 2008 ส่งผลให้อุตสาหกรรมอาหารทะเลของไทยเจริญเติบโตน้อยลง

38. ประเทศใดไม่ใช่สมาชิกเริ่มแรกขององค์การสนธิสัญญาป้องกันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (South East Asia Treaty Organization : SEATO) (TCAS 61)
- 1) ปากีสถาน
 - 2) สหรัฐอเมริกา
 - 3) ฝรั่งเศส
 - 4) ฟิลิปปินส์
 - 5) มาเลเซีย
39. ประเทศหรือพื้นที่ในข้อใดเป็นดินแดนที่อังกฤษเข้ายึดครองในคริสต์ศตวรรษที่ 19 (TCAS 60)
- 1) คองโก
 - 2) แอลจีเรีย
 - 3) ญี่ปุ่น
 - 4) คาเมรูน
 - 5) อียิปต์
40. ข้อใดไม่ใช่องค์การระหว่างประเทศที่ถูกจัดตั้งขึ้นหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 (TCAS 60)
- 1) องค์การสันนิบาตชาติ
 - 2) องค์การสนธิสัญญากลาง
 - 3) องค์การสนธิสัญญาแอตแลนติกเหนือ
 - 4) องค์การเอกภาพแอฟริกา
 - 5) องค์การของกลุ่มประเทศผู้ส่งออกน้ำมันเป็นสินค้าออก
41. ข้อใดไม่ใช่เป็นความร่วมมือระหว่างภูมิภาค (TCAS 59)
- 1) สันนิบาตอาหรับ
 - 2) องค์การเอกภาพแอฟริกา
 - 3) สมาคมอาเซียน
 - 4) องค์การสนธิสัญญาแอตแลนติกเหนือ
 - 5) องค์การกลุ่มประเทศส่งออกน้ำมัน (โอเปค)
42. ข้อใดไม่ใช่หลักฐานที่ใช้ในการศึกษายุคสมัยก่อนประวัติศาสตร์ (TCAS 60)
- 1) โครงกระดูกมนุษย์สไตน์ไฮม์
 - 2) ภาพเขียนสีในถ้ำอัลตาอัมรา
 - 3) บันทึกประวัติศาสตร์ของอักษบาร์
 - 4) เมืองโบราณโมแฮนโจดาโร
 - 5) เครื่องปั้นดินเผาวัฒนธรรมหยางเซา
43. อักษรกระดองเต่าเป็นอักษรของอารยธรรมใด (TCAS 61)
- 1) เมโสโปเตเมีย
 - 2) อินเดีย
 - 3) จีน
 - 4) อียิปต์
 - 5) กรีก
44. ชนชาติใดเป็นผู้คิดค้นเลขศูนย์ "0" (TCAS 59)
- 1) อียิปต์
 - 2) อาหรับ
 - 3) จีน
 - 4) อินเดีย
 - 5) อีบรู

45. คนชาติใดเป็นผู้คิดค้นระบบทศนิยมซึ่งเป็นที่ใช้แพร่หลายอยู่ในโลกจนถึงปัจจุบัน (TCAS 59)
- 1) อาหรับ
 - 2) โรมัน
 - 3) อินเดีย
 - 4) กรีก
 - 5) ฮีบรู
46. สิ่งใดไม่ใช่การคิดค้นของชาวตะวันออก (TCAS 58)
- 1) เข็มทิศ
 - 2) ตัวเลข 1-0
 - 3) ดินปืน
 - 4) ภาษาเขียน
 - 5) ปืนใหญ่
47. ข้อใดเรียงลำดับเวลาของยุคสมัยในสังคมตะวันตกได้ถูกต้อง (TCAS 59)
- 1) ยุคปฏิวัติทางวิทยาศาสตร์ / ยุคจักรวรรดินิยม / ยุคปฏิวัติอุตสาหกรรม
 - 2) ยุคปฏิวัติอุตสาหกรรม / ยุคจักรวรรดินิยม / ยุคปฏิวัติทางวิทยาศาสตร์
 - 3) ยุคปฏิวัติอุตสาหกรรม / ยุคปฏิวัติทางวิทยาศาสตร์ / ยุคจักรวรรดินิยม
 - 4) ยุคปฏิวัติทางวิทยาศาสตร์ / ยุคปฏิวัติอุตสาหกรรม / ยุคจักรวรรดินิยม
 - 5) ยุคจักรวรรดินิยม / ยุคปฏิวัติทางวิทยาศาสตร์ / ยุคปฏิวัติอุตสาหกรรม
48. พัฒนาการของโลกตะวันตกยุคใหม่เริ่มต้นจากเรื่องใด (TCAS 57)
- 1) การพิสูจน์ว่าโลกกลม
 - 2) การปฏิวัติอุตสาหกรรม
 - 3) การเผยแพร่คริสต์ศาสนา
 - 4) การแสวงหาตลาดการค้าใหม่
 - 5) การออกสำรวจดินแดนโพ้นทะเล
49. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของสังคมมนุษย์ยุคโลหะ (TCAS 59)
- 1) มีสถาบันอุดมศึกษา
 - 2) มีชุมชนใหญ่ระดับเมือง
 - 3) คนในสังคมมีอาชีพแตกต่างกัน
 - 4) มีตัวอักษรใช้บันทึกเรื่องราวต่างๆ
 - 5) มีการนำโลหะต่างชนิดมาผสมกันเพื่อใช้ทำเครื่องมือเครื่องใช้
50. ข้อใดไม่ใช่ผลที่เกิดจากสงครามเย็น (TCAS 62)
- 1) การสร้างเขื่อนอัสวานระหว่าง ค.ศ. 1960-1976 ในอียิปต์
 - 2) การก่อตั้งองค์การสนธิสัญญากลาง
 - 3) การก่อตั้งองค์การสนธิสัญญาเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
 - 4) ประธานาธิบดีวิลสันเสนอหลักการ 14 ข้อเพื่อสร้างสันติภาพถาวร
 - 5) การจัดตั้งสภาความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางเศรษฐกิจ

51. ข้อใดไม่ใช่ปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 (TCAS 59)
- 1) ประเทศมหาอำนาจจับกลุ่มแยกตัวเป็นสองค่าย
 - 2) ประเทศมหาอำนาจแข่งขันการสร้างอาวุธสงคราม
 - 3) องค์การสันนิบาตชาติไม่สามารถบังคับประเทศสมาชิกให้ทำตามมติได้
 - 4) สหรัฐอเมริกาเข้าถือสิทธิ์ในการปกป้องคลองปานามาเพียงประเทศเดียว
 - 5) ประเทศมหาอำนาจแก่งแย่งกันเข้ายึดครองดินแดนในเอเชียและแอฟริกา
52. อะไรไม่ใช่สาเหตุสำคัญของการเกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 (TCAS 59)
- 1) การแบ่งค่ายของประเทศมหาอำนาจ
 - 2) การสะสมกำลังอาวุธของประเทศมหาอำนาจ
 - 3) การปฏิวัติอุตสาหกรรมอาวุธสงคราม
 - 4) สหรัฐอเมริกาไม่ได้เป็นสมาชิกสันนิบาตชาติ
 - 5) เยอรมันและญี่ปุ่นเข้ายึดครองดินแดนในหลายประเทศ
53. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของลัทธิจักรวรรดินิยม (TCAS 58)
- 1) การใช้ดินแดนในครอบครองเป็นฐานขยายเทคโนโลยี
 - 2) การใช้ดินแดนในครอบครองเป็นตลาดรองรับสินค้าอุตสาหกรรม
 - 3) การแสวงหาผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากการลงทุนโครงการใหญ่ในดินแดนในครอบครอง
 - 4) การส่งทหารเข้าไปในดินแดนในครอบครองเพื่อรักษาผลประโยชน์
 - 5) การแสวงหาวัตถุดิบจากดินแดนในครอบครอง
54. ข้อใดไม่สามารถนับเป็นสาเหตุของการก่อการร้ายในวันออกกลางในช่วงครึ่งหลังของคริสต์ศตวรรษที่ 20 จนถึงปัจจุบันได้ (TCAS 59)
- 1) การรวมตัวกันเพื่อก่อตั้งกลุ่ม AFTA
 - 2) การก่อตั้งประเทศอิสราเอลใน ค.ศ. 1948
 - 3) อังกฤษถอนตัวออกจากภูมิภาคนี้หลังสิ้นสงครามโลกครั้งที่ 2
 - 4) การนับถือศาสนาอิสลามนิกายที่แตกต่างกันของชาวอาหรับและเปอร์เซีย
 - 5) การทำสงครามยึดครองอัฟกานิสถานของสหรัฐอเมริกาในช่วงปลาย ค.ศ. 2001
55. ชนเผ่าใดได้รับชัยชนะจากการเข้าโจมตีอาณาจักรโรมันตะวันตก (TCAS 57)
1) แฟรงค์	2) มองโกล
2) เยอรมัน	4) อีทรัสกัน
5) ออตโตมัน	

56. จักรวรรดิโรมันมีส่วนสำคัญในการช่วยเผยแพร่ศาสนาคริสต์ไปสู่โลกตะวันตกได้อย่างไร (TCAS 57)
- 1) ชาวโรมันมีนโยบายให้คนในปกครองช่วยเหลือผู้นับถือศาสนาคริสต์
 - 2) มีการสั่งสอน เผยแพร่ศาสนาคริสต์ไปยังดินแดนอื่นนอกจักรวรรดิโรมันด้วย
 - 3) จักรวรรดิโรมันย้ายเมืองหลวงของอาณาจักรไปอยู่ซีกโลกตะวันออกที่กรุงคอนสแตนติโนเปิล ใกล้ดินแดนของศาสนาคริสต์
 - 4) จักรพรรดิคอนสแตนตินของชาวโรมันรับนับถือศาสนาคริสต์ นับเป็นการช่วยปกป้องศาสนาคริสต์
 - 5) ชาวโรมันทำสงครามกับชาวอิสลาม
57. ข้อใดไม่รวมอยู่ในการจัดระเบียบโลกยุคโลกาภิวัตน์ (TCAS 57)
- 1) การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ
 - 2) การไปมาหาสู่กันโดยไม่ต้องมีวีซ่า
 - 3) การสนับสนุนเศรษฐกิจระบบทุนนิยม
 - 4) การส่งเสริมการปกป้องสิทธิมนุษยชน
 - 5) การส่งเสริมการเมืองการปกครองแบบประชาธิปไตย
58. เส้นทางสายไหมมีความสำคัญต่อมนุษยชาติในเรื่องใด (TCAS 56)
- 1) ทำให้มีการนำพระพุทธศาสนาไปเผยแพร่ในโลตะวันตก
 - 2) เป็นการเชื่อมโยงระหว่างคริสต์ศาสนาและศาสนาอิสลาม
 - 3) ทำให้เกิดการเจริญสัมพันธ์ไมตรีระหว่างชาติอย่างกว้างขวาง
 - 4) เป็นการแลกเปลี่ยนอารยธรรมระหว่างโลกตะวันออกกับตะวันตก
 - 5) เป็นการนำรูปแบบการปกครองแบบประชาธิปไตยสู่โลกตะวันออก
59. บุคคลในข้อใดเป็นนักปราชญ์คนสำคัญในยุคฟื้นฟูศิลปวิทยาการ (TCAS 61 เลือก 2 คำตอบ)
- 1) อาร์โนลด์ ทอยน์บี
 - 2) ฟรันเซลโก เปตรากา
 - 3) เฟอร์นันด์ โบรเดล
 - 4) มาร์ก บล็อก
 - 5) นิโคโล มาคิอาเวลลี
60. ข้อใดเป็นผลงานที่ได้รับอิทธิพลจากแนวคิดแบบสังคมนิยม (TCAS 60 เลือก 2 คำตอบ)
- 1) ระเบียบนักคิดของโอกูสต์ โรแตง
 - 2) วรรณกรรมเรื่องอีนิอิด
 - 3) หนังสือประวัติศาสตร์ของเฮโรโดตัส
 - 4) นวนิยายเรื่องโอลิเวอร์ ทวิสต์ ของซาลส์ ดิกเกนส์
 - 5) บทละครเรื่องเฟาสต์ ของโยฮันน์ วอล์ฟกัง ฟอน เกอเต
61. ข้อใดกล่าวถึงการเข้าสู่ยุคประวัติศาสตร์ได้ถูกต้อง (TCAS 59 เลือก 2 คำตอบ)
- 1) ประวัติศาสตร์อินเดียสมัยโบราณเริ่มในศตวรรษที่ 7-8 ก่อนคริสต์ศักราชเมื่อมีอักษรพราหมีลึบิใช้
 - 2) ประวัติศาสตร์เริ่มเมื่อสังคมมนุษย์มีการติดต่อค้าขายแลกเปลี่ยนสินค้ากัน
 - 3) อาณาจักรโรมันเริ่มยุคประวัติศาสตร์เมื่อชุมชนชาวละตินจัดตั้งการประชุม forum
 - 4) ประวัติศาสตร์ไทยเริ่มเมื่อพ่อขุนรามคำแหงมหาราชทรงสร้างศิลาจารึกไทยหลักที่ 1
 - 5) ประวัติศาสตร์ของอียิปต์เริ่มเมื่อมีบันทึกการสร้างพีระมิดและการทำมัมมี่

62. ข้อใดไม่ใช่หลักฐานที่บ่งบอกถึงอิทธิพลของเขมรโบราณในประเทศไทย (TCAS 60)
- 1) ปราสาทหินพิมาย นครราชสีมา
 - 2) วัดกำแพงแลง เพชรบุรี
 - 3) ปราสาทพนมรุ้ง บุรีรัมย์
 - 4) เจดีย์จุลประโทน นครปฐม
 - 5) พระปรางค์สามยอด ลพบุรี
63. ถ้าครูอิศราต้องการพานักเรียนไปดูโบราณสถานที่เกี่ยวข้องกับศิลปะลพบุรี ครูอิศราต้องไปที่แห่งใด (TCAS 61)
- 1) พระราชวังนารายณ์ราชนิเวศน์ จังหวัดลพบุรี
 - 2) วัดพระศรีสรรเพชญ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
 - 3) วัดพระธาตุหริภุญชัย จังหวัดลำพูน
 - 4) พระปฐมเจดีย์ จังหวัดนครปฐม
 - 5) ปราสาทเมืองสิงห์ จังหวัดกาญจนบุรี
64. ศาสนสถานแบบเขมรโบราณที่เรียกว่าปราสาทหินในบางที่พบศิลาจารึกระบุว่าเป็นนโรคยาศาลา หรือโรงพยาบาล สันนิษฐานว่าเป็นสิ่งก่อสร้างที่สร้างขึ้นในรัชสมัยของกษัตริย์เขมรโบราณพระองค์ใด (TCAS 62)
- 1) พระเจ้าชัยวรมันที่ 2
 - 2) พระเจ้าสุริยวรมันที่ 1
 - 3) พระเจ้ามเหศวรธรรมัน
 - 4) พระเจ้าสุริยวรมันที่ 2
 - 5) พระเจ้าชัยวรมันที่ 7
65. ข้อใดไม่สามารถใช้เป็นหลักฐานในการศึกษาประวัติศาสตร์สมัยอยุธยา (TCAS 62)
- 1) องค์พระปฐมเจดีย์ จังหวัดนครปฐม
 - 2) ป้อมวิไชยประสิทธิ์ กรุงเทพมหานคร
 - 3) ศิลาจารึกวัดจุฬามณี จังหวัดพิษณุโลก
 - 4) จารึกลานทองวัดสองคอบ จังหวัดชัยนาท
 - 5) ซากเตาเผาโบราณบริเวณแม่น้ำน้อย จังหวัดสิงห์บุรี
66. ดินแดนที่พ่อค้าชาวโปรตุเกสในสมัยอยุธยาตอนต้นเรียกว่า ลิกอร์ (Ligor) สันนิษฐานว่าตรงกับเมืองใด (TCAS 61)
- 1) ปัตตานี
 - 2) นครศรีธรรมราช
 - 3) สุราษฎร์ธานี
 - 4) นครปฐม
 - 5) กาญจนบุรี
67. ข้อใดถูกต้อง (TCAS 62)
- 1) วันแรกของรัตนโกสินทรศก คือ วันที่ 6 เมษายน อันเป็นวันขึ้นครองราชย์ของปฐมกษัตริย์แห่งกรุงรัตนโกสินทร์
 - 2) การประกาศให้ใช้รัตนโกสินทรศกในเอกสารราชการมีขึ้นในคราวสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ 100 ปี
 - 3) การยกเลิกการใช้รัตนโกสินทรศกในเอกสารราชการเกิดขึ้นในรัชกาลที่ 6
 - 4) การเปลี่ยนแปลงการปกครองใน พ.ศ. 2475 ตรงกับรัตนโกสินทรศก 150
 - 5) เดือนมีนาคม พ.ศ. 2562 ตรงกับรัตนโกสินทรศก 239

74. ข้อใดไม่สอดคล้องกับยุคก่อนประวัติศาสตร์ (TCAS 61)
- 1) ศิลาจารึกที่เก่าแก่ที่สุด
 - 2) ภาพเขียนสี อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี
 - 3) หลักฐานเครื่องมือเครื่องใช้สำริดที่บ้านดอนตาเพชร จังหวัดกาญจนบุรี
 - 4) เครื่องปั้นดินเผาที่บ้านเชียง จังหวัดอุดรธานี
 - 5) การถลุงแร่เหล็ก
75. สงครามอานามสยามยุทธกับญวนเกิดขึ้นในรัชกาลใด (TCAS 61)
- 1) รัชกาลที่ 1
 - 2) รัชกาลที่ 2
 - 3) รัชกาลที่ 3
 - 4) รัชกาลที่ 4
 - 5) รัชกาลที่ 5
76. การจัดตั้งหอรัษฎากรณัพัฒนา ส่งผลต่อการปฏิรูปสยามในด้านใดมากที่สุด (TCAS 61)
- 1) ด้านภาษีอากร
 - 2) ด้านการศึกษา
 - 3) ด้านพระพุทธศาสนา
 - 4) ด้านการปกครองส่วนภูมิภาค
 - 5) ด้านการศาลและกฎหมาย
77. ข้อใดเป็นภูมิปัญญาไทยที่เป็นนามธรรม (TCAS 61)
- 1) การทำปลาร้าของคนอีสาน
 - 2) พระพุทธรูปสมัยอยุธยา
 - 3) การหาฤกษ์ยามแต่งงาน
 - 4) หุ่นฟางแทนแม่โพสพ
 - 5) เครื่องทองสุโขทัย
78. คำว่า “สวัสดิ” ถูกกำหนดให้ใช้เป็นทางการในสมัยของนายกรัฐมนตรีท่านใด (TCAS 61)
- 1) จอมพล ป.พิบูลสงคราม
 - 2) จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์
 - 3) พระยามโนปกรณัมนิติธาดา
 - 4) จอมพลถนอม กิตติขจร
 - 5) พันเอกพระยาพหลพลพยุหเสนา (พจน์ พหลโยธิน)
79. “สมุดปกเหลือง” ในสมัยคณะราษฎรมีเนื้อหาหลักในด้านใด (TCAS 61)
- 1) ศิลปะ
 - 2) ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
 - 3) เศรษฐกิจ
 - 4) มานุษยวิทยา
 - 5) วรรณกรรม
80. “ทฤษฎีโดมิโนส์” มีความเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ยุคสมัยใด (TCAS 61)
- 1) ยุคสงครามโลกครั้งที่ 1
 - 2) ยุคฟื้นฟูศิลปวิทยาการ
 - 3) ยุคเกษตรกรรม
 - 4) ยุคสงครามเย็น
 - 5) ยุคปฏิวัติอุตสาหกรรม

88. พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงมีรับสั่งเรื่องจุดประสงค์ของการศึกษาภาษาอังกฤษว่าอย่างไร (TCAS 59)
- 1) เพื่อให้รู้เท่าทันโลกตะวันตก
 - 2) เพื่อแสดงความเท่าเทียมกับชาวตะวันตก
 - 3) เพื่อให้สามารถอ่านหนังสือตำราภาษาอังกฤษได้
 - 4) เพื่อให้สามารถเข้าใจถึงคำสอนคริสต์ศาสนาได้
 - 5) เพื่อให้สามารถสื่อสารกับชาวตะวันตกได้
89. ในช่วงที่เกิดสงครามโลกครั้งที่ 2 ในยุโรป ไทยกับฝรั่งเศสทำสงครามกันเรื่องเส้นกั้นอาณาเขตระหว่างไทยกับดินแดนในปกครองของฝรั่งเศส ข้อใดเป็นผลของสงครามครั้งนั้น (TCAS 59)
- 1) ฝรั่งเศสชนะและได้ดินแดนของไทยบางส่วนไปปกครอง
 - 2) ไทยต้องยอมยกดินแดนบางส่วนของเขมรที่อยู่ในปกครองของไทยให้ฝรั่งเศส
 - 3) ไทยต้องยอมยกดินแดนบางส่วนของลาวที่อยู่ในปกครองของไทยในฝรั่งเศส
 - 4) ฝรั่งเศสคืนพระตะบอง ศรีโสภณ และเสียมเรียบให้ไทย
 - 5) ฝรั่งเศสคืนเวียงจันทน์ให้ไทย
90. ข้อใดไม่สัมพันธ์กับสมัยก่อนประวัติศาสตร์ (TCAS 59)
- 1) ภาพเขียนบนเนินผาที่อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี
 - 2) ศิลจารึกที่เขียนบนผนังถ้ำ
 - 3) ขวานหินมีป่า
 - 4) ใบหอกสำริดที่มีส่วนผสมของทองแดงและดีบุก
 - 5) ลูกปัดทำจากเปลือกหอย ที่โคกพนมดี อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี
91. ข้อใดกล่าวได้ถูกต้องที่สุด (TCAS 59)
- 1) เมื่อจะปราบมหาศักราชให้เป็นพุทธศักราชต้องบวกด้วย 1181
 - 2) จุลศักราช เป็นรัชศักราชที่เกิดขึ้นในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
 - 3) รัชศักราชของพระเจ้ากนิษกะ กษัตริย์ของอินเดียเรียกอีกอย่างว่า มหาศักราช
 - 4) รัตนโกสินทรศก เป็นรัชศักราชที่เริ่มมีใช้มาตั้งแต่รัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก (รัชกาลที่ 1)
 - 5) กรุงศรีอยุธยาเสียกรุงครั้งที่ 2 ในปีมหาศักราช 1129
92. บุคคลใดได้ชื่อว่าเป็นบิดาแห่งวิชาประวัติศาสตร์และโบราณคดีไทย (TCAS 59)
- 1) พลตรี หลวงวิจิตรวาทการ
 - 2) พลตรี พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์
 - 3) พระยาอนุมานราชธน
 - 4) สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ
 - 5) สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์

93. ที่เรียกกันว่า “กึ่งพุทธกาล” หรือ พ.ศ. 2500 ตรงกับ ร.ศ. หรือรัตนโกสินทร์ศกใด (TCAS 58)
- 1) ร.ศ. 175
 - 2) ร.ศ. 176
 - 3) ร.ศ. 177
 - 4) ร.ศ. 178
 - 5) ร.ศ. 179
94. ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 ปีนั้นตรงกับรัตนโกสินทร์ศก (ร.ศ.) อะไร (TCAS 57)
- 1) 150
 - 2) 151
 - 3) 152
 - 4) 153
 - 5) 154
95. จุดประสงค์สำคัญที่สุดของขบวนการเสรีไทย คืออะไร (TCAS 58)
- 1) เชิดชูและเผยแพร่ลัทธิไทยนิยม
 - 2) ฝึกกองกำลังให้รู้จักใช้อาวุธสงคราม
 - 3) สร้างความน่าเชื่อถือให้ประเทศไทยในตะวันตก
 - 4) แสวงหาความร่วมมือจากฝ่ายตรงข้ามของอักษะ
 - 5) ต่อต้านญี่ปุ่นและขับไล่ญี่ปุ่นออกจากประเทศไทย
96. ข้อใดไม่ใช่ประกาศของทางราชการในสมัยรัชกาลที่ 4 (TCAS 59)
- 1) ห้ามราษฎรรับจ้างชาวตะวันตกทำงาน
 - 2) ให้เสรีภาพประชาชนในการนับถือศาสนา
 - 3) ห้ามเอาคนในบังคับต่างประเทศมาเป็นทาส
 - 4) ให้นำงในลาออกจากพระบรมมหาราชวังได้
 - 5) ห้ามบังคับสตรีให้แต่งงาน หากสตรีผู้นั้นไม่เต็มใจ
97. ในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น การค้าระหว่างไทยกับจีนรุ่งเรืองมาก ไทยส่งสินค้าหลายอย่างไปขายที่จีนและซื้อสินค้าหลายอย่างจากจีน ข้อใดไม่ใช่สินค้าที่ไทยส่งไปขายให้จีน (TCAS 57)
- 1) กระวาน
 - 2) งาช้าง
 - 3) ไหมดิบ
 - 4) ข้าว
 - 5) ดีบุก
98. “พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2464” ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว คำว่า “ภาคบังคับ” หมายถึงอะไร (TCAS 57)
- 1) นักเรียนต้องสามารถอ่านเขียนหนังสือเป็นภายใน 2 ปี
 - 2) เด็กที่มีอายุระหว่าง 8-14 ปีต้องเข้าโรงเรียนเรียนหนังสือ
 - 3) ครูจะมีความผิด ถ้าเด็กนักเรียนอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้
 - 4) ผู้ปกครองมีหน้าที่บังคับส่งเด็ก/ลูกให้ไปโรงเรียน
 - 5) ทางการต้องจัดให้มีโรงเรียนเพียงพอสำหรับเด็กทุกคน

99. ข้อใดกล่าวถึงที่มาของกษัตริย์ตามแนวคิดในพระพุทธศาสนา (TCAS 57)
- 1) กาลามสูตร
 - 2) อัคคัญญสูตร
 - 3) จักกวัตติสูตร
 - 4) อนัตตลักขณสูตร
 - 5) พระธรรมศาสตร์
100. ประกาศของทางราชการในข้อใดแสดงถึงการส่งเสริมให้ประชาชนได้รับสิทธิเสรีภาพ และความเสมอภาคในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (TCAS 57)
- 1) อนุญาตให้ราษฎรรับจ้างชาวตะวันตกได้
 - 2) ให้ใช้การถวายคำนับแทนการหมอบกราบ
 - 3) ห้ามเอาคนในบังคับต่างประเทศมาเป็นทาส
 - 4) ให้เสรีภาพแก่ประชาชนในการนับถือศาสนา
 - 5) ห้ามบังคับให้สตรีแต่งงานหากสตรีผู้นั้นไม่เต็มใจ
101. การออกแบบพระอุโบสถจัตุรมุขหลังศาลดชั้นวัดเบญจมบพิตรเป็นผลงานของผู้ใด (TCAS 57)
- 1) ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี
 - 2) สมเด็จพระยาเทวะวงศ์วโรปการ
 - 3) สมเด็จฯ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์
 - 4) พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหลวงวงศาธิราชสนิท
 - 5) สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส
102. นโยบายการอนุรักษ์และส่งเสริมวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนาประเทศ เกิดขึ้นในรัฐบาลใด (TCAS 57)
- 1) นายควง อภัยวงศ์
 - 2) ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช
 - 3) จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์
 - 4) จอมพล ถนอม กิตติขจร
 - 5) จอมพล แปลก พิบูลสงคราม
103. ศาสนสถานในศาสนาพราหมณ์-ฮินดูและพระพุทธศานานิกายมหายานพบในบริเวณใดของประเทศไทยมากที่สุด (TCAS 57)
- 1) ภาคใต้
 - 2) ภาคกลาง
 - 3) ภาคตะวันตก
 - 4) ภาคตะวันออก
 - 5) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
104. ข้อใดเกิดขึ้นในสมัยรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (TCAS 61 เลือก 2 คำตอบ)
- 1) กบฏ 7 หัวเมืองภาคใต้
 - 2) กบฏ ร.ศ.130
 - 3) กบฏเงี้ยว
 - 4) กบฏบวรเดช
 - 5) กบฏวังหลวง

105. ข้อใดไม่ใช่นโยบายของรัฐบาลสมัยจอมพล ป.พิบูลสงคราม ระหว่าง พ.ศ. 2481-2487 (TCAS 61 เลือก 2 คำตอบ)
- 1) ประกาศให้วันที่ 1 มกราคมของทุกปีเป็นวันขึ้นปีใหม่
 - 2) เปลี่ยนชื่อจากประเทศสยามเป็นประเทศไทย
 - 3) สนับสนุนให้ชาวไทยปฏิบัติตามวัฒนธรรมจีน
 - 4) ต่อด้านแนวทางชาตินิยม
 - 5) ประกาศเปลี่ยนแปลงการเขียนภาษาไทย
106. พระนามในข้อใดมีตำแหน่งเป็นสมเด็จพระบรมโอรสาธิราช สยามมกุฎราชกุมาร (TCAS 60 เลือก 2 คำตอบ)
- 1) สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้ามหาวชิราวุธ
 - 2) สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าจุฬาลงกรณ์
 - 3) สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้ากรมหลวงอิศรสุนทร
 - 4) พระเจ้าลูกยาเธอ กรมหมื่นเจษฎาบดินทร์
 - 5) สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้ามหาวชิรมหิศ
107. เมื่อจีนทำสงครามฝิ่นกับอังกฤษครั้งแรกในปี พ.ศ. 2382-2385 และครั้งที่ 2 ในปี พ.ศ. 2399-2403 อังกฤษอยู่ในรัชสมัยของพระนางวิกตอเรีย ประเทศไทยในช่วงระยะเวลาเดียวกับสงครามฝิ่นครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ตรงกับรัชสมัยของพระมหากษัตริย์พระองค์ใด (TCAS 59 เลือก 2 คำตอบ)
- 1) พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก
 - 2) พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย
 - 3) พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว
 - 4) พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
 - 5) พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

เฉลย

1. 3)	2. 1)	3. 5)	4. 3)	5. 2)
6. 2)	7. 2)	8. 4)	9. 5)	10. 2)
11. 3)	12. 5)	13. 2)	14. 5)	15. 3)
16. 1)	17. 2)	18. 4)	19. 2)	20. 1)
21. 5)	22. 2)	23. 2)	24. 4)	25. 1)
26. 4)	27. 4)	28. 5)	29. 4)	30. 3)
31. 3)	32. 5)	33. 4)	34. 2)	35. 4)
36. 5)	37. 4)	38. 5)	39. 5)	40. 1)
41. 5)	42. 3)	43. 3)	44. 4)	45. 3)
46. 5)	47. 4)	48. 1)	49. 1)	50. 4)
51. 4)	52. 3)	53. 1)	54. 1)	55. 2)
56. 4)	57. 2)	58. 4)	59. 2), 5)	60. 1), 4)
61. 1), 4)	62. 4)	63. 5)	64. 5)	65. 1)
66. 2)	67. 3)	68. 5)	69. 1)	70. 3)
71. 2)	72. 3)	73. 1)	74. 1)	75. 3)
76. 1)	77. 3)	78. 1)	79. 3)	80. 4)
81. 1)	82. 3)	83. 3)	84. 3)	85. 3)
86. 3)	87. 3)	88. 3)	89. 4)	90. 2)
91. 3)	92. 4)	93. 2)	94. 2)	95. 4)
96. 1)	97. 3)	98. 2)	99. 2)	100. 2)
101. 3)	102. 5)	103. 5)	104. 1), 3)	105. 3), 4)
106. 1), 5)	107. 3), 4)			

พิชิต TCAS สาขาสถาปัตยกรรมศาสตร์

- พิธีกรรมใดที่พระเยซูทรงได้รับมาจากนักบุญในศาสนายูดาห์ (TCAS 62)
 - 1) ศิลล้างบาป
 - 2) ศิลกำลัง
 - 3) ศิลอภัยบาป
 - 4) ศิลมหาสนิท
 - 5) ศิลอนุกรม
- ข้อใดเป็นหลักปฏิบัติ 5 ประการของศาสนาอิสลาม ที่ศาสนิกผู้มีความสามารถและความพร้อมเท่านั้นจึงจะปฏิบัติได้ (TCAS 62)
 - 1) การปฏิญาณตนต่อพระเจ้า
 - 2) การละหมาด
 - 3) การถือศีลอด
 - 4) การบริจาคชะกาต
 - 5) การประกอบพิธีฮัจญ์
- พิธีกรรมใดในศาสนาพราหมณ์-ฮินดูที่ตรงกับการทำบุญศพและการเผาศพ ตามพิธีกรรมทางพุทธศาสนาในสังคมไทย (TCAS 62)
 - 1) ชาตกรรม
 - 2) วิวาหะ
 - 3) เปรตกรรม
 - 4) พิธีศราท
 - 5) อन्नปราชนะ
- ข้อใดไม่ใช่วัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกันระหว่าง “การให้ทาน” ตามคำสอนของพุทธศาสนาและ “การทำชะกาต” ของศาสนาอิสลาม (TCAS 61)
 - 1) สร้างความเท่าเทียมกันในสังคม
 - 2) ชำระความโลภในใจ
 - 3) ทำความดีเพื่อส่งผลให้เกิดในภพภูมิที่ดี
 - 4) ให้เรารู้จักช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์
 - 5) ให้ตนได้ทำความดีและช่วยเหลือคนที่ขาดแคลน
- การทำละหมาดตามบทบัญญัติของศาสนาอิสลามเป็นการนมัสการต่ออะไร (TCAS 61)
 - 1) เทวบัญชา
 - 2) พระเจ้า
 - 3) ผู้รู้ทางศาสนา
 - 4) คัมภีร์อัลกุรอาน
 - 5) ศาสนสถานที่เคารพ
- ในการละหมาดชาวมุสลิมในประเทศไทยจะต้องทำอะไร (TCAS 60)
 - 1) ต้องกระทำอย่างน้อยวันละ 2 เวลา
 - 2) ต้องกระทำตั้งแต่จำความได้เป็นต้นไป
 - 3) ต้องกระทำโดยหันหน้าไปทางทิศตะวันตก
 - 4) ต้องกระทำในมัสยิดหรือศาสนสถานเท่านั้น
 - 5) ต้องกระทำโดยหันหน้าไปทางทิศตะวันออก

7. ข้อใดเป็นการปฏิบัติที่เหมาะสมที่สุดของสังคมที่นับถือศาสนาแตกต่างกัน (TCAS 59)
- 1) หลีกเลี่ยงการพูดคุยเรื่องศาสนาอื่นเพื่อลดการเปรียบเทียบ
 - 2) งดเว้นการร่วมกิจกรรมทุกอย่างกับผู้ที่นับถือศาสนาต่างจากตน
 - 3) เชื่อมมั่นในศาสนาของตนและไม่ลบหลู่ความคิดหลักในศาสนาอื่น
 - 4) เชื่อมมั่นศรัทธาในศาสนาของตนอย่างเดียวโดยไม่สนใจศึกษาศาสนาอื่น
 - 5) ประพฤติปฏิบัติตามพิธีกรรมในศาสนาของตนและศาสนาอื่นๆ ในทุกโอกาส
8. คำว่า “จรรยาวัจนะปาโตของพระเจ้าซึ่งถือว่าเป็นวันบริสุทธิ์” เป็นบทบัญญัติของศาสนาใด (TCAS 59)
- 1) พราหมณ์-ฮินดู
 - 2) คริสต์
 - 3) อิสลาม
 - 4) ลิกซ์
 - 5) เซน
9. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับประวัติของพระเยซูคริสต์ (TCAS 59)
- 1) พระเยซูคริสต์เคยหนีภัยไปอยู่ที่ประเทศอียิปต์เมื่ออายุ 18 ปี
 - 2) พระเยซูคริสต์เป็นชาวฮีบรู ประสูติเมื่อวันที่ 25 มกราคม พ.ศ.543
 - 3) พระเยซูคริสต์เป็นบุตรของโยเซฟ มีมารดาชื่อ มารีย์ เกิดที่เมืองเยรูซาเลม
 - 4) พระเยซูคริสต์ประกาศศาสนาเป็นเวลา 3 ปี ทรงเลือกสาวก 12 คน เป็นอัครสาวก
 - 5) พระเยซูคริสต์ ถูกทหารโรมันจับตัวไปขึ้นศาลและถูกจับตรึงไม้กางเขนสิ้นพระชนม์เมื่ออายุ 35 ปี
10. พิธีฮัจญ์ในศาสนาอิสลามจัดอยู่ในช่วงเวลาใด (TCAS 59)
- 1) วันที่ 8 ถึงวันที่ 12 เดือน 12 ของฮิจญ์เราะฮ์ศักราช
 - 2) วันที่ 20 ถึงวันที่ 23 เดือน 11 ของฮิจญ์เราะฮ์ศักราช
 - 3) วันที่ 13 ถึงวันที่ 16 เดือน 9 ของฮิจญ์เราะฮ์ศักราช
 - 4) วันที่ 6 ถึงวันที่ 9 เดือน 8 ของฮิจญ์เราะฮ์ศักราช
 - 5) วันที่ 1 ถึงวันที่ 4 เดือน 7 ของฮิจญ์เราะฮ์ศักราช
11. การสารภาพบาปในศาสนาคริสต์มีจุดประสงค์เพื่ออะไร (TCAS 59)
- 1) เพื่อให้เราใกล้ชิดศาสนาโดยการไปหาบาทหลวงที่โบสถ์บ่อยๆ
 - 2) เพื่อให้เราสบายใจเมื่อเผลอทำความผิดลงไป
 - 3) เพื่อเป็นการเริ่มต้นทำความดีหลังจากยอมรับความผิดพลาด
 - 4) เพื่อแสดงว่าพระเจ้าทรงรักมนุษย์และพร้อมจะให้อภัยเราเสมอ
 - 5) เพื่อให้เราได้รับความโปรดปรานจากพระเจ้าหลังจากสารภาพผิด
12. ความเชื่อข้อใดคือความแตกต่างระหว่างศาสนาพราหมณ์-ฮินดูและศาสนาพุทธ (TCAS 59)
- 1) ชีวิตหลังความตายมีได้หลายชาติ
 - 2) การหลุดพ้นจากทุกข์คือเป้าหมายของชีวิต
 - 3) มีอำนาจสูงสุดที่ไม่ใช่พระเจ้า
 - 4) คนเราควรทำตามให้บริสุทธิ์ทั้งกายและใจ
 - 5) ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว

13. ความหมายของ “ชะกาต” ในศาสนาอิสลามตรงกับข้อใด (TCAS 59)
- 1) สอนให้เคารพพระเจ้าเพียงพระองค์เดียว
 - 2) การทำละหมาดวันละ 5 ครั้ง
 - 3) ห้ามบริโภคอาหารบางชนิด
 - 4) ให้ปฏิบัติเคร่งครัดในคำสอน
 - 5) ให้สละทรัพย์เพื่อสังคมตามสถานภาพ
14. สังคมชมพูทวีปในสมัยพุทธกาลมีการแบ่งชนชั้นวรรณะอย่างชัดเจน วรรณะที่ทำหน้าที่สั่งสอนวิทยาการต่างๆ และทำพิธีกรรมทางศาสนาให้แก่สังคมได้แก่ข้อใด (TCAS 58)
- 1) พราหมณ์
 - 2) กษัตริย์
 - 3) แพศย์
 - 4) ศูทร
 - 5) จัณฑาล
15. “โอม” หมายถึงอะไรในศาสนาพราหมณ์-ฮินดู (TCAS 57)
- 1) ตรีมูรติ
 - 2) คัมภีร์พระเวท
 - 3) พิธีกรรมของฮินดู
 - 4) พระนารายณ์และพระลักษมี
 - 5) เทพเจ้าทั้งหมดของพราหมณ์
16. พิธีกรรมใดที่คริสต์ศาสนิกชนได้แสดงความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับพระเจ้า
- 1) ศิลบวช
 - 2) ศิลกำลัง
 - 3) ศิลล้างบาป
 - 4) ศิลมหาสนิท
 - 5) ศิลบัพติศมา
17. ความหมายของคำว่า “มุสลิม” ในข้อใดถูกต้องที่สุด
- 1) ผู้รักความสงบ
 - 2) ผู้มีศรัทธาต่อพระเจ้า
 - 3) ผู้ยอมมอบตนต่อพระเจ้า
 - 4) ผู้ได้รับความรักจากพระเจ้า
 - 5) ผู้ปฏิบัติตามโองการของพระเจ้า
18. หน้าที่ต่อพระเป็นเจ้าในศาสนาอิสลามคืออะไร
- 1) การไม่บูชารูปเคารพใดๆ
 - 2) การปฏิบัติตามหลักปฏิบัติ 5 ประการ
 - 3) การช่วยเผยแผ่คำสอนของพระเจ้า
 - 4) การช่วยเหลือเกื้อกูลเพื่อนมนุษย์ร่วมโลก
 - 5) การเชื่อว่ามิพระเจ้าองค์เดียวเป็นผู้บันดาลสรรพสิ่ง

19. พิธีใดถือเป็นภารกิจที่มุสลิมทุกคนต้องปฏิบัติโดยไม่มีข้อยกเว้น
- 1) การละหมาด
 - 2) การถือศีลอด
 - 3) การปฏิบัติญมนต
 - 4) การบริจาคชะกาต
 - 5) การประกอบพิธีฮัจญ์
20. บุคคลใดประพฤติดุร้ายหลักศาสนาอิสลาม
- 1) รอณี มีลูกมากจึงคุมกำเนิด
 - 2) ซาฟิอี ไม่เคยไปเที่ยวโสเภณี
 - 3) อามีเนาะ ไม่กราบบิดามารดา
 - 4) อับดุล ยึดอาชีพขายนมวัว
 - 5) ดอเลาะห์ มีภรรยาได้ 4 คน

เฉลย

1. 1) 2. 5) 3. 3) 4. 3) 5. 2) 6. 3) 7. 3) 8. 2) 9. 4) 10. 1)
11. 3) 12. 3) 13. 5) 14. 1) 15. 1) 16. 4) 17. 3) 18. 2) 19. 3) 20. 1)

พิชิตสังคม พิชิตสาระประวัติศาสตร์ไทย

กบฏ ร.ศ.130

สมัยต้นรัชกาลที่ 6 เกิดขบวนการ ร.ศ. 130 (พ.ศ. 2454) หรือกลุ่มยังเติร์ก เป็นกลุ่มทหารที่วางแผนให้มีการเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบที่กษัตริย์อยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญ นายทหารกลุ่มนี้ไม่พอใจ เพราะคิดว่ารัชกาลที่ 6 ทรงตั้งกองเสือป่าขึ้นมาเพื่อแข่งขันกับกองทหารประกอบกับได้เห็นตัวอย่างการปฏิวัติในจีน ค.ศ. 1911 นำโดย ดร.ซุน ยัตเซน แผนการปฏิวัติครั้งนี้ริ้วรอยก่อนจึงถูกจับได้ แต่ถือว่าเป็นเหตุการณ์ที่ทำให้อำนาจการปกครองในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์.

กรมท่าขวา กรมท่าซ้าย

กรมท่าขวา คือ ส่วนราชการที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการค้าต่างประเทศ รับผิดชอบกิจการค้าสำเภากับดินแดนที่อยู่ทางด้านตะวันตกหรือฝั่งขวาของอยุธยา เช่น อินเดีย ศรีลังกา รัฐอาหรับ เปอร์เซีย มีจุฬาราชมนตรีเป็นเจ้ากรม

กรมท่าซ้าย คือ ส่วนราชการที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการค้าต่างประเทศ รับผิดชอบกิจการค้าสำเภากับดินแดนที่อยู่ทางด้านตะวันออกหรือฝั่งซ้ายของอยุธยา เช่น จีน ญี่ปุ่น เกาหลี ฟิลิปปิน มีโชฎ๊กราชเศรษฐีเป็นเจ้ากรม.

กรมพระคลังสินค้า

กรมพระคลังสินค้าเป็นระบบการค้าผูกขาดของหลวงหรือโดยพระคลังสินค้า เสนาบดีกรมท่ามีบทบาทสำคัญในการควบคุมกิจการค้ากับต่างประเทศ โดยมีการควบคุมสินค้าเข้าและสินค้าออก มีการกำหนด “สินค้าต้องห้าม” เป็นสินค้าที่หายาก มีราคาสูง และเป็นที่ต้องการของตลาดต่างประเทศ กรมพระคลังสินค้ามีสิทธิเลือกซื้อสินค้าได้ก่อน และการซื้อขายสินค้าต้องผ่านพระคลังสินค้าเพียงผู้เดียว ระบบการค้าผูกขาดถูกยกเลิกไปเมื่อมีการทำสนธิสัญญาเบาว์ริงในสมัยรัชกาลที่ 4.

กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ

รัชกาลที่ 5 ทรงโปรดฯ ให้ตั้งหอรัษฎากรพิพัฒน์ขึ้นใน พ.ศ. 2416 เพื่อเก็บรายได้ภาษีอากรของแผ่นดินมารวมไว้ที่เดียวกันที่กรุงเทพฯ ต่อมาเมื่อมีการจัดตั้งกระทรวงขึ้น หอรัษฎากรพิพัฒน์จึงได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นกระทรวงพระคลังมหาสมบัติใน พ.ศ. 2433.

กรุงศรีอยุธยา

ด้านการเมืองการปกครอง อยุธยาใช้ระบอบการปกครองแบบราชาธิปไตยหรือสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มีลักษณะการปกครองแบบทาสีที่ได้รับความนิยม โดยมีหลักพุทธธรรมเป็นเครื่องเหนี่ยวรั้งอำนาจพระมหากษัตริย์

ด้านสังคม หลักเกณฑ์การแบ่งผู้คนตามหน้าที่และสิทธินั้นเริ่มมีในสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ มีการออกกฎหมาย “พระไอยการตำแหน่งนาพลเรือนและพระไอยการตำแหน่งนาทหารหัวเมือง” ซึ่งเป็นกฎหมายศักดิ์สิทธิ์ที่กำหนดให้ทุกคนมีศักดิ์นาลดหลั่นกันไปตามหน้าที่และชาติกำเนิดของตน ซึ่งถือเป็นการจัดลำดับชั้นในสังคมไทยสมัยนั้น ส่วนการควบคุมชาวต่างชาติมีนโยบายที่สำคัญคือ ให้ชาวต่างชาติรวมอยู่กันตามเชื้อชาติ โดยมีหัวหน้าชาวต่างชาติเป็นผู้ควบคุม

ด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยที่ส่งเสริมให้อยุธยาเป็นศูนย์กลางการค้านานาชาติ ได้แก่ อยุธยาที่ตั้งอยู่ใกล้อ่าวไทยและมีเมืองท่าสำคัญหลายแห่ง มีสินค้าของป่าที่พ่อค้าต่างชาติต้องการ มีนโยบายเปิดกว้างของผู้นำไทย และมีที่ราบลุ่มอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การเพาะปลูก.

การค้าระบบบรรณาการ

การค้าระบบบรรณาการหรือจิ้มก้อง (จิ้มก้อง เป็นคำจากภาษาจีน จิ้ม แปลว่า ให้อ่าง ปล่อยให้ ก้อง แปลว่า ของกำนัล) เป็นการค้าระหว่างไทยกับจีนโดยเฉพาะ โดยนำสินค้าไปกับเรือคณະทูตที่ส่งเครื่องบรรณาการไปแสดงความสวามิภักดิ์ต่อจักรพรรดิจีน ซึ่งสินค้าที่ไปกับขบวนเรือคณະทูตจะได้รับการยกเว้นภาษี และเมื่อซื้อสินค้ากลับมาก็ไม่เสียภาษีเช่นกัน การค้าระบบบรรณาการกับจีนสิ้นสุดลงในสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เพราะทำให้จีนมองว่าไทยเป็นเมืองขึ้น และผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจการค้าลดลง.

การปฏิรูปการปกครองในสมัยรัชกาลที่ 5

สาเหตุของการปฏิรูปการปกครองในสมัยรัชกาลที่ 5 มีดังนี้

1. ระบบการบริหารราชการแบบจตุสดมภ์ที่ล้าหลัง
2. ภัยคุกคามของลัทธิจักรวรรดินิยมจากอังกฤษและฝรั่งเศส
3. ประเทศราชและหัวเมืองขึ้นนอกยังมีอิสระในการปกครองตนเองมากในระบบกินเมือง

ผลจากการปฏิรูปการปกครองสรุปได้ดังนี้

1. ยกเลิกการปกครองแบบจตุสดมภ์ เปลี่ยนมาเป็นการปกครองแบบกระทรวงที่มีการแบ่งแยกหน้าที่ต่างๆ อย่างชัดเจนและทันสมัย
2. อำนาจการปกครองรวมศูนย์อยู่ที่ส่วนกลางคือสถาบันกษัตริย์ ไม่ใช่ขุนนาง
3. สร้างรัฐรูปแบบการปกครองแบบใหม่ที่เรียกว่า “รัฐชาติ” คือ การปกครองที่รัฐบาลมีเอกราชและอธิปไตย มีประชาชนภายใต้ระบอบการปกครองและรัฐบาลเดียวกัน มีดินแดนที่ชัดเจนเพื่อไม่ให้ชาวตะวันตกอ้างเหตุเข้ายึดครองดินแดน.

การเลิกทาส

การเลิกทาสในสมัยรัชกาลที่ 5 เป็นการปฏิรูปโครงสร้างทางสังคมที่ดำเนินการอย่างค่อยเป็นค่อยไป โดยประณีประนอม ขั้นตอนการเลิกทาสมีดังนี้

1. ออกพระราชบัญญัติเกษียณอายุลูกทาสลูกไท โดยกำหนดให้ลูกทาสที่เกิดในปี พ.ศ. 2411 ซึ่งเป็นที่ **พระองค์ทรงขึ้นครองราชย์** มีค่าตัวสูงสุดเมื่ออายุ 7-8 ปี หลังจากนั้นค่าตัวจะลดต่ำลงทุกปีจนถึงอายุ 21 ปี เป็นขาดค่าตัวและถือว่าเป็นไท (ดังนั้นลูกทาสที่เกิดในปี พ.ศ. 2411 จะเป็นไทในปี พ.ศ. 2432)
2. ออกพระราชบัญญัติเลิกทาสในวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2448 ใช้บังคับทั่วราชอาณาจักร ถือเป็นกาลสิ้นสุดระบบทาส พระองค์ทรงใช้เวลามากกว่า 30 ปี ในการเลิกทาส.

การศึกษาภาคบังคับ

สมัยรัชกาลที่ 6 ได้มีการตรา “พระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2464” ขึ้นบังคับใช้ นับเป็นกฎหมายการศึกษาภาคบังคับที่ไทยประกาศใช้เป็นครั้งแรก กฎหมายการศึกษาภาคบังคับฉบับดังกล่าวกำหนดให้ผู้ปกครองส่งบุตรหลานชายหญิงที่มีอายุระหว่าง 8-14 ปี เข้าเรียนในโรงเรียน ผู้ใดฝ่าฝืนมีความผิด และเพื่อให้การจัดการศึกษาภาคบังคับทำได้ทั่วถึงอย่างรวดเร็ว ทางราชการจึงขอให้ประชาชนเป็นผู้สนับสนุน เช่น บริจาคเงินในการจัดตั้งโรงเรียน เงินบำรุงการศึกษา เป็นต้น นอกจากนี้เงินบริจาคแล้วทางราชการได้เรียกเก็บเงินเพื่อส่งเสริมการจัดการศึกษาภาคบังคับ จากผู้ชายอายุ 18-60 ปี คนละ 1-3 บาท ต่อ 1 ปี เรียกว่า เงินศึกษาพลี และโรงเรียนดังกล่าวเรียกว่า โรงเรียนประชาบาล.

ขบวนการเสรีไทย (Free Thai movement)

ขบวนการเสรีไทยก่อตั้งขึ้นเพื่อแสดงตนเป็นฝ่ายสัมพันธมิตร และคัดค้านรัฐบาลไทยที่เข้าร่วมทำสงครามกับญี่ปุ่นในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 โดยอ้างว่าการกระทำดังกล่าวเป็นโมฆะ เพราะขัดต่อเจตนารมณ์ของคนไทยและพร้อมจะร่วมต่อต้านญี่ปุ่นโดยได้รับการสนับสนุนจากสหรัฐอเมริกาและอังกฤษ

ขบวนการเสรีไทยในไทยใช้รหัสว่า X.O.Group หัวหน้า คือ นายปรีดี พนมยงค์ ขบวนการเสรีไทยในสหรัฐอเมริกาใช้รหัสว่า O.S.S. หัวหน้า คือ ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช ขบวนการเสรีไทยในอังกฤษ ใช้รหัสว่า Force 136 หัวหน้าคือ ม.จ.ศุภสวัสดิ์วงศ์สนิท สวัสดิวัตน์.

ความตกลงสมบูรณแบบ

ความตกลงสมบูรณแบบ เป็นความตกลงเพื่อยุติสถานะสงครามระหว่างไทยกับอังกฤษ ซึ่งเป็นการเจรจากับฝ่ายสัมพันธมิตร ในการทำสัญญายกเลิกสถานะสงครามหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ข้อตกลงนี้ ไม่ได้ทำในรูปแบบของสนธิสัญญา เพราะต้องใช้เวลา และต้องผ่านกระบวนการทางรัฐสภา ก่อน แต่อังกฤษและไทยต้องการให้มีการสิ้นสุดสภาพสงครามอย่างรวดเร็ว จึงทำเป็น “ความตกลงสมบูรณแบบ”

สาระสำคัญของความตกลงสมบูรณแบบระหว่างไทยกับอังกฤษมีดังนี้ ไทยต้องคืนดินแดนมลายูทั้ง 4 รัฐ ไทยต้องส่งข้าว 1.5 ล้านตัน ให้อังกฤษโดยไม่คิดมูลค่า (ต่อมาอังกฤษจ่ายเงินให้ในราคาควบคุม) และไทยต้องไม่ขูดคออดกระ และต้องจ่ายเงินชดเชยค่าเสียหาย ไทยจึงต้องดำเนินนโยบายผ่อนปรนเพื่อมิให้ถูกลงโทษในฐานะผู้แพ้สงคราม และต้องเปิดความสัมพันธ์ทางการทูตกับโซเวียตและจีน เพื่อมิให้ถูกคัดค้านในการที่ไทยจะเข้าร่วมเป็นสมาชิกองค์การสหประชาชาติ.

คำกราบทูล ร.ศ. 103

คำกราบทูล ร.ศ. 103 คือ คำกราบทูลความเห็นจัดการเปลี่ยนแปลงราชการแผ่นดิน ร.ศ. 103 (พ.ศ. 2427) ของเจ้านายและข้าราชการกลุ่มหนึ่งรวม 11 คน เพื่อขอให้เปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นแบบพระมหากษัตริย์อยู่ใต้รัฐธรรมนูญ ให้อำนาจการปกครองประเทศอยู่กับเสนาบดีเพื่อลดอันตรายที่อาจเกิดจากภัยคุกคามของลัทธิจักรวรรดินิยม คำกราบบังคมทูล ร.ศ. 103 นี้ อาจถือได้ว่าเป็นแผนพัฒนาการเมืองฉบับแรกของไทย.

เค้าโครงเศรษฐกิจ

เค้าโครงเศรษฐกิจหรือสมุดปกเหลือง คณะราษฎรได้มอบหมายให้หลวงประดิษฐมนูธรรม (นายปรีดี พนมยงค์) เป็นผู้ร่างเค้าโครงเศรษฐกิจแห่งชาติเสนอต่อรัฐบาล ซึ่งการเสนอร่างเค้าโครงเศรษฐกิจนี้ได้ถูกโจมตีจากหลายฝ่าย และก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างปัญญาชนที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับเค้าโครงเศรษฐกิจนั้น เนื่องจากเค้าโครงเศรษฐกิจนี้ถูกมองว่ามีแนวความคิดแบบสังคมนิยมคอมมิวนิสต์ ความขัดแย้งจึงกลายเป็นรอยร้าวในคณะราษฎร ต่อมาพระยามโนปกรณนิติธาดาประกาศปิดสภา งดใช้รัฐธรรมนูญบางมาตรา และออก “พระราชบัญญัติการกระทำอันเป็นคอมมิวนิสต์” ซึ่งเป็นผลทำให้หลวงประดิษฐมนูธรรมต้องเดินทางออกนอกประเทศ

เงินรัชชูปการ

เงินรัชชูปการ คือ เงินค่าราชการที่เก็บจากชายฉกรรจ์ ที่เป็นไพร่แทนการเกณฑ์แรงงานบังคับหรือการเข้าเวรรับราชการในระบบไพร่ การเก็บเงินค่าราชการมีมาตั้งแต่สมัยอยุธยา ในสมัยรัชกาลที่ 5 จึงโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติเก็บเงินค่าราชการขึ้นในปี พ.ศ. 2444 โดยให้เก็บคนละ 6 บาทต่อปี ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 6 โปรดเกล้าฯ ให้เรียกการเก็บเงินนี้ว่า “เงินรัชชูปการ” ทางกรมได้เรียกเก็บเงินรัชชูปการมาจนถึง พ.ศ. 2482 จึงได้ยกเลิก.

เงินศึกษาพลี

เงินศึกษาพลีเป็นเงินที่เก็บจากชายฉกรรจ์ อายุระหว่าง 18-60 ปี คนละ 1-3 บาท เพื่อบำรุงการศึกษาภาคบังคับตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2464 เงินศึกษาพลีเก็บมาจนถึงสมัยรัชกาลที่ 7 แล้วจึงยกเลิกไปในปี พ.ศ. 2473.

เจ้าภาษีนายอากร

สมัยรัชกาลที่ 3 ทรงตั้ง “ระบบเจ้าภาษีนายอากร” คือ รัฐเปิดโอกาสให้เอกชนเข้ามาประมูลผูกขาดจัดเก็บภาษีแทนรัฐ ผู้ที่เสนอยอดเงินสูงสุดจะได้เป็นเจ้าภาษีจัดเก็บภาษีและทยอยส่งเงินให้รัฐเป็นงวดๆ จนครบที่ประมูลไว้ ผู้ประมูลเป็นเจ้าภาษีนายอากรส่วนใหญ่จะเป็นชาวจีน

ผลจากระบบเจ้าภาษีนายอากรมีดังนี้

1. ทำให้รายได้ของหลวงเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว
2. ลดภาระการจัดเก็บภาษีของรัฐ
3. คนจีนเข้ามาเป็นนายทุนรุ่นแรก
4. รัฐมีโอกาสขยายอำนาจทางการเมืองแทรกซึมเข้าไปยังท้องถิ่นต่างๆ ได้ทั่วถึง.

ทุนนิยมโดยรัฐ

ทุนนิยมโดยรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ เป็นการส่งเสริมให้รัฐบาลเข้าไปเป็นผู้ประกอบกิจการในอุตสาหกรรมที่สำคัญ เพื่อตอบโต้การเข้าครอบงำทางเศรษฐกิจของต่างชาติ การจัดตั้งรัฐวิสาหกิจในสมัยรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม เกิดขึ้นในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2.

ไทยกับสงครามเย็น

เหตุการณ์สำคัญในช่วงสงครามเย็น

1. สมัยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ไทยกับสหรัฐอเมริกาออกแถลงการณ์ร่วมถนัด-รัศกี พ.ศ. 2505 โดยสหรัฐอเมริกาพร้อมที่จะช่วยเหลือไทยถ้าถูกรุกรานโดยไม่ต้องรอมติจากซีโต้ (องค์การสนธิสัญญาป้องกันภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้)

2. สมัยจอมพลถนอม กิตติขจร ไทยยินยอมให้สหรัฐอเมริกาเข้ามาตั้งฐานทัพในประเทศไทย และไทยส่งกองทหารเข้าร่วมรบในสงครามเวียดนามในนามขององค์การซีโต้ เช่น หน่วยจงอางศึก หน่วยกองพลเสือดำ

นโยบายชาตินิยมทางวัฒนธรรม

ในสมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม รัฐบาลดำเนินการสร้างชาติทางวัฒนธรรมดังนี้

1. การสร้างเอกลักษณ์ของความเป็นไทย เช่น การแต่งเพลงไทย สนับสนุนการเล่นพื้นบ้าน
2. การสงวนคำนิยม ขนบประเพณีบางประการให้เป็นตามอย่างตะวันตก เช่น กล่าวคำว่า “สวัสดี” เมื่อแรกพบกัน การแต่งกาย สวมหมวก สวมรองเท้า ไว้ทรงผม การเลิกกินหมาก การเปลี่ยนวันขึ้นปีใหม่เป็นวันที่ 1 มกราคม
3. การยกเลิกวัฒนธรรมเดิมที่ไม่เหมาะสม เช่น ยกเลิกบรรดาศักดิ์ การเปลี่ยนแปลงเนื้อร้องเพลงชาติไทย
4. การปรับปรุงตัวอักษรไทย
5. การกำหนดนิสัยประจำชาติไทย ที่เรียกว่า วีรธรรม 14 ข้อของชาติไทย
6. การสร้างแนวปฏิบัติใหม่ เพื่อความมีระเบียบวินัยและความสามัคคีของคนในชาติ เช่น พิธีสมรส พิธีศพ การทำความเคารพ
7. การส่งเสริมบทบาทของผู้หญิง ดังคำขวัญว่า “ขอวอนให้สตรีไทยเป็นดอกไม้งามนำชาติไทยเป็นมหาอำนาจ”.

แนว เอ.บี.ซี.ดี.

ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 หลังจากที่ฝรั่งเศสแพ้เยอรมนีแล้ว ญี่ปุ่นฉวยโอกาสบุกเข้ายึดเมืองท่าสำคัญ ของอินโดจีน ทำให้สหรัฐอเมริกา อังกฤษ จีน และฮอลันดาร่วมกันจัดตั้งแนวเอ.บี.ซี.ดี ขึ้นมา (A : American, B : Great Britain, C : China, D : Dutch East Indies) เพื่อใช้กำลังทางเศรษฐกิจสกัดกั้นญี่ปุ่น โดยจดจำหน่ายสินค้าที่ถือว่าเป็นยุทธปัจจัย เช่น น้ำมัน ยางพารา แต่แนวเอ.บี.ซี.ดี นี้ล้มเหลว.

ภูมิปัญญาสมัยสุโขทัย

ภูมิปัญญาสมัยสุโขทัย ได้แก่

1. สรีดภงส์หรือทำนบพระร่วง คือ ทำนบดินกั้นน้ำ
2. ถนนพระร่วง คือ คลองส่งน้ำ
3. ตระพัง คือ สระกักเก็บน้ำ
4. ตรีपुर คือ กำแพงดินกั้นเป็น 3 ชั้นซึ่งใช้เป็นกำแพงและคูน้ำ
5. เตาทูเรียง คือ เตาเผาเครื่องปั้นดินเผา.

มณฑลเทศาภิบาล

มณฑลเทศาภิบาลตั้งขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 5 เมื่อ พ.ศ. 2437 เป็นการเปลี่ยนระบบการปกครองหัวเมืองในส่วนภูมิภาค โดยส่งข้าหลวงเทศาภิบาลหรือสมุหเทศาภิบาลจากเมืองหลวงไปปกครองแทนเจ้าเมืองเดิม ผลจากการตั้งระบบมณฑลเทศาภิบาลมีดังนี้

1. ยกเลิกระบบกินเมืองและยกเลิกเมืองประเทศราช
2. เกิดกบฏตามหัวเมือง เช่น กบฏผีบุญในภาคอีสาน กบฏเงี้ยวเมืองแพร่ที่ภาคเหนือ กบฏพระยาแชกที่ภาคใต้
3. ทำให้เกิดการรวมอำนาจการปกครองที่ศูนย์กลางอย่างแท้จริง จากการกำหนดสายการปกครองเป็นลำดับขั้นคือ กระทรวงมหาดไทยที่กรุงเทพฯ ← มณฑล ← เมือง ← อำเภอ ← ตำบล ← หมู่บ้าน.

ระบบกินเมือง

กินเมืองเป็นลักษณะการปกครองหัวเมืองของไทยสมัยโบราณที่ส่งเชื้อพระวงศ์ ขุนนางหรือข้าราชการไปปกครองเมืองแทน ระบบกินเมืองยกเลิกไปในรัชกาลที่ 5 เมื่อพระองค์โปรดเกล้าฯ ให้มีการปฏิรูปการปกครองส่วนภูมิภาค จัดการปกครองแบบมณฑลเทศาภิบาลใน พ.ศ. 2437 โดยพระราชทานเงินเดือนแก่ข้าราชการหัวเมือง แล้วเปลี่ยนชื่อเรียกลักษณะการปกครองหัวเมืองจากกินเมืองเป็นว่าราชการเมือง มีผู้ว่าราชการเมืองเป็นผู้บังคับบัญชาสูงสุด.

รัฐนิยม

สมัยจอมพล ป.พิบูลสงคราม มีการประกาศรัฐนิยม 12 ฉบับ รัฐนิยมเป็นแนวทางที่ประชาชนจะต้องปฏิบัติเพื่อแสดงความรักชาติ เช่น

1. เปลี่ยนชื่อจากประเทศสยามเป็นไทย
2. ประกาศให้วันที่ 1 มกราคมของทุกปีเป็นวันขึ้นปีใหม่ตามหลักสากล
3. ให้ชาวไทยแต่งกายแบบสากลนิยม ผู้ชายแต่งชุดสากลและสวมหมวก ผู้หญิงสวมกระโปรงหรือผ้าถุง เลิกนุ่งโจงกระเบน ห้ามกินหมากถึงกับสั่งทำลายสวนหมากสวนพลูทั่วประเทศ
4. กำหนดระเบียบในการเคารพธงชาติ เพลงชาติ เพลงสรรเสริญพระบารมี
5. ปรับปรุงการเขียนภาษาไทยให้เขียนง่าย ๆ โดยตัดสระ พยัญชนะที่ไม่จำเป็นออกไป
6. กำหนดใช้สรรพนาม เช่น ฉัน ท่าน และใช้คำพูดเวลาทักทายกันว่า “สวัสดี”
7. ชักชวนให้ประชาชนใช้สินค้าไทย โดยประกาศคำขวัญไปทั่วประเทศว่า “ไทยทำ ไทยใช้ ไทยเจริญ”

รัฐมนตรีสภา (Council of state)

รัฐมนตรีสภา ตั้งขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 5 เป็นหน่วยงานที่พัฒนามาจาก “สภาที่ปรึกษาราชการแผ่นดิน” ประกอบด้วยเสนาบดีและผู้ที่โปรดเกล้าฯ แต่งตั้งรวมกันไม่น้อยกว่า 12 คน จุดประสงค์เพื่อให้เป็นที่ปรึกษาและคอยทัดทานอำนาจพระมหากษัตริย์ แต่การปฏิบัติหน้าที่ของสภาดังกล่าวไม่ได้บรรลุจุดประสงค์ที่ทรงหวังไว้ เพราะสมาชิกส่วนใหญ่ไม่กล้าโต้แย้งพระราชดำริ คณะที่ปรึกษาส่วนใหญ่มักพอใจที่จะปฏิบัติตามมากกว่าที่จะแสดงความคิดเห็น.

วิกฤตการณ์ ร.ศ. 112

วิกฤตการณ์ ร.ศ. 112 (วิกฤตการณ์ปากน้ำ พ.ศ. 2436) สาเหตุเกิดจากฝรั่งเศสส่งกำลังรุกรานเข้าไปในเขตหัวเมืองลาวกาวของไทย เกิดการปะทะกับทหารไทย นายทหารฝรั่งเศสตาย ฝรั่งเศสยื่นคำขาดให้ไทยชดใช้ค่าเสียหายและลงโทษทหารไทยคือพระยอดเมืองขวาง **ฝรั่งเศสใช้นโยบายเรือปืน** (gunboat policy) เพื่อคุกคามอธิปไตยของไทย โดยส่งเรือรบมาปิดอ่าวไทยและแล่นเรือเข้ามายังแม่น้ำเจ้าพระยา ไทยจึงต้องยอมยกดินแดนฝั่งซ้ายแม่น้ำโขงและเกาะในแม่น้ำโขงให้ฝรั่งเศส และเสียเงินค่าปรับรวม 3 ล้านฟรังก์.

สนธิสัญญาเบาว์ริง พ.ศ. 2398 (Treaty of Bowring)

สมเด็จพระราชินีนาถวิกตอเรียทรงแต่งตั้งเซอร์จอห์น เบาว์ริง ผู้สำเร็จราชการของอังกฤษที่ฮ่องกง เป็นอัครราชทูตผู้มีอำนาจเต็มเชิญพระราชสาสน์มาเจรจาทำสนธิสัญญากับไทย โดยมีเจ้าพระยาศรีสฤษีวงศ์ (ช่วง บุนนาค) สมุหพระกลาโหมเป็นผู้ประสานงานการเจรจา ในที่สุดได้มีการลงนามในสนธิสัญญาเบาว์ริงในวันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2398 สนธิสัญญานี้ถือว่าเป็นสนธิสัญญาที่ไม่เสมอภาค โดยเฉพาะเรื่องเอกราชทางศาลที่คนอังกฤษและคนในบังคับอังกฤษไม่ต้องขึ้นศาลไทย สนธิสัญญานี้ผูกมัดไทยเป็นเวลานานถึง 83 ปี (พ.ศ. 2398-2481) จึงสิ้นสุดลง

ผลเสียที่ไทยได้รับจากสนธิสัญญานี้

1. ไทยเสียสิทธิสภาพนอกอาณาเขตหรือเอกราชทางการศาล
2. ไทยถูกจำกัดให้เก็บภาษีสินค้าเข้าได้เพียงร้อยละ 3
3. ไม่มีกำหนดระยะเวลาสิ้นสุดสัญญา เพราะสนธิสัญญานี้จะแก้ไขได้เมื่อพ้น 10 ปีไปแล้ว และต้องบอกล่วงหน้าก่อน 1 ปี โดยได้รับความเห็นชอบจากทั้งสองฝ่าย
4. ทำให้อังกฤษเป็นชาติอภิสิทธิ์ คือ สิทธิประโยชน์ที่รัฐบาลไทยให้กับชาติอื่น อังกฤษต้องได้ด้วย.

สภาที่ปรึกษาราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2417 (Council of state)

“สภาที่ปรึกษาราชการแผ่นดิน” ตั้งใน**สมัยรัชกาลที่ 5** เมื่อ พ.ศ. 2417 เพื่อทำหน้าที่ด้านนิติบัญญัติและเป็นการตรวจสอบ ควบคุมการปฏิบัติและตัดสินคดีที่พระองค์ทรงมอบให้พิจารณา ต่อมาสภานี้เปลี่ยนชื่อเป็น “รัฐมนตรีสภา”

นอกจากนี้พระองค์ยังได้ทรงตั้ง “**สภาที่ปรึกษาในพระองค์**” (privy council) เพื่อทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาส่วนพระองค์ ต่อมาสภานี้เปลี่ยนชื่อเป็น องคมนตรีสภา และทรงตั้ง “เสนาบดีสภา” (เสนาบดี เทียบได้กับตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงในปัจจุบัน) เพื่อให้เป็นที่ประชุมของเหล่าเสนาบดีทั้งหลาย.

หลัก 6 ประการ

หลัก 6 ประการเป็นนโยบายการบริหารประเทศของคณะราษฎร ได้แก่ เอกราช / ความปลอดภัย / เศรษฐกิจ / การศึกษา / เสมอภาค / เสรีภาพ.

หอรัษฎากรพิพัฒน์ พ.ศ. 2416

รัชกาลที่ 5 ทรงตั้งหอรัษฎากรพิพัฒน์ (พ.ศ. 2416) ให้ขึ้นตรงต่อพระองค์ เป็นสำนักงานกลางเก็บรายได้ภาษีอากรของแผ่นดินมารวมไว้ที่เดียวกัน (เหมือนกับกรมสรรพากรในปัจจุบัน) ต่อมาได้ยกฐานะหอรัษฎากรพิพัฒน์ขึ้นมาเป็นกระทรวงพระคลังมหาสมบัติใน พ.ศ. 2435 มีเสนาบดีเป็นผู้รับผิดชอบจัดเก็บภาษีอากรทั่วราชอาณาจักร และควบคุมตรวจตราการจ่ายเงินของแผ่นดิน นอกจากนี้ในสมัยของพระองค์ยังได้ยกเลิก “ระบบกินเมือง” ของเจ้าเมืองในภูมิภาคต่างๆ โดยให้ข้าราชการทั้งฝ่ายทหารและพลเรือน รับเงินเดือนในอัตราที่แน่นอน แทนการจ่ายเบี้ยหวัดและเงินปีเหมือนแต่ก่อน นอกจากนี้ในสมัยรัชกาลที่ 5 มีการจัดทำงบประมาณแผ่นดินขึ้นเป็นครั้งแรก เพื่อให้การรับจ่ายเงินของแผ่นดินเป็นไปอย่างรัดกุม.

อภิรัฐมนตรีสภา

อภิรัฐมนตรีสภาเป็นสภาที่ปรึกษาราชการแผ่นดินในสมัยรัชกาลที่ 7 ทำหน้าที่คล้ายกับคณะรัฐมนตรี เพราะทรงเชื่อว่าการแก้ปัญหาของชาติในขณะนั้นจะต้องอาศัยความคิดหลายๆ ความคิดมารวมมือกัน.

พิชิตสังคม พิชิตสาระประวัติศาสตร์สากล

กรีก (Greek)

แนวความคิดที่สำคัญของกรีก

1. มนุษยนิยม เน้นว่ามนุษย์ชอบค้นคว้าทดลอง มีเหตุผล สนใจในชีวิตปัจจุบัน
2. บัณฑิตนิยม เน้นเรื่องสิทธิเสรีภาพ ความเป็นประชาธิปไตย
3. ธรรมชาตินิยม สนใจกฎธรรมชาติที่อยู่รอบตัว

มรดกอารยธรรมของกรีก เช่น หัวเสาแบบดอริก ไอโอนิค โครินเธียน, บทละครแบบโศกนาฏกรรมและสุขนานุกรม, โรงละครกลางแจ้ง, กีฬาโอลิมปิก, แกะสลักหินอ่อนที่เน้นสัดส่วนร่างกายเหมือนจริงตามธรรมชาติ, ประติมากรรมรูปปั้น วิททอรี, วิหารพาร์เธนอนที่มีหัวเสาแบบดอริก.

การปฏิรูปศาสนา (Reformation)

การปฏิรูปศาสนา หมายถึง การปฏิรูปของคริสต์ศาสนิกชนที่ไม่เห็นด้วยกับการใช้อำนาจบริหารของสันตะปาปาและองค์กรศาสนจักรคาทอลิก โดยเฉพาะการหาเงินเพื่อสร้างวิหารเซนต์ปีเตอร์โดยการขายใบไถ่บาป การปฏิรูปศาสนามีมาร์ติน ลูเธอร์ บาทหลวงชาวเยอรมนีเป็นผู้นำ นักปฏิรูปศาสนาคนสำคัญ ได้แก่ มาร์ติน ลูเธอร์ (Martin Luther) จอห์น กัลแวง (John Calvin) นิกายลูเธอร์แพร่หลายไปในเยอรมนี นิกายกัลแวงแพร่หลายในยุโรปเหนือ ผู้ที่นับถือนิกายกัลแวงมีชื่อเรียกแตกต่างกัน เช่น ในอังกฤษเรียกว่า พิวริตัน ในสกอตแลนด์เรียกว่า เพรสไบทีเรียน ในฝรั่งเศสเรียกว่า ฮูเคอโน

ผลของการปฏิรูปศาสนา

1. ศาสนาคริสต์แยกออกเป็น 2 นิกายใหญ่ คือ นิกายโรมันคาทอลิกและนิกายโปรเตสแตนต์ ทำให้ความเป็นเอกภาพของศาสนาคริสต์ในยุโรปตะวันตกสิ้นสุดลง
2. เกิดการปฏิรูปศาสนาของนิกายโรมันคาทอลิก ได้แก่ เกิดการปฏิรูปซ้อน (The Counter Reformation) โดยคณะเยซุอิต (Jesuite) เพื่อให้นิกายคาทอลิกบริสุทธิ์และทำให้คนกลับมานับถือนิกายคาทอลิกเหมือนเดิม และมีการจัดประชุมสภาแห่งเมืองเทรนต์ เพื่อกำหนดหลักปฏิบัติในนิกายคาทอลิกและปรับปรุงการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ
3. เกิดสงคราม 30 ปี (ค.ศ. 1618-1648) เป็นสงครามศาสนาระหว่างนิกายคาทอลิกกับโปรเตสแตนต์ และทำให้สถาบันกษัตริย์มีอำนาจเหนือคริสตจักรในที่สุด.

การปฏิวัติทางภูมิปัญญา (Intellectual revolution)

การปฏิวัติทางภูมิปัญญาในคริสต์ศตวรรษที่ 18 เป็นผลมาจากการปฏิรูปศาสนาและการปฏิวัติวิทยาศาสตร์ เป็นยุคที่เน้นวิธีการคิดแบบใช้เหตุผล มนุษยนิยม เสรีนิยม จึงได้รับสมญานามว่าเป็น ยุคภูมิธรรมหรือยุคแห่งการรู้แจ้ง (Age of Enlightenment) หรือยุคแห่งเหตุผล (Age of Reason) ที่ให้ความสำคัญกับปัจเจกชน เสรีภาพ และสิทธิส่วนบุคคลซึ่งนับเป็นรากฐานที่สำคัญของการปกครองแบบประชาธิปไตย

นักคิดทางปรัชญาการเมืองแนวประชาธิปไตยชาวอังกฤษ เช่น โทมัส ฮอบส์, จอห์น ลอค และกลุ่มนักคิดฟิโลซอฟ (Philosophe) ชาวฝรั่งเศส เช่น มองเตสกีเออร์, วอลแตร์, เมอง ฌาคส์ รูสโซ.

การปฏิวัติฝรั่งเศส (French revolution 1789)

การปฏิวัติฝรั่งเศสมีสาเหตุมาจากการปฏิวัติล้มระบอบเก่า เริ่มจากเกิดวิกฤตการเงินการคลังอย่างหนักหนี่นมาก เสียค่าใช้จ่ายในการทำสงครามมาก ราชสำนักใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ระบบเก็บภาษีรั่วไหล สภาพสังคมที่มีความเหลื่อมล้ำคือ มี**สภาฐานันดร**ที่แบ่งคนออกเป็น 3 กลุ่มคือ กลุ่มขุนนาง กลุ่มพระสงฆ์ กลุ่มสามัญชน ซึ่งกลุ่มสามัญชนมักถูกเอาเปรียบเสมอจากพวกอภิสิทธิ์ชน

การปฏิวัติฝรั่งเศสจึงเกิดขึ้นจากความต้องการ **“เสรีภาพ เสมอภาค และภราดรภาพ”** (Liberty, Equality and Fraternity) วันที่ 14 กรกฎาคม ค.ศ.1789 เป็นวันทำลายคุกบาสตีลซึ่งถือเป็นสัญลักษณ์ของการใช้อำนาจกดขี่ของระบอบเก่า ต่อมาสภาแห่งชาติออก **“คำประกาศสิทธิมนุษยชนและพลเมือง”** ที่เน้นสิทธิเสรีภาพของบุคคล และฝรั่งเศสได้ถือเอาวันนี้เป็นวันชาติของตนไปด้วย.

การปฏิวัติวิทยาศาสตร์ (Scientific revolution)

การปฏิวัติวิทยาศาสตร์ คือ การนำวิธีการทางวิทยาศาสตร์มาศึกษาข้อเท็จจริงต่างๆ โดยผ่านระเบียบวิธีทางวิทยาศาสตร์ การฟื้นฟูศิลปวิทยาการเป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดการปฏิวัติวิทยาศาสตร์ คริสต์ศตวรรษที่ 17 จึงถือเป็นจุดเริ่มต้นของการปฏิวัติวิทยาศาสตร์แนวใหม่นี้ ความสำคัญของการปฏิวัติวิทยาศาสตร์

1. ทำให้เกิดความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการสมัยใหม่ ความเป็นอยู่ของมนุษย์สะดวกสบายมากขึ้น
 2. ทำให้มนุษย์เชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง เชื่อในหลักเหตุผลและใช้สติปัญญาแสวงหาความรู้
- การปฏิวัติวิทยาศาสตร์จึงนำไปสู่การปฏิวัติทางภูมิปัญญา ซึ่งเป็นพื้นฐานของความเชื่อในเหตุผลในยุคภูมิธรรมหรือยุคแห่งการรู้แจ้งในศตวรรษที่ 18
3. ทำให้มนุษย์ปรับตัวเข้ากับธรรมชาติเพื่อประโยชน์ของตัวเองได้
 4. ทำให้มนุษย์เชื่อมั่นในความก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงชีวิตในทางที่ดีขึ้น และทำให้ความเชื่อมั่นต่อศาสนาและพระเจ้าเปลี่ยนแปลงไป.

การปฏิวัติใหญ่ของโลก

การปฏิวัติใหญ่ของโลกที่สำคัญ

1. การปฏิวัติอเมริกา ค.ศ. 1776 (พ.ศ. 2319 ตรงกับสมัยธนบุรีหรือสมัยสมเด็จพระบรมราชาที่ 4)
2. การปฏิวัติฝรั่งเศส ค.ศ. 1789 (พ.ศ. 2332 ตรงกับสมัยรัชกาลที่ 1)
3. การปฏิวัติรัสเซีย ค.ศ. 1917 (พ.ศ. 2460 ตรงกับสมัยรัชกาลที่ 6)
4. การปฏิวัติคอมมิวนิสต์จีน ค.ศ. 1949 (พ.ศ. 2492 ตรงกับสมัยรัชกาลที่ 9)

การปฏิวัติอเมริกัน (American revolution 1776)

การปฏิวัติอเมริกันเป็นการปฏิวัติโดยอาณานิคม 13 แห่งอังกฤษในทวีปอเมริกาเหนือ โดยรวมตัวกันต่อต้านรัฐสภาอังกฤษที่ออกกฎหมายเก็บภาษีตามใจชอบโดยที่ไม่มีผู้แทนของชาวอาณานิคมอยู่เลย จึงเกิดคำขวัญปลุกกระดมต่อต้านอังกฤษที่ว่า **“ไม่เสียภาษี ไม่มีผู้แทน”** (No Taxation without Representation) ชาวอาณานิคมตั้งกองทัพของตนเอง และแต่งตั้งจอร์จ วอชิงตันเป็นแม่ทัพทำสงครามประกาศอิสรภาพ โทมัส เจฟเฟอร์สันเป็นผู้ร่างคำประกาศอิสรภาพซึ่งได้รับแนวคิดมาจากนักปรัชญาการเมืองที่ชื่อ จอห์น ลอค

แมกนา คาร์ตา (Magna Carta 1215)

แมกนา คาร์ตา เป็นกฎบัตรสำคัญเพื่อจำกัดการใช้อำนาจของกษัตริย์ ขุนนางอังกฤษร่วมกันบังคับบังคับให้พระเจ้าจอห์นที่ 5 ลงนามในเอกสารนี้ โดยกำหนดว่ากษัตริย์จะเก็บเงินและภาษีไม่ได้ ถ้ารัฐสภาไม่ยินยอม อีกทั้งเป็นการประกันสิทธิเสรีภาพของประชาชน ไม่ให้ผู้ปกครองใช้อำนาจอย่างไม่เป็นธรรมโดยง่าย ความสำคัญของแมกนา คาร์ตา

1. เป็นการจำกัดการใช้อำนาจของกษัตริย์เป็นครั้งแรก
2. เป็นการสร้างระบบที่สถาบันกษัตริย์ต้องปกครองประเทศโดยอยู่ภายใต้กฎหมาย
3. เป็นจุดเริ่มต้นของระบบรัฐสภาของอังกฤษ
4. เป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรกที่ระบุถึงสิทธิเสรีภาพของประชาชน.

โรมัน (Roman)

ชาวโรมันในยุคโบราณนั้นรับวัฒนธรรมจากกรีกและอีทรัสคัน (อีทรัสคันนั้นเก่งก่อสร้าง วางผังเมือง กำแพงเมือง ท่อระบายน้ำ ประตูดั้ง) ชาวโรมันเป็นชาติที่กรบ เน้นความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ กฎหมาย การเสียภาษีให้รัฐ การทหาร การยึดมั่นในจารีต ชาวโรมันเป็นชาติแรกที่รู้จักผสมคอนกรีตใช้ก่อสร้างถนนไม้และหิน และเป็นชาติแรกที่นำศิลปะมาปรับใช้มนุษย์แทนการรับใช้พระเจ้า มรดกอารยธรรมของโรมัน

1. กฎหมาย ที่สำคัญ คือ **กฎหมายสิบสองโต๊ะ** (ซึ่งมีอิทธิพลต่อประมวลกฎหมายจัสติเนียน ในสมัยจักรพรรดิจัสติเนียนแห่งจักรวรรดิไบแซนไทน์หรือจักรวรรดิโรมันตะวันออก ถือเป็นรากฐานของกฎหมายต่างๆ ในยุโรป)
2. ภาษา ภาษาละตินของโรมันเป็นภาษาของยุโรปสมัยกลาง เป็นรากฐานศัพท์ในภาษาอังกฤษ
3. การแพทย์และการสาธารณสุข เช่น โรงพยาบาลสนามที่ติดตามไปกับกองทัพ การผ่าตัดทำคลอดหน้าท้อง การขยายสลับ ด้านการสาธารณสุข เช่น สะพานและท่อส่งน้ำสะอาดเพื่อการบริโภค (Bridges and Aqueduct) ท่อระบายน้ำโลโครก
4. การก่อสร้าง สิ่งก่อสร้างเพื่อสาธารณประโยชน์ เช่น โคลอสเซียม (Colosseum) สถานที่อาบน้ำสาธารณะ สนามแข่งรถม้า (Circus Maximus) การก่อสร้างแบบประตูโค้ง (arch) และหลังคาโดม (dome) เช่น วิหารแพนธีออนที่มีหลังคาโดม
5. ประติมากรรม การแกะสลักรูปเหมือนของบุคคลสำคัญในทำเครื่องท่อนบน
6. ศาสนาคริสต์ จักรพรรดิคอนสแตนตินทรงยอมรับศาสนาคริสต์เป็นศาสนาประจำจักรวรรดิใน ค.ศ. 312 และประกาศพระราชกฤษฎีกาแห่งเมืองมิลาน (Edict of Milan) ให้เสรีภาพในการนับถือศาสนาแก่ชาวโรมัน.

ลัทธิไตรราชฎ์ (Three principles of the people)

ลัทธิไตรราชฎ์เป็นอุดมการณ์การปฏิบัติของ **ดร.ซุน ยัตเซน** ที่ประกอบด้วย 1. ชาตินิยม 2. ประชาธิปไตย 3. สวัสดิภาพของประชาชน และกำหนดแนวทางการปฏิบัติไว้ดังนี้ 1. ล้มราชวงศ์ชิงและจักรวรรดินิยม 2. ตั้งรัฐบาลตามระบบสาธารณรัฐ 3. จัดสรรที่ดินให้แก่ประชาชน.

ศักดินาสวามิภักดิ์ (Feudalism)

ศักดินาสวามิภักดิ์หรือระบบฟิวด์ล เป็นระบบเศรษฐกิจสังคมและการเมืองในยุโรปสมัยกลาง ซึ่งกำหนดความสัมพันธ์ของบุคคลระดับต่างๆ กรรมสิทธิ์ที่ดินเป็นเครื่องกำหนดสถานภาพทางสังคม ลักษณะสำคัญของระบบฟิวด์ล

1. ระบบฟิวด์ลเป็นการปกครองที่เกิดจากการผสมผสานกันระหว่างธรรมเนียมของชาวโรมันและประเพณีคอมมิเตตัสของอนารยชนเผ่ากอทหรือเยอรมัน (comitatus คือ ประเพณีที่ชายฉกรรจ์หรือนักรบทำสัตย์ปฏิญาณตนว่าจะจงรักภักดีต่อหัวหน้าของตนทั้งในยามสงบและยามศึกสงคราม และจะปกป้องจนกว่าชีวิตจะหาไม่ เป็นประเพณีของอารยชน)

2. เป็นระบบอุปถัมภ์ คือ ความผูกพันในสังคมตั้งอยู่บนพื้นฐานของการถือครองที่ดินระหว่างเจ้าของที่ดิน (Lord) ผู้รับมอบให้ถือกรรมสิทธิ์ที่ดินหรือวัสซาล (Vassal) และทาสติดที่ดิน (Serf) โดยมีที่ดิน (Fief) เป็นพื้นฐานของความผูกพันในระบบอุปถัมภ์

3. เป็นรูปแบบการปกครองแบบกระจายอำนาจ (แทนที่รูปแบบการปกครองแบบรวมอำนาจของจักรวรรดิโรมันที่ล่มสลายไป) อำนาจการปกครองอยู่ในมือของขุนนางเจ้าของที่ดิน และมีใช้กฎหมายจารีตประเพณีของพวกอนารยชน (แทนประมวลกฎหมายโรมัน)

สงครามครูเสด (Crusade war)

สงครามครูเสดเกิดในช่วงยุคกลางตอนปลาย เป็นสงครามศาสนาระหว่างพวกคริสต์และมุสลิม ถือเป็นสงครามศักดิ์สิทธิ์ที่คริสตศาสนิกชนชาวยุโรปเข้าร่วมรบเพื่อช่วงชิงดินแดนปาเลสไตน์หรือกรุงเยรูซาเล็ม นครอันศักดิ์สิทธิ์ที่มุสลิมยึดครองไปกลับคืนมา สงครามครูเสดเป็นสงครามยืดเยื้อตั้งแต่ ค.ศ. 1096-1291 รวม 8 ครั้ง เมื่อสิ้นสงครามครั้งสุดท้าย นครเยรูซาเล็มก็ยังคงตกอยู่ในอำนาจของพวกมุสลิม ผลของสงครามครูเสด

1. ระบบฟิวด์ลเสื่อมลง เพราะขุนนางเสียชีวิตจำนวนมากในสงครามครูเสด ทำให้สถาบันกษัตริย์แข็งแกร่งขึ้น

2. การค้าขายระหว่างโลกตะวันตกกับโลกตะวันออก มีการใช้ระบบเงินตราแทนที่การแลกเปลี่ยนสินค้า เกิดระบบธนาคาร ระบบสินเชื่อ การประกันภัย

3. เมืองต่างๆ กลายเป็นศูนย์กลางทางการค้า เช่น นครรัฐในอิตาลี เกิดชนชั้นใหม่ในสังคมคือ ชนชั้นกลางที่มีบทบาททางเศรษฐกิจแทนที่พวกขุนนาง.

สนธิสัญญาทอร์เดซิลลาส (Treaty of Tordesillas 1494)

ปลายคริสต์ศตวรรษที่ 15 เป็นช่วงเวลาที่ยุโรปและโปรตุเกสแย่งกันออกสำรวจทางทะเลและค้นหาดินแดนใหม่ ทำให้ทั้งสองประเทศขัดแย้งกัน ใน ค.ศ. 1494 สันตะปาปาอะเล็กซานเดอร์ที่ 6 ทรงให้สเปนและโปรตุเกสทำสนธิสัญญาทอร์เดซิลลาส โดยใช้เส้นเมริเดียนที่ 370 องศาเป็นเกณฑ์ ด้านตะวันออกของเส้นแบ่งเป็นเขตอิทธิพลของโปรตุเกส ด้านตะวันตกของเส้นแบ่งเป็นเขตอิทธิพลของสเปน อาณาเขตที่เกิดขึ้นจากการแบ่งเส้นสมมติดังกล่าว ทำให้สเปนครอบครองทวีปอเมริกาใต้เกือบทั้งหมด ยกเว้นบราซิลซึ่งตกเป็นของโปรตุเกสตามข้อตกลงของสนธิสัญญานี้ และนำไปสู่การสร้างจักรวรรดิทางทะเลของโปรตุเกสในเอเชีย.

สมัยกลาง (Middle age)

สมัยกลางหรือยุคกลางของยุโรปเริ่มตั้งแต่อาณาจักรโรมันล่มสลายในปี ค.ศ. 476 อารยธรรมสมัยกลางอยู่ในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 5-14 ลักษณะเด่นของอารยธรรมสมัยกลาง

1. ด้านการปกครอง ปกครองด้วย**ระบบฟิวดัล** และเป็นการ**ปกครองแบบกระจายอำนาจ**ไปที่ขุนนาง ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากในสมัยที่จักรวรรดิโรมันล่มสลายไป เพราะถูกอนารยชนเข้ามารุกราน พวกชาวนาเจ้าของที่ดินผืนเล็กๆ เกิดความหวาดกลัวจึงยอมยกที่ดินเพื่อขอความคุ้มครองจากขุนนาง ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ในระบบอุปถัมภ์

2. ด้านเศรษฐกิจ มีระบบเศรษฐกิจแบบ**แมนเนอร์** (Manor) เป็นลักษณะเกษตรกรรมแบบพึ่งตนเอง มีการทำนาแบบเปิดโล่ง ระบบนาแบบสองทุ่งสามทุ่ง (แบ่งนาออกเป็น 2-3 แปลง ในแต่ละปีจะต้องพักนาแปลงหนึ่งไว้เป็นการพักดินและเป็นทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ โดยพักนาสลับเปลี่ยนกันไป) ไม่มีการล่อมือ และระบบการลงทุนให้ก่อน

3. ด้านสังคม อำนาจของศาสนจักรอยู่เหนือคนในสมัยกลาง เช่น การไล่ออกจากศาสนาหรือ**ขับพาศนียกรรม** (excommunication) การตัดขาดจากศาสนาทั้งชุมชน (interdiction)

4. ศิลปะ ยุคกลางมีศิลปะเด่น เช่น ไบแซนไทน์ โรมานเนสก์ โกธิค และอิสลาม วรรณกรรมใช้ภาษาละติน

5. การศึกษา ยุคกลางเน้นการศึกษาด้านเทววิทยา การศึกษาศิลปะศาสตร์อย่างเป็นระบบ การจัดตั้งมหาวิทยาลัย เกิดสมาคมอาชีพของช่างฝีมือหรือกิลด์ Guilds

6. ยุคกลางได้ชื่อว่าเป็น ยุคมืด (Dark Ages) เพราะอารยธรรมกรีก-โรมันเสื่อมลง, ยุคแห่งศรัทธา (Age of Faith) เพราะศาสนาคริสต์มีอิทธิพลมากต่อสังคมในยุคกลาง, ยุคแห่งธรรมะอัศวิน (Age of Chivalry) เพราะขุนนางและอัศวินมีบทบาทมากในสังคม.

สมัยฟื้นฟูศิลปวิทยาการ (Renaissance)

สมัยฟื้นฟูศิลปวิทยาการเป็นจุดเชื่อมต่อของประวัติศาสตร์ปลายสมัยกลางกับสมัยใหม่ คำว่า Renaissance หมายถึง การฟื้นฟูศิลปวิทยาการของอารยธรรมกรีก-โรมันหรือยุคคลาสสิก เพื่อที่จะเลียนแบบความสำเร็จอันยิ่งใหญ่ นั้น แหล่งฟื้นฟูศิลปวิทยาการเริ่มขึ้นในอิตาลีที่เมืองฟลอเรนซ์แห่งแรก และการฟื้นฟูศิลปวิทยาการนี้ยังนำไปสู่การปฏิรูปศาสนา (Reformation) ของฝ่ายโปรเตสแตนต์ แนวความคิดที่สำคัญในสมัยฟื้นฟูศิลปวิทยาการ

1. มนุษยนิยม ยกย่องคุณค่าและความสำคัญของความเป็นมนุษย์ มนุษย์สามารถกำหนดชะตาชีวิตตัวเอง ความเป็นมนุษย์มิใช่ถูกกำหนดโดยชาติกำเนิดหรือฐานะทางสังคมที่ติดตัวมา

2. บัณฑิตนิยม ยกย่องมนุษย์แต่ละคน ทำให้คนมีความภาคภูมิใจและเชื่อมั่นในตัวเอง

3. ธรรมชาตินิยม ให้ความสำคัญกับธรรมชาติของมนุษย์และโลกและใช้วิธีทางวิทยาศาสตร์มาช่วยตรวจสอบ.

เส้นทางสายไหม (Silk road)

สมัยราชวงศ์ฮั่นมีการติดต่อค้าขายกับชาติยุโรปเป็นครั้งแรก และเกิด “เส้นทางสายไหม” ซึ่งเป็นเส้นทางการค้าทางบกจากเมืองซีอานผ่านเอเชียกลาง เปอร์เซีย เอเชียตะวันตก ถึงทวีปยุโรปแถบทะเลเมดิเตอร์เรเนียน การค้าขายในต่างแดนทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนถ่ายทอดทางอารยธรรมจีนกับภูมิภาคอื่นๆ บุคคลสำคัญที่เคยเดินทางตามเส้นทางสายไหม เช่น พระถังซำจั๋ง, เจิ้งกีสข่าน, มาร์โค โปโล.

หลักปรัชญาศีล

หลักปรัชญาศีล คือ หลักในการปกครองของประเทศอินโดนีเซีย ประกอบด้วย 1. การนับถือพระเจ้าองค์เดียว 2. การเป็นมนุษย์ที่เจริญและคงไว้ซึ่งความเที่ยงธรรม 3. ความเป็นเอกภาพของอินโดนีเซีย 4. ประชาธิปไตยแบบมีผู้แทน และ 5. ความยุติธรรมในสังคมชาวอินโดนีเซียทั้งหมด.

อารยธรรมไบแซนไทน์ (Byzantine)

เมื่อจักรวรรดิโรมันตะวันตกถูกอนารยชนเผ่าเยอรมันเข้ารุกรานจนล่มสลายใน ค.ศ. 476 ดินแดนจักรวรรดิโรมันตะวันออก (อารยธรรมไบแซนไทน์) ยังคงปกครองตนเองอย่างเป็นอิสระ เมืองหลวงของจักรวรรดิโรมันตะวันออกคือคอนสแตนติโนเปิล (เดิมชื่อไบแซนติอุม ปัจจุบันคือเมืองอิสตันบูล ประเทศตุรกี) กรุงคอนสแตนติโนเปิลเป็นจุดยุทธศาสตร์และศูนย์กลางการค้าที่สำคัญ เจริญรุ่งเรืองมากในสมัยจักรพรรดิจัสติเนียน

จักรวรรดิไบแซนไทน์ได้รับสมญาว่า “**ครูผู้สอนวัฒนธรรม**” เพราะนักปราชญ์จำนวนมากได้อพยพจากยุโรปมาอยู่ที่กรุงคอนสแตนติโนเปิลหลังจากโรมันตะวันตกล่มสลาย นักปราชญ์เหล่านี้เป็นผู้สืบสานวัฒนธรรมโรมันตะวันตกผสมผสานกับวัฒนธรรมโรมันตะวันออก จักรวรรดิโรมันตะวันออกหรือไบแซนไทน์สิ้นสุดลงใน ค.ศ. 1453 เมื่อพวกเติร์ก (Turk) เข้ายึดครอง และต่อมาได้จัดตั้งเป็นจักรวรรดิออตโตมัน (Ottoman Empire)

อารยธรรมลุ่มแม่น้ำสินธุ (Indus civilization)

อารยธรรมลุ่มแม่น้ำสินธุเป็นอารยธรรมสมัยก่อนประวัติศาสตร์ของอินเดีย พบหลักฐานซากเมืองโบราณที่เป็นแหล่งความรุ่งเรืองที่สำคัญคือ โมเฮนโจ-ดาโร และฮารัปปา เป็นเมืองที่มีการวางผังเมือง การจัดระเบียบ การปกครอง ทำให้ทราบว่าอารยธรรมลุ่มแม่น้ำสินธุเป็นอารยธรรมแบบเมือง ซึ่งมีความคล้ายคลึงกับอารยธรรมในบริเวณเมโสโปเตเมีย

มรดกทางอารยธรรมของอินเดียโบราณ เช่น อินเดียเป็นชาติแรกที่เริ่มใช้เลขศูนย์ เลขอารบิก ระบบคิดคำนวณ เช่น ทศนิยม รากที่สอง กำลังที่สอง เครื่องหมายพาย ระบบวรรณะ.

อารยธรรมอิสลาม (Islam)

อารยธรรมอิสลามได้รับสมญานามว่า “**สะพานเชื่อมอารยธรรมตะวันตกและตะวันออก**” เพราะมีอิทธิพลต่อดินแดนตอนเหนือของทวีปแอฟริกา สเปน เปอร์เซีย อินเดีย คาบสมุทรมลายู และอินโดนีเซีย อารยธรรมอิสลามเด่นทางด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์และคณิตศาสตร์ ศิลปวิทยาการเจริญมากในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 9-10 งานศิลปะของโลกอิสลามทางด้านสถาปัตยกรรมได้รับอิทธิพลจากอารยธรรมไบแซนไทน์และเปอร์เซีย เช่น หลังคาโดม เสาและประตูโค้ง การประดับพื้นและผนังด้วยกระเบื้องสีฉูดฉาดที่เรียกว่า โมเสก.

อียิปต์ (Egypt)

อารยธรรมอียิปต์มีศูนย์กลางอยู่ที่ลุ่มแม่น้ำไนล์ บิดาแห่งประวัติศาสตร์โลกตะวันตก เฮอร์โดตัส เคยกล่าวว่า “Egypt is the Gift of the Nile” กษัตริย์ผู้ปกครองอียิปต์ที่เรียกว่าฟาโรห์นั้น มีฐานะเป็นทั้งกษัตริย์และเทพเจ้าในเวลาเดียวกัน เพราะชาวอียิปต์เชื่อว่าฟาโรห์คือเทพเจ้าที่จุติลงมา ความเจริญของอารยธรรมอียิปต์โบราณ

1. ความเชื่อเรื่องโลกหน้าและวิญญาณอมตะ
2. ความเจริญทางวิทยาการ เช่น พีระมิด อักษรภาพเฮียโรกลิฟฟิก กระจาดขาปาปิรุส วิหารคาร์นัคเพื่อบูชาเทพอะมอน เสาหินโอเบลิสก์ (Obelisk) ศิลาโรเซตต้า (Rosetta) คัมภีร์มรณะ (Book of the Dead) อียิปต์เป็นชาติแรกที่ประดิษฐ์เครื่องทุ่นแรงเคลื่อนที่ได้ไวกของหนัก
3. การแพทย์ เช่น ทำมัมมี่ เขียนสรรพคุณและรวบรวมบัญชียาไว้เป็นครั้งแรก
4. การทำปฏิทินสุริยคติ ทำนาฬิกาแดด

กฎบัตรแอตแลนติก (Atlantic Charter)

กฎบัตรแอตแลนติกเป็นแถลงการณ์ร่วมของผู้นำสหรัฐอเมริกากับอังกฤษ คือ ประธานาธิบดีแฟรงคลิน ดี.รูสเวลต์ และนายกรัฐมนตรี เชอร์วิลสัน เซอร์ซิลล์ เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม ค.ศ.1941 อันเป็นผลจากประชุมปรึกษาหารือบนเรือรบ “ออคัสตา” (Augusta) นอกชายฝั่งนิวฟันด์แลนด์ในมหาสมุทรแอตแลนติก เพื่อแสวงหาหลักปฏิบัติในการสร้างสันติภาพของโลกในอนาคต และเป็นที่มาของการจัดตั้งองค์การสหประชาชาติ.

กลาสนอสต์และเปเรสตรอยก้า (Glasnost-Perestroika)

ในปี ค.ศ. 1985 ประธานาธิบดี**มีฮาอิล กอร์บาชอฟ** นำนโยบายกลาสนอสต์และเปเรสตรอยก้าหรือนโยบายเปิด-ปรับประเทศ มาปฏิรูปสหภาพโซเวียตให้เป็นไปในแนวทางประชาธิปไตย แต่ยังคงรูปแบบสังคมนิยม กลาสนอสต์ (Glasnost) คือ นโยบายเปิดกว้างทางความคิดในแนวทางประชาธิปไตยทั้งด้านการเมืองและสังคม เช่น ให้สิทธิประชาชนได้รู้ข่าวสารและเหตุการณ์ทั้งในประเทศและต่างประเทศมากขึ้น อนุญาตให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นที่ขัดแย้งกับพรรคและรัฐบาลได้บ้าง เพื่อสร้างความคิดใหม่ที่พัฒนาสหโซเวียตให้ก้าวหน้า เปเรสตรอยก้า (Perestroika) คือ นโยบายปรับ โดยมุ่งปฏิวัติโครงสร้างทางการเมือง แก้ไขความไร้ประสิทธิภาพของระบบพรรค หน่วยงานของรัฐ ปรับปรุงวิธีการเลือกตั้ง โดยพรรคคอมมิวนิสต์จะเสนอรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งให้มากขึ้น.

การล่มสลายของโลกคอมมิวนิสต์

การล่มสลายของโลกคอมมิวนิสต์ (ค.ศ. 1985–1991) ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขนานใหญ่ในโซเวียตและยุโรปตะวันออก ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญทำให้สงครามเย็นยุติลง สาเหตุที่นำไปสู่การล่มสลายของโซเวียตมีดังนี้

1. ความล้มเหลวทั้งด้านการเมืองและด้านเศรษฐกิจที่สะสมมานานของระบอบคอมมิวนิสต์ ทำให้ความเป็นผู้นำของโซเวียตเสื่อมลงตามลำดับ
2. กลุ่มประเทศในยุโรปตะวันออกพยายามเคลื่อนไหว เพื่อเรียกร้องอิสระสู่ระบอบการปกครองและระบบเศรษฐกิจแบบเสรี เช่น การเรียกร้องสิทธิทางการเมืองของปัญญาชนกรรมกรในโปแลนด์ ในปี ค.ศ.1980
3. การปฏิรูปประเทศให้เป็นแนวทางประชาธิปไตยทุกด้าน ที่มีชื่อเรียกว่า “กลาสนอสต์และเปเรสตรอยก้า” ของประธานาธิบดีมีฮาอิล กอร์บาชอฟ ผู้นำสหภาพโซเวียต

4. การทำลายกำแพงเบอร์ลินในปี ค.ศ.1989 กำแพงเบอร์ลินอันถือเป็นสัญลักษณ์ของสงครามเย็นถูกทำลาย

5. ที่สำคัญที่สุดคือ การล่มสลายของโซเวียตในปลายปี ค.ศ.1991 ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากการก่อตั้ง “ประชาคมรัฐเอกราช” (CIS : Commonwealth of Independent States) ทำให้สงครามเย็นสิ้นสุดลง.

ข้อพิพาทหมู่เกาะสแปรตลี (Spratly islands)

การอ้างกรรมสิทธิ์เหนือหมู่เกาะสแปรตลีของประเทศในภูมิภาคนี้เป็นปัญหาหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในทะเลจีนใต้ การอ้างกรรมสิทธิ์นี้สืบเนื่องจากหมู่เกาะสแปรตลีมีทรัพยากรธรรมชาติมากคือ น้ำมันดิบและแก๊สธรรมชาติ และเป็นจุดยุทธศาสตร์ทางทะเลที่ดี หากได้สิทธิครอบครองก็จะทำให้ควบคุมเส้นทางเดินเรือในทะเลจีนใต้ได้ ซึ่งความขัดแย้งกรณีพิพาทหมู่เกาะสแปรตลีในทะเลจีนใต้เกิดจากการที่จีนอ้างสิทธิเหนือหมู่เกาะทั้งหมดและได้ตอบโต้ข่มขู่เมื่อชาติอื่นอ้างสิทธิเช่นกัน ปัจจุบันประเทศที่อ้างกรรมสิทธิ์เหนือหมู่เกาะสแปรตลี ได้แก่ จีน / ไต้หวัน / ฟิลิปปินส์ / เวียดนาม / มาเลเซีย / และบรูไน.

โครงการสตาร์วอร์ (Star war)

ภายหลังจากการสิ้นสุดยุคแห่งการผ่อนคลายความตึงเครียด ซึ่งมีสาเหตุจากสหภาพโซเวียตบุกอัฟกานิสถานใน ค.ศ. 1979 เพื่อสนับสนุนรัฐบาลอัฟกานิสถานที่นิยมโซเวียต ทำให้ความตึงเครียดกลับมาก่อตัวขึ้นอีกครั้งหนึ่ง สหรัฐอเมริกาและประเทศต่างๆ ในยุโรปเริ่มสะสมและพัฒนาอาวุธนิวเคลียร์ ประธานาธิบดีโรนัลด์ เรแกน เริ่มพัฒนาโครงการระบบป้องกันทางยุทธศาสตร์ที่ติดตั้งในอวกาศ ที่เรียกว่า “โครงการสตาร์วอร์” สหรัฐอเมริกาไม่ยอมลงนามให้สัตยาบันในสนธิสัญญาการเจรจาลดกำลังอาวุธยุทธศาสตร์ครั้งที่ 2 (SALT II) กับสหภาพโซเวียตและไม่ยอมส่งนักกีฬาอเมริกันเข้าร่วมแข่งขันกีฬาโอลิมปิก ค.ศ.1980 ที่สหภาพโซเวียตเป็นเจ้าภาพ.

นโยบายอยู่ร่วมกันโดยสันติ (Peaceful and co-existence Policy)

“นโยบายอยู่ร่วมกันโดยสันติ” ของ ประธานาธิบดีนิกิตา ครุสชอฟ แห่งสหภาพโซเวียต เป็นการดำเนินนโยบายรอมชอมกับโลกเสรีมากขึ้น มีหลักการที่ว่าฝ่ายสังคมนิยมสามารถอยู่ร่วมกันโดยสันติกับฝ่ายเสรีนิยมโดยไม่จำเป็นต้องทำสงครามต่อกัน สงครามเย็นในช่วง ค.ศ. 1956-1969 จึงลดความตึงเครียดลงเป็นลำดับ จนถูกเรียกว่าสงครามเย็นเริ่มก้าวสู่ระยะที่สอง คือ ยุคแห่งการผ่อนคลายความตึงเครียด (Detente)

แผนการมาร์แชลล์ (Marshall plan)

แผนการมาร์แชลล์เป็นแผนการช่วยเหลือ ทางเศรษฐกิจ ที่สหรัฐอเมริกาให้แก่ประเทศในยุโรปตะวันตกในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เพื่อสกัดกั้นภัยคอมมิวนิสต์ ซึ่งเสนอโดยนาย George C.Marshall ใน ค.ศ. 1947 แผนการนี้นำไปสู่การจัดตั้งองค์กรเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจภาคพื้นยุโรป (OEEC : Organization for European Economic Cooperation).

ยุคแห่งการผ่อนคลายความตึงเครียด (Détente 1969-1979)

ยุคแห่งการผ่อนคลายความตึงเครียด หมายถึง สภาพความสัมพันธ์ของประเทศคอมมิวนิสต์อำนาจคือสหรัฐอเมริกาและสหภาพโซเวียต ที่เต็มใจจะแก้ไขปัญหาคความแตกต่างทางอุดมการณ์และความขัดแย้งด้วยสันติวิธี หันมาใช้การเจรจาแทนการใช้กำลังเข้าข่มขู่หรือเผชิญหน้ากัน การเมืองโลกในช่วงนี้ลดการเผชิญหน้าลง ยุคแห่งการผ่อนคลายความตึงเครียดเกิดในช่วงปี ค.ศ. 1969-1979 เริ่มเมื่อประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา ริชาร์ด นิกสัน ได้ประกาศนโยบายต่างประเทศว่าเป็น “ยุคแห่งการเจรจา” (Era of Negotiation) เพื่อลดความ

เป็นปรปักษ์ต่อกัน ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นของยุคแห่งการผ่อนคลายความตึงเครียด ประเทศทั้งสองตอบสนองบรรยากาศการผ่อนคลายความตึงเครียดด้วยการร่วมมือสำรวจอวกาศใน ค.ศ. 1975 และได้ลงนามใน ความตกลงจำกัดอาวุธทางยุทธศาสตร์ฉบับที่ 1 (SALT 1 : Strategic Arms Limitation Talk 1) เพื่อจะยุติการแข่งขันสะสมอาวุธนิวเคลียร์ ช่วงเวลาที่สำคัญที่สุดคือ การที่สหรัฐอเมริกาถอนทหารออกจากสงครามเวียดนามใน ค.ศ. 1975 ยุคแห่งการผ่อนคลายความตึงเครียดสิ้นสุดลงเมื่อสหภาพโซเวียตบุกอัฟกานิสถานใน ค.ศ. 1979.

ยุทธศาสตร์ 3 ขั้วอำนาจ

ในสมัยประธานาธิบดีริชาร์ด เอ็ม นิกสัน และเจอร์ราร์ด อาร์. ฟอร์ด การเมืองโลกได้เปลี่ยนจาก 2 ขั้วอำนาจ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา และสหภาพโซเวียต มาเป็น 3 ขั้วอำนาจ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา สหภาพโซเวียต และจีนคอมมิวนิสต์ จีนคอมมิวนิสต์ไม่พอใจการดำเนินนโยบายต่างประเทศของสหภาพโซเวียตหลายประการ เช่น สหภาพโซเวียตยอมอ่อนข้อให้สหรัฐอเมริกาในวิกฤตการณ์คิวบาเมื่อปี ค.ศ.1962 ความขัดแย้งเรื่องพรมแดนเหนือแม่น้ำอามูร์และอัลสุรี เป็นต้น.

รางวัลโนเบล (Nobel prize)

รางวัลโนเบลเป็นรางวัลประจำปีระดับนานาชาติ ซึ่งจัดโดยคณะกรรมการสแกนดิเนเวีย พิจารณาผลงานวิจัยและสิ่งประดิษฐ์ที่สร้างคุณประโยชน์ให้กับมนุษยชาติทั้งด้านวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรม ตามเจตจำนงของอัลเฟรด โนเบล นักเคมีชาวสวีเดน ผู้ประดิษฐ์ไดนาไมต์ รางวัลโนเบลมี 6 สาขา ได้แก่ ฟิสิกส์ เคมี การแพทย์ วรรณกรรม สันติภาพ และเศรษฐศาสตร์ การมอบรางวัลโนเบลสาขาสันติภาพจัดขึ้นที่เมืองออสโล ประเทศนอร์เวย์ ส่วนสาขาอื่นๆ จัดที่เมืองสต็อกโฮล์ม ประเทศสวีเดน.

ลัทธิทรูแมน (Truman doctrine)

ลัทธิทรูแมนเป็นนโยบายต่างประเทศของสหรัฐอเมริกาเพื่อสกัดกั้นการขยายอิทธิพลของคอมมิวนิสต์ ไปยังภูมิภาคต่างๆ ซึ่งตรงกับสมัยของประธานาธิบดี แฮร์รี เอส ทรูแมน สาระสำคัญของ Truman Doctrine ในปี ค.ศ. 1947 คือ สหรัฐอเมริกาจะให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศต่างๆ ให้พ้นจากการคุกคามของลัทธิคอมมิวนิสต์ โดยให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศกรีซและตุรกีเป็นตัวอย่าง การประกาศลัทธิทรูแมนนี้ถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นของสงครามเย็นอย่างแท้จริง.

ลัทธินิกสัน (Nixon doctrine)

ลัทธินิกสันเกิดในยุคแห่งการผ่อนคลายความตึงเครียด (Détente ค.ศ. 1969-1979) ประธานาธิบดีริชาร์ด นิกสันได้ประกาศว่าถึงเวลาที่จะต้องก้าวออกจาก “ยุคแห่งการเผชิญหน้า” (Outright Hostility) และก้าวเข้าสู่ “ยุคแห่งการเจรจา” (Era of Negotiation) สหรัฐอเมริกาปรับท่าทีที่เป็นมิตรกับโซเวียตและจีนมากขึ้น เช่น การประกาศจำกัดความช่วยเหลือด้านการเงินและอาวุธแก่ฝ่ายพันธมิตร และเมื่อเดือนกรกฎาคม ค.ศ. 1969 สหรัฐอเมริกาได้ประกาศหลักการนิกสัน เพื่อลดบทบาททางทหารของสหรัฐอเมริกา โดยมีสาระสำคัญคือ สหรัฐอเมริกาจะไม่ยุ่งเกี่ยวกับสงครามใดๆ นอกจากสงครามนิวเคลียร์ และเริ่มถอนตัวออกจากสงครามอินโดจีน ในปี ค.ศ. 1971 ผลสำคัญที่ตามมาคือ สหรัฐอเมริกาถอนทหารออกจากสงครามเวียดนามเมื่อ 30 เมษายน ค.ศ. 1975.

ลัทธิมอนโร (Monroe doctrine)

ลัทธิมอนโรเป็นหลักการที่ใช้มาตั้งแต่สมัยประธานาธิบดี เจมส์ มอนโร (James Moroe ค.ศ. 1817-1825) ซึ่งมีสาระว่า สหรัฐอเมริกาจะไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับกิจการต่างๆ ของโลก ยกเว้นเฉพาะในเขตอิทธิพลของตนเท่านั้น และการที่สหรัฐอเมริกาไปทำข้อตกลงกับประเทศใดก็ตาม ถ้ารัฐสภาไม่ยอมรับก็ไม่มีผลบังคับใช้ เช่น การปฏิบัติตามลัทธิมอนโร ทำให้สหรัฐอเมริกาไม่ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกของสันนิบาตชาติ ใดๆ ที่เป็นประเทศริเริ่มแนวคิดเรื่องจัดตั้งองค์การเพื่อรักษาสันติภาพโลก จึงทำให้องค์การนี้ไม่เข้มแข็งเท่าที่ควร สรุปว่าลัทธิมอนโรก็คือ นโยบายการแยกอยู่โดดเดี่ยวของสหรัฐอเมริกานั้นเอง.

สงครามเกาหลี (Korean war)

เมื่อสงครามโลกครั้งที่ 2 สิ้นสุดลง เกาหลีเป็นประเทศหนึ่งที่ถูกมหาอำนาจเข้าไปยึดครอง เกาหลีเหนือถูกยึดครองโดยโซเวียต ส่วนเกาหลีใต้ถูกยึดครองโดยสหรัฐอเมริกา การสู้รบกันระหว่างเกาหลีเหนือและเกาหลีใต้สิ้นสุดลงเมื่อมีการลงนามในสัญญาสงบศึกเมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม ค.ศ. 1953 ที่ปันมุนจอม และถือเอาเส้นขนานที่ 38 องศาเหนือเป็นการแบ่งเขตแดนของทั้งสองประเทศอย่างถาวร สรุปว่าสงครามเกาหลีมีสาเหตุมาจาก ความขัดแย้งด้านอุดมการณ์ทางการเมือง สงครามเกาหลีก่อให้เกิดความตื่นตัวต่อการขยายอิทธิพลของลัทธิคอมมิวนิสต์ในเอเชีย และทำให้สหรัฐอเมริกาเห็นความจำเป็นของการต่อต้านลัทธิคอมมิวนิสต์ในเอเชียอย่างจริงจัง.

สงครามตัวแทน (Proxy war)

สงครามตัวแทนเป็นสงครามที่ประเทศคู่กรณีไม่ได้สู้รบกันโดยตรง แต่ให้ประเทศบริวารที่สนับสนุนประเทศตนทำสงครามแทน เช่น สงครามเกาหลี สงครามเวียดนาม สงครามอินโดจีน.

สงครามเย็น (Cold war)

สงครามเย็นมีสาเหตุมาจากความขัดแย้งทางอุดมการณ์ ที่เกิดในช่วงปี ค.ศ. 1945-1991 ดุลอำนาจของโลกเปลี่ยนไปอยู่ที่สหรัฐอเมริกาและโซเวียต กลุ่มประเทศโลกเสรีและกลุ่มประเทศคอมมิวนิสต์ต่างพยายามต่อสู้โดยวิธีการต่างๆ ยกเว้นการทำสงครามกันโดยเปิดเผย เพื่อขัดขวางการขยายอำนาจของกันและกัน.

หลัก 14 ประการ (The Fourteen Points)

หลังจากสงครามโลกครั้งที่ 1 สิ้นสุดลง ประเทศฝ่ายชนะทั้ง 32 ประเทศ ได้รับเชิญให้เข้าร่วมประชุมสันติภาพที่กรุงปารีส โดยมีชาติมหาอำนาจทั้งสามเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการเจรจา คือ ฝรั่งเศส อังกฤษ และสหรัฐอเมริกา ในการเจรจาดังนี้ ที่ประชุมยอมรับ “หลัก 14 ประการ” ของประธานาธิบดี วูดโรว์ วิลสัน แห่งสหรัฐอเมริกา เพื่อเป็นแนวทางในการเจรจาสันติภาพที่จะมีขึ้นในอนาคต ซึ่งมีสาระสำคัญคือ ให้สถาปนาระบอบประชาธิปไตยในประเทศต่างๆ ให้ปรับปรุงเขตแดนของประเทศยุโรปเสียใหม่ โดยยึดเอาเชื้อชาติของคนเป็นตัวกำหนด และประการสำคัญที่สุดคือ การเสนอจัดตั้งสันนิบาตชาติ (League of Nations) เพื่อเป็นองค์การที่จะธำรงรักษาไว้ซึ่งสันติภาพของโลก.

พิขิตสังคัม พิชิตสาระศาสนาสาภค

ข้อห้ามในศาสนาอิสลาม

ข้อห้ามสำหรับชาวมุสลิมที่ควรยึดถือปฏิบัติ มีดังนี้

1. ห้ามสักการบูชาสิ่งใดนอกจากพระอัลลอฮ์ เพราะถือเป็นการตั้งภาคหรือสิ่งเสมอกับพระเจ้า เช่น ห้ามสร้างรูปเคารพ ห้ามบูชาเครื่องรางของขลัง ห้ามทำบุญสะเดาะเคราะห์ ห้ามดูหมอ ห้ามกราบไหว้ธรรมชาติ ห้ามทำเสน่ห์
2. ห้ามกราบบุคคลทุกคน ไม่ว่าจะเป็นบิดามารดา เจ้านายหรือคนอื่น กราบได้เฉพาะพระอัลลอฮ์องค์เดียวเท่านั้น
3. ห้ามเป็นและห้ามเที่ยวโสเภณี
4. ห้ามขายบริการหรือดื่มสุราเมรัยทุกชนิด
5. ห้ามบริโภคอาหารต้องห้าม เช่น สัตว์ที่ตายเอง สัตว์ที่เชือดโดยมิได้เปล่งพระนามอัลลอฮ์ สัตว์บูชายัญ
6. ห้ามเรียกหรือเก็บดอกเบีย
7. ห้ามเสี่ยงโชคหรือเล่นการพนัน ห้ามปล่อยเงินกู้โดยวิธีเก็บดอกเบีย
8. ห้ามคุมกำเนิด ห้ามทำแท้ง ห้ามใส่ผมของผู้อื่น
9. เมื่อชาวมุสลิมเสียชีวิตแล้ว ห้ามนำไปเผาพิสูจน์ ห้ามนำไปเผา และห้ามไปร่วมพิธีศพของศาสนาอื่น.

คัมภีร์พระเวท

คัมภีร์พระเวทเป็นคัมภีร์หลักของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู จัดว่าเป็นคัมภีร์ประเภทครุติ ไม่ใช่ผลงานของมนุษย์ แต่เป็นพระวจนะหรือข้อความที่พระเจ้าทรงเปิดเผยให้มนุษย์ทราบ โดยผ่านฤาษีหลายตน จึงมีความถูกต้องสมบูรณ์โดยไม่ต้องพิสูจน์ คัมภีร์พระเวทในสมัยต้นๆ มี 3 คัมภีร์ดังนี้ ฤคเวท ยชุรเวท และสามเวท รวมเรียกว่า ไตรเพท ต่อมาถึงปลายสมัยพราหมณะ เพิ่มอีกคัมภีร์หนึ่งคือ อถรรพเวท

1. ฤคเวท : เป็นบทสวดสรรเสริญอ้อนวอนพระเจ้า ถือว่าเป็นคัมภีร์ที่เก่าแก่ที่สุดและเป็นพื้นฐานคัมภีร์เล่มอื่นๆ
2. ยชุรเวท : กล่าวถึงการบูชาและวิธีบูชาเทพเจ้า
3. สามเวท : ใช้ขับกล่อมเทพเจ้าเพื่อต้อนรับและแสดงความยินดีที่เทพเจ้ามาร่วมในพิธี
4. อถรรพเวท : เป็นมนตร์และคาถาอาคมต่างๆ เกี่ยวกับไสยศาสตร์.

ชุมชน

คำว่า “ชุมชน” แปลว่า แบบแผนการปฏิบัติของท่านนบีมุฮัมมัด เป็นนิกายที่มีผู้นับถือมากที่สุด สวมหมวกสีขาวเป็นสัญลักษณ์ พวกนิกายชุมชนยึดถือคัมภีร์อัลกุรอานอย่างเคร่งครัด และถือพระวจนะของท่านนบีมุฮัมมัดเป็นแนวทางการดำเนินชีวิตทางศาสนา เชื่อว่าท่านนบีมุฮัมมัดนั้นเป็นบุคคลธรรมดา พระเจ้าทรงเลือกเขาเป็นตัวแทนของพระองค์เพื่อเป็นผู้นำสาสน์มาสู่มนุษย์ ตำแหน่งผู้นำเรียกว่าเคาะลีฟะฮ์ (กาหลิบ) กาหลิบมีฐานะเป็นประมุขทางศาสนาและการปกครองสืบต่อจากท่านนบีมุฮัมมัด แต่ไม่มีฐานะเป็นรซูล เพราะท่านนบีมุฮัมมัดเป็นศาสนทูตองค์สุดท้าย มุสลิมส่วนมากในเอเชียนับถือนิกายนี้ เช่น มุสลิมในประเทศอินโดนีเซีย มาเลเซีย และไทย.

ตรีมูรติ

ในศาสนาพราหมณ์-ฮินดู ตรีมูรติ หมายถึง เทพเจ้าสูงสุดมีเพียงองค์เดียว แต่แบ่งเป็น 3 สภาวะ ได้แก่ พระพรหม พระวิษณุ และพระศิวะ ตรีมูรติเป็นการแสดงลักษณะของเทพที่ออกมาในรูปของบุคลาธิษฐาน (การอธิบายนามธรรมออกมาเป็นรูปธรรมให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น) โดยให้รู้ถึงสภาวะธรรม 3 ประการ ได้แก่ โลกมีการเกิดขึ้น โลกธำรงรักษา และโลกถูกทำลาย.

ตรีเอกภาพ (Trinity)

ตรีเอกภาพหรือตรีเอกานุภาพ เป็นหลักคำสอนของศาสนาคริสต์ที่ว่า พระเจ้ามีองค์เดียว แต่แบ่งเป็น 3 พระบุคคลดังนี้

1. พระบิดา พระผู้สร้างโลกและสรรพสิ่ง อยู่ในฐานะบิดาของมวลมนุษย์ เพราะทรงรักและมีเมตตา กรุณาต่อมนุษย์ดุจบิดาที่มีต่อบุตร
2. พระบุตร พระเยซูคริสต์หรือพระเจ้าผู้ทรงมาเกิดเป็นมนุษย์เพื่อไถ่บาปให้แก่มวลมนุษย์ผู้มีบาปตั้งแต่เกิด
3. พระจิตหรือพระวิญญาณบริสุทธิ์ พระเจ้าที่ปรากฏอยู่ในจิตใจมนุษย์เพื่อเกื้อหนุนให้มนุษย์มีคุณธรรม ความดี.

นิกายในศาสนาคริสต์

นิกายในศาสนาคริสต์มีดังนี้

1. นิกายโรมันคาทอลิก เป็นนิกายที่ยึดมั่นในหลักคำสอนของพระเยซูคริสต์ มีสมเด็จพระสันตะปาปาเป็นประมุข เชื่อในบรรดานักบุญต่างๆ
2. นิกายออร์ทอดอกซ์ แยกออกมาจากนิกายโรมันคาทอลิกด้วยเหตุผลทางการเมืองและวัฒนธรรม โดยมีมุขนายกมิซซัง (เดิมเรียกว่า สังฆราช) เป็นประมุขสูงสุดของศาสนจักรประจำอยู่ที่กรุงคอนสแตนติโนเปิล เชื่อในเรื่องตรีเอกานุภาพ ยอมรับในศีลศักดิ์สิทธิ์ทั้ง 7 ข้อ แต่ปฏิเสธระบบการปกครองและรูปแบบพิธีกรรมของนิกายโรมันคาทอลิก นับถือมากในกลุ่มประเทศยุโรปตะวันออก เช่น กรีซ บัลแกเรีย โรมาเนีย แอลเบเนีย รัสเซีย
3. นิกายโปรเตสแตนต์ เป็นนิกายที่แยกออกมาจากนิกายโรมันคาทอลิก เน้นว่าศรัทธาของแต่ละคนที่มีต่อพระเจ้านั้นสำคัญกว่าพิธีกรรม นับถือศีลศักดิ์สิทธิ์ 2 ข้อคือ พิธีศีลล้างบาปและพิธีศีลมหาสนิท นิกายนี้ไม่มีนักบวช มีเพียงไม้กางเขนเป็นเครื่องหมายเท่านั้น.

บาปกำเนิด (Original sin)

คริสต์ศาสนาเชื่อว่า คนเราเกิดมามีบาปกำเนิดติดตัวมาด้วยซึ่งเป็นผลจากการกระทำของบรรพบุรุษ ซึ่งในคัมภีร์ได้ระบุไว้เป็นบุคลาธิษฐานว่าอาดัมและเอวามนุษย์คู่แรกได้ละเมิดข้อห้ามของพระเจ้า ด้วยการกินผลไม้จากต้นที่พระองค์ทรงห้ามไว้ พระองค์จึงขับไล่มนุษย์คู่แรกออกจากสวนอีเดน และความผิดที่บรรพบุรุษของมนุษย์ได้ทำไว้ จึงตกทอดมาสู่มนุษย์รุ่นหลังทุกคน มนุษย์จะพ้นจากบาปกำเนิดนี้ได้โดยอาศัยการไถ่บาปของพระเยซู และในคริสต์ศาสนาสอนว่า มนุษย์มีลักษณะจะทำชั่วได้ เพราะมนุษย์เป็นผู้ที่มีจิตใจอ่อนแอ ไม่สามารถสู้กับกิเลสที่เข้ายวนจิตใจได้ พระเจ้าให้เสรีภาพแก่มนุษย์ที่จะเลือกทำชั่ว เพราะต้องการให้มนุษย์รู้ค่าความดีชั่วด้วยตัวเอง ความดีที่มีค่าจะต้องเกิดจากการขมใจไม่เลือกทำชั่วแต่เลือกทำดี เมื่อมนุษย์มีกำลังใจไม่เข้มแข็งพอ จึงต้องพึ่งบารมีของพระเจ้าและพระบุตร เพื่อช่วยให้มีจิตใจหนักแน่น.

ปรัชญา

ปรัชญา คือ จุดมุ่งหมายสูงสุดของชีวิตในศาสนาพราหมณ์-ฮินดู มีดังนี้

1. อรรถะ : การแสวงหาทรัพย์สมบัติหรือการสร้างฐานะทางเศรษฐกิจ
2. กามะ : การแสวงหาความสุขทางโลกตามแนวทางของธรรม
3. ธรรมะ : การถึงพร้อมด้วยศีลธรรมคุณธรรม
4. โมกษะ : การหลุดพ้นจากทุกข์โดยสิ้นเชิง หรืออิสรภาพแห่งวิญญาณ.

โปรเตสแตนต์ (Protestant)

โปรเตสแตนต์ หมายถึง พวกที่ประท้วงไม่เห็นด้วยกับวิธีการของคาทอลิก โดยเห็นว่าเรื่องของศาสนาอื่นไม่ควรเน้นอยู่กับกฎเกณฑ์ภายนอก แต่ให้ความสำคัญกับความรับผิดชอบของมนุษย์แต่ละคนที่มีต่อพระเจ้าเป็นสำคัญ นิกายนี้สืบเนื่องมาจากบาทหลวงชาวเยอรมันชื่อ มาร์ติน ลูเธอร์ เป็นผู้นำในการประท้วงการขายใบไถ่บาป และปฏิเสธไม่ยอมเชื่อฟังคำสั่งของพระสันตะปาปา เปลี่ยนแปลงพิธีบางอย่าง และให้ผู้สอนศาสนาแต่งงานได้ คำสอนของลูเธอร์ได้ก่อให้เกิดลัทธิใหม่หลายลัทธิ ซึ่งรวมเรียกว่า นิกายโปรเตสแตนต์ ผู้ที่นับถือศาสนาคริสต์นิกายจึงนี้เรียกว่า คริสเตียน นิกายโปรเตสแตนต์ยังแบ่งย่อยเป็น นิกายลูเธอรัน นิกายคริสต์จักรฟื้นฟู นิกายแองกลิกัน

หลักความเชื่อที่สำคัญของนิกายโปรเตสแตนต์มีดังนี้

1. ถือว่าพระคัมภีร์เท่านั้นเป็นสิ่งสูงสุด พระสันตะปาปาไม่ใช่ผู้เดียวที่มีสิทธิตีความพระคัมภีร์
2. ไม่ถือศีลแก่บาปหรือสารภาพบาปต่อบาทหลวง การสารภาพบาปต้องสารภาพต่อพระเจ้าโดยตรง
3. ไม่มีนักบวชหรือบาทหลวง มีแต่ผู้สอนศาสนาที่เรียกว่า ศาสนจารย์หรือศิษยาภิบาล ทำหน้าที่

ประกอบพิธีศาสนา

4. นับถือศีลศักดิ์สิทธิ์เพียง 2 ข้อ คือ พิธีศีลล้างบาปหรือบัพติสมา และพิธีศีลมหาสนิท
5. ไม่ยกย่องบูชาพระนางมารีย์ โยเซฟ และนักบุญทั้งหลาย เพราะถือว่าเป็นเรื่องนอกพระคัมภีร์
6. มีสัญลักษณ์เพียงอย่างเดียวคือ ไม้กางเขนที่ไม่มีรูปพระเยซูถูกตรึง.

พิธีศราท

พิธีศราทเป็นพิธีสังเวชบรรพบุรุษ หรือพิธีถวายข้าวปิตตะ (ข้าวสุกที่ปั้นเป็นก้อน) เป็นพิธีทำบุญให้แก่ญาติที่ล่วงลับไปแล้วเพื่อไปสู่สุคติ ผู้ทำพิธีควรเป็นลูกชายเพราะจะช่วยให้บรรพบุรุษพ้นจากขุมนรกที่ เรียกว่า ปุตตะ ดังนั้นลูกชายจึงได้ชื่อว่า บุตร ซึ่งหมายถึง ผู้ที่ช่วยให้พ้นจากนรกขุมปุตตะ พิธีนี้ทำกันในเดือน 10 ตั้งแต่วันแรม 1 ค่ำถึงวันแรม 15 ค่ำ เรียกว่า เทศกาลทำบุญสิ้นเดือนสิบ.

พิธีสังสาร

สังสาร แปลว่า พิธีกรรมที่ทำให้บริสุทธิ์ เป็นพิธีประจำบ้าน ซึ่งถือเป็นพิธีกรรมทางสังคมและศาสนาของชาวฮินดู โดยคนที่เกิดในวรรณะพราหมณ์ กษัตริย์ แพศย์ ยกเว้นศูทร ต้องผ่านพิธีนี้ก่อนจึงจะนับว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ เช่น พิธีอุปนัย เป็นพิธีเริ่มการศึกษา พราหมณ์จะรับศิษย์เข้าสำนักโดยทำพิธีคล้องสายสิญจน์ที่เรียกว่า ยัชโญปวีต ถ้าเป็นหญิงห้ามกระทำพิธีอุปนัยอย่างเดียว นอกนั้นกระทำได้หมด.

โมกษะ

โมกษะ คือ อุดมคติหรือเป้าหมายสูงสุดของชีวิตตามความเชื่อของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู เป็นภาวะที่ดวงวิญญาณเข้าไปรวมเป็นหนึ่งเดียวกับพระเจ้า (ปฐมวิญญาณ พรหมัน) ที่เรียกว่า การเข้าถึงภาวะโมกษะเป็นความหลุดพ้นจากสังสารวัฏ ดวงวิญญาณไม่ต้องเวียนว่ายตายเกิดอีกต่อไป สาเหตุที่ทำให้ชีวิตม่นหรือดวงวิญญาณย่อยต้องเวียนว่ายตายเกิดในสังสารวัฏก็เพราะอวิชชา ซึ่งหมายถึง ความไม่รู้แจ้งหรือความหลงผิดที่ทำให้ชีวิตม่นหลงผิดคิดว่าตนเองเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับร่างกาย และแตกต่างจากปรมาตม่น อวิชชาเนี้เองทำให้ดวงวิญญาณต้องเวียนว่ายตายเกิดอยู่ในสังสารวัฏ ความหลุดพ้นจากทุกข์โดยสิ้นเชิงจะเกิดขึ้นเมื่อได้ขจัดอวิชชาได้หมดสิ้น.

ละหมาด

ละหมาด คือ การนมัสการพระเจ้าทั้งทางกายและใจ เป็นการผูกพันมนุษย์ไว้กับพระเจ้า ถือเป็นศาสนกิจที่มุสลิมทุกคนต้องทำเป็นประจำนับตั้งแต่เริ่มบรรลุนิติภาวะทางร่างกายจนวาระสุดท้ายของชีวิต การละหมาดทำวันละ 5 เวลา ทำละหมาดในสถานที่ใดก็ได้ ไม่จำเป็นว่าต้องทำในมัสยิดหรือสุเหร่าเสมอไป แต่ขอให้เป็นที่สะอาด การละหมาดเป็นการแสดงถึงความสามัคคี ความเสมอภาค ภราดรภาพ และไม่มีการแบ่งผิวพรรณวรรณะ เชื้อชาติในประเทศ จุดประสงค์เพื่อแสดงความสัมพันธ์ของมนุษย์ต่อพระเจ้า ชดเชยจิตใจให้บริสุทธิ์ ช่วยให้จิตใจตั้งมั่นหนักแน่นอดทน ฝึกฝนให้เป็นคนตรงต่อเวลา ฝึกความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีระเบียบวินัย ฝึกความอดทนและเอาชนะใจตนเอง ในประเทศไทยการทำละหมาดต้องหันไปทางทิศที่ตั้งของวิหารกะบะฮ์ คือ ทิศตะวันตก.

วันพิพากษา

มุสลิมเชื่อว่าเมื่อตายแล้ววิญญาณจะยังอยู่เพื่อรอรับผลการตัดสินในสิ่งที่ตนได้กระทำไป มุสลิมต้องเชื่อว่าโลกนี้เป็นโลกแห่งการทดลอง (โลกดุนยา) เป็นโลกที่ไม่จีรังยั่งยืน จะต้องมวันแตกสลาย เมื่อถึงวันกาลอวสานวันนั้นจะเป็นวันกิยามะฮ์ (วันพิพากษา หรือวันสิ้นโลก) เป็นวันที่ไม่มีเวลาลิ้นสุด ทุกชีวิตที่ตายไปแล้วจะกลับฟื้นคืนชีพขึ้นมาอีกครั้งเพื่อรับการพิพากษา เป็นวันที่พระเจ้าจะตอบแทนความดีชั่วแก่วิญญาณอย่างยุติธรรม โลกใหม่ที่ไม่มีวันสิ้นสุดนี้เรียกว่า โลกอาคิเราะฮ์ วันกิยามะฮ์เป็นวันในอนาคต ไม่มีใครรู้ล่วงหน้าว่าจะเกิดขึ้นเมื่อใดนอกจากพระอัลลอฮ์องค์เดียวเท่านั้นที่ทรงรู้.

ศาสนาอิสลาม (Islam)

ศาสนาอิสลามถือกำเนิดในประเทศซาอุดีอาระเบียหลังพระพุทธศาสนา 1,100 ปี อิสลาม แปลว่า สันติ นอบน้อม มอบตน มุสลิมเป็นชื่อเรียกผู้ที่นับถือศาสนาอิสลาม หมายถึง ผู้ที่นอบน้อมมอบตนต่อพระเจ้าเพื่อความสันติสุข อิสลามเป็นศาสนาสายเดียวกับศาสนาฮิวและศาสนาคริสต์ จัดอยู่ประเภทศาสนาเอกเทวนิยม นับถือพระเจ้าองค์เดียวก็คือพระอัลลอฮ์ ท่านนบีมุฮัมมัดเป็นเพียงศาสนาดายากรณผู้้นำคำสอนของพระเป็นเจ้ามาเผยแผ่แก่มนุษย์ จึงไม่ใช่ศาสนาที่ท่านนบีมุฮัมมัดทรงคิดค้นขึ้นเอง ศาสนานี้ไม่มีนักบวช มุสลิมชายและหญิงมีหน้าที่ต้องปฏิบัติศาสนกิจเท่าเทียมกัน

หลักธรรมของศาสนาอิสลามเป็น “ธรรมนูญของชีวิต” (Code of Life) หมายความว่า การดำเนินชีวิตของมุสลิมต้องเป็นไปตามข้อปฏิบัติทางศาสนาอิสลาม อิสลามไม่เป็นเพียงศาสนา แต่ยังเป็นระบบการเมือง เศรษฐกิจและวัฒนธรรม หลักคำสอนที่ถือว่าเป็นโครงสร้างสำคัญของอิสลามคือ หลักศรัทธา 6 ประการ และหลักปฏิบัติ 5 ประการ.

ศีลมหาสนิท (Holy communion)

ศีลมหาสนิท หมายถึง การอยู่ร่วมกันกับพระเจ้า เป็นการรวมจิตวิญญาณของชาวคริสต์ทั้งหลายเข้ากับพระเยซู หรือการที่เลือดเนื้อของชาวคริสต์กับเลือดเนื้อของพระเยซูได้รวมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน หรืออาจเรียกว่า “ศีลระลึก” เพราะเป็นการน้อมจิตระลึกถึงการสิ้นพระชนม์ของพระเยซูคริสต์ ผู้รับศีลนี้ย่อมเป็นผู้ที่เชื่อว่าพระองค์สิ้นพระชนม์บนไม้กางเขนเพื่อไถ่บาปให้แก่เขา และยังเป็นพิธีระลึกถึงการรับประทานอาหารครั้งสุดท้ายของพระเยซูคริสต์กับสาวก 12 คน ก่อนที่พระเยซูจะถูกตรึงที่กางเขน ชาวคาทอลิกถือว่าพิธีนี้เป็นส่วนสำคัญที่สุดของพิธีมิสซา บาทหลวงจะทำพิธีเสกขนมปังและเหล้าองุ่นให้เปลี่ยนเป็นพระกายและพระโลหิตของพระเยซู.

ศีลล้างบาป (Baptism)

ศีลล้างบาป หรือศีลจุ่ม ศีลบัพติศมา เป็นพิธีศาสนาที่มีการจุ่มตัวลงในน้ำหรือประพรมด้วยน้ำ มีจุดประสงค์เพื่อล้างบาปกำเนิดที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษผู้แรกของมนุษย์ จึงทำให้บุคคลนั้นเป็นผู้บริสุทธิ์จากบาปกำเนิดและเป็นชาวคริสต์ได้ ศีลล้างบาปเป็นศีลสำคัญที่สุดและรับศีลได้เพียงครั้งเดียวในชีวิตของแต่ละคน เป็นการประกาศตัวเข้าเป็นคริสต์ศาสนิกชน และเมื่อรับศีลล้างบาปแล้วจึงจะมีสิทธิ์รับศีลอื่นๆ ต่อไป.

หลักธรรม 10 ประการ

หลักธรรม 10 ประการเป็นหลักธรรมที่ปรากฏอยู่ในพระธรรมศาสตร์ของศาสนาฮินดู ได้แก่

1. ธฤติ : ความกล้า ความมั่นคง ความเพียร
2. กษมา : ความอดทนอดกลั้น
3. ทมะ : การข่มใจ มีสติอยู่เสมอ
4. อัลดะยะ : การไม่ล้าขโมย
5. เคาจะ : การทำตนให้บริสุทธิ์ทั้งกายใจ
6. อินทริยนิครหะ : การระงับอินทริย์สิบ
7. อี : การมีปัญญา
8. วิทยา : ความรู้ทางปรัชญา
9. สัตยะ : การแสดงความซื่อสัตย์ต่อกัน
10. อโกธะ : ความไม่โกรธ.

อัลลอฮ์

อัลลอฮ์ คือ พระนามเฉพาะของพระเป็นเจ้าในศาสนาอิสลาม พระองค์ทรงเป็นผู้สร้าง ผู้รักษาโลก รอบรู้ มีอำนาจ และเป็นผู้พิพากษาในการตัดสินชีวิตมนุษย์ในขั้นสุดท้าย พระอัลลอฮ์ทรงมีอยู่เดิมก่อนสิ่งใดๆ ในจักรวาลนี้ ไม่มีจุดเริ่มต้นและจุดอวสาน ชาวมุสลิมเชื่อและนับถือในพระเจ้าเพียงพระองค์เดียวเท่านั้น ห้ามมิให้มุสลิมตั้งภาคีหรือสิ่งเสมอเหมือนพระอัลลอฮ์ ห้ามสักการะบูชาสิ่งใดนอกเหนือจากพระองค์ มุสลิมกราบได้เฉพาะอัลลอฮ์องค์เดียวเท่านั้น ห้ามกราบบุคคลทุกคน ไม่ว่าจะบิดา มารดา เจ้านายหรือคนอื่นๆ.

อาศรม 4

อาศรม 4 คือ วิธีการดำเนินชีวิตของมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนตายตามหลักธรรมของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู เป็นขั้นตอนชีวิตเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตให้สูงขึ้น และทำให้รู้ว่าชีวิตนี้มีหน้าที่อย่างไรบ้าง มี 4 ขั้นตอนตามวัยของผู้ปฏิบัติ อาศรม 4 ดังนี้

1. พรหมจารี วัยศึกษาเล่าเรียน เด็กชายทุกระณะ (ยกเว้นวรรณะศูทร) ต้องเข้าพิธีอุปนัยหรือพิธีรับศิษย์เข้าศึกษา โดยคล้องด้ายศักดิ์สิทธิ์ “ยัชโญปวีต” และระหว่างศึกษาจะแต่งงานไม่ได้
2. คฤหัสถ์ วัยครองเรือน เป็นวัยที่ใช้ชีวิตทางโลก แต่งงาน มีบุตร ทำหน้าที่ตามวรรณะตน
3. วานปรสถ์ วัยปฏิบัติธรรมอยู่ในป่าหรือนักบวช แยกตัวออกจากครอบครัว
4. สันยาสี วัยครองเพศบรรพชิตหรือปริพาชก สละชีวิตทางโลก ออกบวชเพื่อจุดมุ่งหมายปลายทางแห่งชีวิตคือโมกษะ.

เก็งข้อสอบ

ส่วนที่ 1 : แบบปรนัย 5 ตัวเลือก แต่ละข้อมีคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

- ข้อใดเรียงลำดับเวลาของยุคสมัยในยุโรปได้ถูกต้อง (TCAS 58)
 - 1) การสำรวจทางทะเล / การปฏิวัติทางวิทยาศาสตร์ / การปฏิวัติอุตสาหกรรม
 - 2) การสำรวจทางทะเล / การปฏิวัติอุตสาหกรรม / การปฏิวัติทางวิทยาศาสตร์
 - 3) การปฏิวัติทางวิทยาศาสตร์ / การปฏิวัติอุตสาหกรรม / การสำรวจทางทะเล
 - 4) การปฏิวัติทางวิทยาศาสตร์ / การสำรวจทางทะเล / การปฏิวัติอุตสาหกรรม
 - 5) การปฏิวัติอุตสาหกรรม / การสำรวจทางทะเล / การปฏิวัติทางวิทยาศาสตร์
- สงครามใดที่เป็นการสู้รบกันระหว่างชนชาติต่างๆ ในตะวันออกกับชนชาติต่างๆ ในตะวันตก (TCAS 59)
 - 1) สงครามครูเสด
 - 2) สงครามร้อยปี
 - 3) สงครามฝิ่น
 - 4) สงครามทROY
 - 5) สงครามพิวนิค
- ข้อใดเป็นหลักฐานชั้นต้นที่เกิดขึ้นใน “สมัยใหม่” ตามการแบ่งยุคประวัติศาสตร์สากล (TCAS 61)
 - 1) แมกนา คาร์ตา หรือกฎบัตรฉบับใหญ่
 - 2) ผลงาน “ประวัติศาสตร์ของพวกแฟรงก์”
 - 3) เอกสารคำประกาศอิสรภาพของสหรัฐอเมริกา
 - 4) ผลงาน “ประวัติศาสตร์สงครามเปอร์เซีย”
 - 5) มหากาพย์อีเลียด
- ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้องเกี่ยวกับแนวคิดจักรวรรดินิยมในคริสต์ศตวรรษที่ 19-20 (TCAS 61)
 - 1) ชาตินิยมมุ่งเข้าครอบครองอาณานิคมทุกรูปแบบ ทั้งด้านการเมือง การทหาร เศรษฐกิจและวัฒนธรรม
 - 2) การปฏิวัติอุตสาหกรรมนับเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้แนวคิดจักรวรรดินิยมขยายตัวอย่างกว้างขวางในทวีปยุโรป
 - 3) ญี่ปุ่นเป็นชาติที่ใช้แนวคิดจักรวรรดินิยมรุกรานเพื่อนบ้าน และสามารถรบชนะอังกฤษได้ใน ค.ศ. 1905
 - 4) เบลเยียมเป็นหนึ่งในชาติตะวันตกที่แสวงหาอาณานิคมในทวีปแอฟริกา และได้ยึดครองคองโกในปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19
 - 5) “ภาระหน้าที่ของคนขาว” (The White Man's Burden) เป็นหนึ่งในสาเหตุที่ทำให้แนวคิดจักรวรรดินิยมขยายตัว ในทวีปยุโรป
- องค์การในข้อใดรวมตัวกันโดยมีความมุ่งหมายหลักเพื่อร่วมมือกันต่อต้านลัทธิคอมมิวนิสต์ (TCAS 61)
 - 1) องค์การสนธิสัญญาแอตแลนติก
 - 2) สันนิบาตอาหรับ
 - 3) สภารัฐมนตรีแอฟริกา
 - 4) สหภาพแอฟริกา
 - 5) สหภาพยุโรป
- การละครของกรีกโบราณจัดขึ้นเพื่อถวายเทพเจ้าองค์ใด (เก็งข้อสอบ)
 - 1) ซุส
 - 2) อพอลโล
 - 3) เฮอร์เมส
 - 4) โพซายดอน
 - 5) ไดโอนิซุส

7. จักรวรรดิใดได้รับสมญาว่า “ครูผู้สอนวัฒนธรรม” (แก๊งข้อสอบ)
- 1) จักรวรรดิอินคา
 - 2) จักรวรรดิออตโตมัน
 - 3) จักรวรรดิเปอร์เซีย
 - 4) จักรวรรดิโรมันตะวันตก
 - 5) จักรวรรดิโรมันตะวันออก
8. อารยธรรมใดได้รับสมญาว่า “สะพานเชื่อมอารยธรรมตะวันออกและตะวันตก” (แก๊งข้อสอบ)
- 1) อารยธรรมอิสลาม
 - 2) อารยธรรมศาสนาคริสต์
 - 3) อารยธรรมไบแซนไทน์
 - 4) อารยธรรมจีน
 - 5) อารยธรรมอินเดีย
9. ข้อใดมิได้เป็นผลสืบเนื่องจากการปฏิวัติอุตสาหกรรม (แก๊งข้อสอบ)
- 1) เกิดลัทธิสังคมนิยม
 - 2) เกิดลัทธิศาสนนิยม
 - 3) เกิดลัทธิจักรวรรดินิยม
 - 4) เกิดลัทธิปัจเจกชนนิยม
 - 5) เกิดลัทธิเสรีนิยม
10. การให้เสรีภาพในการนับถือศาสนาในอินเดียเกิดในสมัยกษัตริย์องค์ใด (แก๊งข้อสอบ)
- 1) พระเจ้าอัครบารมหาราช
 - 2) พระเจ้าออรังเซบ
 - 3) พระเจ้าชาห์จะฮาน
 - 4) พระเจ้าจันทรคุปต์ที่ 2
 - 5) พระเจ้าอโศกมหาราช
11. ข้อใดเป็นคำกล่าวที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับหลักฐานทางประวัติศาสตร์ (TCAS 59)
- 1) พระพุทธรูปศิลปะอินเดียในกรุงวัดราชบูรณะ จัดเป็นหลักฐานปฐมภูมิ
 - 2) จารึกจัดเป็นหลักฐานที่เก่าที่สุดในประเทศไทย
 - 3) หลักฐานทางศิลปกรรมเป็นหลักฐานที่พบมาตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์แล้ว
 - 4) ใบบอก จัดเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์ประเภทหนังสือราชการ
 - 5) หลักฐานทางประวัติศาสตร์ประเภทเอกสารการปกครอง เช่น ศุภอักษร จดหมายเหตุของหลวง และสารตรา เป็นต้น
12. “คำผูกขี้” ตรงกับข้อใดมากที่สุด (TCAS 61)
- 1) ภาษีการขนสินค้าผ่านด่านทั้งทางบกและทางน้ำ
 - 2) สิ่งของหรือสินค้าที่ไพร่นำมามอบให้แทนการถูกเกณฑ์แรงงาน
 - 3) ภาษีที่เก็บจากราษฎรที่ทำสวน
 - 4) ภาษีปากเรือ
 - 5) ภาษีที่เก็บจากชาวจีนที่มีอายุ 20 ปีขึ้นไป ที่ไม่ต้องการถูกเกณฑ์แรงงาน
13. เหตุการณ์ใดไม่ได้เกิดขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 5 (TCAS 61)
- 1) การเสด็จประพาสต้น
 - 2) การตั้งหอรัษฎากรพิพัฒน์
 - 3) การจัดตั้งเคาน์ซิล ออฟ สเตต (Council of state)
 - 4) การจัดตั้งมณฑลเทศาภิบาล
 - 5) การสถาปนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

14. สาธารณชนนิสิตสัญญาเบาเวร์ริงที่ไทยทำกับอังกฤษ ในข้อใดข้างล่างนี้ที่เปลี่ยนแปลงรูปแบบการค้าขายและเศรษฐกิจของไทยไปจากเดิม (TCAS 58)
- 1) พ่อค้าอังกฤษเป็นฝ่ายกำหนดราคาสินค้าและภาษีได้เอง
 - 2) พ่อค้าอังกฤษมีกรรมสิทธิ์ถือครองที่ดินในประเทศไทย (ขณะนั้นเรียกว่า “สยาม”)
 - 3) พ่อค้าอังกฤษสามารถซื้อขายสินค้าได้อย่างเสรี ยกเว้นสินค้าที่ทางการไทยสงวน
 - 4) ฝ่ายไทยและฝ่ายต่างประเทศร่วมกันกำหนดอัตราการค้าเก็บภาษีสินค้า
 - 5) พ่อค้าต่างชาติสามารถซื้อสินค้าทุกชนิดที่มีในตลาดของไทยได้อย่างเสรี
15. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้อง (TCAS 62)
- 1) สงครามเย็นคือสงครามที่ชาติมหาอำนาจไม่ได้ใช้กำลังอาวุธเข้าต่อสู้กันโดยตรง
 - 2) สงครามเย็นเป็นความขัดแย้งระหว่างประเทศโลกเสรีและประเทศคอมมิวนิสต์เท่านั้น
 - 3) สหภาพโซเวียตสนับสนุนเวียดนามเหนือในการทำสงครามกับสหรัฐอเมริกา
 - 4) ไทยส่งทหารไปร่วมรบกับสหรัฐอเมริกาในสงครามเวียดนาม
 - 5) ไทยสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตกับสาธารณรัฐประชาชนจีนในช่วงสงครามเย็น
16. “แมกนา คาร์ตา” เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นใกล้เคียงกับข้อใด (เก็งข้อสอบ)
- 1) การเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 1
 - 2) การประดิษฐ์ตัวอักษรไทย
 - 3) การทำสนธิสัญญาเบอร์นี
 - 4) การขึ้นครองราชย์ของรัชกาลที่ 5
 - 5) การทำสนธิสัญญาเบาว์ริง
17. เมื่อประเทศไทยมีการปฏิรูปการปกครองในทศวรรษ 2430 เกิดเหตุการณ์สำคัญในข้อใด (เก็งข้อสอบ)
- 1) การตั้งสภาที่ปรึกษาราชการ
 - 2) การตั้งกระทรวง
 - 3) การตั้งเจ้าภาษีนายอากร
 - 4) การตั้งหอรัษฎากรพิพัฒน์
 - 5) การตั้งดุสิตธานี
18. “รัฐชาติสมัยใหม่” ของไทยเกิดขึ้นในสมัยรัชกาลใด (เก็งข้อสอบ)
- 1) รัชกาลที่ 1
 - 2) รัชกาลที่ 3
 - 3) รัชกาลที่ 4
 - 4) รัชกาลที่ 5
 - 5) รัชกาลที่ 7
19. ข้อใดเป็นพัฒนาการทางเศรษฐกิจทุนนิยมของไทยหลังจากการทำสนธิสัญญาเบาเวร์ริง (เก็งข้อสอบ)
- 1) ทุนนิยมโดยรัฐ ทุนนิยมพึ่งพา ทุนนิยมเสรี
 - 2) ทุนนิยมเสรี ทุนนิยมผูกขาด ทุนนิยมโดยรัฐ
 - 3) ทุนนิยมยังชีพ ทุนนิยมพึ่งพา ทุนนิยมผูกขาด
 - 4) ทุนนิยมผูกขาด ทุนนิยมยังชีพ ทุนนิยมพึ่งพา
 - 5) ทุนนิยมพึ่งพา ทุนนิยมโดยรัฐ ทุนนิยมเสรี
20. ข้อใดเป็นความร่วมมือระหว่างไทยกับสหรัฐอเมริกาในการต่อต้านภัยคอมมิวนิสต์ในช่วงสงครามเย็น (เก็งข้อสอบ)
- 1) แลกเปลี่ยนร่วมถนัด-รัสก์
 - 2) ข้อตกลงเสรีไทย
 - 3) ความตกลงสมบูรณแบบ
 - 4) ปฏิญญากรุงเทพ
 - 5) อนุสัญญากรุงโตเกียว

21. คัมภีร์สำคัญในศาสนาพราหมณ์ที่เรียกว่าเป็น ศรุตี หมายถึงข้อใด (TCAS 58)
- 1) คัมภีร์ที่นักวิชาการแต่งขึ้นภายหลังเพื่ออธิบายขยายความคัมภีร์เก่าๆ
 - 2) คัมภีร์ที่บันทึกเรื่องราวทั้งเก่าและใหม่ที่สืบทอดกันมาด้วยวิธีมุขปาฐะ
 - 3) คัมภีร์ที่เหล่าฤๅษีได้ยินเสียงทิพย์จากพระผู้เป็นเจ้าแล้วนำมาแต่งเป็นคัมภีร์
 - 4) คัมภีร์ที่พระผู้เป็นเจ้ามีโอองการให้พราหมณ์และกษัตริย์ต้องประพฤติตาม
 - 5) คัมภีร์ที่พวกพราหมณ์เขียนขึ้นเองแล้วนำไปเผยแพร่ให้คนทั้งหลายได้รับรู้
22. ศิล 5 ของพุทธศาสนาและบัญญัติ 10 ประการของคริสต์ศาสนา ข้อใดที่มีลักษณะร่วมกันมากที่สุด (TCAS 62)
- 1) อย่าร้องเพลง / อย่าพูดปด / อย่าเสพของมีนเมา / อย่าโลภ
 - 2) อย่าฆ่า / อย่าลักขโมย / อย่าโกหก / อย่าประพฤติผิดทางเพศ
 - 3) อย่าเป็นพยานเท็จ / อย่าลักทรัพย์ / อย่าอกตัญญูต่อพ่อแม่ / อย่าฆ่าคน
 - 4) อย่าประพฤติผิดทางเพศ / อย่าลักทรัพย์ / อย่าเสพของมีนเมา / อย่าพูดเท็จ
 - 5) อย่าลักทรัพย์ / อย่าโกรธ / อย่าโลภ / อย่าเป็นพยานเท็จ
23. พิธีที่ชาวคริสต์นิกายโรมันคาทอลิกกินขนมปังและดื่มเหล้าองุ่นที่บาทหลวงส่งให้เรียกว่าพิธีอะไร (TCAS 60)
- 1) ศิลกำลัง
 - 2) ศิลล้างบาป
 - 3) ศิลแก้บาป
 - 4) ศิลมหาสนิท
 - 5) ศิลเจิมผู้ป่วย
24. ข้อใดกล่าวถึงหลักปฏิบัติในศาสนาอิสลามไม่ถูกต้อง (TCAS 59)
- 1) ชาวมุสลิมกล่าวคำปฏิญาณว่า “ขอขอบปฏิญาณว่าไม่มีพระผู้เป็นเจ้าอื่นนอกจากอัลลอฮ์และขอปฏิญาณว่าแท้จริงมุฮัมมัดเป็นเราะซูลของอัลลอฮ์”
 - 2) การถือศีลอด คือ การห้ามบริโภคอาหาร เครื่องดื่ม ห้ามลูบไล้ของหอมและห้ามการร่วมประเวณี ตั้งแต่เริ่มอรุณขึ้นจนกระทั่งพระอาทิตย์ตกดิน
 - 3) การละหมาด คือ การขอพรและสรรเสริญพระผู้เป็นเจ้าวันละ 3 ครั้ง
 - 4) การบำเพ็ญฮัจญ์ คือ การเดินทางไปประกอบศาสนกิจที่นครเมกกะ
 - 5) การจ่ายชะกาต คือ การบริจาคทานเป็นประจำทุกปี
25. เรื่องใดที่ศาสนาพุทธและศาสนาพราหมณ์-ฮินดู มีความเชื่อร่วมกัน (TCAS 60)
- 1) อาตมมัน
 - 2) พรหมลิขิต
 - 3) ลังสารวัฏ
 - 4) การนับถือเทพเจ้า
 - 5) กรรมลิขิต
26. ศาสนาใดที่ได้ชื่อว่าเป็นศาสนาของผู้กล้าหาญและผู้เสียสละ รวมถึงเป็นศาสนาของทหารและนักรบ (เก็งข้อสอบ)
- 1) ลิกซ์
 - 2) เซน
 - 3) เต๋า
 - 4) ขงจื้อ
 - 5) ซินโต
27. นิครนถ์นาฏบุตร คือศาสนาใดในปัจจุบัน (เก็งข้อสอบ)
- 1) ศาสนาพุทธ
 - 2) ศาสนาพราหมณ์
 - 3) ศาสนาเซน
 - 4) ศาสนาอิสลาม
 - 5) ศาสนาลิกซ์
28. ศาสนาใดที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการของศาสนายูดาและการกำเนิดของคริสต์ศาสนา (เก็งข้อสอบ)
- 1) ศาสนาของชนเผ่าบาบิโลเนีย
 - 2) ศาสนาอียิปต์โบราณ
 - 3) ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู
 - 4) ศาสนาโซโรอัสเตอร์
 - 5) ศาสนานิครนถ์นาฏบุตร

29. “จงเก็บรักษาเหรียญสลึงไว้ให้ดี แล้วเหรียญบาทจะรักษาตัวมันเอง” เป็นหลักคำสอนในศาสนาใด (เก็งข้อสอบ)
- 1) อิสลาม 2) ยูดาห์ 3) ฮินดู 4) เซน 5) คริสต์
30. คำสอนที่ว่า “อย่าฆ่าคน อย่าประพฤติผิดประเวณี อย่าลักทรัพย์ อย่าเป็นพยานกล่าวเท็จต่อเพื่อนบ้าน” เป็นคำสอนขั้นพื้นฐานของศาสนาใด (เก็งข้อสอบ)
- 1) พราหมณ์-ฮินดู 2) คริสต์ 3) อิสลาม 4) ลิกซ์ 5) เซน
31. ศาสดาองค์ใดเป็นผู้ใช้ดนตรีเป็นเครื่องนำไปสู่ความหลุดพ้น (เก็งข้อสอบ)
- 1) เต่า 2) มหาวีระ 3) ซินโด 4) ขงจื้อ 5) ครุฑนาค
32. “ผู้ใดทำพิธีล้างบาปแล้วยอมได้นามว่า สิงห์ ต่อท้ายชื่อทุกคน” คำที่ขีดเส้นใต้หมายถึงพิธีใด (เก็งข้อสอบ)
- 1) ล้างคัต 2) ปาหุล 3) กังมา 4) อมฤตสังสการ 5) กิรปาน
33. การคลั่งด้าย “ยัชโญปวีต” ในศาสนาพราหมณ์ กระทำช่วงอายุใด (เก็งข้อสอบ)
- 1) สามชะ 2) วานปรสส์ 3) คฤหัสถ์ 4) สันยาสี 5) พรหมจารี
34. คัมภีร์อุปนิษัทมีสาระสำคัญเรื่องใด (เก็งข้อสอบ)
- 1) บทสวดในพิธีถวายน้ำโสมแก่พระอินทร์และขับกล่อมเทพเจ้า
- 2) ปรัชญาว่าด้วยวิญญาณสากล
- 3) บทเพลงสวดสรรเสริญเทพเจ้า
- 4) คาถาอาคมศักดิ์สิทธิ์ใช้ในพิธีขับไล่สิ่งชั่วร้าย
- 5) คู่มือการประกอบพิธีกรรมและบูชาของพราหมณ์
35. ข้อความเกี่ยวกับคัมภีร์พราหมณ์-ฮินดู ข้อใดไม่ถูกต้อง (เก็งข้อสอบ)
- 1) คัมภีร์ฤคเวท ว่าด้วยการสวดสรรเสริญและอ้อนวอนเทพเจ้าต่างๆ
- 2) คัมภีร์พระเวท ถือว่าเป็นสิ่งที่ได้ยินได้ฟังมาจากพระเจ้าโดยตรง
- 3) คัมภีร์อุปนิษัท เป็นส่วนสรุปของพระเวทว่าด้วยการค้นคิดทางปรัชญา
- 4) คัมภีร์ภควัทคีตา เน้นเรื่องการกระทำที่ปราศจากความต้องการสิ่งตอบแทน
- 5) คัมภีร์ธรรมศาสตร์ เป็นตำรากฎหมายวางระเบียบความประพฤติของประชาชนและสังคม
36. พิธีกรรมใดของศาสนาพราหมณ์-ฮินดูที่มีความคล้ายคลึงกันกับ “พิธีทำบุญเดือนสิบ” ของพระพุทธศาสนา (เก็งข้อสอบ)
- 1) พิธีศราถ์ 2) พิธีสังสการ 3) พิธีบูชาเทพเจ้า 4) พิธีลอยบาป 5) พิธีไตรเวท
37. วรรณคดีไทยเรื่องรามเกียรติ์ได้รับอิทธิพลจากศาสนาพราหมณ์-ฮินดู นิกายใด (เก็งข้อสอบ)
- 1) นิกายคักติ 2) นิกายไศวะ 3) นิกายพรหมัน
- 4) นิกายไวษณพ 5) นิกายตรีมูรติ
38. ในศาสนาคริสต์ พิธีใดเป็นการชำระล้างบาปกำเนิด (เก็งข้อสอบ)
- 1) ศิลเจิมคนไข้ 2) ศิลกำลัง 3) ศิลแก้บาป 4) ศิลมหาสนิท 5) ศิลจุ่ม

BRANDS ซัมเมอร์แคมป์ ปีที่ 31

เอกสารประกอบการคำบรรยาย

สังคมศึกษา

โดย อ.ธนัช ลากนิมิตรชัย (ครูพี่หมุ่ย)
โรงเรียนสอนวิชาภาษาไทย-สังคม (Socithai)

สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม

สังคมวิทยา

สังคม (society) = มนุษย์ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปมาอาศัยอยู่ด้วยกัน มีความสัมพันธ์หรือตอบโต้กันและกัน มีแบบแผนการดำเนินชีวิตร่วมกัน

หน้าที่ของสังคม = ผลิตสมาชิกใหม่ + อบรมสั่งสอน + จัดเวลาสมาชิกในสังคม

- การขัดเกลาทางสังคม มี 2 ประเภท 1) การขัดเกลาทางตรง = พูด, บอก, เขียน, สั่งสอนตรง ๆ ว่าอะไรควร ไม่ควร 2) การขัดเกลาทางอ้อม = ทำให้ดูแล้วรู้เอง

รู้ปะ

มนุษย์เป็นสัตว์สังคม = มนุษย์สามารถสร้างสัญลักษณ์ขึ้นมาเพื่อใช้ติดต่อสื่อสารระหว่างกัน เช่น ภาษา กิริยา การกระทำต่าง ๆ

โครงสร้างทางสังคม

กลุ่มสังคม + การจัดระเบียบทางสังคม + สถาบันทางสังคม

กลุ่มสังคม

- ปฐมภูมิ = สัมพันธ์ใกล้ชิด เช่น ครอบครัว เพื่อน แฟน
- ทุตติยภูมิ = สัมพันธ์ตามหน้าที่ ห่างเห็น เป็นทางการ เช่น เรากับคนอื่นบนรถเมล์ ผู้ชมคอนเสิร์ต

การจัดระเบียบทางสังคม

1) สถานภาพและบทบาท

สถานภาพ = ตำแหน่งที่คนได้จากการอยู่ร่วมกันในสังคม แบ่งเป็น 2 แบบ

- สถานภาพที่ได้มาโดยกำเนิด เช่น เพศ อายุ สีผิว ความเป็นญาติ เป็นต้น
- สถานภาพที่ได้มาภายหลัง (สถานภาพสัมฤทธิ์) เช่น อาชีพ การศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ ยศ การสมรส เป็นต้น

บทบาท = พฤติกรรมที่สังคมคาดหวังให้ปฏิบัติตามสถานภาพในสังคมที่ซับซ้อน (เมือง) 1 คน

มีหลายสถานภาพ ทำให้มีหลายบทบาท อาจก่อเกิดบทบาทที่ขัดแย้งกัน เช่น พ่อเป็นตำรวจ ลูกเป็นโจร

2) บรรทัดฐาน = มาตรฐานพฤติกรรม เพื่อควบคุมความประพฤติ มี 3 ประเภท

การจัดระเบียบทางสังคม		นิยาม	ตัวอย่าง	การลงโทษ
บรรทัดฐาน	วิถีประชา	พฤติกรรมที่คนส่วนใหญ่ทำ	มารยาท การแต่งกาย	นินทา หัวเราะเยาะตำหนิ
	จารีต	ข้อห้ามที่มีแง่มุมของศีลธรรม	ความกตัญญู ความซื่อสัตย์ การห้ามพี่น้องแต่งงานกัน	รุม ประชาทัณที่ประณาม ประจาน
	กฎหมาย	ข้อบังคับจากรัฐาธิปัตย์ มีสภาพบังคับ	ลักทรัพย์ ทำร้ายร่างกาย ฝ่าฝืนกฎจราจร	ชดเชยค่าสินไหม ปรับ ริบทรัพย์ กักขัง จำคุก ประหารชีวิต
ค่านิยม		ความอยากได้ อยากมี อยากเป็น	การไว้ผมยาว การนุ่งกระโปรงสั้น	

สถาบันทางสังคม = รูปแบบพฤติกรรมของสมาชิกในสังคม เพื่อสนองความต้องการพื้นฐานบางอย่าง

ประเภท	หน้าที่
สถาบันครอบครัว
(สถาบันมูลฐาน =
มีในทุกสังคม)	ผลิตสมาชิกใหม่ ให้ความรักแก่สมาชิก อบรมระเบียบสังคม ถ่ายทอดวัฒนธรรม กำหนดสถานภาพบุคคล มี 3 ประเภท
1) ครอบครัวเดี่ยว พ่อ แม่ และลูก (พบมากในสังคมเมือง)
2) ครอบครัวขยาย พ่อ แม่ ลูก ญาติพี่น้อง (พบมากในสังคมชนบท)
3) ครอบครัวเลี้ยงเดี่ยว พ่อ หรือ แม่ คนเดียวกับลูก (พบมากในสังคมเมือง)
สถาบันศาสนา	ขัดเกลาจิตใจ ควบคุมพฤติกรรม สร้างความมั่นคงทางใจ
สถาบันการศึกษา	พัฒนาความรู้และประสบการณ์ให้คน แนะนำทางการคิดแก้ปัญหาด้วยปัญญา
สถาบันเศรษฐกิจ	ผลิตและกระจายสินค้า / บริการ สร้างอาชีพและรายได้ กำหนดชนชั้นในสังคม
สถาบันการเมือง
การปกครอง	รักษาความมั่นคงของชาติ รักษาสิทธิประโยชน์ทางเศรษฐกิจ จัดสวัสดิการและสาธารณูปโภคพื้นฐาน
สถาบัน
สื่อสารมวลชน	ถ่ายทอดข้อมูล ข่าวสาร วัฒนธรรมให้ประชาชนทราบ เพื่อให้มีความรู้และทันเหตุการณ์ เป็นแหล่งสร้างความบันเทิง เป็นที่แสดงและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
สถาบันนันทนาการ	สร้างความผ่อนคลาย การมีส่วนร่วมของสมาชิกในสังคม และความสามัคคี
สถาบันที่มีส่วนในการกำหนดสถานภาพมากที่สุด คือ สถาบันครอบครัว, สถาบันการศึกษา	

ปัจจัยการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม

- ปัจจัยภายใน การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากสมาชิกและสิ่งแวดล้อมในสังคม เช่น การเปลี่ยนแปลงด้านโครงสร้างสัดส่วนประชากรทั้งชายหญิงและช่วงวัย การขยายพื้นที่เพาะปลูกและที่อยู่อาศัย เป็นต้น
- ปัจจัยภายนอก การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการปฏิสัมพันธ์กับสังคมอื่น ๆ ก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน ได้แก่ การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม เศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยี เป็นต้น

ประเภทของวัฒนธรรม

คำท้องถิ่น	ประเภท	คำท้องถิ่น	ความหมาย
คติ	คติธรรม	ความคิด	ความคิด ความเชื่อ ค่านิยม หลักการดำเนินชีวิต
เช่น ศาสนา ปรัชญา อุดมการณ์
เนติ	เนติธรรม	กฎหมาย	ระเบียบสังคม กฎหมาย กฎเกณฑ์ จารีต วิถีประชา
เช่น รัฐธรรมนูญ กฎหมาย ระเบียบกระทรวง
สห	สหธรรม	ร่วมตาย	แบบแผนการอยู่ร่วมกันในสังคม มารยาทต่าง ๆ
เช่น การแสดงความเคารพ การแต่งกาย
วัตถุ	วัตถุธรรม	เครื่องมือ	ประดิษฐ์กรรม เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ
เช่น ที่อยู่อาศัย ยานพาหนะ เครื่องแต่งกาย

วัฒนธรรมและประเพณีไทย

ภาค	ประเพณี
เหนือ	ยี่เป็ง, ปอยส่างลอง (บวชลูกแก้ว), ตาลขันข้าว (การลืบชะตา), ไหว้สาเมืองราย, ปี๋ใหม่เมือง, แข่งเรือฉล่องงาดำ, ร่มบ่อสร้าง, เลี้ยงดง, การตีเหล็กน้ำพี้, ถวายพระเพลิงพระพุทธเจ้า, ลอยโคม, ทานห่อผิงไฟ, นบพระเล่นเพลง, สลุงหลวง, สารทกล้วยไข่, ทำขวัญผึ้ง, ทอดผ้าป่าแก้ว
กลาง	ตักบาตรดอกไม้ม้, อัฐิพระตำน้ำ, ลอยกระทง, รับบัว (โยนบัว), การทำขวัญข้าว (สู่ขวัญข้าว), แห่เจ้าพ่อเจ้าแม่ปากน้ำโพ, ตักบาตรเทโว, กวนข้าวทิพย์, สู่ขวัญข้าว, แข่งเรือยาว, เทศกาลบัวตอง, กำฟ้า, บูชารอยพระพุทธรูป, แข่งเรือหน้าน้ำ, แห่พระบรมสารีริกธาตุวัดนางชี, แห่ธงสงกรานต์
อีสาน	ฮีตสิบสอง คองสิบสี่ : บุญเข้ากรรม, บุญข้าวจี่, บุญคูณลาน, บุญผะเหวด, บุญสงกรานต์, บุญั้งไฟ, บุญซำฮะ, บุญเข้าพรรษา (แห่เทียนเข้าพรรษา), บุญข้าวประดับดิน, บุญข้าวสาก, บุญออกพรรษา, บุญกฐิน, ไหลเรือไฟ, ผีตาโชน, แห่ปราสาทผึ้ง, ขึ้นเขาพนมรุ้ง, แห่พระธาตุนาดูน, ผูกเสี้ยว, เทศกาลไหม, แห่นางแมว
ใต้	การทำบุญโค่นไม้, บุญสารทเดือนสิบ, แห่ผ้าขึ้นธาตุ, ชักพระ (ลากพระ), ถือศีลกินผัก (เจี๊ยะฉ่าย), งานเจ้าแม่ลิ้มกอเหนี่ยว, แข่งนกเขาขาว, งานฮารีรายอ, ให้ทานไฟ, แห่พระพุทธรูป, ตักบาตรรูปเทียน, ปุยอปาตา, การชนวัว
ตะวันออก	ทอดผ้าป่าน้ำเพ็ง, นมัสการหลวงพ่อโสธร, ทอดผ้าป่าโจร, ก่อพระเจดีย์ทรายข้าวเปลือก, ถวายธงตะขาบ, ตักบาตรน้ำผึ้ง, บุญข้าวหลาม, รุ่งควาย, งานสมโภชต้นศรัมาโพธิ์ 200 ปี, ถวายพระเพลิงพระพุทธรเจ้า
ตะวันตก	ลอยกระทงสาย, ข้าวห่อกะเหรี่ยง, ไทยทรงดำ, วัวเทียมเกวียน

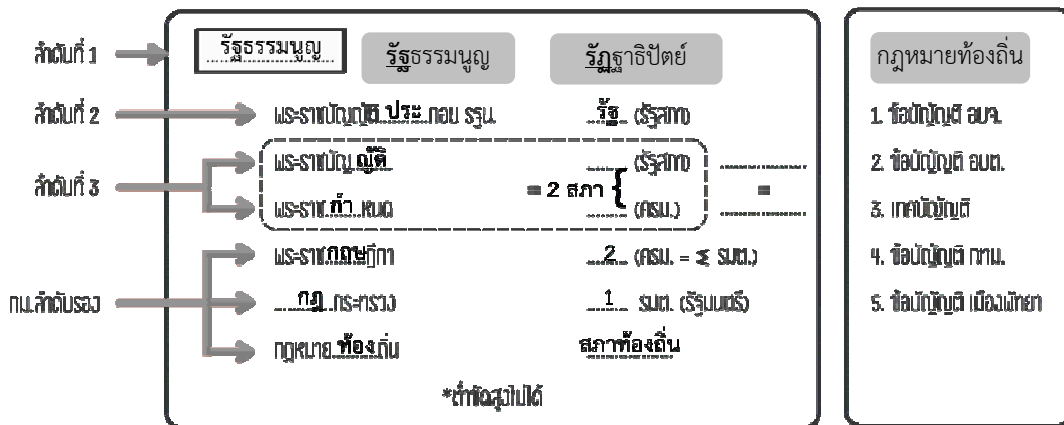
แนวทางการเลือกรับวัฒนธรรมสากล

- วัฒนธรรมสากลต้องสามารถผสมผสานเข้ากับโครงสร้างทางสังคม ค่านิยม และขนบธรรมเนียมไทย
- วัฒนธรรมสากลต้องเกื้อหนุนให้เกิดการพัฒนาวัฒนธรรมไทยให้ก้าวหน้า
- วัฒนธรรมสากลต้องอยู่ร่วมหรือเคียงคู่ไปกับวัฒนธรรมไทยได้

กฎหมาย

กฎหมาย = คำสั่งของรัฐบาลิปไตย ข้อบังคับของรัฐ เพื่อบังคับความประพฤติของบุคคลหากผู้ใดฝ่าฝืนกฎหมาย จะต้องได้รับโทษ หรือผลร้ายแรงอย่างอื่น โดยเจ้าพนักงานของรัฐจะเป็นผู้ดำเนินการบังคับใช้

ลำดับศักดิ์กฎหมายไทย

รูปแบบกฎหมาย	คำทอง	ความหมาย / ความสำคัญ
รัฐธรรมนูญ	รัฐ	• กฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ • กฎหมายอื่นจะขัดหรือแย้งไม่ได้ • ประเทศที่ปกครองด้วยสังคมนิยม / คอมมิวนิสต์ / เผด็จการก็มีรัฐธรรมนูญได้ • ผู้ตีความหมายรัฐธรรมนูญ คือ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ	ประ	• กฎหมายที่ตราขึ้นโดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา • กำหนดรายละเอียดเพิ่มเติมบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ

รูปแบบกฎหมาย	คำทอง	ความหมาย / ความสำคัญ
พระราชบัญญัติ	บัญญัติ	กฎหมายที่พระมหากษัตริย์ทรงตราขึ้นตามคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา
พระราชกำหนด	ก้า	กฎหมายที่พระมหากษัตริย์ทรงตราขึ้นตามคำแนะนำและยินยอมของคณะรัฐมนตรี ออกใน 2 กรณี 1) จำเป็นเร่งด่วนเพื่อรักษาความปลอดภัย / ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ 2) เกี่ยวกับภาษีอากรหรือเงินตราที่ต้องพิจารณาเร่งด่วนและลับ เป็นกฎหมายชั่วคราวแต่สามารถเป็นกฎหมายถาวรได้หากรัฐสภาพิจารณาอนุมัติโดยประกาศใช้เป็นพระราชบัญญัติ
พระราชกฤษฎีกา	กฤษฎ	กฎหมายที่พระมหากษัตริย์ทรงตราขึ้นตามคำแนะนำและยินยอมของ ครม. เป็นกฎหมายอนุบัญญัติ / กฎหมายบริหาร / กฎหมายลำดับรอง มีฐานะต่ำกว่าพระราชบัญญัติและพระราชกำหนด
กฎกระทรวง	กฎ	กฎหมายที่ตราขึ้นโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงนั้น ๆ เป็นกฎหมายบริหารที่กำหนดรายละเอียดของกฎหมายแม่บท
กฎหมายท้องถิ่น
(ข้อบัญญัติ)	ท้อง	กฎหมายที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นตราขึ้นเพื่อใช้ในเขตขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ เช่น เทศบัญญัติ, ข้อบัญญัติ อบจ., ข้อบังคับ อบต., ข้อบัญญัติ กทม., ข้อบัญญัติเมืองพัทยา

รู้ชะ

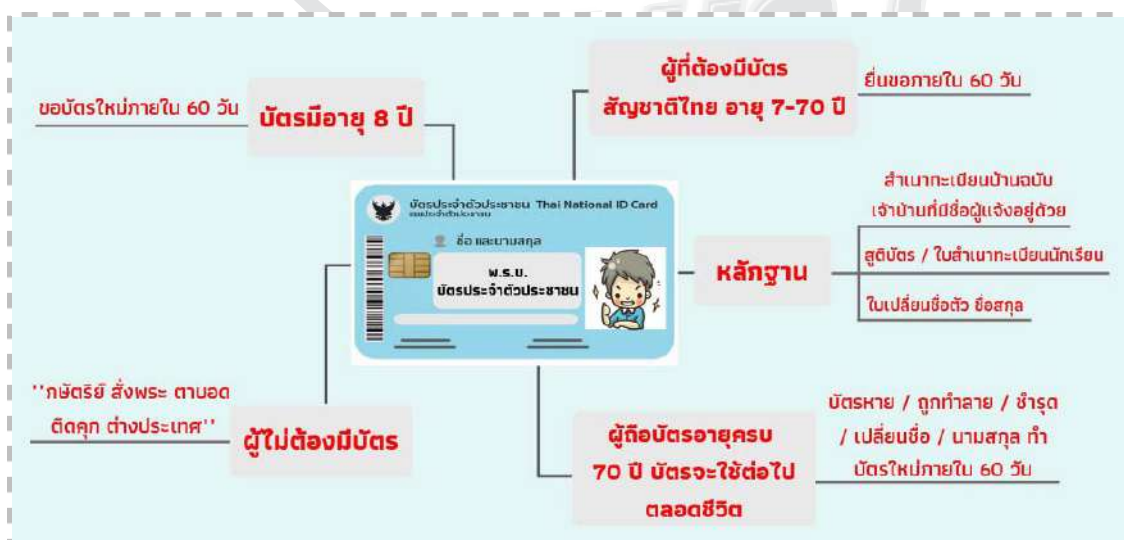
กฎหมายแบ่งตามลักษณะการใช้ได้ 2 ประเภท คือ

1. กฎหมายสารบัญญัติ คือ กฎหมายที่บัญญัติถึงเนื้อหาหรือเรื่องทั่ว ๆ ไป เป็นกฎหมายที่ใช้ควบคุมความประพฤติ รวมไปถึงกำหนดสิทธิและหน้าที่ต่าง ๆ ของพลเมืองไว้ เช่น ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประมวลกฎหมายอาญา
2. กฎหมายวิธีสบัญญัติ คือ กฎหมายที่บัญญัติถึงกระบวนการหรือวิธีการที่จะบังคับ หรือดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายสารบัญญัติ ได้แก่ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กฎหมายลักษณะพยาน

ประเด็น	เวลา	สิ่งที่ได้รับ	หลักฐานที่ใช้
การเกิด	• ในบ้าน 15 วัน • นอกบ้าน 15 วัน **ยกเว้นเกิดนอกบ้าน และมีเหตุจำเป็น ให้แจ้งภายใน 30 วัน**	สูติบัตร	• บัตรประชาชน *ในบ้าน : เจ้าบ้าน, บิดา/มารดา *นอกบ้าน : มารดา, บุคคลที่ได้รับมอบหมาย • สำเนาทะเบียนบ้านฉบับเจ้าบ้าน • ข้อมูลเกี่ยวกับชื่อตัว สกุล เพศ สัญชาติ วัน เดือน ปีเกิดของเด็ก และบิดามารดาเด็ก
แจ้งตาย	ภายใน 24 ชั่วโมง	ใบมรณบัตร	• สำเนาทะเบียนบ้าน • บัตรประชาชนเจ้าบ้าน/ผู้พบศพ/ผู้ไปกับผู้ตาย • หนังสือรับรองการตาย • ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตาย
ย้ายเข้า-ย้ายออก	ภายใน 15 วัน	การเปลี่ยนข้อมูลในทะเบียนบ้าน	• สำเนาทะเบียนบ้านและคำยินยอมจากเจ้าบ้าน

ประเด็น	การหมั้น	การสมรส
อายุ	ชายและหญิงมีอายุครบ 17 ปีบริบูรณ์ (ฝ่าฝืนเป็นโมฆะ) ผู้เยาว์ต้องได้รับความยินยอมจากพ่อและแม่ (กรณีมีชีวิตอยู่ทั้งคู่) / ผู้ปกครอง / ผู้รับบุตรบุญธรรม (ฝ่าฝืนเป็นโมฆะ)	ชายและหญิงมีอายุครบ 17 ปีบริบูรณ์ (ฝ่าฝืนเป็นโมฆะ) เว้นแต่ศาลอนุญาตให้สมรสก่อนได้ เทคนิค : หมั้นสมรส 17 เฮ็ดได้
บุคคลต้องห้าม	พ่อแม่ ญาติ พี่น้องสืบสายโลหิตกัน วิกลจริต, บุคคลไร้ความสามารถ ลูกบุญธรรมกับผู้รับลูกบุญธรรม มีคู่สมรสอยู่แล้ว	พ่อแม่ ญาติ พี่น้องสืบสายโลหิตกัน วิกลจริต, บุคคลไร้ความสามารถ ลูกบุญธรรมกับผู้รับลูกบุญธรรม (ฝ่าฝืนสถานะลูกบุญธรรมสิ้นสุด) มีคู่สมรสอยู่แล้ว หญิงมาหย่าแล้วไม่ถึง 310 วัน ยกเว้นคลอดบุตรในระหว่างนั้น, สมรสกับคู่สมรสเดิม, มีใบรับรองแพทย์ว่าไม่ได้ตั้งครรภ์ และศาลสั่งให้สมรส
ความสมบูรณ์	ฝ่ายชายมอบหรือโอนของหมั้นให้ฝ่ายหญิง	จดทะเบียนสมรสโดยชอบด้วยกฎหมาย
ผิดสัญญา	หญิงผิดสัญญาต้องคืนของหมั้นให้ชาย ชายผิดสัญญาเรียกของหมั้นคืนไม่ได้ ร้องขอให้สมรสไม่ได้	หย่า แบ่งสินสมรสคนละครึ่ง
ทำซ้อน	ฝ่ายชายเลือก แต่เสียของหมั้นให้คนที่ไม่ได้เลือก	สมรสซ้อน ครั้งหลังเป็นโมฆะ

ของ	เป้าหมาย	ผู้รับ	ผิดสัญญา
ของหมั้น	ประกันการแต่งงาน	หญิง	หญิงผิด ชายได้คืน
สินสอด (ค่าน้ำนม)	ตอบแทนการแต่งงาน	พ่อแม่หญิง	ชายผิด หญิงได้ไป

การรับบุตรบุญธรรม

คุณสมบัติ	สิทธิและหน้าที่
- ผู้รับต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 25 ปี และแก่กว่าบุตรบุญธรรมอย่างน้อย 15 ปี- ผู้เป็นบุตรบุญธรรมที่มีอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปี ต้องได้รับการยินยอมด้วยตนเอง- บุตรบุญธรรมที่เป็นผู้เยาว์ต้องได้รับการยินยอมจากพ่อแม่หรือผู้ปกครองและต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการการรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรมด้วย- หากผู้รับมีคู่สมรสต้องได้รับการยินยอมด้วย- การเป็นบุตรบุญธรรมจะสมบูรณ์ก็ต่อเมื่อได้จดทะเบียนตามกฎหมาย	- บุตรบุญธรรมมีฐานะอย่างเดียวกับบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายของผู้รับ เช่น ใช้นามสกุล รับมรดก- บิดามารดาโดยกำเนิดหมดอำนาจปกครอง- บุตรบุญธรรมไม่สูญเสียสิทธิและหน้าที่ต่อบิดามารดาโดยกำเนิดของตน- หากบิดามารดาโดยกำเนิดถึงแก่ความตายมีสิทธิรับมรดกในฐานะทายาทโดยธรรม- ผู้รับบุตรบุญธรรมไม่มีสิทธิรับมรดกของบุตรบุญธรรมในฐานะทายาทโดยธรรม

นิติกรรมและสัญญา

นิติกรรม = การกระทำที่ชอบด้วยกฎหมายโดยสมัครใจ เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง โอน สงวน หรือระงับสิทธิ แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

- 1) นิติกรรมฝ่ายเดียว เช่น การก่อตั้งมูลนิธิ การรับสภาพหนี้ การทำพินัยกรรม เป็นต้น
- 2) นิติกรรมหลายฝ่าย เช่น สัญญาต่าง ๆ (เกิดขึ้นเมื่อเสนอ =สนอง)

ผลของนิติกรรม

1. ก่อสิทธิ ทำให้เกิดสิทธิขึ้น
2. สงวนสิทธิ ทำให้สิทธิมั่นคงมากขึ้น ไม่เสียง่าย ๆ
3. เปลี่ยนแปลงสิทธิ สิทธิที่มีอยู่แล้วเปลี่ยนแปลงไป
4. โอนสิทธิ มอบสิทธิของตนให้กับบุคคลอื่น
5. ระงับสิทธิ ทำให้สิทธิที่มีอยู่สิ้นสุดลง

โมฆะ	คือมีผล ตั้งแต่ต้น เช่น นิติกรรมที่กฎหมายห้าม
โมฆียะ	คือมีผล จนกว่าจะบอกเลิก เช่น เด็กยังไม่บรรลุนิติภาวะซื้อรถยนต์ ทำในภาวะถูกข่มขู่บังคับ คนวิกลจริตทำนิติกรรมขณะที่ทำคู่ที่ทำนิติกรรมรู้ว่าเป็นคนวิกลจริต

โมฆะ - สระอะ..มีผล
 โมฆียะ - สระอี..มีผล

สัญญา = ข้อตกลงระหว่างบุคคล 2 ฝ่ายหรือหลายฝ่ายว่าจะกระทำการหรืองดเว้นกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งสัญญาจะเป็นนิติกรรมเสมอ แต่นิติกรรมไม่ได้เป็นสัญญาเสมอไป เช่น การทำพินัยกรรม

ประเภทสัญญา	ลักษณะสำคัญ
ซื้อ - ขาย	ซื้อขายสังหาริมทรัพย์ราคา<u>น้อยกว่า</u> 20,000 บาท ทำสัญญาด้วยวาจาได้ หากเท่ากับหรือมากกว่าต้องทำหนังสือสัญญา, วางมัดจำ หรือได้ชำระหนี้บางส่วนแล้ว หากไม่ทำอย่างใดอย่างหนึ่งจะฟ้องร้องบังคับคดีต่อศาลไม่ได้ ซื้อขายอสังหาริมทรัพย์และสังหาริมทรัพย์ชนิดพิเศษต้องทำหนังสือและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ หากไม่ทำ สัญญานั้นเป็นโมฆะ
ขายฝาก	ทำสัญญาเช่นเดียวกับสัญญาซื้อขาย เมื่อทำสัญญา กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินจะตกไปยังผู้ซื้อทันที โดยมีข้อตกลงกันว่าผู้ขายอาจไถ่ทรัพย์สินนั้นคืนได้ภายในเวลาที่กำหนด
จะซื้อจะขาย	ทำได้เฉพาะการจะซื้อจะขายอสังหาริมทรัพย์ และสังหาริมทรัพย์ชนิดพิเศษเท่านั้น หากคู่สัญญามีเจตนาไปทำการจดทะเบียนซื้อขายกันภายหลัง จะต้องมีการทำหนังสือสัญญา, วางมัดจำ หรือชำระหนี้บางส่วนก่อน มิเช่นนั้นจะฟ้องร้องบังคับคดีไม่ได้
กู้ยืมเงิน	กู้ยืมเงินเกินกว่า 2,000 บาท ต้องทำหนังสือสัญญา และต้องลงลายมือชื่อผู้กู้ มิเช่นนั้นผู้ให้กู้จะฟ้องร้องบังคับคดีต่อศาลไม่ได้ ผู้ให้กู้คิดดอกเบี้ยได้ไม่เกินร้อยละ 15 ต่อปี หรือร้อยละ 1.25 ต่อเดือน ธนาคารหรือสถาบันการเงินที่ให้ผู้ กู้ คิดดอกเบี้ยตามที่กระทรวงการคลังกำหนด

ประเภทสัญญา	ลักษณะสำคัญ
เช่าทรัพย์สิน	เช่าสังหาริมทรัพย์ทั่วไปทำสัญญาด้วยวาจาได้ เช่าอสังหาริมทรัพย์ต้องทำเป็นหนังสือ มิเช่นนั้นจะฟ้องร้องบังคับคดีไม่ได้ เช่าอสังหาริมทรัพย์เกิน 3 ปีขึ้นไป ต้องไปจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ มิเช่นนั้นจะฟ้องร้องบังคับคดีได้เพียง 3 ปี เช่าอสังหาริมทรัพย์ห้ามเช่าเกิน 30 ปี ถ้าทำสัญญาไว้นานกว่านั้น ให้ลดเหลือ 30 ปี
จำนำ	การที่ผู้จำนำส่งมอบสังหาริมทรัพย์ไว้กับผู้รับจำนำ เพื่อประกันการชำระหนี้ เมื่อจะบังคับจำนำ ผู้รับจำนำต้องบอกเป็นหนังสือไปยังลูกหนี้ก่อนว่าให้ชำระหนี้ ภายในเวลาที่กำหนดตามสัญญา ถ้าลูกหนี้ไม่ปฏิบัติตาม ผู้รับจำนำจึงจะสามารถนำทรัพย์สินออกขายทอดตลาดได้ โดยผู้รับจำนำต้องมีจดหมายบอกไปยังผู้จำนำถึงเวลา และสถานที่ที่จะขายทอดตลาดด้วย เมื่อบังคับจำนำได้เงินจำนวนสุทธิเท่าใด ผู้รับจำนำต้องนำเงินนั้นมาชำระหนี้ที่ผู้จำนำติดค้างไว้ และถ้ายังมีเงินเหลือต้องส่งคืนให้แก่ผู้จำนำหรือแก่บุคคลผู้ควรจะได้เงินนั้น แต่ถ้าได้เงินน้อยกว่าจำนวนค้างชำระ ลูกหนี้ยังคงต้องรับใช้ในส่วนที่ยังขาดอยู่
จำนอง	การที่ผู้จำนองนำอสังหาริมทรัพย์หรือสังหาริมทรัพย์ชนิดพิเศษไปจดทะเบียนไว้กับผู้รับจำนอง เพื่อเป็นประกันการชำระหนี้ตามเวลาที่กำหนด สังหาริมทรัพย์อื่น ๆ ที่สามารถจำนองได้ ได้แก่ เครื่องจักรขนาดใหญ่ รถยนต์ จดทะเบียนแล้ว รถพ่วง รถบดถนน และรถแทรกเตอร์จดทะเบียนแล้ว สัญญาจำนองต้องทำเป็นหนังสือและไปจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ มิเช่นนั้นจะไม่มีผลผูกพันคู่สัญญา เมื่อจะบังคับจำนอง ผู้รับจำนองต้องบอกเป็นหนังสือไปยังลูกหนี้ว่าให้ชำระหนี้ ภายในเวลาที่กำหนด ถ้าลูกหนี้ละเลย ผู้รับจำนองจึงจะฟ้องต่อศาล เพื่อให้พิพากษาสั่งยึดทรัพย์สินที่จำนอง และให้ขายทอดตลาดได้ เมื่อบังคับจำนองได้เงินจำนวนสุทธิเท่าใด ผู้รับจำนองต้องนำเงินนั้นมาชำระหนี้ที่ผู้จำนองติดค้างไว้ และถ้ายังมีเงินเหลือต้องส่งคืนให้แก่ผู้จำนองหรือแก่บุคคลผู้ควรจะได้เงินนั้น แต่ถ้าได้เงินน้อยกว่าจำนวนค้างชำระ ลูกหนี้ยังคงต้องรับใช้ในส่วนที่ยังขาดอยู่

กฎหมายอาญา = กฎหมายที่ลงโทษผู้กระทำความผิดที่สร้างความเสียหาย หรือความหวาดหวั่นแก่คนในสังคม ถือเป็นความผิดต่อแผ่นดิน หรือประชาชนทั่วไป

ลักษณะกฎหมายอาญา

ไม่เขียนไม่ผิด	จะไม่มีผิดโดยไม่มีกฎหมาย
ผิดแล้วไม่ย้อน	ไม่มีผลย้อนหลัง
ย้อนได้แต่ดี	ยกเว้นผลอันเป็นคุณแก่ผู้กระทำความผิด
ตีความเคร่งครัด	ตีความโดยเคร่งครัดจะใช้จารีตประเพณี/กฎหมายเทียบเคียงมาลงโทษไม่ได้

ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน

คำฟ้อง	การกระทำความผิด	คำฟ้อง	ความหมาย
ลัก	ลักทรัพย์	จี้ก	เอาทรัพย์ของผู้อื่น/ที่ผู้อื่นเป็นเจ้าของอยู่ด้วยไปโดยมีเจตนาทุจริต
วิ่ง	วิ่งราวทรัพย์	ฉก	ลักทรัพย์โดยใช้อาการฉกฉวยเอาซึ่งหน้า
ชิง	ชิงทรัพย์	ตบ	ลักทรัพย์ที่มีการใช้กำลังประทุษร้ายเพื่อความสะดวกในการลักทรัพย์
ปล้น	ปล้นทรัพย์	สาม	ชิงทรัพย์โดยร่วมกันกระทำความผิดด้วยกันตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป
กรร	กรรโชกทรัพย์	gun	ข่มขืนใจผู้อื่นให้ยอมให้หรือยอมจะให้ตนหรือผู้อื่นได้ประโยชน์ในลักษณะที่เป็นทรัพย์สิน โดยใช้กำลังประทุษร้าย หรือโดยขู่เข็ญว่าจะทำอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย เสรีภาพ ชื่อเสียงหรือทรัพย์สินของผู้ถูกขู่เข็ญหรือของบุคคลที่สาม จนผู้ถูกข่มขืนใจยอมเช่นนั้น

อื่น ๆ

การกระทำความผิด	ความหมาย
ริดทรัพย์	ข่มขืนใจ หรือขู่จะเปิดเผยความลับ
ยักยอกทรัพย์	ทรัพย์ของคนอื่นมาผ่านไว้กับเราเรายึด
ฉ้อโกง	เอาของคนอื่นโดยวิธีทุจริต หลอกลวง
ทำให้เสียทรัพย์	ทำทรัพย์คนอื่นให้เสียหาย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่าหรือทำให้ไร้ประโยชน์
รับของโจร	การซื้อ ขาย ช้อน ของที่ได้มาจากการลักทรัพย์ วิ่งราวทรัพย์ กรรโชก ริดทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ ฉ้อโกง ยักยอก หรือเจ้าพนักงานยักยอกทรัพย์

การกระทำผิด	ความหมาย
บุกรุก	เข้าไปในที่ดิน/บ้านของผู้อื่นโดยไม่มีเหตุอันควรและกระทำผิดอันเป็นการรบกวนการครอบครองของเขาโดยปกติสุข
หมิ่นประมาท	ใส่ความบุคคลที่สาม ทำให้ผู้อื่นนั้นเสียชื่อเสียงถูกดูหมิ่น/ถูกเกลียดชัง

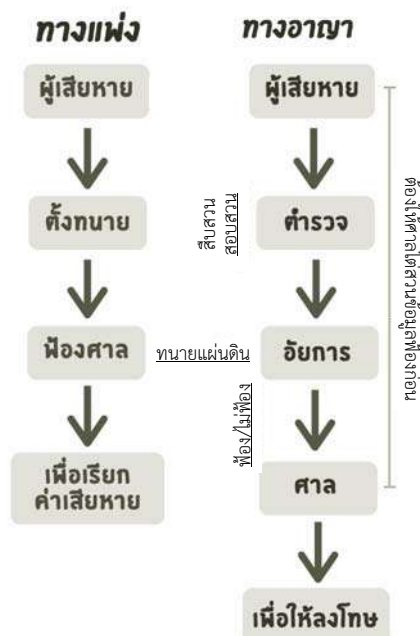
โทษทางอาญา

โทษทางอาญา	วิธีเพื่อความปลอดภัย
ประหารชีวิต	คุมไว้ในสถานพยาบาล
จำคุก	กักกั้น
กักขัง	เรียกประกันทัณฑ์บน
ปรับ	ห้ามเข้าเขตที่กำหนด
ริบทรัพย์	ห้ามประกอบอาชีพบางอย่าง

พนักงานคุมความประพฤติ
พนักงานราชทัณฑ์

กระบวนการยุติธรรมของไทย

กระบวนการยุติธรรม

การเมืองการปกครอง

รัฐ = ชุมชนทางการเมืองที่มีอำนาจอธิปไตยปกครองเหนือดินแดน โดยมีดินแดนที่แน่นอนและมีประชากรอาศัยอยู่ร่วมกัน มีรัฐบาลใช้อำนาจดังกล่าวเบ็ดเสร็จภายในและภายนอกรัฐ
องค์ประกอบของรัฐมี 4 ประการ ได้แก่

องค์ประกอบ	ความหมาย
ดินแดน	มีที่ตั้งและอาณาเขตที่แน่นอน ทั้งโดยข้อเท็จจริงและโดยสนธิสัญญา ประกอบด้วย 1) แผ่นดิน = ความลึกไม่จำกัด มักใช้ลักษณะทางภูมิศาสตร์แบ่ง เช่น แม่น้ำ สันเขา ทะเล 2) น่านน้ำ = ทะเลอาณาเขต 12 ไมล์ทะเล, เขตเศรษฐกิจจำเพาะ 200 ไมล์ทะเล The diagram shows a horizontal line representing the sea. From the left, a vertical line marks the 'เส้นฐาน' (baseline). To the right of the baseline, a horizontal line segment is labeled '12 ไมล์' (12 miles) and 'ทะเลอาณาเขต' (territorial sea). Further to the right, a longer horizontal line segment is labeled 'เขตเศรษฐกิจจำเพาะ' (economic zone) and '200 ไมล์' (200 miles). The area between the 12-mile and 200-mile marks is labeled 'แผ่นดิน' (land). The area to the right of the 200-mile mark is labeled 'ทะเลหลวง' (high seas). 3) น่านฟ้า = อาณาเขตที่อยู่เหนือดินแดนและน่านน้ำ (ไม่มีข้อตกลงว่าสูงเท่าไร)
ประชากร	กลุ่มคนจำนวนหนึ่งในอาณาเขตของรัฐ ซึ่งมีผลประโยชน์ร่วมกัน แบ่งออกเป็น - ประชากร = ผู้ที่มีสัญชาติแน่นอน มีสิทธิ หน้าที่อย่างเต็มที่ในฐานะสมาชิกของรัฐ - คนต่างด้าว = ผู้ที่มาอาศัยอยู่ในรัฐ โดยไม่มีสัญชาติของรัฐที่ตนอาศัยอยู่
อำนาจอธิปไตย	อำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศและมีเพียงหนึ่งเดียวรัฐอื่นไม่สามารถแทรกแซงได้
รัฐบาล	องค์กรที่มีหน้าที่จัดบริการสาธารณะต่อประชากรในเขตรัฐ รักษาผลประโยชน์ของรัฐ และป้องกันการรุกรานจากรัฐอื่น

รูปแบบของรัฐแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

รูปแบบ	ลักษณะ	ข้อดี	ข้อเสีย	ตัวอย่าง
รัฐเดี่ยว	มีรัฐบาลกลางรัฐเดียว
ใช้อำนาจอธิปไตย
ปกครองดินแดน
ทั้งหมด	มีเอกภาพสูง ประหยัดงบประมาณในการบริหารประเทศ	ดูแลไม่ทั่วถึง นโยบายบางอย่างไม่เหมาะสมกับบางพื้นที่	ไทย ญี่ปุ่น สิงคโปร์ สเปน ฝรั่งเศส อังกฤษ นิวซีแลนด์ บรูไน เกาหลีใต้ อิตาลี ฟิลิปปินส์ อียิปต์ อินโดนีเซีย
รัฐรวม / สหพันธรัฐ	มีรัฐบาล 2 ระดับ คือ รัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่น
รัฐบาลกลาง ทำหน้าที่ดูแลเรื่องสำคัญ เช่น การทหาร การต่างประเทศ การคลัง ความมั่นคง ปลอดภัย รัฐบาลท้องถิ่น ทำหน้าที่เฉพาะท้องถิ่นของตน เช่น การออกกฎหมาย การศึกษา การสาธารณสุข การรักษาความสงบเรียบร้อย	ดูแลได้ทั่วถึง แก้ปัญหารวดเร็ว ลดภาระของรัฐบาลกลาง รักษาเอกราชได้มาก ตอบสนองความต้องการของแต่ละพื้นที่ได้ดี การพัฒนาเป็นไปอย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ	สิ้นเปลืองงบประมาณ กฎหมายขาดเอกภาพ บางพื้นที่พัฒนาช้ากว่าบางที่	สหรัฐอเมริกา รัสเซีย มาเลเซีย ออสเตรเลีย แคนาดา จีน เยอรมนี อินเดีย สวิตเซอร์แลนด์

สหพันธรัฐ

การรวมกันระหว่าง 2 รัฐขึ้นไป ไม่มีรัฐธรรมนูญ รวมตัวกันเพื่อจุดมุ่งหมายอย่างใดอย่างหนึ่งเพียงชั่วคราว เช่น พันธมิตรในสงคราม

ปัจจุบันเป็นการรวมตัวกันขององค์กรระหว่างประเทศ เช่น NATO ASEAN EU เป็นต้น

รู้ชะ

ประมุขของรัฐมี 2 แบบ

- 1) พระมหากษัตริย์ เรียกว่า ราชาอาณาจักร (Kingdom) ได้แก่ ไทย อังกฤษ เดนมาร์ก สเปน กัมพูชา นอร์เวย์ เบลเยียม
- 2) ประธานาธิบดี เรียกว่า สาธารณรัฐ (Republic) ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส เกาหลีใต้ จีน

รูปแบบการปกครอง

1) ระบบประชาธิปไตย = ประชาชนเลือกตั้งผู้แทนเข้าไปออกกฎหมายและบริหารประเทศ เพื่อผลประโยชน์ของประชาชนส่วนใหญ่ โดยผ่านการตรวจสอบจากประชาชน/องค์กรอิสระ

ระบบ	ระบบรัฐสภา	ระบบ ปธน.	ระบบกึ่ง ปธน. กึ่งรัฐสภา
หลักการ	• หลักหลอมรวมอำนาจ • หลักอำนาจสูงสุดที่รัฐสภา	• หลักแบ่งแยกอำนาจ • หลักตรวจสอบและถ่วงดุล	• หลักอำนาจสูงสุดที่ ปธน.
ประมุขรัฐ	• กษัตริย์¹ หรือ • ปธน.	• ปธน. (การเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน)	• ปธน.² (มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน)
หัวหน้าฝ่ายบริหาร	• นายกรัฐมนตรี (รัฐสภาามีมติเลือกจากหัวหน้าพรรคที่ชนะการเลือกตั้ง)	• ปธน. (การเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน)	• นายกรัฐมนตรี (ปธน. แต่งตั้ง)
ยุบสภา		• ไม่มี	• ปธน.
ฝ่ายบริหาร	• นายกรัฐมนตรี แต่งตั้ง	• ปธน. แต่งตั้ง	• ปธน. แต่งตั้ง
ฝ่ายนิติบัญญัติ	• การเลือกตั้ง³		
อภิปรายไม่ไว้วางใจ	• รัฐสภา⁴	• ไม่มี	• รัฐสภา⁵
ข้อดี	• ประชาชนสามารถควบคุมฝ่ายบริหารได้ • ฝ่ายบริหารต้องรับผิดชอบต่อความต้องการของประชาชน	• รัฐบาลมีเสถียรภาพ • ฝ่ายบริหารมีประสิทธิภาพ และทำหน้าที่ได้อย่างเต็มที่ • ฝ่ายนิติบัญญัติควบคุมฝ่ายบริหาร ฝ่ายบริหารจึงต้องทำงานอย่างรอบคอบ	• รัฐบาลมีเสถียรภาพมาก • ฝ่ายบริหารมีประสิทธิภาพ และทำหน้าที่ได้อย่างเต็มที่

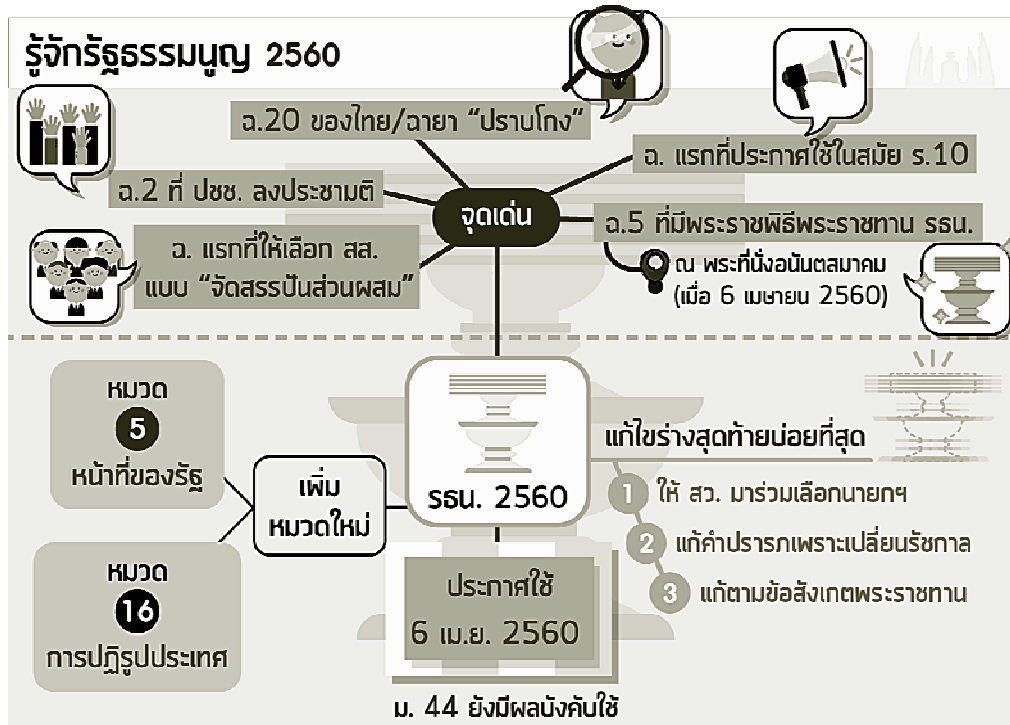
ระบบ	ระบบรัฐสภา	ระบบ ปธน.	ระบบกึ่ง ปธน. กึ่งรัฐสภา
ข้อเสีย	• รัฐบาลไร้เสถียรภาพ • ฝ่ายบริหารไม่มีอิสระ และอาจไม่มีประสิทธิภาพ เพราะถูกควบคุมจากสภา	• ลี น เ ป ลี อ ง ง บ • ประมาณการเลือกตั้ง • ฝ่ายบริหารมีอำนาจมากเกินไป	• ปธน. มีอำนาจมากเกินไปจนอาจใช้อิทธิพลในทางที่ไม่ถูกต้อง
ตัวอย่างประเทศ	• สหราชอาณาจักร • ไทย ญี่ปุ่น อินเดีย มาเลเซีย อิตาลี	• สหรัฐอเมริกา • บราซิล อินโดนีเซีย • ฟิลิปปินส์	• ฝรั่งเศส รัสเซีย ได้หวัน ตุรกี • โปรตุเกส

2) ระบบอเผด็จการ = รวมอำนาจไว้ที่บุคคลเดียว คณะเดียว หรือพรรคเดียว โดยไม่ฟังเสียงประชาชน

รูปแบบ	เผด็จการคอมมิวนิสต์	เผด็จการฟาสซิสต์	เผด็จการอำนาจนิยม / เผด็จการทหาร
ผู้นำ	• พรรคคอมมิวนิสต์เป็นเพียงพรรคการเมืองเดียวที่ได้รับการยอมรับ	• ผู้นำได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มนักธุรกิจและกองทัพ	• ทหารใช้อำนาจโดยตรงหรือโดยอ้อมผ่านพลเรือนที่กองทัพสนับสนุน
ความเชื่อหลัก	• ช่วยชนชั้นกรรมาชีพให้เป็นอิสระจากการถูกกดขี่โดยชนชั้นนายทุน	• ยกย่องและเชิดชูผู้นำ • ความไม่เสมอภาคของมนุษย์ • ผู้นำมีความสามารถจึงต้องนำประชาชนที่ไม่มีความรู้	• มักอ้างว่าจะยึดอำนาจชั่วคราว เพื่อให้บ้านเมืองสงบ แต่ก็ไม่ยอมคืนอำนาจกลับมาให้ประชาชน
การเมือง	• ควบคุมการเมือง และการดำเนินชีวิตของประชาชนทุกด้าน เรียกว่า เผด็จการเบ็ดเสร็จ	• เน้นชาตินิยมอย่างรุนแรง • นโยบายต่างประเทศแบบจักรวรรดินิยม	• ใช้กฎอัยการศึกหรือรัฐธรรมนูญที่ตนสร้างขึ้นเป็นเครื่องมือในการปกครอง
เศรษฐกิจ	• ระบบเศรษฐกิจแบบคอมมูน • รัฐแบ่งงานให้ประชาชนทำ • ผลผลิตที่ได้จะนำมาแจกจ่ายให้ประชาชนเท่ากัน	• ทุนนิยมบังคับ	• มักควบคุมเฉพาะอำนาจทางการเมือง แต่ปล่อยให้ระบบเศรษฐกิจเสรี จึงเรียกว่า เผด็จการอำนาจนิยม
ข้อดี	• สามารถทำงานและแก้ไขปัญหาบางอย่างได้อย่างรวดเร็ว, ประหยัด		
ข้อเสีย	• มีข้อผิดพลาดง่าย เพราะตัดสินใจจากคนส่วนน้อย และคนอื่นไม่มีส่วนร่วมในการปกครอง		

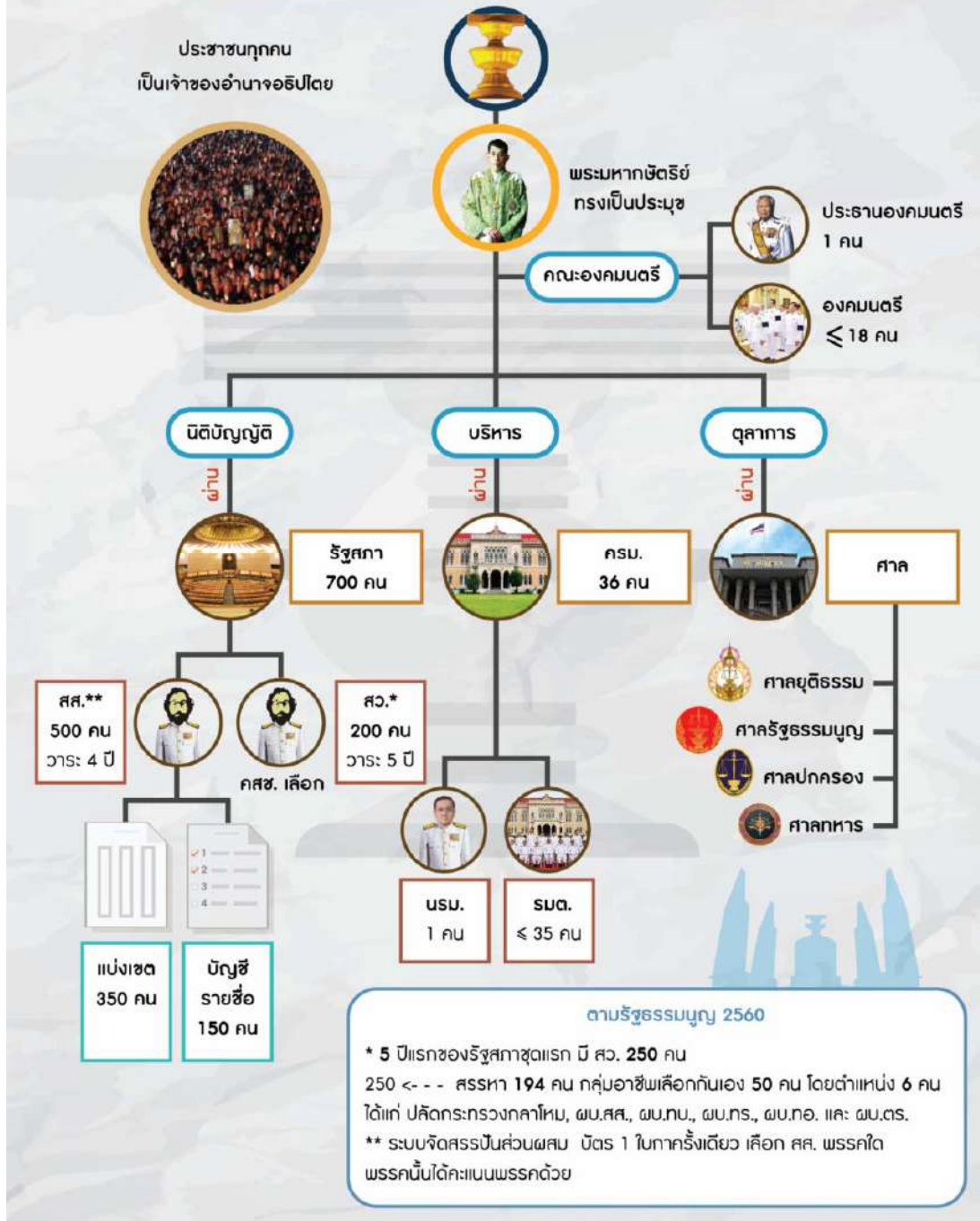
รูปแบบ	เผด็จการคอมมิวนิสต์	เผด็จการฟาสซิสต์	เผด็จการอำนาจนิยม / เผด็จการทหาร
ตัวอย่าง ประเทศ	จีน เกาหลีเหนือ คิวบา เวียดนาม ลาว	อิตาลี สมัยเบนิโต มุสโสลินี เยอรมนี สมัยอดอล์ฟ ฮิตเลอร์	ไทย สมัยจอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ และจอมพล ถนอม กิตติขจร

การเมืองการปกครองไทย

โครงสร้างการปกครองตามรัฐธรรมนูญ 2560

โครงสร้างการปกครองตามรัฐธรรมนูญ 60

ตำแหน่งและพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ตามรัฐธรรมนูญ 2560

ตำแหน่งของพระมหากษัตริย์ = ประมุขของรัฐใช้อำนาจอธิปไตยทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล / พุทธมามกะและอัครศาสนูปถัมภก / จอมทัพไทย

พระราชอำนาจ		
การสถาปนา / แต่งตั้ง / ถอดถอน	กฎหมาย	อื่น ๆ
- ฐานันดรศักดิ์ - รัชทายาท - ผู้สำเร็จราชการ - องคมนตรี - ข้าราชการในพระองค์ - ข้าราชการระดับสูง - ประธาน / รองประธานรัฐสภา - นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี	- แก้ไขกฎหมายเทียบบาลว่าด้วยการสืบราชสันตติวงศ์ - ตราพระราชกฤษฎีกาโดยไม่ขัดกับกฎหมาย - ตราพระราชกำหนด - ประกาศใช้ + เลิกใช้กฎอัยการศึก	- พระราชทาน / เรียกคืนเครื่องราชอิสริยาภรณ์ - เรียก / เปิด-ปิด / ขยายเวลาเรียกประชุมสภา - ยุบสภาผู้แทนราษฎร - ประกาศสงครามเมื่อได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา - ทำสัญญาสันติภาพ / สงบศึก / อื่น ๆ กับต่างประเทศ / องค์กรระหว่างประเทศ

ฝ่ายนิติบัญญัติ

รัฐสภา = สถาบันทางการเมืองที่ใช้อำนาจนิติบัญญัติ มีหน้าที่ควบคุมการทำงานของรัฐบาล พิจารณาร่างกฎหมาย และขอเปิดอภิปรายทั่วไป ประกอบไปด้วย 2 สภา ได้แก่

	สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สส.)	สมาชิกวุฒิสภา (สว.)
วาระ / จำนวน	วาระละ 4 ปี จำนวน 500 คน แบ่งเป็น สส.แบบแบ่งเขต 350 คน สส. แบบบัญชีรายชื่อ 150 คน	วาระละ 5 ปี วาระแรกจำนวน 250 คน วาระถัดไป 200 คน
อำนาจหน้าที่	- ตรากฎหมาย - ควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน - ให้ความเห็นชอบร่างกฎหมาย และผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เช่น นายกรัฐมนตรี ประธานสภาผู้แทนราษฎร	- พิจารณาร่างกฎหมาย - เห็นชอบการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ
การอภิปรายไม่ไว้วางใจ	- สส. 1 ใน 5 ขอเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีรายบุคคลหรือทั้งคณะได้ - สส. จำนวนไม่น้อยกว่า 1 ใน 10 ของจำนวนสมาชิกที่มีอยู่สามารถเข้าชื่อขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อซักถามข้อเท็จจริงหรือเสนอแนะปัญหาต่อคณะรัฐมนตรี โดยไม่มีการลงมติก็ได้	- สว. จำนวนไม่น้อยกว่า 1 ใน 3 ของจำนวนสมาชิกที่มีอยู่สามารถเข้าชื่อขอเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อให้คณะรัฐมนตรีชี้แจงปัญหาเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดินได้ แต่จะไม่มีมติไม่ไว้วางใจ

ฝ่ายบริหาร

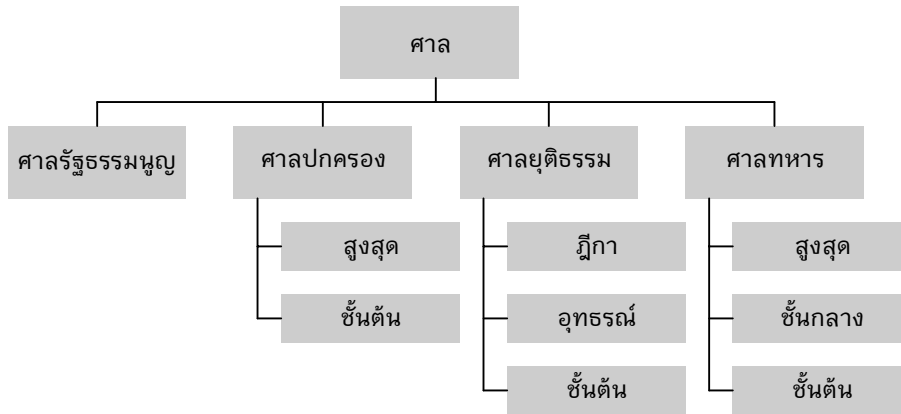
คณะรัฐมนตรี = สถาบันทางการเมืองที่ใช้อำนาจฝ่ายบริหาร มีนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร ประกอบด้วย นายกรัฐมนตรี 1 คน และรัฐมนตรีไม่เกิน 35 คน

หน้าที่

- แดงนโยบายต่อรัฐสภา และบริหารประเทศตามนโยบายที่แถลงไว้
- เสนอร่างกฎหมาย และนำกฎหมายไปบังคับใช้
- นายกรัฐมนตรีมีอำนาจยุบสภาผู้แทนราษฎรเพื่อถ่วงดุลกับฝ่ายนิติบัญญัติ นับแต่วันยุบสภาให้มีการจัดการเลือกตั้ง สส. ทั่วไปในระยะเวลาไม่น้อยกว่า 45 วันแต่ไม่เกิน 60 วัน

* นายกรัฐมนตรีจะดำรงตำแหน่งเกิน 8 ปี ไม่ได้ ไม่ว่าจะติดต่อกันหรือไม่ก็ตาม *

ฝ่ายตุลาการ

คำทอง	ศาล	คำทอง	คำอธิบาย
ประยุติ	ยุติธรรม	สาม	พิจารณาคดีทั่วไป มี 3 ชั้นศาล คือ 1. ศาลฎีกา = ศาลสูงสุด คำวินิจฉัยถือเป็นที่สุด มีศาลเดียว ** พิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เป็นอำนาจพิเศษของศาลฎีกา** 2. ศาลอุทธรณ์ = ศาลชั้นกลาง พิจารณาคดีพิพากษาคดีอุทธรณ์มาจากศาลชั้นต้นมี 2 ที่ คือ ศาลอุทธรณ์ และศาลอุทธรณ์ภาค **สามารถพิจารณาคดีการเลือกตั้งและเพิกถอนสิทธิการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น** 3. ศาลชั้นต้น = พิจารณาคดีความทั่วไป แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ • ศาลชั้นต้นทั่วไป ได้แก่ แพ่ง อาญา จังหวัด แขวง • ศาลพิเศษ และศาลชำนาญพิเศษ - ศาลพิเศษ ได้แก่ ศาลเยาวชนและครอบครัว - ศาลชำนาญพิเศษ ปัจจุบันมีอยู่ 4 ศาล คือ ศาลภาษีอากรกลาง ศาลล้มละลายกลาง ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลาง และศาลแรงงาน
ปกครอง	ปกครอง	รัฐ	พิจารณาข้อพิพาทระหว่างรัฐกับเอกชน, ระหว่างรัฐกับรัฐ (รวมรัฐวิสาหกิจและองค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญ และเจ้าหน้าที่รัฐ) มี 2 ชั้นศาล คือ ชั้นต้น และสูงสุด
รัฐ	รัฐธรรมนูญ	ยึด	- พิจารณาคดีกฎหมายที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ - วินิจฉัยสมาชิกภาพของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง - ประธานศาล 1 ท่าน - ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ 8 ท่าน ได้แก่ ผู้พิพากษาศาลฎีกาและผู้ทรงคุณวุฒิฝ่ายละ 3 ท่าน ตุลาการศาลปกครองสูงสุด 2 ท่าน

คำทောင်း	ศาล	คำทောင်း	คำอธิบาย
ทหาร	ทหาร	กลา	- พิจารณาคดีเจ้าหน้าที่ในสังกัดกระทรวงกลาโหม
		แพทย์	- พิจารณาคดีของแพทย์ทหาร
		ทหาร	- พิจารณาคดีของทหารประจำการ, ทหารเกณฑ์
		เตรียม	- พิจารณาคดีของ นร.เตรียมทหาร, นร.แพทย์ทหาร
		ศึก	- พิจารณาคดีเกี่ยวกับเชลยศึก
		ศาลทหาร พิจารณาพิพากษาคดีอาญาที่ผู้กระทำความผิดเป็นบุคคลซึ่งอยู่ในอำนาจศาลทหารและคดีอื่น	
ศาลทหารมี 2 ประเภท คือ			
1. ศาลทหารในเวลาไม่ปกติ พิจารณาคดีช่วงที่มีสงคราม/ใช้กฎอัยการศึก			
2. ศาลทหารในเวลาปกติ พิจารณาคดีทั่วไปเวลาบ้านเมืองปกติสุข แบ่งออกเป็น 3 ชั้น คือ ศาลชั้นต้น (ศาลทหารจังหวัด ศาลทหารมณฑล ศาลทหารกรุงเทพ ศาลประจำหน่วยทหาร) ศาลกลาง และศาลสูงสุด			

องค์กระอิสระตามรัฐธรรมนูญ 2560

คำทောင်း	องค์กระอิสระ	หน้าที่
ตั้ง	คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.)	- จัดการเลือกตั้ง ควบคุมการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยสุจริต - สั่งระงับสิทธิผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ทำผิดกฎหมายเลือกตั้ง - ดูแลการดำเนินงานของพรรคการเมือง
ตรวจการ	ผู้ตรวจการแผ่นดิน (ผผ.)	- เสนอให้หน่วยงานรัฐปรับปรุงกฎ ระเบียบ ค่าจ้าง หรือวิธีทำงาน ที่สร้างความเดือดร้อน หรือไม่เป็นธรรม - ตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการทำงานของหน่วยงานเจ้าหน้าที่รัฐที่สร้างความเดือดร้อนไม่เป็นธรรม
เงิน	คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน (คตง.)	- วางนโยบาย กำกับการตรวจเงินแผ่นดิน - ให้คำปรึกษา แนะนำ หรือเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินแผ่นดิน - สั่งลงโทษทางปกครองกรณีมีการกระทำผิด

คำทောင်း	องค์กรอิสระ	หน้าที่
ทุจริต	คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.)	- ไต่สวน พิจารณา และมีความเห็น กรณีมีพฤติการณ์ร้ายแรง ผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ใช้อำนาจขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย หรือฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง
* ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และเจ้าหน้าที่รัฐ ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ*
สิทธิมนุษยชน	คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.)	- ตรวจสอบ รายงาน เสนอแนะการแก้ปัญหาด้านสิทธิมนุษยชน
- ปรับปรุงกฎหมายด้านสิทธิมนุษยชน

การมีส่วนร่วมของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ 2560

- ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และลงประชามติหรือสมัครเข้ารับเลือกตั้งทั้งในระดับท้องถิ่นและชาติ
- แสดงความคิดเห็นในการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ และสัญญาด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม
- จัดทำบริการสาธารณะทั้งระดับชาติและท้องถิ่น
- ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถเข้าชื่อถอดถอนสมาชิกสภาหรือผู้บริหารท้องถิ่น
- ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่า 10,000 คน สามารถเข้าชื่อเสนอกฎหมายเรื่องสิทธิเสรีภาพและหน้าที่ของรัฐ
- ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่า 20,000 คน สามารถเข้าชื่อกล่าวหากรรมการ ป.ป.ช. ว่าทำผิดรัฐธรรมนูญ
- ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่า 50,000 คน สามารถเข้าชื่อเสนอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ

เชิงอรรถ

- 1 ประมุขรัฐอาจเป็นกษัตริย์หรือ ปธน. ก็ได้ โดยมีหน้าที่เฉพาะในเชิงพิธีการเท่านั้น แต่ไม่มีอำนาจทางการเมืองโดยตรง
- 2 ปธน. เข้าร่วมประชุมคณะรัฐมนตรีและเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหารแทนนายกรัฐมนตรีได้
- 3 ฝ่ายนิติบัญญัติอาจมาจากการเลือกตั้งโดยตรงหรือโดยอ้อมจากประชาชนก็ได้ แต่ในระบบสภาเดี่ยวหรือสภาล่างในระบบสภาคู่มักมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ส่วนสภาสูงอาจมาจากการเลือกตั้งโดยตรงโดยอ้อม หรือแต่งตั้งก็ได้
- 4 ฝ่ายนิติบัญญัติมีอำนาจในการขอเปิดอภิปรายเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล
- 5 ฝ่ายนิติบัญญัติสามารถขอเปิดอภิปรายเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลได้ แต่จะขอเปิดอภิปรายเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจ ปธน. ไม่ได้

สาระเศรษฐศาสตร์

1. ความรู้เบื้องต้นทางเศรษฐศาสตร์

เศรษฐศาสตร์ (Economics) คือ ศาสตร์ที่ศึกษาความสัมพันธ์เกี่ยวกับการเลือกใช้ทรัพยากร โดยมีเป้าหมาย คือ ประสิทธิภาพและประโยชน์สูงสุด

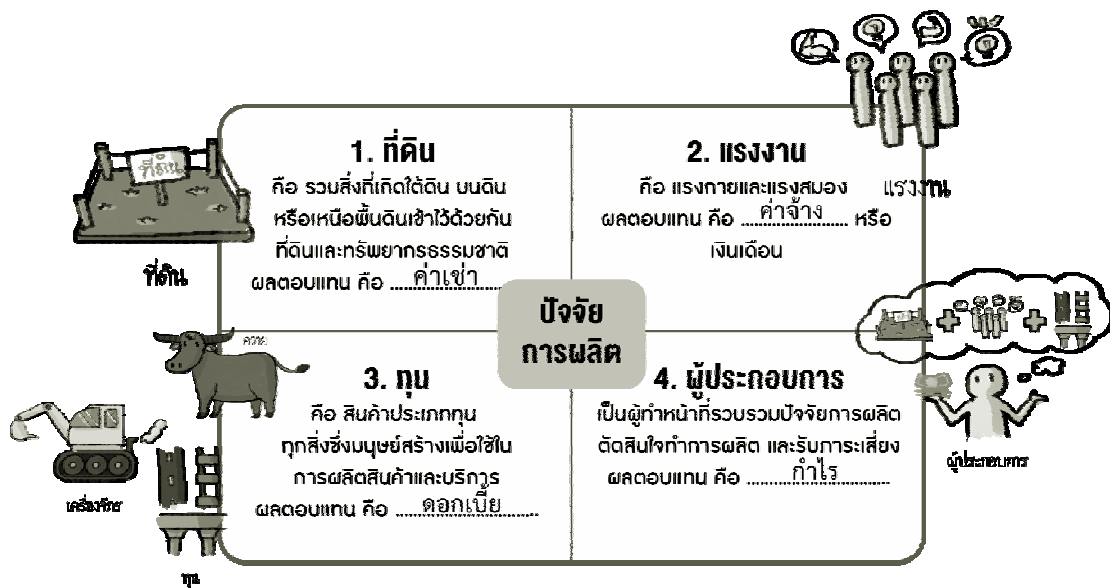
เพราะปัญหา คือ 1. ทรัพยากรมีอยู่จำกัด

2. ความต้องการที่ไม่จำกัดของมนุษย์ทำให้เกิดการขาดแคลน

ปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจ

- ผลิตอะไร (what) = คิดว่าจะผลิตสินค้าอะไร จำนวนเท่าใด หากมีทรัพยากรจำกัด
- ผลิตอย่างไร (how) = คิดว่าจะผลิตอย่างไร ใช้วิธีใดผลิต ใช้ปัจจัยการผลิตอะไรบ้าง
- ผลิตเพื่อใคร (for whom) = จะแจกจ่ายสินค้าที่ผลิตนั้นไปยังใครและอย่างไร

ปัจจัยการผลิต

ขั้นตอนการผลิต

2. ระบบเศรษฐกิจ

ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม (ระบบตลาด)

ลักษณะ	• เอกชนเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิต + มีเสรีภาพในการประกอบธุรกิจ • แข่งขันเสรี • กำไร + ระบบกรรมสิทธิ์ = แรงจูงใจในการประกอบธุรกิจ • ใช้กลไกราคาแก้ปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจ • ปัญหาเศรษฐกิจได้รับการแก้ไขโดยเอกชน • รัฐเป็นกรรมการ + อำนวยความสะดวกด้านเศรษฐกิจ + ออกกฎหมายคุ้มครองใกล้เคียงระบบเศรษฐกิจของ US UK JAP
ข้อดี • เอกชนมีเสรีภาพ เลือกผลิตสิ่งที่ถนัด ทำให้สินค้ามีคุณภาพ • ผู้ผลิตแข่งขันกันปรับปรุงเทคนิคการผลิตเสมอ • มีประสิทธิภาพในการผลิตสูง • รัฐไม่เปลืองงบประมาณ, ไม่เสี่ยง	ข้อเสีย • ความเหลื่อมล้ำ - รายได้ไม่เท่ากัน - นายทุนได้เปรียบ • มักขาดคุณธรรมการผลิต - เกิดอันตรายต่อผู้บริโภค - เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม • ใช้ทรัพยากรมีประสิทธิภาพแต่ฟุ่มเฟือย • ธุรกิจขนาดใหญ่อาจผูกขาด

ระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยม	
ลักษณะ	• วางแผนจากส่วนกลาง • แนวคิดของ คาร์ล มาร์กซ์ (Karl Mark) • สังคมนิยมประชาธิปไตย - สังคมนิยมแบบอ่อน - รัฐควบคุมอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ - มีระบบรัฐสวัสดิการ, สหกรณ์ - มีกิลไกรราคา - ปชช. มีเสรีภาพจำกัด - ปัญหาทาง ศก. ได้รับการแก้ไขโดยรัฐ > เอกชน - มักเป็นประเทศที่ใช้ระบอบ ปชต. เช่น แดบสแกนดิเนเวีย • สังคมนิยมคอมมิวนิสต์ - สังคมนิยมแบบเข้ม - รัฐผลิต, เป็นเจ้าของปัจจัยการผลิต - รัฐผูกขาดคนเดียว - ไม่มีกิลไกรราคา - ใช้การปันส่วนตามความจำเป็น - เอกชนไม่มีเสรีภาพ, กรรมสิทธิ์ - ปัญหาเศรษฐกิจได้รับการแก้ไขโดยรัฐ - มักเป็นประเทศที่ใช้ระบอบเผด็จการเบ็ดเสร็จ
ข้อดี • สังคมนิยมประชาธิปไตย - ลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ - จัดระเบียบทางสังคม + เศรษฐกิจง่าย - มีสวัสดิการให้ ปชช. - มีระบบกรรมสิทธิ์ • สังคมนิยมคอมมิวนิสต์ - เน้นความเท่าเทียม เสมอภาค - ไม่มีความเหลื่อมล้ำ - ทรัพยากรถูกควบคุมอย่างเข้มงวด - เกิดการประหยัดต่อขนาด (Economies of Scale)	ข้อเสีย • สังคมนิยมประชาธิปไตย - มีกรรมสิทธิ์ -> ความเหลื่อมล้ำ - เอกชนถูกจำกัดสิทธิ เสรีภาพ - อาจใช้ทรัพยากรได้อย่างไม่มีประสิทธิภาพ - มีระบบกรรมสิทธิ์ • สังคมนิยมคอมมิวนิสต์ - เอกชนไม่มีแรงจูงใจ เพราะไม่มีกำไร + กรรมสิทธิ์ - หากรัฐตัดสินใจผิดพลาดอาจเกิดปัญหา/วิกฤติเศรษฐกิจขึ้นได้ - มีสินค้าและบริการน้อย + อาจด้อยคุณภาพ เพราะไม่มีการแข่งขัน

ระบบเศรษฐกิจแบบผสม	
ลักษณะ	• เอกชนเป็นเจ้าของปัจจัยการผลิต • รัฐแทรกแซงการผลิตเท่าที่จำเป็น • มีการแข่งขัน + กลไกราคา • รัฐบาลทำหน้าที่กรรมการ (ระบบ ศก. แบบชั้นนำ) • ไทย = ผสมค่อนไปทุนนิยม • วางแผนจากส่วนกลาง + ใช้กลไกราคา • มีระบบกรรมสิทธิ์ทรัพย์สิน • เอกชน + รัฐบาลมีบทบาททาง ศก. • ปัญหาทาง ศก. ได้รับการแก้ไขโดยรัฐ + เอกชน • มักเป็นประเทศที่ใช้ระบอบ ปชต. เช่น ไทย
ข้อดี	ข้อเสีย
• เอกชนค่อนข้างมีเสรีภาพ • มีสวัสดิการขั้นพื้นฐานให้ ปชช. • เอกชนมีแรงจูงใจ เพราะมีกำไร + กรรมสิทธิ์ • มีรัฐวิสาหกิจปกป้องผลประโยชน์ของชาติ + ปชช.	• รัฐบาลเปลี่ยน นโยบายเปลี่ยน • รัฐปรับตัวช้า • คอร์รัปชัน • เมื่อมีกลไกตลาด, ระบบกรรมสิทธิ์ ก็มี
ความเหลื่อมล้ำ -> ปัญหาเรื้อรังของไทย

3. กลไกราคา/กลไกตลาด

กลไกราคา/กลไกตลาดเป็นเครื่องมือการจัดสรรทรัพยากรของระบบทุนนิยม

1) อุปสงค์ (Demand) คือ ปริมาณสินค้าตามความต้องการเสนอซื้อสินค้า/บริการของผู้ซื้อ + อำนาจซื้อ (มีเงินซื้อ)

กฎของอุปสงค์

= ปริมาณเสนอซื้อ แปรผกผันกับราคาสินค้าเสมอ

$P \uparrow D \downarrow$: $P \downarrow D \uparrow$

∴ ราคายิ่งแพง คนซื้อยิ่งซื้อน้อย : ราคายิ่งถูก คนซื้อยิ่งซื้อเยอะ

สงค์ = ประสงค์
(ปริมาณเสนอซื้อ)

อุปสงค์ต่อราคา

- สินค้าแทนกันได้ ราคาสินค้าตัวหนึ่งปรับตัว -> ปริมาณเสนอซื้อสินค้าที่แทนกันได้ เช่น เมื่อราคาโค้กสูง -> ปริมาณเสนอซื้อเป๊ปซี่สูง
∴ ราคาของสินค้าสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แปรผันตาม ปริมาณเสนอซื้อสินค้าที่แทนกันได้
- สินค้าใช้ประกอบกัน ราคาสินค้าตัวหนึ่งปรับตัว -> ปริมาณเสนอซื้อสินค้าที่ใช้ประกอบกัน เช่น เมื่อราคารถยนต์สูง -> ปริมาณเสนอซื้อน้ำมันต่ำ
∴ ราคาของสินค้าสิ่งใดสิ่งหนึ่ง แปรผกผัน กับปริมาณเสนอซื้อสินค้าที่ใช้ประกอบกัน

อุปสงค์ต่อรายได้

- สินค้าปกติคือ สินค้าที่ เมื่อรายได้สูง -> ปริมาณเสนอซื้อสูง
∴ รายได้จะ แปรผันตาม กับปริมาณเสนอซื้อสินค้า
- สินค้าด้อยคุณภาพยิ่งรวย ยิ่งซื้อน้อย เช่น เมื่อรายได้สูง -> ปริมาณเสนอซื้อเบียร์ที่มีกลิ่นสำเร็จรูปต่ำ
∴ รายได้ แปรผกผันกับปริมาณเสนอซื้อสินค้าด้อยคุณภาพ

การเปลี่ยนแปลงของเส้นอุปสงค์	เลื่อนไปทางซ้าย	เลื่อนไปทางขวา
1. ระดับราคาของสินค้าและบริการชนิดอื่นที่ใช้ทดแทนกันได้	รายได้ลดลง	รายได้เพิ่มขึ้น
2. ระดับรายได้ของผู้ซื้อ	ความนิยมน้อยลง	ความนิยมมากขึ้น
3. รสนิยมของผู้ซื้อ	จำนวนประชากรลดลง	จำนวนประชากรเพิ่มขึ้น
4. ขนาดของประชากร	นอกฤดูกาล	ในฤดูกาล
5. ฤดูกาล	ราคาจะถูกลง	ราคาจะแพงขึ้น
6. การคาดคะเนราคาสินค้าและบริการในอนาคต	รายได้ลดลง	รายได้เพิ่มขึ้น

หากเปลี่ยนแปลงเฉพาะราคา แต่ปัจจัยอื่นยังคงเดิม เส้นอุปสงค์จะไม่เลื่อนไปซ้าย-ขวา แต่ปริมาณดุลยภาพจะเคลื่อนย้ายอยู่บนเส้นเดิม

2) อุปทาน (Supply) คือ ปริมาณสินค้าตามความต้องการเสนอขายสินค้าหรือบริการของผู้ขาย

กฎของอุปทาน

= ปริมาณเสนอขาย แปรผันตามกับราคาสินค้าเสมอ

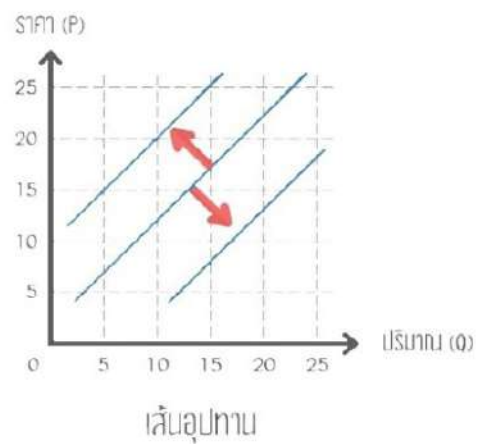
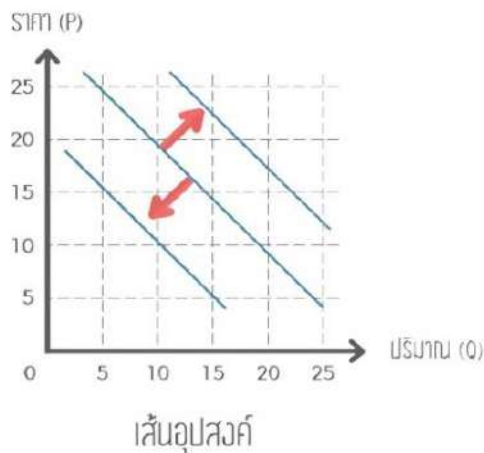
$P \uparrow S \uparrow : P \downarrow S \downarrow$

∴ ราคายิ่งแพง คนขายยิ่งอยากขาย : ราคายิ่งถูก คนขายยิ่งไม่อยากขาย

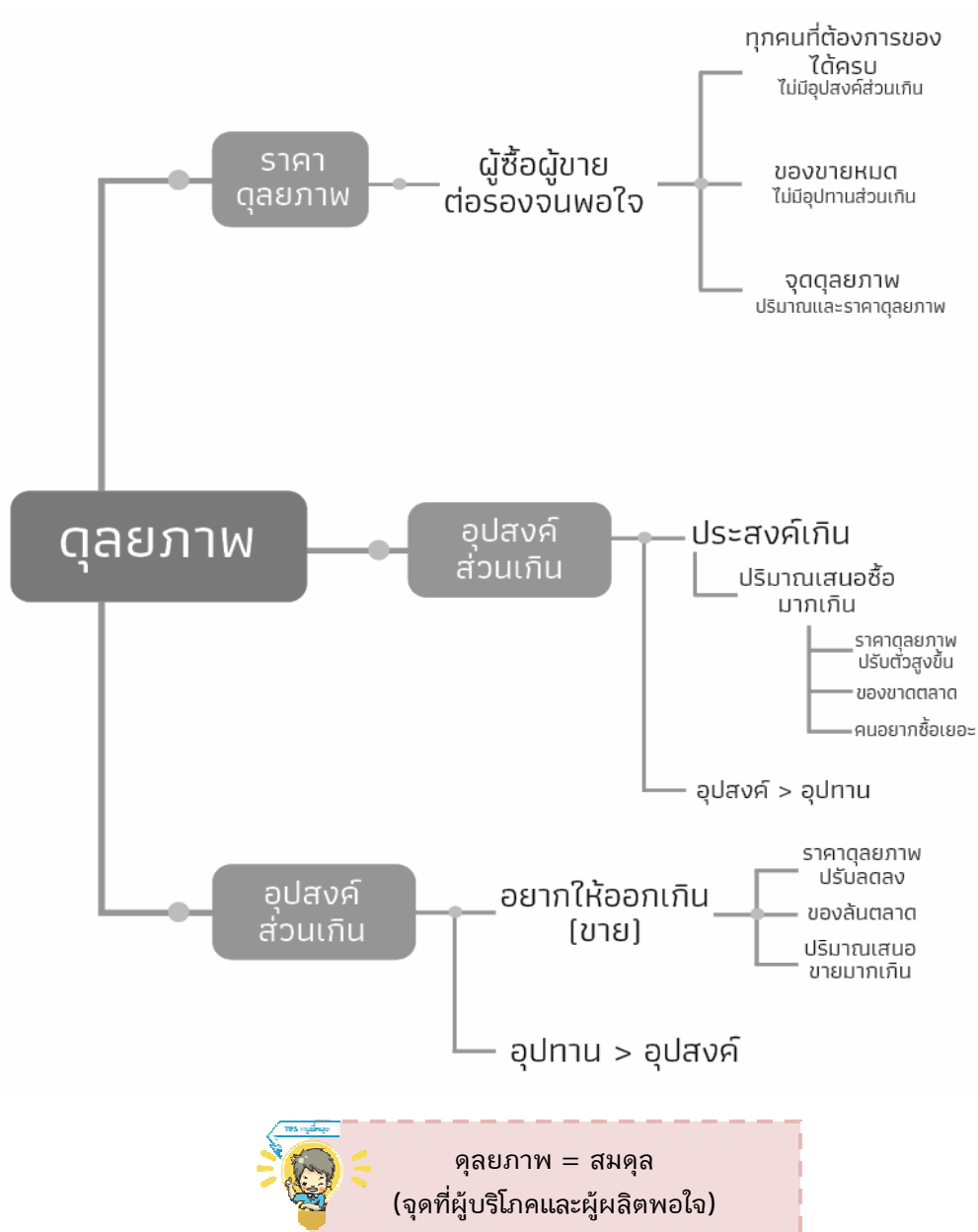

อุปทาน = ทาน = ให้ออก
(ปริมาณเสนอขาย)

การเปลี่ยนแปลงของเส้นอุปทาน	เลื่อนไปทางซ้าย	เลื่อนไปทางขวา
1. ราคาปัจจัยการผลิต (ต้นทุนการผลิต)	ต้นทุนเพิ่มขึ้น	ต้นทุนลดลง
2. เทคโนโลยีในการผลิต	เทคโนโลยีดีขึ้น	เทคโนโลยีด้อย
3. อัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ	ค่าจ้างเพิ่มขึ้น	ค่าจ้างลดลง
4. จำนวนผู้ขายในตลาด	จำนวนผู้ขายเพิ่มขึ้น	จำนวนผู้ขายลดลง
5. สภาพภูมิอากาศที่ส่งผลต่อการผลิต	ไม่เอื้ออำนวย	เอื้ออำนวย
6. การคาดคะเนราคาสินค้าและบริการในอนาคต	ราคาจะแพงขึ้น	ราคาจะถูกลง

3) ดุลยภาพของตลาด

มาทดสอบกันหน่อย

	อุปสงค์ส่วนเกิน	อุปทานส่วนเกิน
สาเหตุ	ราคาสินค้าต่ำเกินไป	ราคาสินค้าสูงเกินไป
ลักษณะ	ระดับราคาสินค้าต่ำกว่าราคาดุลยภาพ
ทำให้ความต้องการซื้อ > ขาย	ระดับราคาสินค้าสูงกว่าราคาดุลยภาพ
ทำให้ความต้องการซื้อ < ขาย
ผล	สินค้าขาดตลาด	สินค้าล้นตลาด
กลไกราคา
(กลไกตลาด)	มีการปรับตัว
โดยการขึ้นราคาสินค้า	มีการปรับตัว
โดยการลดราคาสินค้า

4. ปัญหาเศรษฐกิจ

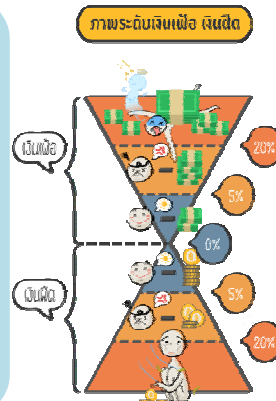
1) เงินเฟ้อ-เงินฝืด

	เงินเฟ้อ	เงินฝืด
ปัญหา	= ภาวะที่ราคาสินค้า + บริการโดยทั่วไป
สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง	= ภาวะที่ราคาสินค้า + บริการโดยทั่วไป
ลดต่ำลงอย่างต่อเนื่อง
สาเหตุ	อุปสงค์มวลรวม < อุปทานมวลรวม
- ด้านอุปสงค์ ปชช. ได้เงินมาง่าย
- ด้านอุปทาน ต้นทุนในการผลิตสินค้า
และบริการสูงขึ้น	อุปสงค์มวลรวม < อุปทานมวลรวม
ผล	- เงินมีอำนาจซื้อน้อยลง
- คนขายไม่มีสินค้าให้ขาย
(ของขาดตลาด)
- คนไม่สามารถซื้อสินค้าได้ เพราะกำลัง
ซื้อไม่เพียงพอ
- ขาดการลงทุนจากต่างชาติ เพราะปัจจัย
การผลิตสินค้าและบริการแพง
- ดุลการค้าขาดดุล เพราะสินค้า ใน
ประเทศแพงโดยเปรียบเทียบ -> นำเข้าสูง	- เงินมีอำนาจซื้อมากขึ้น
- ชะลอการลงทุน การผลิตลดลง
- การจ้างงานลดลง (ว่างงาน)

การปัญหา	เงินเพื่อ	เงินผิด
ผู้ได้เปรียบ	- ลูกหนี้ เพราะหนี้ที่ติดเป็นเงินมีค่าลดลง - กลุ่มที่มีรายได้ขึ้นอยู่กับระบบ ศก. ได้แก่ พ่อค้า นักธุรกิจ เพราะสินค้าแพงขึ้น - ผู้ถือครองทรัพย์สินต่าง ๆ เช่น ที่ดิน หุ่น	- เจ้าหนี้ - ผู้มีรายได้ประจำ - ผู้มีเงินออม (ได้ดอกเบี้ย) - ผู้บริโภค
ผู้เสียเปรียบ	- ผู้ที่มีรายได้ประจำ - ผู้ที่ถือเงินสด - ผู้ที่มีบัญชีเงินฝากประจำ ดอกเบี้ยคงที่ - ผู้ผลิตสินค้าเพื่อการส่งออก - ผู้บริโภค ซื้อสินค้าแพงขึ้น	- ผู้ที่มีรายได้ไม่แน่นอน ได้แก่ พ่อค้า นักธุรกิจ - ผู้ถือหุ้น - ลูกหนี้

การปัญหา	เงินเพื่อ	เงินผิด
นโยบายการเงิน (ธนาคารแห่งประเทศไทย)	- ใช้นโยบายการเงินแบบหดตัว (รับ > จ่าย) - เพิ่มอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ + เงินฝาก - เพิ่มอัตราเงินสดสำรองตามกฎหมาย - เพิ่มปริมาณการขายพันธบัตรรัฐบาล และตั๋วเงินคลัง - เพิ่มอัตราธนาคารหรืออัตรารับช่วงซื้อลด - ลดการปล่อยสินเชื่อ	- ใช้นโยบายการเงินแบบขยายตัว (รับ < จ่าย) - ลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ + เงินฝาก - ลดอัตราเงินสดสำรองตามกฎหมาย - ลดการขายพันธบัตรรัฐบาล และตั๋วเงินคลัง - ลดอัตราธนาคารหรืออัตรารับช่วงซื้อลด - เพิ่มการปล่อยสินเชื่อ
นโยบายการคลัง (กระทรวงการคลัง ออก)	จัดทำงบประมาณเกินดุล โดย - ลดรายจ่าย เพื่อลดปริมาณเงินในระบบ - เพิ่มรายได้ (เพิ่มภาษี)	จัดทำงบประมาณขาดทุน โดย - เพิ่มรายจ่าย เพื่ออัดฉีดเงินเข้าระบบ - ลดรายได้ (ลดภาษี)

- เงินฝืดอย่างรุนแรง หมายถึง ภาวะที่ระดับราคาของสินค้าและบริการ ลดลงเกินกว่า 20% ต่อปี
- เงินเฟ้ออย่างอ่อน หมายถึง ภาวะที่ระดับราคาสินค้าและบริการ โดยทั่วไปสูงขึ้นไม่เกิน 5% ต่อปี
- เงินเฟ้อปานกลาง หมายถึง ภาวะที่ระดับราคาสินค้าและบริการ โดยทั่วไปสูงขึ้น 5% - 20% ต่อปี
- เงินเฟ้ออย่างรุนแรง หมายถึง ภาวะที่ระดับราคาสินค้าและบริการ โดยทั่วไปสูงขึ้นเกินกว่า 20% ต่อปี

5. การเงินระหว่างประเทศ ค่าเงินแข็งตัว / ค่าเงินอ่อนตัว

ค่าเงินแข็งตัว

ผลดี	- ผู้นำเข้าสินค้า ตปท. เสียเงินน้อยลง เพราะสินค้าราคาถูกลง (ในสายตาคนไทย) - ผู้ที่เป็นหนี้ ตปท. จ่ายหนี้ด้วยค่าเงินที่น้อยลง - ผู้ที่ไปเรียนต่อ ตปท. หรือไปเที่ยว ตปท. ค่าใช้จ่ายน้อยลง
ผลเสีย	- ผู้ส่งออกในด้านการแข่งขัน เพราะสินค้าราคาแพงขึ้น (ในสายตาชาวต่างชาติ) คนก็จะซื้อน้อยลง คู่ค้าอาจจะซื้อกับคู่แข่งที่ราคาถูกลงกว่า - การขาดดุลการค้าอาจเพิ่มขึ้น เพราะสินค้าเราจะแพงขึ้น ขาเข้า ตปท. ถูกกว่า - การลงทุนจาก ตปท. ลดลง - นักท่องเที่ยวลดลง เพราะเสียค่าใช้จ่ายมากขึ้น (ในสายตาชาวต่างชาติ)

ค่าเงินอ่อนตัว

ผลดี	- การขาดดุลการค้าอาจลดลง - การลงทุนจากต่างประเทศเพิ่ม - ผู้ส่งออกได้ประโยชน์ เพราะราคาสินค้าที่ส่งออกถูกลง (ในสายตาชาวต่างชาติ) และสามารถแลกเปลี่ยนเงินในสกุลตัวเองได้มากขึ้น - นักท่องเที่ยวเพิ่ม เพราะอะไร ๆ ก็ถูกในสายตาต่างชาติ
ผลเสีย	- ผู้นำเข้าสินค้า เพราะสินค้าราคาแพงขึ้น (ในสายตาคนไทย) - ผู้ที่กู้ยืมเงินจาก ตปท. เพราะต้องเสียเงินสกุลตัวเองมากขึ้นตอนใช้หนี้ - ผู้ไปเรียนต่อ ตปท. หรือไปเที่ยว ตปท. เพราะค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น

6. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ฉบับ	จุดเด่น
แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 1	- เน้นการเสริมสร้างโครงสร้างพื้นฐานทาง ศก. (น้ำไหล ไฟสว่าง ทางสะดวก) - จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ พัฒนา ศก. อย่างเป็นระบบ - ส่งเสริมการลงทุนของภาคเอกชน กู้ WB (IBRD)
แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 2	- เน้นการพัฒนาสังคมควบคู่เศรษฐกิจไปด้วย - เปลี่ยนชื่อเป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 3	- การวางแผนครอบครัว
แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 4	- เน้นลดความเหลื่อมล้ำทาง ศก. - เน้นสังคม > เศรษฐกิจ
แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5	- เน้นพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างสมดุล - การกระจายรายได้ + ปัญหาความยากจน
แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6	- เพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ เช่น วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี เป็นต้น - ปรับปรุงระบบการผลิต การตลาด เพื่อให้สามารถแข่งขันกับตลาดโลกได้ดีขึ้น
แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7	- กระจายรายได้ - พัฒนาสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ
แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8	- เริ่มพัฒนาคน - คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา
แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9	- นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ (ร.9 ฉ.9)
แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10	- พัฒนาคนและระบบให้ปรับตัวและมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกได้ - เน้นคุณธรรม และปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11	- ยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง + การพัฒนาคน - วิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง เป็นธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง”
แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12	- ยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง + การพัฒนาคน - วิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” - มุ่งสู่การเปลี่ยนผ่านจากประเทศที่มีรายได้ปานกลางสู่ประเทศที่มีรายได้สูง - เชื่อมการคมนาคมเพื่อเศรษฐกิจ (ระเบียงเศรษฐกิจ ประตูสู่ตะวันออก ตะวันตก) - ยกกระดับสู่การเป็น THAILAND 4.0

7. การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศและโลกาภิวัตน์

7.1 รูปแบบการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ

การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ		ลักษณะเด่น					ตัวอย่าง
		การค้าเสรี
เว้นภาษี
ในกลุ่ม	ภาษีอัตรา
เดียวกัน	ลงทุนเสรี
ภายในกลุ่ม	นโยบาย
การเงิน
เหมือนกัน	นโยบาย
การเมือง
เหมือนกัน	
ระดับการรวมกลุ่ม	ห้อง	ค้า	ซี	ทุน	เงิน	เมือง	
ระดับ 1
เขตการค้าเสรี	เขต	✓	✗	✗	✗	✗	NAFTA
ระดับ 2
สหภาพศุลกากร	ส	✓	✓	✗	✗	✗	EUCU
ระดับ 3
ตลาดร่วม	ตอ	✓	✓	✓	✗	✗	AEC
ระดับ 4
สหภาพเศรษฐกิจ	ศ	✓	✓	✓	✓	✗	EU
ระดับ 5
สหภาพเศรษฐกิจ
สมบูรณ์
(การรวมกลุ่มแบบ
สมบูรณ์)	สม	✓	✓	✓	✓	✓	ยังไม่มี

ข้อดี – ข้อเสีย ของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ	
ข้อดี	ข้อเสีย
- ตลาดกว้างขึ้น การค้าขยายตัวเพิ่มขึ้น และตามหลักการประหยัดต่อขนาด ทำให้การผลิตถูกลง - การพึ่งพาทางเศรษฐกิจ - อำนาจการต่อรองเพิ่มขึ้น	- การรวมประเทศที่มีการผลิตที่คล้ายกัน ทำให้การใช้ทรัพยากรไม่มีประสิทธิภาพ - มีการกีดกันคนนอก ไม่เป็นการค้าเสรีทั้งหมด - หากขาดเอกภาพก็แย่ - การเปิดเสรีที่ไม่มีการควบคุมที่เหมาะสม อาจเกิดการลักลอบย้ายสิ่งผิดกฎหมาย, สินค้าไม่ได้มาตรฐาน

7.2 การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจระดับอนุภูมิภาค

องค์กร	ลักษณะสำคัญ
3 เหลี่ยมเศรษฐกิจ	- (IMT-GT) หรือโครงการร่วมมือเขตเศรษฐกิจ 3 ฝ่าย (ใช้ทรัพยากรทางเศรษฐกิจร่วมกัน) ได้แก่ ไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย - 3 เหลี่ยมมรกต (ท่องเที่ยว) ได้แก่ ไทย ลาว กัมพูชา - 3 เหลี่ยมทองคำ (ขนถ่ายสินค้า) ได้แก่ ไทย ลาว เมียนมา
4 เหลี่ยมเศรษฐกิจ	- UPMEC หรือโครงการความร่วมมืออนุภาคลุ่มน้ำโขงตอนบน (พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ) ได้แก่ ไทย ลาว เมียนมา ยูนนานของจีน - The Eastern Economic Corridor (EEC) หรือระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (ท่าเรือน้ำลึก + มอเตอร์เวย์) ได้แก่ เมียนมา กัมพูชา เวียดนาม ไทย (เชื่อมโยงชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกไทย ได้แก่ ชลบุรี ระยอง ฉะเชิงเทรา)
5 เหลี่ยมเศรษฐกิจ	- ACMECS หรือการร่วมมือทางเศรษฐกิจอิรวดี - เจ้าพระยา - แม่น้ำโขง ได้แก่ ไทย เมียนมา ลาว กัมพูชา เวียดนาม พัฒนา 6 ด้าน ได้แก่ การเกษตรและอุตสาหกรรม การอำนวยความสะดวก การค้าและการลงทุน การสาธารณสุข การพัฒนาทรัพยากร มนุษย์ และการท่องเที่ยว
6 เหลี่ยมเศรษฐกิจ	- GMS ได้แก่ ไทย จีน เมียนมา ลาว เวียดนาม กัมพูชา พัฒนาเส้นทางการขนส่งสินค้า โครงสร้างพื้นฐาน และอำนวยความสะดวกด้านการค้าและการลงทุน • แบ่งออกเป็น 3 ระเบียงเศรษฐกิจ คือ 1. ระเบียงเศรษฐกิจ N-S เชื่อมโยงจีนตอนใต้ (คุนหมิง ยูนนาน) ไทย เวียดนาม เมียนมา 2. ระเบียงเศรษฐกิจ E - W เชื่อมโยงจีน ไทย เมียนมา ลาว เวียดนาม (ทะเลจีนใต้ - มหาสมุทรอินเดีย) 3. ระเบียงเศรษฐกิจ S (คมนาคม) เชื่อมโยงไทย กัมพูชา เวียดนาม ลาว (ตอนใต้บางส่วน)
7 เหลี่ยมเศรษฐกิจ	- BIMST-EC หรือความริเริ่มแห่งอ่าวเบงกอล สำหรับความร่วมมือหลากหลายสาขาทางวิชาการและเศรษฐกิจ ได้แก่ ไทย อินเดีย บังกลาเทศ เนปาล ภูฏาน ศรีลังกา เมียนมา (เศรษฐกิจ "Look East - Look West")
8 เหลี่ยมเศรษฐกิจ	- Pan Bei Pu Wan Economic Cooperation (PBPWEC) หรือความร่วมมือเศรษฐกิจอ่าวตังเกี๋ย (โลจิสติกส์) ได้แก่ จีน (กวางซี กวางโจว ไหหนาน) ไทย อินโดนีเซีย เวียดนาม ฟิลิปปินส์ บรูไน สิงคโปร์ มาเลเซีย

7.3 การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค

องค์กร	ลักษณะสำคัญ
ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) (ตลาดร่วม)	- ประเทศสมาชิก = ประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ยกเว้น ติมอร์ - เลสเต - เป้าหมาย = ตลาดและฐานการผลิตร่วมกัน สร้างความเท่าเทียมในการพัฒนาเศรษฐกิจ และการบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก - ASEAN + 3 = ASEAN + จีน เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น - ASEAN + 6 = ASEAN + 3 + อินเดีย นิวซีแลนด์ ออสเตรเลีย (ท่อกว่า NICK JA) - ASEAN + 8 = ASEAN + 6 + สหรัฐอเมริกา รัสเซีย การแบ่งงานและผู้รับผิดชอบประสานงานหลัก 8 อาชีพเคลื่อนย้ายเสรีในอาเซียน

องค์กร	ลักษณะสำคัญ
ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ
ทางเอเชีย-ยุโรป (ASEM)	- ประเทศสมาชิก = สมาชิกอาเซียน (ยกเว้น ลาว กัมพูชา เมียนมา) จีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ฮองกง และสมาชิกสหภาพยุโรปทั้งหมด - การประชุมเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม
เขตการค้าเสรีอาเซียน
(Free Trade Area: AFTA)	- ความเป็นมา ASEAN ขยายมาจากองค์กรในช่วงสงครามเย็น เรียกว่า SEATO - ช่วงแรกจัดตั้งเป็น AFTA คือ เขตการค้าเสรี การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจขั้นต้น ในลักษณะการให้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรจัดตั้งขึ้นตามปฏิญญากรุงเทพฯ - ASEAN มีประเทศผู้ก่อตั้งแรกเริ่ม 5 ประเทศ คือ ไทย อินโดนีเซีย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย - สมาชิก 10 ประเทศ = ประเทศก่อตั้ง + บรูไน เวียดนาม ลาว เมียนมา กัมพูชา - ภาษากลางของอาเซียน = อังกฤษ - กฎบัตรอาเซียน = เปรียบเสมือนธรรมนูญการปกครองของอาเซียน เป้าหมาย คือ การรวมตัวกันเป็นประชาคมอาเซียน
ข้อตกลงการค้าเสรี
อเมริกาเหนือ (North
American Free Trade
Agreement : NAFTA)	- ประเทศสมาชิก = สหรัฐอเมริกา แคนาดา เม็กซิโก - เพื่อขจัดอุปสรรคทางการค้าและบริการ ยกเลิกภาษีศุลกากรและมาตรการที่มีใช้ภาษีส่งเสริมการลงทุนในประเทศภาคีคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาและแก้ไขข้อพิพาททางการค้า - ส่งเสริมความร่วมมือในระดับไตรภาคี พหุภาคี และความร่วมมือในภูมิภาคเพื่อขยายและเพิ่มผลประโยชน์ของเขตการค้าเสรี
สมาคมการค้าเสรียุโรป
(European Free Trade
Association : EFTA)	- ประเทศสมาชิก = ไชล์แลนด์ ลิกเตนสไตน์ นอร์เวย์ และสวิตเซอร์แลนด์ - เป็นกลุ่มประเทศที่มีศักยภาพการแข่งขันทางเศรษฐกิจสูงเป็นอันดับ 13 ของโลก มีความชำนาญในการผลิตอุตสาหกรรมหนักและอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง จึงเป็นกลุ่มประเทศที่มีความสำคัญในเวทีการค้าและเศรษฐกิจโลก
สหภาพยุโรป (European
Union : EU)	- สมาชิกผู้ก่อตั้ง = เบลเยียม ฝรั่งเศส เยอรมนี อิตาลี ลักเซมเบิร์ก เนเธอร์แลนด์ - สมาชิก มี 28 ประเทศ = สมาชิกผู้ก่อตั้ง + บัลแกเรีย โครเอเชีย ไซปรัส เช็กเกีย เดนมาร์ก เอสโตเนีย ฟินแลนด์ กรีซ ฮังการี ไอร์แลนด์ ลัตเวีย ลิทัวเนีย มอลตา โปแลนด์ โปรตุเกส โรมาเนีย สโลวาเกีย สโลวีเนีย สเปน สวีเดน สหราชอาณาจักร ออสเตรีย - มักใช้มาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี เช่น 1. ใบเหลือง IUU กรณีสินค้าประมงไทย 2. มาตรฐาน ISO ดัชนี GSP 3. คว้าบัตรไทย กรณีรัฐประหาร

ลองจำดู

สหภาพยุโรป (European Union : EU)

EU	ร่วมมือเศรษฐกิจและการเมืองยุโรป มี 28 ประเทศ โดยประเทศล่าสุด คือ โครเอเชีย
ดู เหล็ก หิน	มาจากประชาคมถ่านหินและเหล็กกล้าแห่งยุโรป (European Coal and Steel Community : ECSC)
ฟินยูโร	ใช้เงินตราสกุลเดียวกัน คือ ยูโร
แต่นออิง	ยกเว้นอังกฤษกับเดนมาร์ก
อิงมาสทริชท์	ตามสนธิสัญญา มาสทริชท์ (Maastricht Treaty)

ความตกลงเชงเกน

เขตเชงเกน	ความตกลงเชงเกนเกี่ยวกับการขอวีซ่าเข้าประเทศ พ.ศ. 2528
เว้นวีซ่า	มีนโยบายวีซ่าร่วมกัน ไม่มีการตรวจวีซ่าที่ชายแดนของประเทศ
ล้นลา 3 เดือน	90 วัน

7.4 การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจระดับโลก

องค์กร	ลักษณะสำคัญ
กลุ่มประเทศอุตสาหกรรมชั้นนำของโลก (The Group of Eight – G8)	- การรวมกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ของโลก 8 ประเทศ = สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมนี อิตาลี แคนาดา และรัสเซีย - เป็นกลุ่มประเทศที่ทรงอิทธิพลที่สุดของโลก โดยเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศนี้รวมกัน = 65% ของเศรษฐกิจโลก - เพื่อเป็นเวทีประชุมปรึกษาหารือสถานการณ์ทางด้านเศรษฐกิจของโลกโดยในการประชุมในระยะหลังประธานสหภาพยุโรปก็เข้าร่วมด้วย

องค์กร	ลักษณะสำคัญ
ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาค เอเชีย + แปซิฟิก (Asia - Pacific Economic Cooperation : APEC)	- เอเชียแปซิฟิก = เอเชีย + แปซิฟิก - สมาชิกไม่เรียกว่าเป็นประเทศ แต่เรียกเป็นเขตเศรษฐกิจ 21 เขต ได้แก่ สหรัฐอเมริกา แคนาดา ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ จีน ญี่ปุ่น ไต้หวัน ฮ่องกง เกาหลีใต้ มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย ไทย ฟิลิปปินส์ บรูไน เวียดนาม รัสเซีย ซิลิ เม็กซิโก เปรู และปาปัวนิวกินี - ปฏิญญาโบกอร์ = เพื่อส่งเสริมการเปิดเสรีด้านการค้าและการลงทุนในเอเชีย โดยประเทศพัฒนาแล้วต้องเปิดก่อนภายในปี 2553 และประเทศกำลังพัฒนาต้องเปิดภายใน ปี 2563
องค์การของประเทศผู้ผลิตน้ำมันเพื่อการส่งออก (Organization of the Petroleum Exporting Countries : OPEC)	- ประเทศผู้ก่อตั้ง คือ ซาอุดีอาระเบีย อิรัก อิหร่าน คูเวต และเวเนซุเอลา - สมาชิกทั้งหมด 13 ประเทศ = ประเทศผู้ก่อตั้ง + สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ กาตาร์ ไนจีเรีย แอลจีเรีย ลิเบีย เอกวาดอร์ อินโดนีเซีย และแองโกลา (กาบองเคยเป็นสมาชิก ก่อนจะถอนตัวออกมา) - เพื่อสร้างอำนาจต่อรองในการขายน้ำมันไม่ให้ถูกเอาเปรียบจากมหาอำนาจ การก่อตั้งทำให้โอเปคกำหนดราคาและนโยบายการผลิตน้ำมันได้ และรายได้จากการขายเพิ่มขึ้น - อิทธิพลสูงทั้งทางด้านเศรษฐกิจและการเมือง เพราะน้ำมันเป็นทรัพยากรที่ทุกประเทศต้องการ
BRICS	- กลุ่มประเทศเศรษฐกิจเกิดใหม่ที่มีพัฒนาการทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว - ประเทศสมาชิก = บราซิล รัสเซีย อินเดีย จีน แอฟริกาใต้
G20	- กลุ่มประเทศระบบเศรษฐกิจเกิดใหม่ขนาดใหญ่ - ประเทศสมาชิก = G8 + อาร์เจนตินา ออสเตรเลีย บราซิล จีน อินเดีย อินโดนีเซีย เม็กซิโก ซาอุดีอาระเบีย แอฟริกาใต้ เกาหลีใต้ ตุรกี
การประชุมว่าด้วยการค้าและการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNTAD)	- องค์กรหลักของสหประชาชาติ เป็นศูนย์กลางในการประสานงานของสหประชาชาติทางด้านการค้า และการพัฒนา - เพื่อช่วยเหลือ ส่งเสริมและพัฒนาประเทศกำลังพัฒนาที่ไม่ได้รับความชอบธรรมหรือเสียเปรียบประเทศที่พัฒนาแล้วทางด้านการค้าและอุตสาหกรรมให้พร้อมที่จะแข่งขันในเวทีเศรษฐกิจโลก ผลักดัน “สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรเป็นการทั่วไป” (GSP) : ประเทศพัฒนาแล้วช่วยประเทศกำลังพัฒนา

องค์กร	ลักษณะสำคัญ
<p>องค์การการค้าโลก
(WTO)</p>	- พัฒนามาจากแกตต์ (General Agreement on Tariffs and Trade - GATT) - เพื่อลดการกีดกันทางการค้า เพื่อส่งเสริมให้เกิดการค้าเสรีระหว่างประเทศ - <u>หน้าที่</u> 1. เป็นเวทีเจรจาต่อรอง ตกลง ขจัดข้อขัดแย้ง และระงับข้อพิพาทระหว่างประเทศสมาชิกเกี่ยวกับเรื่องทางการค้า 2. จัดการเกี่ยวกับกฎระเบียบการค้าระหว่างประเทศ เพื่อเปิดการค้าเสรี 3. คຸ້ມครองสิทธิทางปัญญาของประเทศสมาชิก 4. ให้ความช่วยเหลือและคำแนะนำทางด้านข้อมูลแก่ประเทศกำลังพัฒนา
<p>ธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย
(Asian Development Bank: ADB)</p>	- ก่อตั้งโดยคำแนะนำของสหประชาชาติ ภายใต้การทำงานของกลุ่มประเทศสมาชิกเอสแคป (Economic and Social Commission for Asia and Pacific) สำนักงานใหญ่ ที่กรุงมะนิลา ฟิลิปปินส์ - เพื่อให้สินเชื่อพัฒนาเศรษฐกิจอุตสาหกรรมทุนนิยมแก่รัฐบาลประเทศกำลังพัฒนาในเอเชีย ตลอดจนเพื่อสร้างธรรมาภิบาลแก้ปัญหาความยากจน และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม - ให้ความช่วยเหลือ ได้แก่ เงินกู้ ค่าประกันเงินกู้ และความช่วยเหลือทางวิชาการ - ประเทศสมาชิกต้องเป็นสมาชิกสหประชาชาติ หรือ ทบวงชำนาญพิเศษของสหประชาชาติ
<p>ธนาคารโลก
(World Bank)</p>	- สังกัดสหประชาชาติ สำนักงานตั้งอยู่ที่วอชิงตัน ดี.ซี. สหรัฐอเมริกา - เริ่มแรกเพื่อให้สินเชื่อไปฟื้นฟูเศรษฐกิจของยุโรปหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 มี 4 สถาบัน คือ 1. ธนาคารระหว่างประเทศเพื่อการบูรณะและพัฒนา (International Bank for Reconstruction and Development : IBRD ก่อตั้ง ค.ศ. 1945) 2. บริษัทการเงินระหว่างประเทศ (International Finance Corporation : IFC ค.ศ. 1956) 3. สมาคมพัฒนาระหว่างประเทศ (International Development Association : IDA ค.ศ. 1960) 4. องค์กรประกันการลงทุนหลายฝ่าย (Multinational Investment Guarantee Agency : MIGA ค.ศ. 1988) - เพื่อระดมเงินฝากจากสมาชิกและให้สมาชิกกู้ยืมไปใช้ในการบูรณะประเทศ และพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจตามโครงการต่าง ๆ - มีอัตราดอกเบี้ยต่ำ และระยะเวลาการชำระหนี้ยาวนาน - ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทางด้านสังคม เพื่อยกระดับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในประเทศสมาชิกและเน้นการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจอย่างมีเสถียรภาพ

องค์กร	ลักษณะสำคัญ
กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund: IMF)	- สังกัดสหประชาชาติ สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. สหรัฐอเมริกา - เพื่อดูแลเสถียรภาพระบบการเงินระหว่างประเทศ โดยจัดระบบการเงินโลกกำกับกติกาทางเศรษฐกิจของโลกสร้างเงินซึ่งเงินสำรองระหว่างประเทศ - เงื่อนไข = สมาชิก IMF ต้องเป็นสมาชิกธนาคารโลก - การให้เงินกู้ไปดูแลค่าเงิน ต้องมีการปฏิรูปทางโครงสร้างแลกเปลี่ยน เรียกอีกอย่างว่า ฉันทานุมัติวอชิงตัน (Washington Consensus) - ทำให้ระบบเศรษฐกิจและการเงินมีเสถียรภาพทั้งภายในและภายนอกประเทศ (regulation) - สนับสนุนแนวคิดทางการเปิดเสรีทางการเงินและการค้า (liberalization) - ผ่อนคลายกฎระเบียบ ลดกฎเกณฑ์ (deregulation) - การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ (privatization)

ลองจำดู

องค์การการค้าโลก (World Trade Organization : WTO)

WTO	องค์การการค้าโลก
โตจาก GATT	พัฒนามาจากแกตต์ (General Agreement on Tariffs and Trade - GATT)
Chat การค้า	ลดการกีดกันทางการค้า ส่งเสริมการค้าเสรี
เจนีวา	@ เจนีวา สวิตเซอร์แลนด์

ธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย (Asian Development Bank : ADB)

ADB	ธนาคารพัฒนาเอเชีย
ที่มะนิลา	@ มะนิลา ฟิลิปปินส์
ธนาฯ เอเชีย	ให้เงินกู้ ลงทุน และช่วยเหลือรัฐบาลและเอกชนในประเทศสมาชิก
มาเฟียที่ยุ่น	ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ คือ ญี่ปุ่น อเมริกา เยอรมนี (โครงการต่าง ๆ ญี่ปุ่นจึงเข้าไปมีผลประโยชน์ด้วย)

ธนาคารโลก (World Bank)

World Bank	ธนาคารโลก @วอชิงตัน ดีซี USA
แหล่งกู้ยืม	ดอกเบี้ยถูก ระยะเวลาการชำระหนี้ยาว (20 – 30ปี)
ว้าวหลัง 2	ตั้งหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เพื่อให้สินเชื่อไปฟื้นฟูเศรษฐกิจของยุโรป
ลอบบูรณะ	ให้กู้เพื่อไปบูรณะประเทศ

กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund : IMF)

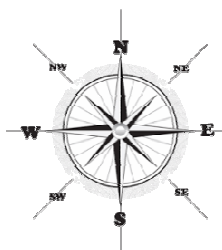
IMF	กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund) ตั้งหลังสงครามโลกครั้งที่ 2
Ref. กติกา	กำกับกติกาการเงินเศรษฐกิจโลก ดูแลระบบการเงินโลก
แลกเปลี่ยน
รักษา	ดูแลรักษาเสถียรภาพอัตราแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศให้คู่ไปดูแลค่าเงิน (ปฏิรูปทาง
โครงสร้างแลกเปลี่ยน --> ฉันทานุมัติวอชิงตัน)
แก้ค่าขาดดุล	ดูแลดุลการชำระเงิน
กู้ทุนสั้นๆ	ให้กู้ระยะสั้น (2-7 ปี) ดอกเบี้ยแพงกว่า World Bank

7.5 โครงการพัฒนาเศรษฐกิจภายในประเทศ

1) โครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งตะวันออก (Eastern Seaboard) เขตอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออก ชลบุรี ฉะเชิงเทรา ระยอง และสมุทรปราการ

2) โครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้ (Southern seaboard) สร้างสะพานเศรษฐกิจครอบคลุม 5 จังหวัด ได้แก่ สุราษฎร์ธานี พังงา ภูเก็ต กระบี่ และนครศรีธรรมราช

3) เขตเศรษฐกิจพิเศษ

N : พื้นที่ชายแดน อ.แม่สาย อ.เชียงแสน อ.เชียงของ จ.เชียงราย อ.แม่สอด จ.ตาก

NE : พื้นที่ชายแดน จ.มุกดาหาร จ.นครพนม จ.หนองคาย

W : พื้นที่ชายแดน จ.กาญจนบุรี (เชื่อมต่อกับ เมืองมะริด ทวาย ตะนาวศรี ของเมียนมา)

E : พื้นที่ชายแดน จ.สระแก้ว จ.ตราด

S : พื้นที่ชายแดน อ.สะเดา จ.สงขลา จ.สตูล จ.ปัตตานี จ.นราธิวาส

4) ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้ (Southern Economic Corridor : SEC) พื้นที่เศรษฐกิจใหม่เป็นประตูการค้าฝั่งตะวันตก + ประตูท่องเที่ยวอันดามันและอ่าวไทย ครอบคลุม 4 จังหวัด ได้แก่ ระนอง ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช

เก็งข้อสอบ

1. เพราะเหตุใดจึงมีคำกล่าวที่ว่า “มนุษย์เป็นสัตว์สังคม”
 - 1) มนุษย์สามารถสร้างกฎเกณฑ์เพื่อการอยู่ร่วมกันโดยใช้สัญลักษณ์
 - 2) มนุษย์สามารถปรับตัวได้ดีกับสิ่งแวดล้อม
 - 3) มนุษย์สามารถอยู่ร่วมกันเป็นหมู่เหล่า
 - 4) มนุษย์สามารถพัฒนาเทคโนโลยีได้
 - 5) มนุษย์สามารถสื่อสารระหว่างกัน
2. ข้อใดจัดกลุ่มสถานภาพทางสังคมของบุคคลไม่เข้าพวกกัน
 - 1) แพทย์ ศูทร
 - 2) นักฟุตบอล นักวอลเลย์บอล
 - 3) คณบดี อธิการบดี นักศึกษา
 - 4) นายกรัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
 - 5) ศิลปินแห่งชาติ ศาสตราจารย์
3. ข้อใดคือปัจจัยภายในที่ส่งผลให้สังคมไทยเกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมวัฒนธรรม
 - 1) การเพิ่มขึ้นของสัดส่วนประชากรวัยผู้สูงอายุ
 - 2) กระแสการแพร่กระจายของวัฒนธรรม K-pop
 - 3) สถาบันทางเศรษฐกิจที่เชื่อมโยงกับแหล่งผลิตและตลาดจากกลุ่มเศรษฐกิจต่าง ๆ
 - 4) ความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน
 - 5) การเรียนรู้ระหว่างวัฒนธรรมในประชาคมโลกที่มีแนวคิดแบบพหุนิยม
4. ข้อใดไม่ใช่แนวทางการเลือกรับวัฒนธรรมสากลมาปรับใช้กับวัฒนธรรมไทย
 - 1) เลือกรับวัฒนธรรมสากลที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน
 - 2) เลือกรับวัฒนธรรมสากลที่สามารถอยู่เคียงคู่ไปกับวัฒนธรรมไทยได้
 - 3) เลือกรับวัฒนธรรมสากลที่ช่วยพัฒนาวัฒนธรรมไทยให้เหมาะสมกับสมัยปัจจุบัน
 - 4) เลือกรับวัฒนธรรมสากลที่ทำให้สังคมไทยมีความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว
 - 5) เลือกรับวัฒนธรรมสากลที่มีส่วนเกื้อหนุนให้เกิดการพัฒนาวัฒนธรรมไทยให้ก้าวหน้า
5. ข้อใดกล่าวถึงวัฒนธรรมไม่ถูกต้อง
 - 1) เป็นสิ่งที่สะท้อนความคิดความเชื่อที่คนในสังคมหนึ่ง ๆ มีร่วมกัน
 - 2) เป็นวิถีชีวิตและแบบแผนที่คนในสังคมหนึ่ง ๆ ยึดถือเป็นแนวปฏิบัติ
 - 3) เป็นเครื่องมือในการขัดเกลาและหล่อหลอมความเป็นสมาชิกของสังคมหนึ่ง ๆ
 - 4) เป็นเอกลักษณ์ที่สร้างขึ้นเพื่อสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของสังคมหนึ่ง ๆ
 - 5) เป็นจารีตที่มีลักษณะตายตัว เปลี่ยนแปลงได้ยาก เนื่องจากได้รับการยอมรับร่วมกันในสังคมหนึ่ง ๆ

6. คำนิยมในสำนวนไทยต่อไปนี้ข้อใดที่ควรปรับปรุงแก้ไขเพื่อสร้างวัฒนธรรมใหม่ของพลเมืองในการอยู่ร่วมกันอย่างสร้างสรรค์
- 1) ใฝ่ลู่ลม
 - 2) ฟังหูไว้หู
 - 3) ขนทรายเข้าวัด
 - 4) ปิดทองหลังพระ
 - 5) เอาใจเขามาใส่ใจเรา
7. ข้อใดเป็นข้อความที่ถูกต้องสำหรับระบบกฎหมายไทย
- 1) ระบบกฎหมายไทยเป็นระบบซีวิลลอว์ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 1 เพราะใช้ “กฎหมายตราสามดวง” ซึ่งเป็นลายลักษณ์อักษรเป็นหลัก
 - 2) ระบบกฎหมายไทยเป็นระบบซีวิลลอว์เพราะใช้พระราชบัญญัติซึ่งเป็นกฎหมายลายลักษณ์อักษรเป็นหลัก
 - 3) “กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127” คือประมวลกฎหมายฉบับแรกของไทย
 - 4) ระบบกฎหมายไทยเป็นระบบซีวิลลอว์ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 เพราะประกาศใช้ “ประมวลกฎหมายอาญา”
 - 5) กรมหลวงราชบุรีฯ พระบิดาแห่งกฎหมายไทยทรงเป็นผู้เลือกให้ใช้ระบบประมวลกฎหมายในประเทศไทย
8. ข้อใดกล่าวถูกต้องในเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบุคคล
- 1) เด็กหญิงแก้วช่วย สัญชาติพม่าซึ่งมีอายุ 10 ปี เมื่ออยู่ในประเทศไทย จึงมีหน้าที่ยื่นคำขอมีบัตรประจำตัวประชาชน
 - 2) นายยุทธนาจะเป็นคนไร้ความสามารถต่อเมื่ออัยการมีคำสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ
 - 3) นายหนึ่งจะรับเด็กหญิงสาเป็นบุตรบุญธรรม นายหนึ่งต้องทำหนังสือสัญญาระหว่างนายจำปากับนางจำปีบิดามารดาของเด็กหญิงสา จึงจะทำให้การรับบุตรบุญธรรมมีผลสมบูรณ์
 - 4) โรงแรมที่นางสาวกระเจี๊ยบพักระหว่างการลาพักผ่อนเป็นเวลา 1 สัปดาห์ ถือเป็นภูมิลำเนาของนางสาวกระเจี๊ยบโดยสภาพ
 - 5) นางสาวมินตราอายุ 18 ปี ได้จดทะเบียนสมรสแล้ว ย่อมบรรลุนิติภาวะ
9. ตามกฎหมายไทย การสมรสกระทำได้ระหว่างชายกับหญิงที่มีอายุครบ 17 ปีบริบูรณ์ ข้อใดต่อไปนี้ ชายหญิงทำการสมรสกันได้ โดยไม่ขัดต่อกฎหมายไทย
- 1) ชายหรือหญิงเป็นคนวิกลจริต
 - 2) ชายหรือหญิงมีคู่สมรสอยู่แล้ว
 - 3) ชายหรือหญิงเป็นผู้พิการทางกาย
 - 4) ชายหรือหญิงเป็นญาติสืบสายโลหิตโดยตรงขึ้นไปหรือลงมา
 - 5) ชายหรือหญิงมีอายุต่ำกว่า 17 ปี แต่มีเหตุสมควร และบิดามารดาอนุญาตให้สมรสกันได้

10. ข้อใดกล่าวถึงของหมั้นไม่ถูกต้อง
- 1) เป็นทรัพย์สินที่ฝ่ายหญิงให้ฝ่ายชาย
 - 2) เป็นทรัพย์สินที่ฝ่ายชายให้ฝ่ายหญิง เพื่อเป็นหลักฐานก่อนสมรส
 - 3) เป็นหลักฐานก่อนการสมรสและตกเป็นของหญิงทันทีที่มีอาจเรียกคืนได้
 - 4) เป็นหลักฐานก่อนการสมรสและตกเป็นของหญิงทันทีที่มีอาจเรียกคืนได้ เว้นเสียแต่ฝ่ายหญิงจะผิดสัญญาหมั้น
 - 5) เป็นทรัพย์สินที่ฝ่ายชายให้แก่ฝ่ายหญิง ถ้าคู่หมั้นฝ่ายหนึ่งตายก่อนสมรสไม่ว่าชายหรือหญิงตาย หญิงหรือฝ่ายหญิงไม่ต้องคืนให้แก่ฝ่ายชาย
11. ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 653 วรรคแรก บัญญัติว่า “การกู้ยืมเงินกว่าสองพันบาทขึ้นไปนั้น ถ้ามิได้มีหลักฐานแห่งการกู้ยืมเป็นหนังสืออย่างใดอย่างหนึ่งลงลายมือชื่อผู้ยืมเป็นสำคัญจะฟ้องร้องให้บังคับคดีหาได้ไม่” ข้อใดต่อไปนี้เป็นข้อความที่ถูกต้อง
- 1) การกู้ยืมเงินเกินกว่าสองพันบาท ต้องทำเป็นสัญญาจึงจะฟ้องร้องได้
 - 2) การกู้ยืมเงินเกินกว่าสองพันบาท แม้ไม่ได้ทำสัญญาหากผู้กู้มีจดหมายแจ้งขอผ่อนผันการชำระเงิน ดังกล่าวผู้ให้กู้ก็ฟ้องร้องได้
 - 3) การกู้ยืมเงินเกินกว่าสองพันบาท ถ้าไม่มีหลักฐานเป็นหนังสือจะฟ้องร้องได้ไม่เกินสองพันบาท
 - 4) การกู้ยืมเงินเกินกว่าสองพันบาท ต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือ มิฉะนั้นสัญญาจะกู้เป็นโมฆะ
 - 5) การกู้ยืมเงินเกินกว่าสองพันบาท ต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือ มิฉะนั้นสัญญาจะกู้เป็นโมฆียะ
12. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับจำนำและจำนอง
- 1) จำนองต้องเป็นอสังหาริมทรัพย์เท่านั้น
 - 2) การบังคับจำนำ ผู้รับจำนำทุกรายมีสิทธิเอาทรัพย์สินจำนำนั้นหลุดเป็นสิทธิแก่ตนได้
 - 3) การบังคับจำนอง ผู้รับจำนองต้องฟ้องร้องขอให้ศาลสั่งบังคับให้ หรือจะดำเนินการให้มีการขายทอดตลาดทรัพย์สินที่จำนองโดยไม่ต้องฟ้องเป็นคดีต่อศาลได้ในบางกรณี
 - 4) ผู้จำนองต้องส่งมอบทรัพย์สินจำนองให้อยู่ในการครอบครองของผู้รับจำนองเพื่อเป็นหลักประกันการชำระหนี้
 - 5) การจำนองจะจดทะเบียนหรือไม่ก็ได้ แต่อย่างน้อยต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือลงลายมือชื่อผู้จำนองกับผู้รับจำนองเป็นสำคัญ
13. นายหนึ่งโฆษณาเชิญชวนแก่ประชาชนโดยทั่วไปว่า จะทำธุรกิจการค้าซึ่งมีผลประโยชน์มหาศาลทั้งในและต่างประเทศ ให้นำเงินมาฝากเป็นหุ้นส่วน จะจ่ายปันผลให้ร้อยละ 40 ต่อเดือน โดยที่นายหนึ่งรู้อยู่แล้วว่าไม่สามารถดำเนินการเช่นนั้นได้ ต่อมานายสองเห็นโฆษณา จึงตัดสินใจนำเงินฝากแก่นายหนึ่ง เป็นจำนวน 500,000 บาท ดังนี้
- การกระทำของนายหนึ่งมีความผิดอาญาฐานใดหรือไม่
- 1) ผิดฐานฉ้อโกง
 - 2) ผิดฐานลักทรัพย์
 - 3) ผิดฐานหลอกลวงผู้บริโภค
 - 4) ไม่ผิดฐานลักทรัพย์ เพราะเป็นการทำนิติกรรม
 - 5) ไม่ผิดฐานฉ้อโกง เพราะไม่ได้แสดงข้อความอันเป็นเท็จแต่อย่างใด เนื่องจากเป็นข้อเท็จจริงในอนาคตว่าจะแบ่งกำไร

14. ข้อใดเป็นเกณฑ์ในการแบ่งรูปแบบรัฐออกเป็นรัฐเดี่ยว รัฐรวมแบบสหพันธ์รัฐและรัฐรวมแบบสหพันธ์รัฐ
- 1) ประมุขของรัฐ
 - 2) ขนาดพื้นที่ของรัฐ
 - 3) ระบอบการเมืองการปกครองของรัฐ
 - 4) ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของประชาชนภายในรัฐ
 - 5) ความสัมพันธ์ทางอำนาจระหว่างรัฐบาลกลางกับรัฐบาลท้องถิ่น
15. ประเทศใดประมุขแห่งรัฐเป็นกษัตริย์
- 1) โอมาน จอร์แดน
 - 2) อิหร่าน อินโดนีเซีย
 - 3) โคลอมเบีย อาร์เจนตินา
 - 4) บราซิล อินเดีย
 - 5) ซิลี เวียดนาม
16. ระบอบเสรีประชาธิปไตยมีลักษณะสำคัญดังต่อไปนี้ ยกเว้นข้อใด
- 1) กองทัพมีบทบาทสำคัญในการประกันเสถียรภาพของรัฐบาลจากการเลือกตั้ง
 - 2) ลดอำนาจรัฐ เพิ่มอำนาจและการมีส่วนร่วมของประชาชน
 - 3) ตัวกระทำทางการเมืองยอมรับกฎกติกาประชาธิปไตย
 - 4) ให้เสรีภาพพลเมืองและสิทธิทางการเมืองในระดับสูง
 - 5) ใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการปกครอง
17. ข้อใดจับคู่ระบบการเมืองการปกครองกับข้อดีของระบบนั้นไม่ถูกต้อง
- 1) ประชาธิปไตย กับ ปัญหาเสียงข้างมากไม่รับฟังเสียงข้างน้อย
 - 2) เสรีนิยม กับ ปัญหาการขาดเสถียรภาพทางการเมือง
 - 3) อนุรักษ์นิยม กับ ปัญหาการพัฒนาที่ล่าช้า
 - 4) อำนาจอธิปไตย กับ ปัญหาการขาดระเบียบและกติกาสังคม
 - 5) สังคมนิยม กับ ปัญหาการลิดรอนเสรีภาพทางเศรษฐกิจ
18. ข้อใดเป็นพระราชอำนาจที่ไม่ปรากฏเป็นลายลักษณ์อักษรในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
- 1) การตราพระราชกำหนด
 - 2) การประกาศใช้กฎอัยการศึก
 - 3) การตราพระราชกฤษฎีกา
 - 4) การตราฎกกระทรวง
 - 5) การประกาศสงครามเมื่อได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา
19. ข้อใดคือบทลงโทษผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่จงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน
- 1) ต้องตกเป็นบุคคลล้มละลาย
 - 2) ถูกยึดทรัพย์สินให้ตกเป็นของแผ่นดิน
 - 3) ต้องพ้นจากตำแหน่ง และห้ามดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเวลา 5 ปี
 - 4) ต้องตกเป็นบุคคลเสมือนไร้ความสามารถ
 - 5) ต้องห้ามทำนิติกรรมเกี่ยวข้องกับหน่วยงานของรัฐ

20. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้องเกี่ยวกับหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญปัจจุบัน
- 1) เพิกถอนสิทธิเลือกตั้ง และดำเนินคดีอาญากับผู้สมัคร
 - 2) สั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ในหน่วยเลือกตั้งหนึ่งหรือทุกหน่วยเลือกตั้งที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่ามีการทุจริตการเลือกตั้ง
 - 3) ออกข้อกำหนดเป็นแนวทางการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ได้รับแต่งตั้งให้มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง
 - 4) สืบสวนสอบสวนเพื่อหาข้อเท็จจริงและวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหรือข้อโต้แย้งเกี่ยวกับการเลือกตั้ง
 - 5) ตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐที่สร้างความเดือดร้อนไม่เป็นธรรม
21. ข้อใดต่อไปนี้อีกกล่าวถึงปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจได้อย่างครบถ้วน
- 1) ผลิตรอะไรควรตั้งราคาเท่าไร ผลิตเพื่อขายใคร
 - 2) ผลิตรอะไรผลิตสินค้าที่ไหน ควรใช้เทคโนโลยีใดในการผลิต
 - 3) ผลิตรอะไรควรใช้เทคโนโลยีใดในการผลิตผลิตรเพื่อขายใคร
 - 4) ผลิตรที่ไหนควรใช้เทคโนโลยีใดในการผลิตผลิตรเพื่อขายใคร
 - 5) ควรใช้เทคโนโลยีใดในการผลิตควรตั้งราคาเท่าไรผลิตรเพื่อขายใคร
22. ข้อใดไม่จัดว่าเป็นปัจจัยทุน (capital) หรือสินค้าทุนตามความหมายทางเศรษฐศาสตร์
- 1) เงินทุน
 - 2) รถบรรทุก
 - 3) อาคารสำนักงาน
 - 4) เครื่องคอมพิวเตอร์
 - 5) ลัตุร์ที่เลี้ยงไว้ใช้งาน
23. ข้อใดเป็นข้อเสียของระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมหรือตลาดเสรีเมื่อเปรียบเทียบกับระบบเศรษฐกิจแบบอื่น ๆ
- 1) การจัดสรรทรัพยากรมีประสิทธิภาพน้อยกว่า
 - 2) การกระจายรายได้และทรัพย์สินมักไม่มีความเท่าเทียมกัน
 - 3) รัฐบาลมีเสริภาพมากเกินไป ประชาชนไม่สามารถควบคุมได้
 - 4) รัฐบาลไม่สามารถควบคุมกิจกรรมทางเศรษฐกิจของเอกชนได้
 - 5) รัฐบาลแทรกแซงตลาดจนทำให้กลไกราคาไม่สามารถทำงานได้
24. เมื่อราคาสินค้าชนิดหนึ่งสูงขึ้น จะทำให้เกิดเหตุการณ์ใดกับสินค้าชนิดนั้น
- 1) เส้นอุปทานเคลื่อนย้ายไปทางขวาทั้งเส้น
 - 2) เส้นอุปสงค์เคลื่อนย้ายไปทางขวาทั้งเส้น
 - 3) เส้นอุปสงค์เคลื่อนย้ายไปทางซ้ายทั้งเส้น
 - 4) ปริมาณซื้อลดลงโดยเคลื่อนย้ายไปบนเส้นอุปสงค์เดิม
 - 5) ปริมาณขายลดลงโดยเคลื่อนย้ายไปบนเส้นอุปทานเดิม

25. ถ้าบะหมี่กึ่งสำเร็จรูปเป็นสินค้าด้อย (inferior good) หากรายได้ของผู้บริโภคเพิ่มสูงขึ้นจะส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงดุลยภาพของตลาดบะหมี่กึ่งสำเร็จรูปอย่างไร
- 1) ราคาและปริมาณดุลยภาพจะลดลง
 - 2) ราคาและปริมาณดุลยภาพจะเพิ่มขึ้น
 - 3) ราคาดุลยภาพจะลดลง แต่ปริมาณดุลยภาพจะเพิ่มขึ้น
 - 4) ราคาดุลยภาพจะสูงขึ้น แต่ปริมาณดุลยภาพจะลดลง
 - 5) ราคาดุลยภาพจะสูงขึ้น แต่ปริมาณดุลยภาพจะคงเดิม
26. ข้อใดสอดคล้องกับความหมายของอุปทานส่วนเกิน (Excess Supply) ในตลาดสินค้าชนิดหนึ่ง ๆ
- 1) ปริมาณความต้องการซื้อมากกว่าปริมาณความต้องการขาย เนื่องจากระดับราคาสินค้าต่ำกว่าราคาดุลยภาพ
 - 2) ปริมาณความต้องการขายมากกว่าปริมาณความต้องการซื้อ เนื่องจากระดับราคาสินค้าสูงกว่าราคาดุลยภาพ
 - 3) ผู้บริโภคได้รับความพอใจมากกว่าราคาที่จ่าย เนื่องจากระดับราคาสินค้าต่ำกว่าราคาดุลยภาพ
 - 4) ผู้บริโภคได้รับความพอใจต่ำกว่าราคาที่จ่าย เนื่องจากระดับราคาสินค้าสูงกว่าราคาดุลยภาพ
 - 5) ผู้บริโภคได้รับสินค้ามากกว่าปริมาณที่ต้องการ เนื่องจากระดับราคาสินค้าต่ำกว่าราคาดุลยภาพ
27. “ครอบครัวชาวนามีสมาชิกที่อยู่ในวัยทำงาน 9 คน ช่วยกันปลูกข้าวในที่นาของตน ได้ข้าวปีละ 12 เกวียน ต่อมาสมาชิกในครอบครัว 2 คน แต่งงานและย้ายภูมิลำเนาไปอยู่จังหวัดอื่น ทำให้เหลือสมาชิกในครอบครัวที่คงทำการปลูกข้าวเพียง 7 คน แต่ก็ยังคงได้ข้าวปีละ 12 เกวียนเท่าเดิม”
- จากข้อความดังกล่าวเป็นประเภทของการว่างงานในข้อใด
- 1) การว่างงานแฝง
 - 2) การว่างงานชั่วคราว
 - 3) การว่างงานตามฤดูกาล
 - 4) การว่างงานเนื่องจากวัฏจักรธุรกิจ
 - 5) การว่างงานเนื่องจากโครงสร้างของระบบเศรษฐกิจ
28. สมมติให้มีสินค้า 2 ชนิด คือ สินค้า X และสินค้า Y ซึ่งเป็นสินค้าที่ใช้ทดแทนกัน ถ้ากำหนดให้อุปทานของสินค้าทั้งสองไม่มีการเปลี่ยนแปลง หากราคาสินค้า Y ลดลง ในขณะที่ราคาสินค้า X คงที่ ราคาและปริมาณดุลยภาพในตลาดสินค้า X จะเกิดการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร
- 1) ราคาดุลยภาพคงที่ ปริมาณดุลยภาพคงที่
 - 2) ราคาดุลยภาพเพิ่มขึ้น ปริมาณดุลยภาพเพิ่มขึ้น
 - 3) ราคาดุลยภาพลดลง ปริมาณดุลยภาพเพิ่มขึ้น
 - 4) ราคาดุลยภาพเพิ่มขึ้น ปริมาณดุลยภาพลดลง
 - 5) ราคาดุลยภาพลดลง ปริมาณดุลยภาพลดลง

29. ข้อใดเป็นความเหมือนระหว่างตลาดกึ่งแข่งขันกึ่งผูกขาดกับตลาดแข่งขันสมบูรณ์
- 1) ผู้ผลิตจะได้กำไรปกติในระยะยาว
 - 2) ผู้ผลิตมีอำนาจในการกำหนดราคาสินค้า
 - 3) มีลักษณะของการประหยัดต่อขนาด
 - 4) สินค้ามีลักษณะแตกต่างกันแต่สามารถใช้ทดแทนกันได้ในระดับหนึ่ง
 - 5) มีการจัดรายการส่งเสริมการขายอยู่เป็นประจำ
30. ข้อใดถูกต้องเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือของนโยบายการเงิน ในกรณีที่ประเทศเกิดปัญหาภาวะเงินฝืด
- 1) รัฐบาลลดการใช้จ่ายลดลง
 - 2) รัฐบาลเพิ่มการเก็บภาษี
 - 3) รัฐบาลใช้งบประมาณเกินดุล
 - 4) ธนาคารกลางขายหลักทรัพย์ของรัฐบาล
 - 5) ธนาคารกลางลดอัตราเงินสำรองตามกฎหมาย
31. หากประเทศวากานดา ประสบภาวะเงินเฟ้ออันเนื่องมาจากสาเหตุด้านอุปสงค์ ข้อใดเป็นมาตรการทางการเงินที่ประเทศวากานดาไม่ควรนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาเงินเฟ้อ
- 1) ขยายฐานภาษีทรัพย์สิน
 - 2) เพิ่มอัตรารับช่วงซื้อลดตัวเงิน
 - 3) เพิ่มการลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
 - 4) ควบคุมธนาคารพาณิชย์ให้ลดปริมาณการให้สินเชื่อ
 - 5) ลดอัตราเงินสำรองตามกฎหมายของธนาคารพาณิชย์
32. รัฐบาลควรใช้นโยบายงบประมาณขาดดุลในกรณีที่เศรษฐกิจของประเทศอยู่ในภาวะใดมากที่สุด
- 1) เงินเฟ้อ
 - 2) เศรษฐกิจปกติ
 - 3) เศรษฐกิจตกต่ำ
 - 4) เศรษฐกิจขยายตัว
 - 5) ราคาสินค้าเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง
33. การที่รัฐบาลไทยอนุญาตให้ประชาชนนำค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวภายในประเทศไปหักค่าลดหย่อนในการเสียภาษีรายได้บุคคลธรรมดาได้ไม่เกิน 15,000 บาท คือตัวอย่างของการดำเนินมาตรการของนโยบายใด เพื่อวัตถุประสงค์ใด
- 1) นโยบายการเงิน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำของรายได้
 - 2) นโยบายการคลัง เพื่อลดความเหลื่อมล้ำของรายได้
 - 3) นโยบายการคลัง เพื่อกระตุ้นค่าใช้จ่ายในระบบเศรษฐกิจ
 - 4) นโยบายการเงิน เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในประเทศ
 - 5) นโยบายการเงิน เพื่อลดการขาดดุลการค้าระหว่างประเทศ

34. ถ้ารัฐบาลมีนโยบายเร่งรัดจัดเก็บภาษี แต่ไม่ต้องการให้ผู้เสียภาษีผลกระทบภาษีไปให้บุคคลอื่นได้ รัฐบาลควรเร่งรัดจัดเก็บภาษีประเภทใด
- 1) ภาษีศุลกากร
 - 2) ภาษีมูลค่าเพิ่ม
 - 3) ภาษีสรรพสามิต
 - 4) ภาษีที่เกี่ยวข้องกับโภคภัณฑ์
 - 5) ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
35. สถานการณ์ :

ณ ธันวาคม 2561 อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศของประเทศสหรัฐอเมริกา (ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา) กับไทย (บาท) เท่ากับ 1 : 34

ณ มกราคม 2562 อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศของประเทศสหรัฐอเมริกา (ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา) กับไทย (บาท) เท่ากับ 1 : 35

หากกำหนดให้ราคาสินค้าของสินค้าไทยและสินค้าของสหรัฐอเมริกายังคงเดิม การสรุปสถานการณ์ในเดือนมกราคม 2562 ข้อใดไม่ถูกต้อง

- 1) เงินดอลลาร์สหรัฐอเมริกามีค่าลดลงเมื่อเทียบกับเงินบาท
 - 2) เงินบาทมีค่าลดลงเมื่อเทียบกับเงินดอลลาร์สหรัฐอเมริกา
 - 3) จ่ายเงินดอลลาร์สหรัฐอเมริกาลดลงเพื่อซื้อสินค้าจำนวนเท่าเดิมจากประเทศไทย
 - 4) จ่ายเงินบาทเพิ่มขึ้นเพื่อซื้อสินค้าจำนวนเท่าเดิมจากประเทศสหรัฐอเมริกา
 - 5) สินค้าจากประเทศสหรัฐอเมริกามีราคาแพงขึ้นในสายตาของคนไทยและคนที่มีเงินบาทในมือ
36. ข้อใดเป็นการลงทุนทางตรงระหว่างประเทศ
- 1) นางเมตตานำเงินของบริษัทไปฝากในต่างประเทศ
 - 2) คนญี่ปุ่นนำเงินทุนเข้ามาสร้างโรงงานทอผ้าในไทย
 - 3) คนมาเลเซียนำเงินทุนไปซื้อหลักทรัพย์ของรัฐบาลไทย
 - 4) บริษัทของนางสาวกรุณากู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินในต่างประเทศ
 - 5) บริษัทของนายมัธยัสถ์ให้สินเชื่อทางการค้ากับบริษัทคู่ค้าในต่างประเทศ
37. ข้อใดไม่ใช่วัตถุประสงค์หลักของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ
- 1) สร้างความแข็งแกร่งทางเศรษฐกิจของประเทศสมาชิก
 - 2) ส่งเสริมให้ประเทศสมาชิกมีการค้าเพิ่มขึ้นเนื่องมาจากการมีตลาดที่กว้างขึ้น
 - 3) สร้างศักยภาพในการแข่งขันและการต่อรองทางเศรษฐกิจกับประเทศนอกกลุ่ม
 - 4) ประสานผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศสมาชิกในกลุ่มกับประเทศนอกกลุ่ม
 - 5) กระตุ้นให้ประเทศสมาชิกที่มีต้นทุนการผลิตต่ำขยายการผลิตเพื่อให้เกิดการประหยัดจากการผลิตขนาดใหญ่

38. หากประเทศ ก. และประเทศ ข. เป็นสมาชิกขององค์กรต่าง ๆ ที่ระบุไว้ดังนี้

- องค์กรการค้าโลก	- ธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย
- กองทุนการเงินระหว่างประเทศ	- สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
- ธนาคารระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนาการบูรณะและพัฒนา	

เมื่อประเทศ ก. ประท้วงประเทศ ข. ว่ามีการใช้มาตรการกีดกันทางการค้ากับประเทศตน องค์กรใดมีบทบาทสำคัญในการทำหน้าที่ช่วยระงับและเจรจาข้อพิพาทระหว่างประเทศทั้งสอง

- 1) องค์กรการค้าโลก
- 2) ธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย
- 3) กองทุนการเงินระหว่างประเทศ
- 4) สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
- 5) ธนาคารระหว่างประเทศเพื่อการพัฒนาการบูรณะและพัฒนา

39. กลุ่มประเทศตามข้อใดต่อไปนี้เป็นสมาชิกของสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (อาเซียน)

- 1) ไทย เวียดนาม ลาว เมียนมา กัมพูชา
- 2) ไทย เวียดนาม ฟิลิปปินส์ จีน สิงคโปร์
- 3) ไทย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ญี่ปุ่น
- 4) ไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย อินเดีย สิงคโปร์
- 5) ไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย บรูไนดารุสซาลาม เกาหลีใต้

40. ข้อใดเป็นการรวมกลุ่มทางการค้าที่มีการยกเลิกภาษีศุลกากรและข้อจำกัดทางการค้าระหว่างกันในกลุ่ม มีการใช้ข้อกำหนดอัตราภาษีศุลกากรกับประเทศคู่ค้านอกกลุ่มในอัตราเดียวกัน มีการเคลื่อนย้ายปัจจัยการผลิตได้โดยเสรีระหว่างประเทศสมาชิกด้วยกัน และประเทศสมาชิกกำหนดนโยบายด้านเศรษฐกิจต่าง ๆ เป็นรูปแบบเดียวกัน

- 1) ตลาดร่วม
- 2) เขตการค้าเสรี
- 3) สหภาพศุลกากร
- 4) สหภาพเศรษฐกิจ
- 5) สหภาพการเมือง

เฉลย

1. 1) 2. 1) 3. 1) 4. 4) 5. 5) 6. 1) 7. 3) 8. 5) 9. 3) 10. 1)
11. 1) 12. 3) 13. 1) 14. 5) 15. 1) 16. 1) 17. 4) 18. 4) 19. 3) 20. 5)
21. 3) 22. 1) 23. 2) 24. 4) 25. 1) 26. 2) 27. 1) 28. 5) 29. 1) 30. 5)
31. 5) 32. 3) 33. 3) 34. 5) 35. 1) 36. 2) 37. 4) 38. 1) 39. 1) 40. 4)

1. เฉลย 1) มนุษย์สามารถสร้างกฎเกณฑ์เพื่อการอยู่ร่วมกันโดยใช้สัญลักษณ์
เพราะมนุษย์เป็นสัตว์ที่มีการอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มหรือสังคม และมีการติดต่อสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันผ่านกฎเกณฑ์และสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่มนุษย์ร่วมกันสร้างขึ้นมา ด้วยเหตุนี้จึงถือว่ามนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่พิเศษกว่าสัตว์อื่น
2. เฉลย 1) แพศย์ ศูทร
เพราะแพศย์ ศูทร เป็นสถานภาพที่ได้มาโดยกำเนิดจากวรรณะของคนนับถือศาสนาพราหมณ์-ฮินดู
3. เฉลย 1) การเพิ่มขึ้นของสัดส่วนประชากรวัยผู้สูงอายุ
เพราะการเพิ่มขึ้นของผู้สูงอายุ และการลดลงของอัตราการเกิดโดยรวม ทำให้โครงสร้างประชากรไทยเปลี่ยนแปลงจากพีระมิดฐานกว้าง เป็นลักษณะคล้ายหกเหลี่ยมที่มีสัดส่วนประชากรวัยกลางคนค่อนข้างสูง ซึ่งจะส่งผลให้ประเทศไทยมีจำนวนแรงงานลดลงเนื่องจากอัตราการเกิดที่ลดลง จำเป็นต้องพึ่งพาแรงงานต่างด้าวหรือนำเครื่องจักรมาใช้แทนแรงงานมากขึ้น ความสัมพันธ์ในครอบครัวลดน้อยลงเนื่องจากประชากรวัยแรงงานต้องทำงานมากขึ้น มีการประดิษฐ์หรือพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ ๆ ขึ้นเพื่อให้เหมาะสมกับสังคมผู้สูงอายุ เป็นต้น
4. เฉลย 4) เลือกรับวัฒนธรรมสากลที่ทำให้สังคมไทยมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว
เพราะแนวทางในการเลือกรับวัฒนธรรมสากล มีดังนี้

 1. วัฒนธรรมสากลต้องสามารถผสมผสานเข้ากับโครงสร้างทางสังคม ค่านิยม และขนบธรรมเนียมไทยได้
 2. วัฒนธรรมสากลต้องมีส่วนเกื้อหนุนให้เกิดการพัฒนาวัฒนธรรมไทยให้ก้าวหน้า เช่น การนำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ในการผลิต การศึกษา และการดำเนินชีวิตในสังคม หรือการนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น และแลกเปลี่ยนข้อมูลเหล่านั้นไปยังศูนย์วัฒนธรรม สถานศึกษา และผู้ที่สนใจอย่างกว้างขวางและรวดเร็ว อีกทั้งสามารถนำข้อมูลเหล่านี้ไปใช้ประโยชน์ในด้านธุรกิจอุตสาหกรรมเชิงพาณิชย์ได้
 3. วัฒนธรรมสากลต้องสามารถอยู่ร่วมหรือเคียงคู่ไปกับวัฒนธรรมไทยได้
5. เฉลย 5) เป็นจารีตที่มีลักษณะตายตัว เปลี่ยนแปลงได้ยาก เนื่องจากได้รับการยอมรับร่วมกันในสังคมหนึ่ง ๆ
เพราะวัฒนธรรม หมายถึง แบบแผนความคิด ความเชื่อ อุดมคติ ค่านิยมของคนในสังคมที่กำหนดรูปแบบการดำเนินชีวิต สร้างสม ปรับปรุง เปลี่ยนแปลง แก้ไข พัฒนา เพื่อให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข มีการสืบทอดจากอดีตสู่ปัจจุบัน

6. เฉลย 1) ใฝ่ลู่ลม

เพราะใฝ่ลู่ลม หมายถึง ไม้มีความเป็นตัวของตัวเอง ไม้มีความคิดเป็นของตนเอง ใครจะบอกอะไรพาไปไหนกลับเห็นด้วยไปหมด ลำานวนข้อนี้จึงควรปรับปรุงแก้ไขเพื่อสร้างวัฒนธรรมใหม่ของพลเมืองในการอยู่ร่วมกันอย่างสร้างสรรค์

7. เฉลย 3) “กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127” คือประมวลกฎหมายฉบับแรกของไทย

เพราะวันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2451 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ทรงประกาศใช้กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 ซึ่งนับเป็นประมวลกฎหมายฉบับแรกของไทย โดยมีพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์ ทรงเป็นประธานคณะกรรมการการตรวจพระราชกำหนดบทอัยการที่ใช้อยู่ และจัดวางระเบียบไว้เป็นบรรทัดฐาน

8. เฉลย 5) นางสาวมินตราอายุ 18 ปี ได้จดทะเบียนสมรสแล้ว ย่อมบรรลุนิติภาวะ

เพราะประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 20 ผู้เยาว์ย่อมบรรลุนิติภาวะเมื่อทำการสมรส หากการสมรสนั้นได้ทำตามบทบัญญัติมาตรา 1448 การสมรสจะทำได้ต่อเมื่อชายและหญิงมีอายุสิบเจ็ดปีบริบูรณ์แล้ว แต่ในกรณีที่มีเหตุอันสมควร ศาลอาจอนุญาตให้ทำการสมรสก่อนนั้นได้

9. เฉลย 3) ชายหรือหญิงเป็นผู้พิการทางกาย

เพราะคุณสมบัติของผู้ที่จะขอจดทะเบียนสมรส ดังนี้

1. มีอายุครบ 17 ปีบริบูรณ์
2. ไม่เป็นคนวิกลจริต หรือไร้ความสามารถ
3. ไม่เป็นญาติสืบสายโลหิตโดยตรงขึ้นไปหรือลงมา
4. ไม่เป็นพี่น้องร่วมบิดามารดา หรือร่วมแต่บิดาหรือมารดา
5. ผู้รับบุตรบุญธรรมจะสมรสกับบุตรบุญธรรมไม่ได้
6. ไม่เป็นคู่สมรสของบุคคลอื่น
7. หญิงฝ่ายจะสมรสใหม่เมื่อการสมรสครั้งก่อนได้สิ้นสุดไปแล้วไม่น้อยกว่า 310 วัน เว้นแต่
 - คลอดบุตรแล้วในระหว่างนั้น
 - สมรสกับคู่สมรสเดิม
 - มีใบรับรองแพทย์ว่าได้ตั้งครรภ์
 - ศาลมีคำสั่งให้สมรสได้
8. ชายหญิงที่มีอายุไม่ครบ 17 ปีบริบูรณ์ ศาลอาจอนุญาตให้สมรสได้

10. เฉลย 1) เป็นทรัพย์สินที่ฝ่ายหญิงให้ฝ่ายชาย

เพราะ “ของหมั้น” หมายถึง ทรัพย์สินที่ฝ่ายชายมอบให้ฝ่ายหญิงเพื่อเป็นหลักฐานการหมั้น และประกันว่าจะสมรสกับหญิงนั้น การที่ฝ่ายหญิงมอบของหมั้นให้ฝ่ายชายจึงเป็นคำตอบที่ผิด

11. **เฉลย 1)** การกู้ยืมเงินเกินกว่าสองพันบาท ต้องทำเป็นสัญญาจึงจะฟ้องร้องได้
 เพราะประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 653 วรรคหนึ่ง ได้วางหลักการสำคัญไว้ว่า ในการกู้ยืมเงินจำนวนกว่าสองพันบาทขึ้นไป หากไม่มีหลักฐานเป็นหนังสือลงลายมือชื่อผู้ยืมจะไม่สามารถฟ้องร้องบังคับคดีได้ ซึ่งหมายความว่า ในการให้ผู้อื่นยืมเงินเกินสองพันบาทจะต้องทำหลักฐานการกู้ยืม โดยให้ผู้ยืมลงลายมือชื่อไว้ด้วย มิเช่นนั้นหากมีการผิดสัญญาผู้ให้ยืมจะไม่สามารถฟ้องผู้ยืมให้ชำระหนี้คืนได้ เพราะการกู้ยืมเงินเกินสองพันบาทเป็นกรณีที่กฎหมายกำหนดให้ต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือมาแสดงต่อศาล ผู้ให้ยืมไม่อาจที่จะนำพยานบุคคลที่รู้เห็นการยืมมาสืบเป็นพยานต่อศาลได้
12. **เฉลย 3)** การบังคับจำนอง ผู้รับจำนองต้องฟ้องร้องขอให้ศาลสั่งบังคับให้ หรือจะดำเนินการให้มีการขายทอดตลาดทรัพย์สินที่จำนองโดยไม่ต้องฟ้องเป็นคดีต่อศาลได้ในบางกรณี
 เพราะประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 728 วรรคหนึ่ง บัญญัติไว้ดังนี้ “เมื่อจะบังคับจำนองนั้น ผู้รับจำนองต้องมีหนังสือบอกกล่าวไปยังลูกหนี้ก่อนจะให้ชำระหนี้ภายในเวลาอันสมควรซึ่งต้องไม่น้อยกว่าหกสิบวันนับแต่วันที่ลูกหนี้ได้รับคำบอกกล่าวนั้น ถ้าและลูกหนี้ละเลยเสียไม่ปฏิบัติตามคำบอกกล่าว ผู้รับจำนองจะฟ้องคดีต่อศาลเพื่อให้พิพากษาสั่งให้ยึดทรัพย์สินซึ่งจำนองและให้ขายทอดตลาดก็ได้” และมาตรา 729/1 วรรคหนึ่ง บัญญัติไว้ดังนี้ “เวลาใด ๆ หลังจากที่นี้ถึงกำหนดชำระ ถ้าไม่มีการจำนองรายอื่นหรือบุริมสิทธิอื่นอันได้จดทะเบียนไว้เหนือทรัพย์สินอันเดียวกันนี้ ผู้จำนองมีสิทธิแจ้งเป็นหนังสือไปยังผู้รับจำนองเพื่อให้ผู้รับจำนองดำเนินการให้มีการขายทอดตลาดทรัพย์สินที่จำนองโดยไม่ต้องฟ้องเป็นคดีต่อศาล โดยผู้รับจำนองต้องดำเนินการขายทอดตลาดทรัพย์สินที่จำนองภายในเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งนั้น ทั้งนี้ ให้ถือว่าหนังสือแจ้งของผู้จำนองเป็นหนังสือยินยอมให้ขายทอดตลาด”
13. **เฉลย 1)** ผิดฐานฉ้อโกง
 เพราะฉ้อโกง คือ การที่บุคคลหนึ่งบุคคลใดหลอกลวงผู้อื่นด้วยการแสดงข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อความจริงซึ่งควรบอกให้แจ้ง และโดยการหลอกลวงดังว่านั้นได้ไปซึ่งทรัพย์สินจากผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลอื่น หรือทำให้ผู้ถูกหลอกลวงหรือบุคคลอื่น ทำ ถอน หรือทำลายเอกสารสิทธิ์โดยทุจริต ผู้นั้นกระทำความผิดฐานฉ้อโกงต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือ ปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
14. **เฉลย 5)** ความสัมพันธ์ทางอำนาจระหว่างรัฐบาลกลางกับรัฐบาลท้องถิ่น
 เพราะสหพันธรัฐหรือรัฐรวม หมายถึง รัฐที่มีรัฐบาลสองระดับ คือ รัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่นของแต่ละมลรัฐ รัฐบาลแต่ละระดับจะใช้อำนาจอธิปไตยปกครองตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ โดยทั่วไปรัฐบาลกลางของสหพันธรัฐมักจะเป็นผู้ใช้อำนาจในกิจการที่เกี่ยวข้องหรือกระทบต่อประโยชน์ส่วนรวมของชาติ เช่น การทหาร การต่างประเทศ การคลัง เป็นต้น ส่วนรัฐบาลท้องถิ่น ดำเนินกิจการที่เป็นเรื่องท้องถิ่น เช่น การศึกษา การจัดการสาธารณสุข ภูมิภาค การจราจร เป็นต้น เช่น สหรัฐฯ มาเลเซีย รัสเซีย เป็นต้น
15. **เฉลย 1)** โอมาน จอร์แดน
 เพราะโอมานปกครองด้วยระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ โดยประมุขของโอมาน คือ กษัตริย์ (สุลต่าน) ส่วนจอร์แดนปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย ระบบรัฐสภา มีกษัตริย์เป็นประมุข มีนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้ารัฐบาล

16. **เฉลย 1)** กองทัพมีบทบาทสำคัญในการประกันเสถียรภาพของรัฐบาลจากการเลือกตั้ง เพราะกองทัพควร มีบทบาทสำคัญในการรักษามั่นคงและความปลอดภัยของประเทศชาติ ไม่ควรเข้ามา มีบทบาทในทางการเมือง เพราะจะทำให้ระบบการเมืองมีลักษณะเป็นเผด็จการทหารนิยมมากกว่า เสรีประชาธิปไตย
17. **เฉลย 4)** อำนาจนิยม กับ ปัญหาการขาดระเบียบและกติกาสังคม เพราะอำนาจนิยมหรือทหารนิยมเป็นการปกครองในระบอบเผด็จการที่ผู้ปกครองสามารถใช้ อำนาจทางการเมืองได้อย่างเด็ดขาด โดยไม่คำนึงถึงสิทธิ เสรีภาพของประชาชน ซึ่งผู้ปกครองในระบบ อำนาจนิยมจะสร้างกฎระเบียบ และมาตรการที่เข้มงวดขึ้นมา เพื่อจำกัดสิทธิ เสรีภาพของประชาชน ทางด้านการเมืองหรือด้านอื่น ๆ ที่อาจกระทบต่อความมั่นคงของผู้ว่า ดังนั้น ในระบบอำนาจนิยม จึงมีกฎระเบียบที่เข้มงวด แต่จะมีปัญหาด้านสิทธิ เสรีภาพของประชาชนด้านการเมือง
18. **เฉลย 4)** การตราฎกระทรวง เพราะกฎกระทรวง คือ กฎหมายที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงตราขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติ แห่งพระราชบัญญัติ แล้วเสนอต่อคณะรัฐมนตรี เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบแล้ว รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงนั้นจึงประกาศใช้ โดยจะมีผลใช้บังคับเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว
19. **เฉลย 3)** ต้องพ้นจากตำแหน่ง และห้ามดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นเวลา 5 ปี เพราะข้อมูลจากสำนักคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ระบุว่า งาน การยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ถือเป็นหน้าที่เฉพาะตัวของผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการ ทรัพย์สินและหนี้สิน หากจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบภายใน เวลาที่กฎหมายกำหนด หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบด้วย ข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ อาจต้องพ้นจากตำแหน่งและห้ามดำรง ตำแหน่งเป็นเวลา 5 ปี และได้รับโทษทางอาญา จำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือ ทั้งจำทั้งปรับ
20. **เฉลย 5)** ตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐที่สร้างความเดือดร้อนไม่เป็นธรรม เพราะอำนาจหน้าที่ดังกล่าวเป็นของคณะกรรมการผู้ตรวจการแผ่นดิน (ผผ.)
21. **เฉลย 3)** ผลิตอะไร ควรใช้เทคโนโลยีใดในการผลิต ผลิตเพื่อขายใคร เพราะปัญหาพื้นฐานทางเศรษฐกิจ มี 3 ประการ ได้แก่
1. What จะผลิตอะไร เนื่องจากทรัพยากรมีอยู่จำกัดทำให้ไม่สามารถผลิตสินค้าหรือบริการได้ ทุกชนิด จึงต้องเลือกว่าจะผลิตอะไร จำนวนเท่าไร เช่น มีที่ดินจำนวนหนึ่ง ถ้าเลือกผลิตมันสำปะหลังมากก็ จะผลิตข้าวโพดได้น้อย เป็นต้น
 2. How จะผลิตอย่างไร คือ จะใช้วิธีการผลิตแบบใด ต้องใช้ปัจจัยการผลิตใดบ้าง ต้องใช้ เทคโนโลยีใด ต้องใช้พลังงานใด เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพสูงสุด
 3. For whom จะผลิตเพื่อใคร คือ ใครจะเป็นผู้ใช้สินค้าหรือบริการที่ผลิตขึ้น และจะจำหน่าย จ่ายแจกสินค้าหรือบริการไปยังผู้ใช้อย่างไร

22. เฉลย 1) เงินทุน

เพราะทุน (capital) คือ สิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อใช้ร่วมกับปัจจัยการผลิตอื่น ๆ ในการผลิตสินค้าและบริการ แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่ สิ่งก่อสร้าง (construction) และอุปกรณ์การผลิต (equipment)

ส่วนเงินทุน (money capital) เป็นเพียงสื่อกลางให้เกิดสินทรัพย์ประเภททุน ดังนั้นเงินทุนจึงไม่นับเป็นทุนในทางเศรษฐศาสตร์

สินทรัพย์ประเภททุนสะท้อนถึงกำลังการผลิตที่มีอยู่ในหน่วยผลิตหรือในระบบเศรษฐกิจที่เป็นจริงได้ดีกว่าจำนวนเงินทุน ดังนั้น สินค้าทุนจึงมีความสำคัญในเชิงเศรษฐกิจมากกว่าเงินทุน แต่เนื่องจากการวัดผลตอบแทนจากปัจจัยทุนโดยตรงมีความยุ่งยาก โดยทั่วไปเราจึงใช้ผลตอบแทนของเงินทุนอันได้แก่ ดอกเบี้ย (interest) เป็นผลตอบแทนของปัจจัยด้วย

23. เฉลย 2) การกระจายรายได้และทรัพย์สินมักไม่มีความเท่าเทียมกัน

เพราะในระบบทุนนิยม การกระจายรายได้ของประชาชนจะไม่เท่าเทียมกัน เพราะคนในสังคมมีทรัพย์สินไม่เท่าเทียมกัน คนที่มีทรัพย์สินมากย่อมเข้าถึงทรัพยากรและแสวงหารายได้จากทรัพย์สินของตนได้มากกว่าผู้มีทรัพย์สินน้อย จึงเกิดความเหลื่อมล้ำด้านรายได้สูงกว่าระบบเศรษฐกิจแบบผสมและแบบสังคมนิยม

24. เฉลย 4) ปริมาณซื้อลดลงโดยเคลื่อนย้ายไปบนเส้นอุปสงค์เดิม

เพราะตามกฎของกฎราคา หากราคาสินค้าหรือบริการชนิดนั้นสูงขึ้น อุปสงค์ (ปริมาณซื้อ) ก็จะลดลง ซึ่งหากมีการเปลี่ยนแปลงเฉพาะราคา แต่ปัจจัยอื่น ๆ ยังคงเดิม เส้นอุปสงค์และเส้นอุปทานจะไม่เคลื่อนย้ายไปทางซ้ายหรือขวาของเส้นเดิม แต่จะเกิดการเปลี่ยนแปลงของปริมาณดุลยภาพบนเส้นเดิม

25. เฉลย 1) ราคาและปริมาณดุลยภาพจะลดลง

เพราะสินค้าต่อจะมีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรรายได้กับปริมาณเสนอซื้อสินค้าเป็นแบบลบ หรือก็คือถ้ารายได้สูง จะเสนอซื้อสินค้าลดลง และถ้ารายได้ลดลง จะเสนอซื้อสินค้าต่อความสำคัญมากขึ้น บางครั้งเรียกสินค้าของคนจน เช่น เมื่อเรามีรายได้น้อยเราก็จะเลือกบริโภคอะไหล่สำเร็จรูป เพราะมีราคาถูก หากเรามีรายได้มากขึ้น เราจะเลือกบริโภคอย่างอื่นที่มีประโยชน์มากกว่า

26. เฉลย 2) ปริมาณความต้องการขายมากกว่าปริมาณความต้องการซื้อ เนื่องจากระดับราคาสินค้าสูงกว่าราคาดุลยภาพ

เพราะอุปทาน หมายถึง ปริมาณสินค้าและบริการที่ผู้ขายหรือผู้ผลิตเต็มใจที่จะเสนอขายสินค้าหรือบริการ ณ ระดับราคาใด ๆ ในขณะใดขณะหนึ่ง ดังนั้น เมื่อราคาสินค้าหรือบริการอยู่สูงกว่าราคาดุลยภาพ จะเกิดภาวะสินค้าล้นตลาด เพราะไม่มีใครมาซื้อ ส่งผลให้ปริมาณความต้องการขายมากกว่าปริมาณความต้องการซื้อ เกิดเป็นอุปทานส่วนเกิน

ส่วนปริมาณความต้องการซื้อมากกว่าปริมาณความต้องการขาย เนื่องจากระดับราคาสินค้าต่ำกว่าราคาดุลยภาพ ส่งผลให้สินค้าขาดตลาด เป็นความหมายของอุปสงค์ส่วนเกิน

27. เฉลย 1) การว่างงานแฝง

เพราะการว่างงานแฝง หมายถึง การว่างงานที่เกิดขึ้นจากคนที่ทำงานอยู่นั้น ทำงานต่ำกว่าระดับความรู้ความสามารถ หรือมีชั่วโมงการทำงานน้อยเกินไป เช่น การทำนาที่ลดจำนวนคนลง ก็ยังคงได้ผลผลิตเท่าเดิม ซึ่งการว่างงานแฝงมักเกิดขึ้นกับงานที่มีลักษณะช่วยกันทำงาน โดยไม่มีการจ่ายค่าแรง แต่ใช้วิธีการแบ่งปันผลผลิตกัน

28. เฉลย 5) ราคาดุลยภาพลดลง ปริมาณดุลยภาพลดลง

เพราะสินค้า X และ Y เป็นสินค้าที่ใช้ทดแทนกันได้ ดังนั้น เมื่อยังมีปริมาณการผลิตและปริมาณการขายเท่าเดิม แต่สินค้า Y ลดราคาลง ก็จะทำให้ผู้บริโภคหันไปซื้อสินค้า Y มากขึ้นและซื้อสินค้า X น้อยลงทำให้ปริมาณดุลยภาพของสินค้า X ลดลง และเพื่อให้สามารถขายสินค้าได้มากขึ้น ผู้ขายสินค้า X ก็จะต้องลดราคาสินค้าให้เท่ากับราคาสินค้า Y ซึ่งจะทำให้ราคาดุลยภาพของสินค้า X ลดลง

29. เฉลย 1) ผู้ผลิตจะได้กำไรปกติในระยะยาว

เพราะกำไรปกติ คือ รายรับทั้งหมดซึ่งเท่ากับต้นทุนการผลิตทั้งหมด (ต้นทุน หมายถึง ต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์) ซึ่งตลาดกึ่งแข่งขันกึ่งผูกขาดและตลาดแข่งขันสมบูรณ์มีลักษณะคล้ายกัน คือมีผู้ผลิตจำนวนมากและผู้ผลิตสามารถเข้าสู่ตลาดได้อย่างเสรี ดังนั้น หากผู้ผลิตส่วนใหญ่ได้กำไรเกินปกติก็จะทำให้มีผู้ผลิตเข้ามาแข่งขันมากขึ้น และเมื่ออุปทานมากขึ้นก็จะทำให้ราคาสินค้าลดลง ผู้ผลิตก็จะได้รับกำไรปกติ ดังนั้น ในระยะยาว ผู้ผลิตในตลาดกึ่งแข่งขันกึ่งผูกขาดและตลาดแข่งขันสมบูรณ์จะได้เพียงกำไรปกติ

30. เฉลย 5) ธนาคารกลางลดอัตราเงินสำรองตามกฎหมาย

เพราะเงินสดสำรองตามกฎหมาย คือ เงินที่ธนาคารพาณิชย์ต้องนำมาฝากไว้กับธนาคารกลาง ตามอัตราที่ธนาคารกลางกำหนด ส่วนเงินที่เหลือจากเงินสดสำรองตามกฎหมาย คือ เงินที่ธนาคารพาณิชย์สามารถนำไปให้ประชาชนกู้ยืมได้ ดังนั้น หากธนาคารกลางลดอัตราเงินสำรองตามกฎหมายลง ธนาคารพาณิชย์ก็จะมีเงินไปให้ประชาชนกู้ยืมมากขึ้น ส่งผลให้มีปริมาณเงินเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจมากขึ้น

31. เฉลย 5) ลดอัตราเงินสำรองตามกฎหมายของธนาคารพาณิชย์

เพราะอัตราเงินสำรองตามกฎหมายของธนาคารพาณิชย์ หมายถึง ร้อยละของเงินสดต่อเงินฝากทั้งหมดที่ธนาคารกลางกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์จะต้องสำรองเอาไว้ที่ธนาคารกลาง ดังนั้น ในภาวะเงินเฟ้อที่มีเงินอยู่ในระบบเศรษฐกิจมากเกินไป จึงจำเป็นต้องลดปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจลง ธนาคารกลางจึงควรเพิ่มอัตราเงินสำรองตามกฎหมายของธนาคารพาณิชย์ เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์มีเงินที่จะนำไปให้ประชาชนกู้ยืมน้อยลง ซึ่งจะช่วยลดปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจได้

32. เฉลย 3) เศรษฐกิจตกต่ำ

เพราะงบประมาณแบบขาดดุล คือ รัฐบาลกำหนดรายได้ของรัฐน้อยกว่ารายจ่าย เพื่อให้มีเงินในระบบเศรษฐกิจมากขึ้น ซึ่งมักนำไปใช้เพื่อแก้ปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำหรือภาวะเงินฝืด

33. เฉลย 3) นโยบายการคลัง เพื่อกระตุ้นค่าใช้จ่ายในระบบเศรษฐกิจ
- เพราะนโยบายการคลัง หมายถึง นโยบายที่เกี่ยวข้องกับรายรับและรายจ่ายของรัฐบาล รวมถึงการกู้ยืมหรือการก่อหนี้สาธารณะ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมตามที่คาดหวังไว้ ดังนั้น การอนุญาตให้ประชาชนนำรายจ่ายจากการท่องเที่ยวไปลดหย่อนภาษี จึงถือเป็นนโยบายการคลัง เพราะเกี่ยวข้องกับมาตรการด้านภาษีเพื่อกระตุ้นให้ประชาชนใช้จ่ายเพื่อการท่องเที่ยวมากขึ้น ที่จะทำให้มีปริมาณเงินไหลเวียนอยู่ในระบบเศรษฐกิจมากขึ้น มีการลงทุนมากขึ้น เศรษฐกิจก็จะดีขึ้น
34. เฉลย 5) ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
- เพราะภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เป็นภาษีทางตรงที่ผู้เสียภาษีต้องรับภาระในการจ่ายภาษี โดยไม่สามารถผลักภาระให้ผู้อื่นรับภาระแทนได้
35. เฉลย 1) เงินดอลลาร์สหรัฐอเมริกามีค่าลดลงเมื่อเทียบกับเงินบาท
- เพราะเมื่อเทียบกับ พ.ศ. 2561 แล้ว เงินดอลลาร์สหรัฐอเมริกาแลกเงินบาทได้มากกว่า 1 บาท แสดงว่าค่าเงินดอลลาร์สหรัฐอเมริกามีค่าเพิ่มขึ้นแต่เงินบาทมีค่าลดลง
36. เฉลย 2) คนญี่ปุ่นนำเงินทุนเข้ามาสร้างโรงงานทอผ้าในไทย
- เพราะการลงทุนทางตรง คือ การเข้าไปทำการผลิตโดยตรง เช่น นักลงทุนชาวไทยเข้าไปลงทุนสร้างห้างสรรพสินค้าในประเทศจีน นักลงทุนชาวญี่ปุ่นมาตั้งโรงงานประกอบรถยนต์ในประเทศไทย เป็นต้น โดยผู้ประกอบการหรือเจ้าของทุนจะได้รับผลตอบแทนเป็นกำไร
37. เฉลย 4) ประสานผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศสมาชิกในกลุ่มกับประเทศนอกกลุ่ม
- เพราะวัตถุประสงค์ของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ คือ สร้างศักยภาพในการแข่งขันและการต่อรองทางเศรษฐกิจกับประเทศนอกกลุ่ม ไม่ใช่ประสานผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจกับประเทศนอกกลุ่มสมาชิก
38. เฉลย 1) องค์การการค้าโลก
- เพราะองค์การการค้าโลก (World Trade Organization : WTO) เป็นองค์การทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ สังกัดสหประชาชาติ มีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งเพื่อลดอุปสรรคและหามาตรการลดการกีดกันทางการค้าต่อกัน เพื่อให้เกิดการค้าเสรีระหว่างประเทศ โดยบทบาทหน้าที่สำคัญของ WTO ได้แก่
1. การปรับลดอัตราภาษีศุลกากร
 2. การเพิ่มสิทธิคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา
 3. การจัดระเบียบด้านการเกษตรและการบริการสำหรับสินค้า
 4. ประสานงานร่วมกับองค์การระหว่างประเทศด้านเศรษฐกิจ
 5. เป็นเวทีสำหรับแก้ไขข้อขัดแย้งทางการค้าระหว่างสมาชิก
 6. ให้ความช่วยเหลือแก่ประเทศกำลังพัฒนาในด้านข้อมูลและข้อเสนอแนะด้านการค้า

39. เฉลย 1) ไทย เวียดนาม ลาว เมียนมา กัมพูชา

เพราะสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of South East Asian Nations : ASEAN) ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2510 ณ กรุงเทพมหานคร เป็นองค์กรความร่วมมือระดับภูมิภาค โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความร่วมมือและความมั่นคงทางการเมือง การเจริญเติบโตทางการค้าและทางเศรษฐกิจ รวมทั้งการพัฒนาทางสังคมของประเทศ สมาชิกแรกเริ่มประกอบด้วย 5 ประเทศ ได้แก่ ไทย อินโดนีเซีย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ และมาเลเซีย (เทคนิค = TISPM) ต่อมาประเทศบรูไนเข้าเป็นสมาชิกใน พ.ศ. 2527 เวียดนามเข้าเป็นสมาชิกใน พ.ศ. 2538 ลาวและเมียนมาเข้าเป็นสมาชิกใน พ.ศ. 2540 และกัมพูชาเข้าเป็นสมาชิกใน พ.ศ. 2542 โดยมีสำนักงานเลขาธิการอาเซียนตั้งอยู่ที่กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย

40. เฉลย 4) สหภาพเศรษฐกิจ

เพราะสหภาพเศรษฐกิจ เป็นความตกลงตั้งแต่ 2 ประเทศขึ้นไปเพื่อยกเลิกอุปสรรคทางการค้า ทั้งภาษีศุลกากรและมาตรการที่มีใช้ภาชีระหว่างกัน และได้มีการกำหนดนโยบายทางเศรษฐกิจในด้านการค้า อุตสาหกรรม การเกษตร การขนส่ง การเงินและการคลัง รวมทั้งนโยบายทางการเมืองและสังคมให้เป็นแบบเดียวกัน ประเทศสมาชิกจะเลือกผลิตสินค้าที่ถนัดที่สุด ไม่ผลิตแข่งกันเอง รูปแบบและเป้าหมายของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ ดังนี้

- เขตการค้าเสรี เพื่อยกเลิกข้อจำกัดทางการค้าในด้านปริมาณการนำเข้า และการตั้งกำแพงภาษีระหว่างประเทศ
- สหภาพศุลกากร เพื่อปรับปรุงระบบภาษีศุลกากรของประเทศสมาชิกให้เหมือนกัน
- ตลาดร่วม / ประชาคมเศรษฐกิจ เพื่อให้มีการเคลื่อนย้ายปัจจัยการผลิตของประเทศสมาชิกได้อย่างเสรี เช่น แรงงาน
- สหภาพเศรษฐกิจ เพื่อให้มีการกำหนดนโยบายทางเศรษฐกิจในด้านการค้า อุตสาหกรรม การเกษตร การขนส่ง การเงินและการคลัง รวมทั้งนโยบายทางการเมืองและสังคมให้เป็นแบบเดียวกัน ประเทศสมาชิกจะเลือกผลิตสินค้าที่ถนัดที่สุด ไม่ผลิตแข่งกันเอง
- สหภาพเหนือชาติ / การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจแบบสมบูรณ์ เป็นการรวมกลุ่มในทุก ๆ ด้าน มุ่งรวมกันเป็นประเทศเดียว

แบรินด์

เครื่องหมายการค้า

ใหม่

ดื่มง่าย
กลิ่นเบาๆ
ดี! จัดเลย

ชุปโกสกัต กลิ่น ไลท์ อโรมา

BRANDS[®] SUMMER CAMP PLUS+

ปีที่ 31

อัปเดตมุมมอง

พร้อมพีชิตทุกฝัน
เจอกัน...แยก...รู้เรื่อง

รู้เรื่อง...ทุกวิชา

คิว 8 วิชา กับ 23 ตัวเตอรืชื่อดัง แม่นสุด
ไม่มาคือพลาดมาก

NEW

รู้จริง...จากคำตอบจริง

มาหาคำตอบกับพี่ๆ คนดังใน Talk หัวข้อ

- สิ่งที่ใช้ หรือ สิ่งที่ถนัด?
- มหา'ลัย ยังจำเป็น หรือไม่?
- อะไรคือ **ความสำเร็จ** ของคนเหล่านี้

พบกับ

NEW

รู้ก่อน...เพราะได้ลองทำ ก่อนเลือกคณะ

Workshop สุด exclusive กับ 4 หัวข้อที่ทำให้รู้ว่าอาชีพนั้นใช้หรือไม่

- Kayavine blogger มาแรง กับ followers กว่า 1.5 ล้าน
- คุณเรืองชาย ผู้ร่วมพริกโวม Bar B Q Plaza
- อเล็กซ์ เรนเดลล์ ผู้ก่อตั้ง EEC Thailand สร้างนักอนุรักษ์รุ่นใหม่
- พี่ป้อมแป้ม พิธีกร นักแสดง และโปรดิวเซอร์รายการ

สมัครเลย ที่...

BRANDSSUMMERCAMP.COM

